

CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA
OKRĘGOWE KOMISJE EGZAMINACYJNE

Informator o egzaminie gimnazjalnym

od roku szkolnego 2011/2012

Informator o egzaminie gimnazjalnym

od roku szkolnego 2011/2012

opracowany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną
we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi
w Gdańsku, Jaworznie, Krakowie, Łodzi,
Łomży, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu
oraz z Instytutem Badań Edukacyjnych w Warszawie

Warszawa 2010

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00
ckesekr@cke.edu.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 90
komisja@oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie

ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. 32 616 33 99
oke@oke.jaworzno.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie

os. Szkolne 37, 30-119 Kraków
tel. 12 683 21 01
oke@oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

ul. Nowa 2, 18-400 Łomża
tel. 86 216 44 95
sekretariat@oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi

ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. 42 634 91 33
komisja@komisja.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu

ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. 61 852 13 07
sekretariat@oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

ul. Grzybowska 77, 00-844 Warszawa
tel. 22 457 03 35
info@oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu

ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. 71 785 18 52
sekret@oke.wroc.pl

SPIS TREŚCI

PODSTAWY PRAWNE EGZAMINU	5
OPIS EGZAMINU	7
CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA	
Język polski.....	11
Historia i wiedza o społeczeństwie	35
CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA	
Matematyka.....	61
Przedmioty przyrodnicze	79
CZĘŚĆ EGZAMINU Z JĘZYKA OBCEGO NOWOŻYTNEGO	
Języki obce nowożytne.....	99
Język angielski	105
Język francuski.....	121
Język hiszpański.....	137
Język niemiecki.....	153
Język rosyjski.....	167
Język ukraiński.....	185
Język włoski.....	201

PODSTAWY PRAWNE EGZAMINU

Egzamin gimnazjalny przeprowadza się w ostatnim roku nauki w gimnazjum na mocy art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (DzU z 2004 r. nr 256, poz. 2572, z późn. zm.). Zakres wiadomości i umiejętności sprawdzanych na egzaminie określa podstawa programowa kształcenia ogólnego wprowadzona rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (DzU z 2009 r. nr 4, poz. 17).

Zasady przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego określają następujące akty wykonawcze:

- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (DzU nr 83, poz. 562, z późn. zm.)
- rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 8 kwietnia 2008 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (DzU nr 65, poz. 400, z późn. zm.).

Podstawę dostosowania formy i warunków egzaminu do indywidualnych potrzeb uczniów niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie stanowią następujące akty wykonawcze:

- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (DzU nr 19, poz. 167)
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (DzU nr 19, poz. 166).

Niniejszy informator opracowano na podstawie upoważnienia zawartego w art. 9a ust. 2 pkt 1 lit. b cytowanej ustawy. W informatorze oprócz podstawy prawnej egzaminu podano jego zwięzły opis oraz przykładowe zadania egzaminacyjne wraz z rozwiązaniami. W zestawach egzaminacyjnych mogą wystąpić także zadania innego typu oraz zadania odnoszące się do innych wymagań edukacyjnych spośród określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Jedynym skutecznym sposobem przygotowania uczniów do egzaminu jest nauczanie ich tego, co jest niezbędne do spełnienia wszystkich wymagań z podstawy programowej.

OPIS EGZAMINU

Główne zmiany

Od roku szkolnego 2011/2012 egzamin gimnazjalny będzie przeprowadzany na nowych zasadach.

- Egzamin będzie sprawdzał opanowanie przez uczniów wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach ogólnych i szczegółowych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.
- Egzamin będzie się składał z takich samych części jak dotychczasowy, ale każda część będzie miała inną strukturę. Inaczej też będzie wyglądać zaświadczenie o szczegółowych wynikach egzaminu gimnazjalnego.
- Część egzaminu z języka obcego nowożytnego będzie podzielona na dwa poziomy: podstawowy i rozszerzony. Do sześciu języków obcych, z których obecnie można zdać egzamin, dojdzie język ukraiński*.

Zasady ogólne

Egzamin gimnazjalny obejmuje wiadomości i umiejętności zawarte w wymaganiach określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w odniesieniu do wybranych przedmiotów nauczanych w trzecim i wcześniejszych etapach edukacyjnych. Egzamin ma formę pisemną. Przystąpienie do egzaminu jest warunkiem ukończenia gimnazjum, ale nie określa się minimalnego wyniku, jaki zdający powinien uzyskać, toteż egzaminu nie można nie zdać.

Części egzaminu

Egzamin gimnazjalny składa się z trzech części: humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej i części dotyczącej języka obcego nowożytnego.

Część **humanistyczna** składa się z zadań z zakresu języka polskiego oraz zadań z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie. Zadania z języka polskiego mogą mieć formę zamkniętą lub otwartą. Wśród zadań otwartych z języka polskiego znajduje się dłuższa wypowiedź pisemna. Zadania z historii i wiedzy o społeczeństwie mają formę zamkniętą.

Część **matematyczno-przyrodnicza** składa się z zadań z zakresu matematyki oraz zadań z zakresu przedmiotów przyrodniczych: biologii, chemii, fizyki i geografii. Zadania z matematyki mają formę zamkniętą lub otwartą. Zadania z przedmiotów przyrodniczych mają formę zamkniętą.

W części dotyczącej **języka obcego nowożytnego** gimnazjalista dokonuje wyboru jednego z siedmiu języków: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego, ukraińskiego i włoskiego, z zastrzeżeniem, że gimnazjalista może wybrać tylko ten język, którego uczył się w gimnazjum jako przedmiotu obowiązkowego. Ta część egzaminu ma dwa poziomy: podstawowy i rozszerzony.

---

* Egzamin z języka ukraińskiego będzie można zdawać od roku szkolnego 2013/2014.

Przebieg egzaminu

W celu przystąpienia do egzaminu gimnazjalnego należy złożyć pisemną deklarację wyboru języka obcego. Deklarację składa się dyrektorowi gimnazjum nie później niż 20 września roku szkolnego, w którym gimnazjalista przystępuje do egzaminu. W imieniu uczniów niepełnoletnich deklarację składają ich rodzice lub prawni opiekunowie. Osoby pełnoletnie składają deklarację samodzielnie.

Egzamin odbywa się w kwietniu. Każdą część egzaminu przeprowadza się innego dnia. Części humanistyczna i matematyczno-przyrodnicza trwają po 150 minut. Część egzaminu z języka obcego nowożytnego trwa 60 minut na każdym z poziomów: podstawowym i rozszerzonym.

Wyniki egzaminu

Prace egzaminacyjne sprawdzają wykwalifikowani egzaminatorzy według jednolitych kryteriów. Po sprawdzeniu prac ustala się wyniki egzaminacyjne w następujących sześciu zakresach:

- język polski
- historia i wiedza o społeczeństwie
- matematyka
- przedmioty przyrodnicze
- język obcy nowożytny na poziomie podstawowym
- język obcy nowożytny na poziomie rozszerzonym.

Każdy zdający otrzyma zaświadczenie o szczegółowych wynikach swojego egzaminu. Dla każdego z powyższych zakresów będą podane dwie liczby: wynik procentowy oraz wynik centylowy.

- **Wynik procentowy** to odsetek punktów (zaokrąglony do liczby całkowitej), które zdający zdobył za zadania mierzące wiadomości i umiejętności z danego zakresu. Na przykład jeśli zdający za zadania matematyczne zdobył 23 punkty spośród 30 możliwych do zdobycia, to uzyska wynik procentowy równy 77.
- **Wynik centylowy** to odsetek liczby gimnazjalistów (zaokrąglony do liczby całkowitej), którzy uzyskali z danego zakresu wynik taki sam lub niższy niż zdający. Na przykład zdający, którego wynik centylowy w zakresie matematyki wynosi 85, dowie się, że 85% wszystkich gimnazjalistów uzyskało za zadania matematyczne wynik taki sam jak on lub niższy, a 15% gimnazjalistów uzyskało wynik wyższy.

Wyniki egzaminacyjne są ostateczne i nie mogą być podważone na drodze sądowej.

CZEŚĆ HUMANISTYCZNA

JĘZYK POLSKI

Język polski występuje jako przedmiot egzaminacyjny na sprawdzianie w szkole podstawowej, na egzaminie gimnazjalnym i na maturze. W gimnazjum sprawdza się, w jakim stopniu gimnazjalista spełnia wymagania z zakresu języka polskiego określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu edukacyjnego. Poszczególne zadania zestawu egzaminacyjnego mogą też – w myśl zasady kumulatywności przyjętej w podstawie – odnosić się do wymagań przypisanych do etapów wcześniejszych (I i II).

Podstawa programowa dzieli wymagania na szczegółowe i ogólne. Wymagania szczegółowe nie są, jak to bywało w przeszłości, hasłami odnoszącymi się do całościowych obszarów wiedzy, lecz odwołują się do ściśle określonych wiadomości i konkretnych umiejętności. Wymagania ogólne, jako syntetyczne ujęcie nadrzędnych celów kształcenia, informują, jak rozumieć podporządkowane im wymagania szczegółowe. Sposób spełniania wymagań szczegółowych jest wartościowy tylko wtedy, gdy przybliży osiągnięcie celów zawartych w wymaganiach ogólnych.

Zadania z języka polskiego mogą mieć formę zamkniętą lub otwartą. Mogą odnosić się do tekstów literackich, popularnonaukowych lub publicystycznych. Sprawdzane będzie nie tylko rozumienie zamieszczonego tekstu, ale także znajomość utworów literackich lub dorobku autorów, których zgodnie z podstawą programową nie wolno pominąć w procesie kształcenia. Tytuły takich utworów i nazwiska takich autorów oznaczono w informatorze, podobnie jak w podstawie programowej, gwiazdką.

Wśród zadań otwartych z języka polskiego znajduje się dłuższa wypowiedź pisemna w formie rozprawki, opowiadania, charakterystyki, opisu lub sprawozdania. Może też być sprawdzane opanowanie przez gimnazjalistę form użytkowych, takich jak podanie, życiorys i CV, list motywacyjny, dedykacja, a także list oficjalny, ogłoszenie i zaproszenie.

W informatorze dla każdego zadania podano najważniejsze wymagania ogólne i szczegółowe, do których zadanie się odnosi, oraz zamieszczono rozwiązanie (dla zadań zamkniętych) lub przykładowe prace uczniów (dla zadania dłuższej wypowiedzi).

Sposób oceniania dłuższej wypowiedzi pisemnej zostanie przedstawiony na przykładzie rozprawki. Przy ocenie uwzględnia się sześć aspektów: treść, segmentację tekstu, styl, język, ortografię i interpunkcję. W każdym z tych aspektów poziom wykonania określa się niezależnie od tematu rozprawki w następujący sposób:

Treść

Poziom 4: rozumowanie pełne (teza, argumentacja, wniosek^{*}), argumentacja wyczerpuje wymagania tematu, wszystkie argumenty trafne

Poziom 3: rozumowanie pełne (teza, argumentacja, wniosek^{*}), ale argumentacja nie wyczerpuje wymagań tematu, lub argumentacja wyczerpuje wymagania tematu, ale niektóre argumenty są nietrafne

Poziom 2: rozumowanie niepełne (nie jest jasne, za czym lub przeciw czemu zdający argumentuje), większość argumentów trafnych

Poziom 1: próba rozumowania (nie da się stwierdzić, za czym lub przeciw czemu zdający argumentuje)

Poziom 0: brak argumentacji lub praca nie na temat

---

* Gdy zdający nie formułuje *explicite* tezy lub wniosku, egzaminator ustala je na podstawie argumentów.

Segmentacja tekstu

Poziom 1: segmentacja konsekwentna

Poziom 0: segmentacja przypadkowa, brak segmentacji

Styl

Poziom 1: styl konsekwentny i dostosowany do przyjętej formy wypowiedzi

Poziom 0: styl niekonsekwentny lub niedostosowany do przyjętej formy wypowiedzi

Język

Poziom 2: najwyżej 3 błędy składniowe lub leksykalne, lub frazeologiczne, lub fleksyjne

Poziom 1: 4 błędy składniowe lub leksykalne, lub frazeologiczne, lub fleksyjne

Poziom 0: ponad 4 błędy składniowe lub leksykalne, lub frazeologiczne, lub fleksyjne

Ortografia

Poziom 1: najwyżej 2 błędy

Poziom 0: ponad 2 błędy

Interpunkcja

Poziom 1: najwyżej 3 błędy

Poziom 0: ponad 3 błędy

Zadania w informatorze nie wyczerpują wszystkich typów zadań, które mogą wystąpić w zestawie egzaminacyjnym. Nie ilustrują również wszystkich wymagań z zakresu języka polskiego w podstawie programowej. Dlatego informator nie może być jedyną ani nawet główną wskazówką do planowania procesu kształcenia w szkole. Tylko realizacja wszystkich wymagań z podstawy programowej może zapewnić wszechstronne wykształcenie polonistyczne gimnazjalistów.

Przykładowe zadania z rozwiązaniami

Tekst do zadań 1–3

Walery Pisarek

SŁOWA MIĘDZY LUDŹMI

Najsłabsi jesteśmy w liczeniu, ale to chyba nie tylko nasza wina. Liczyć po polsku jest rzeczywiście trudniej niż w wielu innych językach. Pokażcie mi inny język, w którym określenie liczby dwa tak zmienia swą formę w zależności od tego, co jest liczone. Jeżeli widzimy studentów, są to *dwaj studenci* albo *dwóch studentów*, albo *dwu studentów*. Jeżeli są to studentki, mówimy: *dwie*; jeżeli są to psy lub krzesła, mówimy: *dwa*. Nie koniec na tym. Jeżeli idzie student ze studentką, jest ich *dwójce* (tak samo jak dzieci). Anglikom cierpnie skóra, kiedy im się opowiada o tych osobliwościach polskiej składni. Polak uśmiecha się z wyższością. Wydaje mu się, że dla niego to kaszka z mleczkiem, że bądź co bądź do dwóch to liczyć potrafi każdy. Tymczasem obserwacja tego, jak sami Polacy niekiedy mówią i piszą, dowodzi, że nawet liczenie do dwóch może sprawiać kłopoty. Zaczynają się one wtedy, kiedy zaczynamy opowiadać o liczonych osobach, zwierzętach i przedmiotach.

Walery Pisarek, *Słowa między ludźmi*, Warszawa 2004.

Zadanie 1

Trzecie zdanie autor rozpoczyna zwrotem „pokażcie mi”. Jaką funkcję pełni on w tekście?

- A. Jest tylko językowym ozdobnikiem.
- B. Ułatwia nawiązanie kontaktu z czytelnikiem.
- C. Sygnalizuje niechęć autora do osób niepotrafiących liczyć.
- D. Służy przedstawieniu poglądów autora.

Wymagania ogólne

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Uczeń [...] podejmuje refleksję nad znaczeniami słów i dąży do ich dokładnego rozumienia; krytycznie ocenia zawartość komunikatów.

Wymagania szczegółowe

1.7. Uczeń rozpoznaje intencje wypowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 2

W tekście SŁOWA MIĘDZY LUDŹMI metafora „kaszka z mleczkiem” oznacza

- A. potrawę dla dzieci.
- B. sprawę nieważną.
- C. bardzo łatwe zadanie.
- D. trudny problem.

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; [...] wykorzystuje poznane pojęcia w refleksji o literaturze i wartościach.

Wymagania szczegółowe

2.4. *Uczeń wskazuje funkcje użytych w utworze środków (metafor).*

Rozwiązanie

C

Zadanie 3

W poniższym zdaniu użyto niewłaściwego typu liczebnika. Zapisz to zdanie poprawnie i podaj nazwę właściwego typu liczebnika.

W klasie jest dziewiętnaście dzieci.

.....
poprawione zdanie

.....
nazwa typu liczebnika

Wymagania ogólne

III. *Tworzenie wypowiedzi. Uczeń zyskuje coraz wyraźniejszą świadomość funkcji środków językowych, które służą formułowaniu wypowiedzi.*

Wymagania szczegółowe

2.10. *Uczeń stosuje poprawne formy odmiany liczebników.*

Rozwiązanie

zdanie: *W klasie jest dziewiętnastu dzieci* oraz nazwa: *liczebnik zbiorowy*

Zadanie 4

TWIERDZA

Czy można włamać się do Alcatraz? Potrzeba jest zaś paląca, bo na wyspie-więzieniu zwanej niegdyś twierdzą zainstalował się wraz z załogą, zakładnikami oraz raketami uzbrojonymi w ładunki biochemiczne generał Francis Hummel. Szaleniec grozi zatruciem całego San Francisco, jeśli jego wygórowane żądania nie zostaną spełnione. Skoro zaś rząd z terrorystami nie negocjuje, do akcji rusza Stanley Goodspeed. Jednak by jajogłowy mógł choćby zbliżyć się do rakiet, potrzebny mu będzie przewodnik. Wybór pada na byłego brytyjskiego szpiega, niegdyś więźnia Alcatraz i jedyne go człowieka, któremu rzekomo udało się stamtąd zbiec, Johna Patricka Massona. Rozbuchana akcja, inteligentne poczucie humoru i para znakomicie dobranych bohaterów. Hollywoodzka rozrywka pierwszej klasy – nic dziwnego, skoro film podpisał spec od podobnego kina Michael Bay. Nawet Nicolas Cage wyjątkowo daje radę przekonać widzów o szczerości intencji swojego bohatera i nie nadużywa efektu oczu zmęczonego życiem jamnika.

Dziennik, 15.01.2010.

W tabeli zapisano sześć zdań odnoszących się do tekstu TWIERDZA. Podkreśl TAK, jeśli zdanie jest zgodne z tekstem, lub NIE, jeśli jest niezgodne.

Wyrażenie <i>potrzeba paląca</i> w drugim zdaniu tekstu oznacza potrzebę pozorną.	TAK	NIE
Zwrot <i>zainstalował się</i> w drugim zdaniu tekstu można uznać za sformułowanie potoczne.	TAK	NIE
Trzecie zdanie tekstu zawiera opinię dzięki obecności w nim wyrazów <i>szaleniec</i> i <i>wygórowane</i> .	TAK	NIE
Autor tekstu uważa Nicolasa Cage'a za bardzo dobrego aktora.	TAK	NIE
Część tekstu poświęcona ocenie filmu zaczyna się od słowa <i>rozbuchana</i> .	TAK	NIE
Tekst TWIERDZA jest recenzją.	TAK	NIE

Wymagania ogólne

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Uczeń samodzielnie dociera do informacji; rozumie komunikaty o coraz bardziej skomplikowanej organizacji [...]; podejmuje refleksję nad znaczeniami słów i dąży do ich dokładnego rozumienia; krytycznie ocenia zawartość komunikatów.

Wymagania szczegółowe

3.2. Uczeń rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenie w tekście.

3.1. Uczeń rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny.

1.4. Uczeń odróżnia informacje o faktach od opinii.

1.7. Uczeń rozpoznaje intencje wypowiedzi (dezaprobatę).

1.1. Uczeń odbiera komunikaty pisane.

1.10. Uczeń rozróżnia gatunki prasowe.

Rozwiązanie

1 – NIE, 2 – TAK, 3 – TAK, 4 – NIE, 5 – TAK, 6 – TAK

Tekst do zadań 5–12

Leszek Kołakowski

O SŁAWNYM CZŁOWIEKU

Tat bardzo chciał zostać sławnym człowiekiem. Ale nie po prostu sławnym – chciał być kimś największym na świecie. Po namyśle jednak doszedł do przekonania, że nie można być największym we wszystkim jednocześnie i że trzeba sobie wybrać jakiś rodzaj zajęcia albo umiejętności, w których zdobędzie się mistrzostwo. [...]

Zaczął rozmyślać nad rodzajem czynności, którą mógłby wykonywać lepiej niż wszyscy inni ludzie na świecie. W związku z tym badał swoje uzdolnienia. Miał zawsze dużo plam na ubraniu, bo był brudasem i pomyślał sobie, że może na tym polu coś zyska; postanowił zostać największym plamiarzem świata i robić na ubraniu tyle plam, że nikt go nie mógł prześcignąć. Udało mu się to istotnie, ale sława jego była krótkotrwała. Wyćwiczył się również w szybkim nawlekaniu nitki na igłę i chciał zasłynąć jako najlepszy nawlekacz nitek na igły. Potem nauczył się szybko zaścielać łóżko i liczył na to, że będzie największym słaczem łóżek. Później jeszcze przyszła kariera najlepszego wyciągacza korków z butelek, najlepszego wydzieracza kartek z nowych książek, najwybitniejszego łamacza zapalek i najznakomitszego wyciskacza pasty do zębów z tubki. Był jeszcze najlepszym zapalaczem świec, największym

rozbijaczem talerzy i najlepszym zapinaczem guzików przy kamizelkach. Osiągnąwszy tyle różnych wybitnych umiejętności, Tat uznał, że dzieje mu się wielka niesprawiedliwość, bo w tylu rzeczach jest już największy na świecie, a mimo to sława jego była bardzo niewielka.

Leszek Kołakowski, *13 bajek z królestwa Lailonii dla dużych i małych*, Warszawa 1990.

Zadanie 5

Tatowi nie udało się zyskać wielkiej sławy, ponieważ

- A. wprowadził bardzo jej pragnął, ale za mało ćwiczył.
- B. za bardzo mu zależało na osiągnięciu mistrzostwa.
- C. osiągnął mistrzostwo w czynnościach banalnych.
- D. zbyt szybko zwątpił w swoje możliwości.

Wymagania ogólne

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. (szkoła podstawowa) Uczeń [...] rozwija umiejętność poszukiwania interesujących go wiadomości, a także ich porządkowania.

Wymagania szczegółowe

1.9. (szkoła podstawowa) Uczeń wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście.

Rozwiązanie

C

Zadanie 6

Uzupełnij zdanie przymiotnikiem z ramki.

Tat bardzo chciał zostać sławnym człowiekiem. Wynika z tego, że był .....

wybitny	pojętny	zaradny	ambitny	zdolny	sprytny
---------	---------	---------	---------	--------	---------

Wymagania ogólne

III. Tworzenie wypowiedzi. Uczeń zyskuje coraz wyraźniejszą świadomość funkcji środków językowych, które służą formułowaniu wypowiedzi.

Wymagania szczegółowe

2.11. Uczeń operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych.

Rozwiązanie

ambitny

Zadanie 7

Uzasadnij pogląd, że w tekście O SŁAWNYM CZŁOWIEKU mamy do czynienia z zabawą słowotwórczą.

.....
 .....

Wymagania ogólne

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Uczeń samodzielnie dociera do informacji; rozumie komunikaty o coraz bardziej skomplikowanej organizacji [...] podejmuje refleksję nad znaczeniami słów i dąży do ich dokładnego rozumienia.

Wymagania szczegółowe

3.3. Uczeń dostrzega różnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo o ograniczonym zasięgu (neologizmy).

Rozwiązanie

uzasadnienie z użyciem przesłanki: liczne neologizmy oraz podanie przykładów co najmniej dwóch neologizmów (plamiarz / nawlekacz / słacz / wyciągacz / wydzieracz / wyciskacz / łamacz / zapalacz / rozbijacz / zapinacz)

Zadanie 8

W podanych wyrazach podkreśl formanty. Napisz, jakie znaczenie ogólne nadają one wyrazom.

nawlekacz   zapalacz

Wymagania ogólne

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Uczeń [...] podejmuje refleksję nad znaczeniami słów i dąży do ich dokładnego rozumienia.

Wymagania szczegółowe

3.9. Uczeń rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym.

Rozwiązanie

podkreślenie formantów: nawlekacz, zapalacz oraz wyjaśnienie, że formanty nadają wyrazom pochodnym znaczenie: wykonawca czynności

Tekst do zadań 9–12

Jan Twardowski

W KLASIE

Ryczą w klasie dokazują
 najgrzeczniejszych kotem szczują
 ryczą biją się po łapie
 chcą położyć się na mapie
 na przyrodzie lepsza draka
 wypchanego szczypią ptaka
 nogi skrzeczą skrzypią ławki
 kogoś biorą za nogawki
 piszcą wyją głośno chrapią
 książkę do religii drapiają
 Nagle sfrunął anioł biały
 mówi – lubię te kawały

Jan Twardowski, *Miłość miłości szuka*, Warszawa 1999.

Zadanie 9

Kto w wierszu W KLASIE wyraża przychylną opinię?

.....

Wymagania ogólne

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Uczeń samodzielnie dociera do informacji; [...] podejmuje refleksję nad znaczeniami słów i dąży do ich dokładnego rozumienia; krytycznie ocenia zawartość komunikatów.

Wymagania szczegółowe

1.4. Uczeń charakteryzuje postać mówiącą w utworze.

Rozwiązanie

anioł

Zadanie 10

Anioł nie skrytykował tego, co zobaczył w klasie, ponieważ

- A. bał się, że sam dostanie w skórę.
- B. ucieszył się, że dzieci mają dużo energii.
- C. miał inne, ważniejsze rzeczy do zrobienia.
- D. i tak nikt by nie zareagował na jego karcenie.

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; [...] wykorzystuje poznane pojęcia w refleksji o literaturze i wartościach; czyta teksty kultury odpowiadające charakterystycznej dla tego wieku wrażliwości.

Wymagania szczegółowe

1.2. Uczeń rozpoznaje problematykę utworu.

Rozwiązanie

B

Zadanie 11

Jaką funkcję pełnią czasowniki występujące w wierszu?

- A. Dynamizują opisaną sytuację.
- B. Spowalniają tempo opowieści.
- C. Mają zdezorientować czytelnika.
- D. Opisują szczegóły wyglądu klasy.

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; zyskuje nowe narzędzia, dzięki którym jego lektura jest coraz dojrzała, bardziej świadoma i samodzielna.

Wymagania szczegółowe

2.4. Uczeń wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych.

Rozwiązanie

A

Zadanie 12**Wypowiedź anioła: „lubię te kawały” jest**

- A. zapowiedzią kolejnych dowcipów anioła.
- B. wypowiedzią niezwiązaną z sytuacją.
- C. zaskakującą puentą.
- D. charakterystyką dzieci.

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; zyskuje nowe narzędzia, dzięki którym jego lektura jest coraz dojrzsza, bardziej świadoma i samodzielna.

Wymagania szczegółowe

2.5. Uczeń omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (puenty).

Rozwiązanie

C

Teksty do zadań 13–15

*Jan Kochanowski

NA MŁODOŚĆ

Jakoby też rok bez wiosny mieć chcieli,
Którzy chcą, żeby młodzi nie szaleli.

NA STAROŚĆ

Biedna starości, wszyscy cię żądamy,
A kiedy przyjdiesz, to zaś narzekamy.

Jan Kochanowski, *Poezje*, Warszawa 1979.

Zadanie 13**Według Kochanowskiego skłonność do zabawy jest u młodych ludzi cechą**

- A. rzadką.
- B. typową.
- C. naganną.
- D. zaskakującą.

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; [...] wykorzystuje poznane pojęcia w refleksji o literaturze i wartościach.

Wymagania szczegółowe

1.2. Uczeń rozpoznaje problematykę utworu.

Rozwiązanie

B

* Autorów i utworów oznaczonych gwiazdką nie można pominąć w procesie kształcenia.

Zadanie 14**Które przysłowie wyraża podobną myśl jak fraszka NA STAROŚĆ?**

- A. Kto sieje wiatr, ten zbiera burzę.
- B. Przysłowie to stare: We wszystkim znaj miarę.
- C. Czego się Jaś nie nauczy, tego Jan nie będzie umiał.
- D. Jeszcze się taki nie urodził, co by każdemu dogodził.

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; [...] poznaje nowe gatunki i konwencje literackie; [...] stopniowo zaczyna poznawać dzieła klasyczne ważne dla kultury polskiej i światowej.

Wymagania szczegółowe

3.1. Uczeń przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury.

Rozwiązanie

D

Zadanie 15**Które zdanie informuje o cechach gatunkowych fraszek NA MŁODOŚĆ i NA STAROŚĆ?**

- A. Są zwięzłe i dowcipne.
- B. Mają formę zdań wielokrotnie złożonych.
- C. Odnoszą się do życia człowieka.
- D. Zostały napisane przez Jana Kochanowskiego.

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. (szkoła podstawowa) Uczeń poznaje teksty kultury [...] rozpoznaje ich konwencje gatunkowe; uczy się je odbierać świadomie i refleksyjnie.

Wymagania szczegółowe

2.11. (szkoła podstawowa) Uczeń identyfikuje fraszkę.

Rozwiązanie

A

Tekst do zadań 16–19

*Ignacy Krasicki

FILOZOF I CHŁOP

Wielki jeden filozof, co wszystko posiadał,
 Co bardzo wiele myślał, więcej jeszcze gadał,
 Dowiedział się o drugim, który na wsi mieszkał,
     Nie omieszkał
     I kolegę odwiedzić,
     I od niego się dowiedzieć,
 Co umiał i skąd była ta jego nauka.

* Autorów i utworów oznaczonych gwiazdką nie można pominąć w procesie kształcenia.

Znalazł chłopca nieuka,
 Bo i czytać nie umiał, a więc książek nie miał.
 Oniemiał.
 A chłop w śmiech: „Moje księgi – rzekł – wszystkie na dworze:
 Wół, co orze,
 Sposobi mnie do pracy, uczy cierpliwości,
 Pszczoła pilności,
 Koń, jak być zręcznym,
 Pies, jak wiernym i wdzięcznym,
 A sroka, co na płocie ustawicznie krzeczy,
 Jak lepiej milczyć niżli gadać nic do rzeczy”.

Ignacy Krasicki, *Bajki*, Wrocław 1989.

Zadanie 16

Użyte na początku określenie „wielki filozof” to w kontekście całej bajki wyraz

- A. drwiny.
- B. podziwu.
- C. pobłażania.
- D. zaskoczenia.

Wymagania ogólne

II. *Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; zyskuje nowe narzędzia, dzięki którym jego lektura jest coraz dojrzała, bardziej świadoma i samodzielna; [...] wykorzystuje poznane pojęcia w refleksji o literaturze i wartościach.*

Wymagania szczegółowe

2.4. *Uczeń wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa.*

Rozwiązanie

A

Zadanie 17

Filozof oniemiał, gdy zobaczył „kolegę”, ponieważ odkrył, że

- A. ma on dużą wiedzę.
- B. nie potrafi czytać.
- C. uczył się od zwierząt.
- D. żyje w biedzie.

Wymagania ogólne

II. *Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; zyskuje nowe narzędzia, dzięki którym jego lektura jest coraz dojrzała, bardziej świadoma i samodzielna; [...] stopniowo zaczyna poznawać dzieła klasyczne ważne dla kultury polskiej i światowej.*

Wymagania szczegółowe

1.2. *Uczeń rozpoznaje problematykę utworu.*

Rozwiązanie

B

Zadanie 18**Jakie pouczenie wynika z bajki FILOZOF I CHŁOP?**

- A. Filozofowie nie znają się na przyrodzie.
- B. Gwarancją mądrości jest wykształcenie.
- C. Żeby być filozofem, trzeba dużo czytać.
- D. Mądrość nie musi pochodzić z książek.

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; [...] wykorzystuje poznane pojęcia w refleksji o literaturze i wartościach; [...] stopniowo zaczyna poznawać dzieła klasyczne ważne dla kultury polskiej i światowej.

Wymagania szczegółowe

3.1. Uczeń przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury.

Rozwiązanie

D

Zadanie 19**Cechą gatunkową bajki FILOZOF I CHŁOP jest to, że**

- A. składa się z wersów o różnej długości.
- B. opowiada o spotkaniu filozofa z chłopem.
- C. została napisana przez Ignacego Krasickiego.
- D. jest żartobliwą refleksją nad ludzkimi wadami.

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. (szkoła podstawowa) Uczeń poznaje teksty kultury [...] rozpoznaje ich konwencje gatunkowe; uczy się je odbierać świadomie i refleksyjnie.

Wymagania szczegółowe

2.11. (szkoła podstawowa) Uczeń identyfikuje bajkę.

Rozwiązanie

D

Tekst do zadań 20–21

Jan Sztudynger

ŻONA DO MĘŻA

Jeśli nie chcesz mojej zguby,
Daj mi banknot, ale gruby.

Jan Sztudynger, *Piórka prawie wszystkie*, Kraków 2007.

Zadanie 20**Fraszka ŻONA DO MĘŻA jest inspirowana słowami wypowiedzianymi przez postać**

- A. z *Krzyżaków* Henryka Sienkiewicza.
- B. z *Romea i Julii* Williama Szekspira.
- C. z *Dziadów cz. II* Adama Mickiewicza.
- D. z *Zemsty* Aleksandra Fredry.

Wymagania ogólne

II. *Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; [...] stopniowo zaczyna poznawać dzieła klasyczne ważne dla kultury polskiej i światowej.*

Wymagania szczegółowe

3.2. *Uczeń uwzględni w interpretacji potrzebne konteksty.*

Rozwiązanie

D

Zadanie 21

W utworze oryginalnym zdanie ma postać: *Jeśli nie chcesz mojej zguby,*

- A. *nie zostawiaj mnie, o luby.*
- B. *krrrokodyla daj mi, luby.*
- C. *kochaj mnie na zawsze, luby.*
- D. *smoka zabij dla mnie, luby.*

Wymagania ogólne

II. *Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; [...] stopniowo zaczyna poznawać dzieła klasyczne ważne dla kultury polskiej i światowej.*

Wymagania szczegółowe

2.1. *Uczeń przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście.*

Rozwiązanie

B

Tekst do zadań 22–28

Adam Mickiewicz, **Dziady cz. II*

WSTĘP POETY

Jest to nazwisko uroczystości obchodzonej dotąd między pospółstwem w wielu powiatach Litwy, Prus i Kurlandii, na pamiątkę dziadów, czyli w ogólności zmarłych przodków. Uroczystość ta początkiem swoim zasięga czasów pogańskich i zwała się niegdyś uczta kozła, na której przewodniczył Koźlarz, Huslar, Guślarz, razem kapłan i poeta (gęślarz).

W teraźniejszych czasach, ponieważ światłe duchowieństwo i właściciele usiłowali wykorzenić zwyczaj połączony z zabobonnymi praktykami i zbytkiem częstokroć nagannym, pospółstwo więc święci *Dziady* tajemnie w kaplicach lub pustych domach niedaleko cmentarza. Zastawia się tam pospolicie uczta z rozmaitego jadła, trunków, owoców i wywołują się dusze nieboszczyków. Godne uwagi, iż zwyczaj częstowania zmarłych zdaje się być wspólny wszystkim ludom pogańskim, a w dawnej Grecji za czasów homerycznych, w Skandynawii, na Wschodzie i dotąd po wyspach Nowego Świata. *Dziady* nasze mają to szczególnie, iż obrzędy pogańskie pomieszane są z wyobrażeniami religii chrześcijańskiej, zwłaszcza iż dzień zaduszny przypada około czasu tej uroczystości. Pospółstwo rozumie, iż potrawami, napojem i śpiewami przynosi ulgę duszom czyscowym.

* Autorów i utworów oznaczonych gwiazdką nie można pominąć w procesie kształcenia.

Cel tak pobożny święta, miejsca samotne, czas nocny, obrzędy fantastyczne przemawiały niegdyś silnie do mojej imaginacji; słuchałem bajek, powieści i pieśni o nieboszczykach powracających z prośbami lub przestrogiami [...].

Adam Mickiewicz, *Dzieła*, Warszawa 1996.

Zadanie 22

W tekście WSTĘP POETY sformułowanie „w teraźniejszych czasach” oznacza wiek

- A. XVII.
- B. XIX.
- C. XX.
- D. XXI.

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; [...] stopniowo zaczyna poznawać dzieła klasyczne ważne dla kultury polskiej i światowej.

Wymagania szczegółowe

3.2. Uczeń uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty.

Rozwiązanie

B

Zadanie 23

Obrzęd dziadów odprawiano przede wszystkim po to, aby

- A. pomóc duszom, które pokutują w czyśćcu.
- B. przypomnieć o zmarłych przodkach.
- C. uzyskać informacje o losie duszy po śmierci.
- D. oddać hołd tym, którzy odeszli.

Wymagania ogólne

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Uczeń samodzielnie dociera do informacji; rozumie komunikaty o coraz bardziej skomplikowanej organizacji.

Wymagania szczegółowe

1.2. Uczeń wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje.

Rozwiązanie

A

Zadanie 24

Z tekstu WSTĘP POETY wynika, że Adama Mickiewicza zainspirowały do napisania *Dziadów cz. II*

- A. mity antyczne.
- B. przypowieści biblijne.
- C. kroniki parafialne.
- D. opowieści ludowe.

Wymagania ogólne

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. (szkoła podstawowa) Uczeń [...] rozwija umiejętność poszukiwania interesujących go wiadomości, a także ich porządkowania oraz poznawania dzieł sztuki; uczy się rozpoznawać różne teksty kultury.

Wymagania szczegółowe

1.7. (szkoła podstawowa) *Uczeń wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście.*

Rozwiązanie

D

Zadanie 25

Które słowo z pierwszego akapitu tekstu WSTĘP POETY jest dziś używane w innym znaczeniu?

- A. przodek
- B. pamiątka
- C. nazwisko
- D. uczta

Wymagania ogólne

I. *Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Uczeń samodzielnie dociera do informacji; rozumie komunikaty o coraz bardziej skomplikowanej organizacji [...] podejmuje refleksję nad znaczeniami słów i dąży do ich dokładnego rozumienia.*

Wymagania szczegółowe

3.3. *Uczeń dostrzega zróżnicowanie słownictwa (rozpoznaje archaizmy).*

Rozwiązanie

C

Zadanie 26

W *Dziadach cz. II* jeden z duchów przybyłych na obrzęd wypowiada słowa: *Kto nie doznał goryczy ni razu, / Ten nie dozna słodczy w niebie*. Słowa te oznaczają, że każdy człowiek powinien doświadczyć w życiu

- A. miłości.
- B. cierpienia.
- C. rozkoszy.
- D. współczucia.

Wymagania ogólne

II. *Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; zyskuje nowe narzędzia, dzięki którym jego lektura jest coraz dojrzsza, bardziej świadoma i samodzielna; [...] wykorzystuje poznane pojęcia w refleksji o literaturze i wartościach.*

Wymagania szczegółowe

2.4. *Uczeń wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafory).*

Rozwiązanie

B

Zadanie 27

Na rysunku podano nazwy trzech zjaw z *Dziadów cz. II* oraz informacje o ich ziemskich przewinieniach i o tym, czego pragną po śmierci. Połącz kreskami nazwy zjaw z odpowiednimi informacjami.

wzgardzenie miłością

beztroskie życie

okrucieństwo

Aniołki

Widmo

Dziewczyna

dwa ziarnka pszenicy

dwa ziarnka gorczycy

dotknięcie ziemi

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; zyskuje nowe narzędzia, dzięki którym jego lektura jest coraz dojrzała, bardziej świadoma i samodzielna; [...] stopniowo zaczyna poznawać dzieła klasyczne ważne dla kultury polskiej i światowej.

Wymagania szczegółowe

1.2. Uczeń rozpoznaje problematykę utworu.

Rozwiązanie

połączenia:

beztroskie życie–Aniołki–dwa ziarnka gorczycy

okrucieństwo–Widmo–dwa ziarnka pszenicy

wzgardzenie miłością–Dziewczyna–dotknięcie ziemi

Zadanie 28

Której ze zjaw z *Dziadów cz. II* nigdy nie uda się odkupić ziemskich win?

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń poznaje teksty kultury odpowiednie dla stopnia rozwoju emocjonalnego i intelektualnego; [...] uczy się je odbierać świadomie i refleksyjnie; [...] w kontakcie z dziełami kultury kształtuje hierarchię wartości, swoją wrażliwość.

Wymagania szczegółowe

2.10. (szkoła podstawowa) Uczeń charakteryzuje i ocenia bohaterów.

Rozwiązanie

Widmu / duchowi złego pana

*Henryk Sienkiewicz

KRZYŻACY

Już serca w obu wojskach były jak młoty, ale trąby nie dawały jeszcze znaku do boju.

Nastała cięższa może od samej bitwy chwila oczekiwania. Na polu między Niemcami a armią królewską wznosiło się od strony Tannenbergu kilka odwiecznych dębów, na które powłazili chłopcy miejscowi, aby patrzeć na zapasy tych wojsk tak olbrzymich, jakich od niepamiętnych czasów świat nie widział. Lecz prócz tej jednej kępy całe to pole było puste, szare, przeraźliwe, do obumarłego stepu podobne. Chodził tylko po nim wiatr, a nad nim unosiła się cicho śmierć. Oczy rycerzy zwracały się mimo woli na tę złowrogą, milczącą równinę. Przelatujące po niebie chmury przesłaniały od czasu do czasu słońce, a wówczas padał na nią mrok śmiertelny.

Wtem wstał wichur. Zaszumiał w lesie, oberwał tysiące liści, wpadł na pole, chwycił suche źdźbła traw, wzbil tumany kurzawy i poniósł je w oczy wojsk krzyżackich. W tej również chwili wstrząsnął powietrzem przeraźliwy głos rogów, krzywuł, piszczałek, i całe skrzydło litewskie zerwało się na kształt niezmiernego stada ptactwa do lotu. Poszli od razu wedle zwyczaju w skok. Konie, wyciągnąwszy szyje i potuliwszy uszy, rwały ze wszystkich sił przed siebie; jeźdźcy, wymachując mieczami i sulicami, lecieli z krzykiem okropnym przeciw lewemu skrzydłu Krzyżaków.

Henryk Sienkiewicz, *Krzyżacy*, Warszawa 1990.

QUO VADIS

Wszystkie piersi przestały oddychać. W amfiteatrze można było usłyszeć przelatującą muchę. Ludzie nie chcieli wierzyć własnym oczom. Jak Rzym Rzymem, nie widziano nic podobnego.

Lig trzymał dzikie zwierzę za rogi. Stopy jego zaryły się wyżej kostek w piasek, grzbiet wygiął mu się jak łuk napięty, głowa schowała się między barki, na ramionach mięśnie wystąpiły tak, iż skóra niemal pękała pod ich parciem, lecz osadził byka na miejscu. I człowiek, i zwierzę trwali w takiej nieruchomości, iż patrzącym zdawało się, że widzą jakiś obraz przedstawiający czyny Herkulesa lub Tezeusza lub grupę wykutą z kamienia. Ale w tym pozornym spokoju znać było straszliwe napięcie dwóch zmagających się ze sobą sił. Tur zarył się również, jak człowiek, nogami w piasek, a ciemne, kosmate jego ciało skurczyło się tak, iż wydawał się do olbrzymiej kuli podobny. Kto pierwsi się wyczerpie, kto pierwszy padnie, oto było pytanie, które dla tych rozmiłowanych w walkach widzów miało w tej chwili więcej znaczenia niż ich los własny, niż cały Rzym i jego panowanie nad światem. Sam cesarz wstał także. W amfiteatrze można było widzieć ludzi, którzy podniósłszy ręce zostali w tej postawie. Innym pot oblał czoła, jakby sami zmagali się ze zwierzęciem. W cyrku słychać było tylko syczenie płomieni w lampach i szelest węgiełków opadających z pochodni. Głosy zamarły widzom w ustach, serca natomiast były w piersiach, jakby je chciały rozsadzić. Wszystkim wydało się, że walka trwa wieki.

A człowiek i zwierzę stali ciągle w okropnym wysileniu, rzekłbyś, wkopani w ziemię.

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*, Warszawa 1990.

* Autorów i utworów oznaczonych gwiazdką nie można pominąć w procesie kształcenia.

POTOP

Tymczasem szlachta zatoczyła w milczeniu krąg naokół rycerzy; wszyscy podnieśli zapalone drzazgi w górę, za nimi zmieścili się inni, ciekawi i niespokojni; w środku przeciwnicy mierzyli się oczyma. Cisza uczyniła się okrutna, jeno węgielki spalone obsuwały się z szelestem na ziemię. Pan Wołodyjowski wesół był jak szczygieł w pogodny ranek.

– Zaczynaj waść! – rzekł Kmicic.

Pierwszy szcęk ozwał się echem w sercach wszystkich patrzących; pan Wołodyjowski przyciął jakby z niechcenia, pan Kmicic odbił i przyciął z kolei, pan Wołodyjowski znów odbił. Suchy szcęk stawał się coraz szybszy. Wszyscy dech wstrzymali. Kmicic atakował z furją, pan Wołodyjowski zaś lewą rękę w tył założył i stał spokojnie, niedbale czyniąc ruchy bardzo małe, prawie nieznaczne; zdawało się, że chciał siebie tylko osłonić, a zarazem oszczędzić przeciwnika – czasem cofnął się o mały krok w tył, czasem postąpił naprzód – widocznie badał biegłość Kmicica. Tamten rozgrzewał się, ten był chłodny jak mistrz próbujący ucznia i coraz spokojniejszy.

Henryk Sienkiewicz, *Potop*, Warszawa 1991.

Zadanie 29

W przytoczonych fragmentach powieści Sienkiewicz, opisując pole walki, zwraca uwagę na panującą na początku ciszę. Czemu służy ten zabieg narracyjny?

- A. Budowaniu napięcia.
- B. Przyspieszeniu akcji.
- C. Prezentowaniu bohaterów.
- D. Zmniejszeniu grozy.

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; [...] wykorzystuje poznane pojęcia w refleksji o literaturze i wartościach.

Wymagania szczegółowe

2.5. Uczeń omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu.

Rozwiązanie

A

Zadanie 30

W jaki sposób Sienkiewicz we wszystkich fragmentach powieści przybliży czytelnikowi atmosferę miejsca zdarzeń?

- A. Wprowadza rozbudowane opisy przeżyć wewnętrznych.
- B. Zestawia walczących, których siły są nierówne.
- C. Pokazuje potężną siłę fizyczną walczących.
- D. Zwraca uwagę na widownię i jej reakcje.

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; [...] wykorzystuje poznane pojęcia w refleksji o literaturze i wartościach.

Wymagania szczegółowe

2.5. Uczeń omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu.

Rozwiązanie

D

Zadanie 31**Które postacie zostały skontrastowane?**

- A. Krzyżacy i armia królewska.
- B. Lig i tur.
- C. Kmicic i Wołodyjowski.
- D. Żadne.

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; [...] wykorzystuje poznane pojęcia w refleksji o literaturze i wartościach.

Wymagania szczegółowe

2.4. Uczeń wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych.

Rozwiązanie

C

Zadanie 32**Powieści historyczne charakteryzują się tym, że ich fabuła**

- A. odtwarza wydarzenia z życia autentycznych postaci współczesnych i historycznych.
- B. umieszczona jest w epoce będącej dla autora zamkniętym okresem dziejów.
- C. osnuta jest na podstawie prawdziwych zdarzeń z życia autora.
- D. obfituje w niezwykle zdarzenia i niespodziewane zwroty akcji.

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury; [...] poznaje nowe gatunki i konwencje literackie.

Wymagania szczegółowe

2.7. Uczeń rozpoznaje czytany utwór jako powieść historyczną.

Rozwiązanie

B

Zadanie 33

Powieści Henryka Sienkiewicza mają wielu miłośników, ale zdarzają się też tacy, którzy tych powieści nie lubią. Które stanowisko jest Ci bliższe? Napisz rozprawkę. Odwołaj się do przeczytanej przez Ciebie w całości powieści historycznej Sienkiewicza.

Wymagania ogólne

III. Tworzenie wypowiedzi. Uczeń zyskuje coraz wyraźniejszą świadomość funkcji środków językowych, które służą formułowaniu wypowiedzi; zdobywa wiedzę o różnych odmianach polszczyzny i kształci umiejętność poprawnego wykorzystywania ich w różnych sytuacjach [...]; poznaje i tworzy nowe, coraz trudniejsze formy wypowiedzi.

III. Tworzenie wypowiedzi. (szkoła podstawowa) Uczeń [...] dba o poprawność wypowiedzi własnych, a ich formę kształtuje odpowiednio do celu wypowiedzi; wykorzystując posiadane umiejętności, rozwija swoją wiedzę o języku.

Wymagania szczegółowe

- 1.1. *Uczeń tworzy wypowiedź pisemną w formie rozprawki.*
- 1.2. *Uczeń stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat.*
- 2.3. *Uczeń, tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wystawiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści.*
- 2.5. *Uczeń stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom.*
- 2.3. (szkoła podstawowa) *Uczeń stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych.*
- 2.5. (szkoła podstawowa) *Uczeń pisze poprawnie pod względem ortograficznym.*
- 2.6. (szkoła podstawowa i gimnazjum) *Uczeń poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika, średnika.*

Przykładowa rozprawka

Henryk Sienkiewicz jest jednym z najbardziej znanych i najczęściej czytanych pisarzy polskich. Szczególnie popularne są jego powieści historyczne, zwłaszcza te napisane „ku pokrzepieniu serc”. Twórczość autora „Pana Wołodyjowskiego” czy „Ogniem i mieczem” od samego początku wywoływała spory i prowokowała do dyskusji. Dziś także różnie mówi się i pisze o Sienkiewiczu. Krytycy podkreślają rozwlekłość jego powieści, a także bardzo swobodne traktowanie prawdy historycznej. Obrońcy zauważają niezwykłą barwność świata przedstawianego w jego powieściach. Dotychczas przeczytałem do końca zaledwie jedną powieść Sienkiewicza. Był to „Potop”. Książka wydała mi się doskonała i jeśli pozostałe powieści są tak dobre, z pewnością dołączę do grona miłośników talentu Sienkiewicza.

Wydaje mi się, że o wartości „Potopu” świadczy przede wszystkim bardzo wierne, ale zarazem nienudzające, ciekawe przedstawienie realiów życia różnych warstw siedemnastowiecznej szlachty. Sienkiewicz doskonale, ze szczegółami, wykorzystując wiele rekwizytów z epoki, opisuje zarówno dwory w Wodoktach czy Lubiczu, jak też pałace Radziwiłłów czy ziemiankę Kiemliczów. Od kogo, jeśli nie od Sienkiewicza dowiadujemy się dziś czegokolwiek o życiu naszych przodków? Nikt już nie czyta pamiętników z XVII w, ale każdy uczeń gimnazjum czyta Sienkiewicza, od którego dowiaduje się, jak wyglądał typowy dworek szlachecki.

Kolejną zaletą powieści Sienkiewicza jest umiejętne posługiwanie się galerią bardzo barwnie nakreślonych różnorodnych bohaterów. Z pewnością najważniejszym z nich jest nakreślony z niemal homeryckim rozmachem Andrzej Kmicic, nazwany zresztą „Hektorem częstochowskim”, który przechodzi głęboką przemianę wewnętrzną i być może także dziś może być atrakcyjnym wzorem człowieka dojrzałej do patriotyzmu. Rozterki Kmicica mogłyby jednak nużyć, gdyby nie bohaterowie tacy jak: Roch Kowalski, Onufry Zagłoba czy Michał Jerzy Wołodyjowski.

Sienkiewicz jest także doskonałym batalistą. Największe wrażenie wywarł na mnie opis szaleńczej szarży pod Warką. Na podstawie „Potopu” jesteśmy w stanie nie tylko prześledzić dokładnie przebieg bitwy, ale też dostrzec i może docenić męstwo żołnierzy.

Bardzo cenię Sienkiewicza. Uważam, że potrafi pisać o historii Polski zajmująco, ciekawie i na tyle rzetelnie, że można wybaczyć mu nieścisłości faktograficzne. „Potop” jest powieścią wciągającą i zabawną. Na pewno sięgnę po kolejne książki Sienkiewicza, aby przekonać się, czy są tak samo udane.

Poziom wykonania

Treść: poziom 4. Rozumowanie pełne (teza, argumentacja, wniosek), argumentacja wyczerpuje wymagania tematu (uczeń odwołał się do powieści Henryka Sienkiewicza), cztery argumenty (podkreślone), wszystkie trafne

Segmentacja tekstu: poziom 1. Segmentacja konsekwentna

Styl: poziom 1. Styl konsekwentny i dostosowany do przyjętej formy wypowiedzi

Język: poziom 2. Brak błędów

Ortografia: poziom 1. Brak błędów

Interpunkcja: poziom 1. Brak błędów

Przykładowa rozprawka

Uczniowie często nie lubią czytać książek, które są im narzucone. W szkole czytaliśmy wybrany przez naszą nauczycielkę języka polskiego „Potop”, chociaż ja woląłem przeczytać „Krzyżaków”. Zabrałem się więc do lektury niechętnie. Po przeczytaniu stwierdziłem, że nie lubię powieści tego autora. Przedstawię poniżej argumenty, które wyjaśniają przyczyny tej niechęci.

Po pierwsze Sienkiewicz opisuje bardzo szczegółowo historię Polski. Wiele w powieści opisów bitew, pojawia się także drobiazgowo opisany atak Szwedów na Jasną Górę i obrona klasztoru. Główny bohater powieści – Andrzej Kmicic, uczestniczy w wielu wydarzeniach związanych z obroną Polski przed Szwedami. Nudziły mnie ciągle opisy walk i nie miałem ochoty powracać do czytania.

Po drugie nie wierzę w uczucia łączące głównych bohaterów i wątek miłosny wydaje mi się wydułmany. Andrzej Kmicic przeżywa wielką miłość, jest zakochany w Oleńce Billewiczównie, ale nie mogą być razem. Ona go odtrąca, ponieważ sądzi, że Andrzej jest zdrajcą. Bohater zamiast jej wszystko wyjaśnić, chce wpiery odzyskać honor i dobre imię. Przybiera inne nazwisko i udowadnia, że jest dobrym rycerzem, wiernym królowi i ojczyźnie.

Można założyć, że dla innych będą to największe zalety tej książki – lubią oni czytać o miłości romantycznej, interesuje ich także historia. Wolą jednak czytać o niej nie tylko w podręcznikach, ale w powieściach. Z pewnością dlatego wśród moich rówieśników znalazłem miłośników powieści Sienkiewicza. Uważam jednak, że są w błędzie.

Moim zdaniem czytanie o historii w powieściach Sienkiewicza mija się z celem – wiele tam prawdy na temat wydarzeń, ale jest także zmyślenie, a raczej nieobiektywne spojrzenie na historię Polski. Podręczniki do historii inaczej pokazują niektóre sprawy – na przykład zaangażowanie króla Jana Kazimierza w czasie wojny polsko-szwedzkiej.

To najsilniejszy moim zdaniem argument przeciwko Sienkiewiczowi. Jeśli chcemy poznać historię naszego kraju, warto sięgać po naukowe książki. Jeśli lubimy powieści o miłości, także możemy szukać innych tytułów. Mnie nie przekonała historia opowiedziana w „Potopie”.

Poziom wykonania

Treść: poziom 4. Rozumowanie pełne (teza, argumentacja, wnioski), argumentacja wyczerpuje wymagania tematu (uczeń odwołał się do powieści Henryka Sienkiewicza), trzy argumenty (podkreślone), wszystkie trafne

Segmentacja tekstu: poziom 1. Segmentacja konsekwentna

Styl: poziom 1. Styl konsekwentny i dostosowany do przyjętej formy wypowiedzi

Język: poziom 2. Brak błędów

Ortografia: poziom 1. Brak błędów

Interpunkcja: poziom 1. Brak błędów

Zadanie 34

*Zemsta Aleksandra Fredry kończy się deklaracją zgody. Rozważ, jak trwała będzie ta zgoda. Wykorzystaj podany fragment, znajomość całego dramatu i własne doświadczenie.

Akt IV. Scena trzynasta

Ciż sami, Podstolina

Podstolina

Mamże wierzyć, co się dzieje!

Wacław z Klarą...

Rejent na stronie

Oszaleję!

* Autorów i utworów oznaczonych gwiazdką nie można pominąć w procesie kształcenia.

Podstolina

Tak jest, wierzę – już się stało.
Więc wam powiem – i niemało:
Chciałam za mąż pójść czym prędzej,
By nie zostać całkiem w nędzy.
Ów majątek zapisany –
Na czas tylko był mi dany,
A w istotnym wiecznym darze
Dziś przypada szczęsnej Klarze.

Rejent *na stronie*

Dwa majątki – kasek gładki.
Coś stryjowi żal tej gratki.

Cześnik *na stronie*

Zamieniał stryjek
Za siekierkę kijek.

Podstolina

Ale przez to dziś nie tracę –
U Rejenta sto tysięcy...

Klara

Nie – ja z mego te zapłacę.
Podstolina przechodzi na prawą stronę.

Klara *do Rejenta*

Nie opieraj się już więcej,
Swego gniewu zwalcz ostatki,
Pobłogosław twoje dziatki.
Kłeka z Wacławem, któremu podaje prawą rękę.

Rejent

Niech się dzieje wola Nieba,
Z nią się zawsze zgadzać trzeba.
Daje krzyżyk i podnosi klęczących.
[...]

Cześnik

Niechże będzie dziś wesele
Równie w sercach, jak i w dziele.
Podając rękę Rejentowi
Mocium panie, z nami zgoda.
Rejent przyjmuje rękę z niskim ukłonem.

Wszyscy

Zgoda! zgoda!
Wacław wstąpiwszy na środek, tak że Klara po jego prawej, podaje rękę Cześnikowi, on zaś ojcu po lewej, i posuwając się na przód sceny

Wacław

Tak jest – zgoda,
A Bóg wtedy rękę poda.

Wymagania ogólne

III. Tworzenie wypowiedzi. *Uczeń zyskuje coraz wyraźniejszą świadomość funkcji środków językowych, które służą formułowaniu wypowiedzi; zdobywa wiedzę o różnych odmianach polszczyzny i kształci umiejętność poprawnego wykorzystywania ich w różnych sytuacjach [...]; poznaje i tworzy nowe, coraz trudniejsze formy wypowiedzi.*

III. Tworzenie wypowiedzi. (szkoła podstawowa) *Uczeń [...]; dba o poprawność wypowiedzi własnych, a ich formę kształtuje odpowiednio do celu wypowiedzi; wykorzystując posiadane umiejętności, rozwija swoją wiedzę o języku.*

Wymagania szczegółowe

1.1. *Uczeń tworzy wypowiedź pisemną w formie rozprawki.*

1.2. *Uczeń stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat.*

2.3. *Uczeń, tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści.*

2.5. *Uczeń stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom.*

2.3. (szkoła podstawowa) *Uczeń stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych.*

2.5. (szkoła podstawowa) *Uczeń pisze poprawnie pod względem ortograficznym.*

2.6. (szkoła podstawowa i gimnazjum) *Uczeń poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika, średnika.*

Przykładowa rozprawka

Moim zdaniem zgoda między Cześnikiem a Rejentem nie będzie trwała. Może nie następnego dnia, ale przyjdzie taki czas, że ludzie ci znajdą powód, dla którego spory rozgorzeje na nowo.

Nie da się bowiem wielu lat sporów i kłótni wymazać jednym gestem. Nawet jeśli Cześnik i Rejent będą starali się żyć w zgodzie, to samo wspomnienie ich waśni będzie powodować docinki i wzajemne dogryzanie sobie. Przez to powstaną nowe kłótnie. Poza tym trzeba wziąć pod uwagę charaktery obu mężczyzn. Samo nazwisko Cześnika Raptusiewicza mówi, że ten w gorącej wodzie kąpany szlachcic cechuje się głównie gwałtownością reakcji i nieprzemyślanymi zachowaniami. Nie da się więc uniknąć konfliktowych sytuacji, tym bardziej że po drugiej stronie będzie stał człowiek tylko z pozoru cichy i miły. Pod maską spokoju kryje się bowiem podstępny intrygant, który fałszem swoich zachowań usiłuje osiągać zyski. Może więc pojawić się i kolejny mur, i kolejna gwintówka, które spowodują, że wysiłek Waclawa i Klary, by pogodzić obie strony, pójdzie na marne.

Moją opinię może potwierdzać również fakt, że – jak wynika z zamieszczonego tekstu – dotąd dobro dzieci mało ich interesowało. Byli gotowi poświęcić szczęście Waclawa i Klary dla własnej satysfakcji.

Jest jeszcze jeden powód – Podstolina. Zazdrości Klarze ślubu z Waclawem, zazdrości jej majątku, który do tej pory traktowała jak własny, a który musi oddać wychowance, pozostając ubogą krewką – może więc próbować zepsuć związek dwojga młodych.

Jest więc wiele powodów, które mogą wskazywać na nietrwałość decyzji podjętej przez bohaterów. To tak jak w życiu. Któż z nas nie był w sytuacji, w której zadziałał, zanim się zastanowił, a później tego żałował? Wielu jest choleryków na tym świecie, wystarczy tylko rozejrzeć się dookoła. Sama znam ludzi, którzy mieszkają w jednym domu i bez przerwy znajdują pretekst, by dokuczyć drugiej stronie. Ale mimo że ciągle się kłócą, żadnemu z nich nie przyjdzie na myśl przeprowadzka, odsprzedaż czy też pomysł budowy osobnego domu. Przeciwnie – każdy z nich, kierowany przesadną zawziętością, dąży do pozbycia się współwłaściciela za każdą cenę. I choć zdarzają się momenty, kiedy sąsiedzi żyją w zgodzie, to po jakimś czasie znowu się kłócą.

Uważam, że choć nie znamy dalszych losów bohaterów utworu, jest wiele przesłanek, które pozwalają przypuszczać, że zgoda między Cześnikiem Raptusiewiczem i Rejentem Milczkiem nie będzie trwała.

Poziom wykonania

Treść: poziom 4. Rozumowanie pełne (teza, argumentacja, wniosek), argumentacja wyczerpuje wymagania tematu (uczeń odwołał się do podanego fragmentu, całego dramatu i własnego doświadczenia), cztery argumenty (podkreślone), wszystkie trafne

Segmentacja tekstu: poziom 1. Segmentacja konsekwentna

Styl: poziom 1. Styl konsekwentny i dostosowany do przyjętej formy wypowiedzi

Język: poziom 2. Brak błędów

Ortografia: poziom 1. Brak błędów

Interpunkcja: poziom 1. Brak błędów

Przykładowa rozprawka

W „Zemście” opisana została kłótnia pomiędzy Cześnikiem i Rejentem. Można szukać jednej przyczyny tej kłótni, a można uznać, że charaktery bohaterów sprzyjały ciągłym nieporozumieniom. W ostatniej scenie obiecują jednak, że będą żyli w zgodzie. Sądzę, że zgoda pomiędzy nimi jest możliwa.

Najważniejsze przecież dzieje się na końcu utworu – Wacław i Klara biorą ślub! Teraz będą rządzić młodzi, ich marzenia się spełniają. Myślę, że łatwo im będzie przekonać obie strony do zgody. Jak już pisałam, na ślubie Cześnik i Rejent taką zgodę obiecują. Jeśli więc młodzi będą się odwoływać do tych obietnic, może uda się im wszystkim żyć w zgodzie. Cześnik uważa, że młodzi ludzie są głupszy od doświadczonych, ale moim zdaniem w tym przypadku nie ma racji.

Sądzę także, że znikają przyczyny nieporozumień. Z małżeństwa są przecież zadowoleni wszyscy – no może z wyjątkiem Podstoliny. Ale i ona dzięki podpisanej umowie dostanie pieniądze. W dodatku całą sumę wypłaci jej Klara. Dzięki temu Rejent jest bardzo szczęśliwy – wcześniejsze sceny pokazują, jaki z niego skąpy człowiek. Cześnik zrozumiał, że ślub z Podstoliną nie był dobrym pomysłem, ale przecież teraz może zastanowić się nad nim raz jeszcze. A w dodatku Postolina dostanie od Klary całkiem sporo pieniędzy. Pewnie więc Cześnik zdecyduje się na małżeństwo.

Scena na końcu utworu pokazuje, że wszyscy mogą być w przyszłości szczęśliwi. A jeśli szczęśliwi będą, nie pojawi się już między nimi niezgoda. Nikt tak naprawdę nie lubi się kłócić, nawet jeśli nazywa się Raptusiewicz. I co dla mnie ważne – ostatnie słowa w utworze wypowiada Wacław, nie Rejent. I dlatego dla mnie brzmią one prawdziwie.

Poziom wykonania

Treść: poziom 4. Rozumowanie pełne (teza, argumentacja, wniosek), argumentacja wyczerpuje wymagania tematu (uczeń odwołał się do podanego fragmentu, całego dramatu i własnego doświadczenia), trzy argumenty (podkreślone), wszystkie trafne

Segmentacja tekstu: poziom 1. Segmentacja konsekwentna

Styl: poziom 1. Styl konsekwentny i dostosowany do przyjętej formy wypowiedzi

Język: poziom 2. Brak błędów

Ortografia: poziom 1. Brak błędów

Interpunkcja: poziom 1. Brak błędów

HISTORIA I WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

W skład części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego poza zadaniami z zakresu języka polskiego wchodzi odrębnie oceniane zadania z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie. Jest to konsekwencja wzmocnienia roli tych przedmiotów w gimnazjum.

Egzamin gimnazjalny sprawdza, w jakim stopniu gimnazjalista spełnia wymagania z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu edukacyjnego. Poszczególne zadania zestawu egzaminacyjnego mogą też – w myśl przyjętej w podstawie zasady kumulatywności – odnosić się do wymagań przypisanych do etapów wcześniejszych (I i II).

Podstawa programowa dzieli wymagania na szczegółowe i ogólne. Wymagania szczegółowe nie są, jak to bywało w przeszłości, hasłami odnoszącymi się do całościowych obszarów wiedzy, lecz odwołują się do ściśle określonych wiadomości i konkretnych umiejętności. Wymagania ogólne, jako syntetyczne ujęcie nadrzędnych celów kształcenia, informują, jak rozumieć podporządkowane im wymagania szczegółowe. Sposób spełniania wymagań szczegółowych jest wartościowy tylko wtedy, gdy przybliży osiągnięcie celów zawartych w wymaganiach ogólnych.

Zadania z historii i wiedzy o społeczeństwie mają wyłącznie formę zamkniętą, są zróżnicowane pod względem sprawdzanych wiadomości i umiejętności, poziomu trudności, a także sposobu udzielania odpowiedzi. Mogą występować pojedynczo lub w wiązkach tematycznych. W informatorze tak dobrano zadania, by odwoływały się do różnych epok i różnorodnej tematyki, a także do zróżnicowanych materiałów źródłowych. Dla każdego zadania podano najważniejsze wymagania ogólne i szczegółowe, do których to zadanie się odnosi, oraz rozwiązanie.

Zadania w informatorze nie wyczerpują wszystkich typów zadań, które mogą wystąpić w zestawie egzaminacyjnym. Nie ilustrują również wszystkich wymagań z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie w podstawie programowej. Dlatego informator nie może być jedyną ani nawet główną wskazówką do planowania procesu kształcenia w szkole. Tylko realizacja wszystkich wymagań z podstawy programowej może zapewnić wszechstronne wykształcenie gimnazjalistów w zakresie historii i wiedzy o społeczeństwie.

Przykładowe zadania z rozwiązaniami

Materiał do zadań 1–3

HOMER, *ILIADA* (fragment)

Niepowstrzymana wesołość objęła błogosławionych bogów na widok Hefajsta, jak po domostwie się krzątał. Tak więc bogowie dzień cały, dopóki słońce nie zaszło, biesiadowali. Niczego nie brakowało dla duszy: ani formingi* uroczej, którą miał w rękach Apollon, ani pięknymi głosami pieśni przez Muzy śpiewanych. Kiedy pogrążył się wreszcie w morzu promienny blask słońca, wszyscy bogowie po uczcie spocząc do siebie odeszli, gdzie dla każdego z biegłością kunsztowną dom wybudował mistrz znakomity, kulawy na obie nogi Hefajstos. Dzeus Olimpijczyk też poszedł do łoża, błyskawicowy, tam, gdzie i przedtem spoczywał, gdy sen ogarniał go słodki – poszedł, by spocząć przy Herze, o złotym tronie bogini.

* *forminga* – instrument muzyczny

Homer, *Iliada*, przekład Kazimiera Jeżewska, Warszawa 1999.

Zadanie 1

Miejscem przedstawionej przez Homera sceny jest

- A. Olimpia.
- B. Hades.
- C. Akropol w Atenach.
- D. Olimp.

Zadanie 2

Według wyobrażeń religijnych starożytnych Greków wymienieni w tekście Homera Dzeus (Zeus) i Apollon (Apollo) to

- A. bracia.
- B. synowie Hery.
- C. synowie muz.
- D. ojciec i syn.

Zadanie 3

Przeczytaj słownikowe wyjaśnienia haseł „zoomorfizm” i „antropomorfizm”, a następnie zaznacz ten zestaw dwu terminów, który najpełniej opisuje wyobrażenia religijne starożytnych Greków przedstawione w cytowanym fragmencie *Iliady*.

zoomorfizm – przedstawienie człowieka lub bóstwa w kształcie zwierzęcia

antropomorfizm – uczłowiczenie, wyobrażenie Boga lub bóstwa w postaci ludzkiej

- A. zoomorfizm i monoteizm.
- B. politeizm i antropomorfizm.
- C. antropomorfizm i monoteizm.
- D. politeizm i zoomorfizm.

Wymagania ogólne do zadań 1–3**I. Chronologia historyczna.**

Uczeń sytuuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w czasie.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski.

Wymagania szczegółowe do zadań 1–3

3.2. Uczeń wyjaśnia różnicę pomiędzy politeizmem a monoteizmem, odwołując się do przykładów.

4.3. Cywilizacja grecka. Uczeń charakteryzuje czynniki integrujące starożytnych Greków – język, system wierzeń, teatr oraz igrzyska olimpijskie.

Rozwiązania

1. D, 2. D, 3. B

Zadanie 4

TEKST A. Inskrypcja (napis) na nagrobku woźnicy Eutyчета

WOŹNICY EUTYCHECIE.
PRZEŻYŁ 22 LATA. WIERNEMU NIEWOLNIKOWI
FLAWIUSZ RUFINUS I SEMPRONIA DIOFANIS NAGROBEK TEN WZNIEŚLI
W TYM GROBIE LEŻĄ KOŚCI PROSTEGO WOŹNICY,
KTÓRY TAK SPRAWNIE TRZYMAŁ JUŻ CUGLE W RĘKACH,
ŻE WAŻYŁ SIĘ PRZESIADAĆ NA KWADRYGĘ*,
CHOĆ WCIAŻ MIAŁ TYLKO DO CZYNNIENIA Z WOZEM.

* kwadryga – rydwan zaprzęzony w cztery konie

TEKST B. Napis na obroży z brązu, którą nosiła niewolnica

Uciekłam. Ujmij mnie. Kiedy zwrócisz mnie panu memu, Zoninowi, nie poskapi ci pieniędzy.

Rzymskie epitafia, zaklęcia i wróżby, opr. Lidia Storoni Mazzolani,
przekład Stanisław Kasprzysiak, Warszawa 1990, s. 79, 143.

Czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe? Wstaw X w odpowiednie miejsca tabeli.

	Prawda	Fałsz
Autorami tekstu A są właściciele niewolnika.		
Tekst B został sporządzony z inicjatywy niewolnicy.		
Autorzy tekstów A i B mają ten sam stosunek do swoich niewolników.		
Teksty A i B mówią o zbiegostwie niewolników w Rzymie.		

Wymagania ogólne

I. Chronologia historyczna.

Uczeń dostrzega zmiany w życiu społecznym oraz ciągłość w rozwoju kulturowym i cywilizacyjnym.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski; dostrzega w narracji historycznej warstwę informacyjną.

Wymagania szczegółowe

5.1.2. Cywilizacja rzymska. Uczeń charakteryzuje organizację społeczeństwa w Rzymie republikańskim i cesarstwie; opisuje postawy Rzymian wobec niewolników i ludów podbitych.

Rozwiązania

kolejno PRAWDA, FAŁSZ, FAŁSZ, FAŁSZ

Materiały do zadań 5–9

KRONIKA (fragment)

Gdy poczuł, że [los] żąda już od niego śmiertelnej powinności, poleca spisać dokumenty testamentowe. Przekazuje w nich w spadku czterem synom i to, co osiągnięte zasługami przodków, i następstwo w królestwie, wyznaczając stałe granice czterech dzielnic w ten sposób, że w rękę najstarszego miało pozostać i księstwo dzielnicy krakowskiej, i władza zwierzchnia.

Mistrz Wincenty zwany Kadłubkiem, *Kronika polska*, przeł. i oprac. Brygida Kürbis, Wrocław 1992.

MAPA

TABLICA GENEALOGICZNA (fragment)

Zadanie 5

Testament, o którym mówi **KRONIKA**, został sporządzony

- A. pod koniec XI w.
- B. w 1. połowie XII w.
- C. w 2. połowie XII w.
- D. na początku XIII w.

Zadanie 6

Wystawcą testamentu, o którym mówi **KRONIKA**, był

- A. Mieszko I.
- B. Bolesław Krzywousty.
- C. Kazimierz Odnowiciel.
- D. Władysław Herman.

Zadanie 7

Na mocy testamentu, o którym mówi **KRONIKA**, księstwo dzielnic krakowskiej i władzę zwierzchnią jako pierwszy objął

- A. Władysław Wygnaniec.
- B. Mieszko Stary.
- C. Bolesław Kędzierzawy.
- D. Henryk Sandomierski.

Zadanie 8

W którym szeregu poprawnie przyporządkowano imiona książąt do numerów dzielnic, które odziedziczyli?

- A. Władysław Wygnaniec – 1, Mieszko Stary – 4, Bolesław Kędzierzawy – 2.
- B. Władysław Wygnaniec – 2, Mieszko Stary – 3, Bolesław Kędzierzawy – 5.
- C. Władysław Wygnaniec – 4, Mieszko Stary – 5, Bolesław Kędzierzawy – 3.
- D. Władysław Wygnaniec – 1, Mieszko Stary – 3, Bolesław Kędzierzawy – 3.

Zadanie 9

Skutkiem testamentu, o którym mówi KRONIKA, było

- A. utworzenie pierwszego arcybiskupstwa w Gnieźnie.
- B. rozbiecie dzielnicowe państwa Piastów.
- C. wzmocnienie władzy centralnej w państwie Piastów.
- D. zawarcie unii polsko-litewskiej.

Wymagania ogólne do zadań 5–9*I. Chronologia historyczna.*

Uczeń sytuuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w czasie oraz porządkuje je.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski.

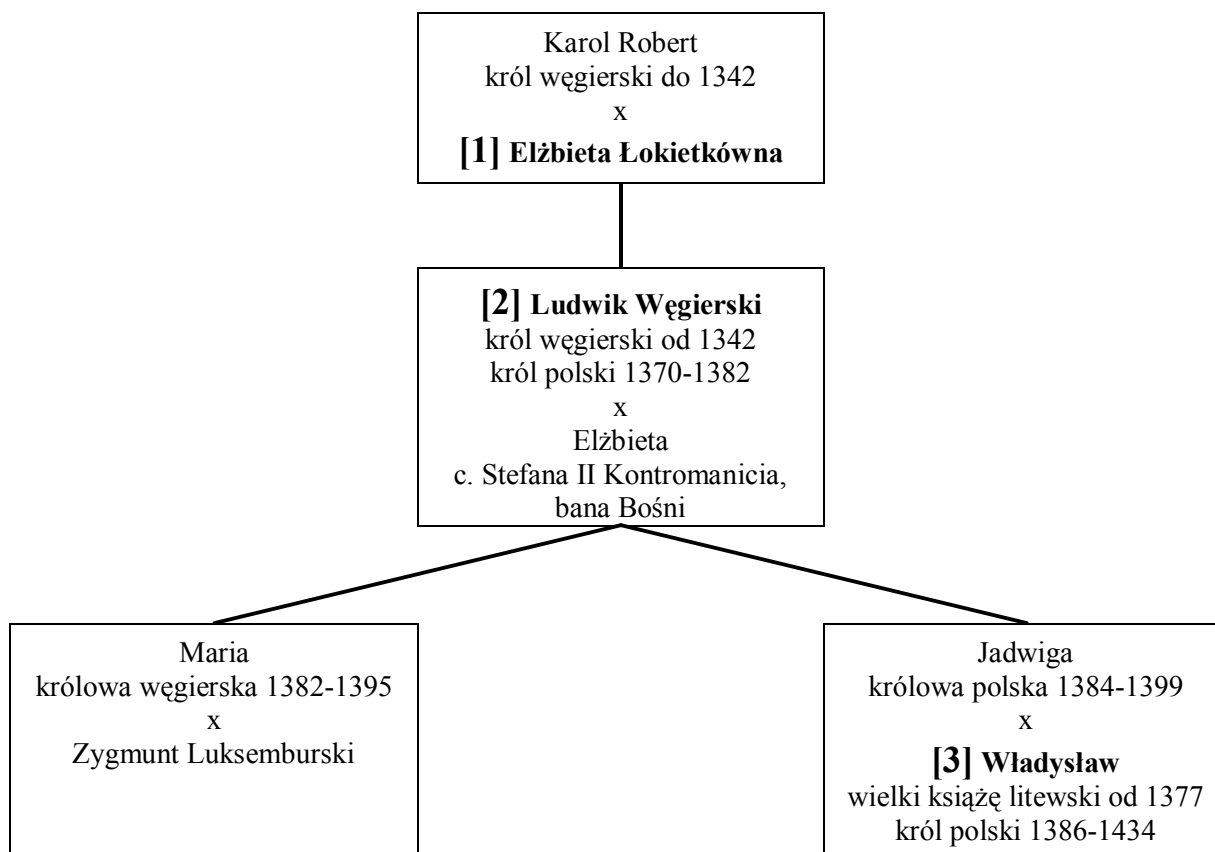
Wymagania szczegółowe do zadań 5–9

14.1,2. Polska dzielnicowa i zjednoczona. Uczeń sytuuje w czasie i przestrzeni Polskę okresu rozbiecia dzielnicowego, opisuje postanowienia statutu Bolesława Krzywoustego.

Rozwiązania

5. B, 6. B, 7. A, 8. A, 9. B

Zadanie 10

TABLICA GENEALOGICZNA (fragment)

x – oznacza małżeństwo

Powyższy fragment tablicy genealogicznej przedstawia związki dynastyczne władców Węgier, Polski i Litwy w XIV w. W którym szeregu postaciom oznaczonym numerami 1, 2, 3 przyporządkowano właściwe dynastie?

- A. 1 – Piastowie, 2 – Jagiellonowie, 3 – Andegawenowie
- B. 1 – Andegawenowie, 2 – Piastowie, 3 – Jagiellonowie
- C. 1 – Piastowie, 2 – Andegawenowie, 3 – Luksemburgowie
- D. 1 – Piastowie, 2 – Andegawenowie, 3 – Jagiellonowie

Wymagania ogólne

I. Chronologia historyczna.

Uczeń sytuuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w czasie.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski.

Wymagania szczegółowe

14.3,5. Polska dzielnicowa i zjednoczona. Uczeń porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi w epoce Piastów; ocenia dokonania Kazimierza Wielkiego w polityce zagranicznej.

15.1. Polska w dobie unii z Litwą. Uczeń wyjaśnia przyczyny unii Polski z Litwą.

Rozwiązanie

D

Zadanie 11

Kto sprowadził zakon krzyżacki do ziemi chełmińskiej?

- A. Bolesław Krzywousty.
- B. Konrad Mazowiecki.
- C. Władysław Łokietek.
- D. Kazimierz Wielki.

Zadanie 12

Krzyżacy zajęli Pomorze Gdańskie za panowania

- A. Konrada Mazowieckiego.
- B. Władysława Łokietka.
- C. Kazimierza Wielkiego.
- D. Władysława Jagiełły.

Zadanie 13

Pomorze Gdańskie zostało odzyskane przez Polskę za panowania

- A. Władysława Jagiełły.
- B. Kazimierza Jagiellończyka.
- C. Zygmunta Starego.
- D. Zygmunta Augusta.

Zadanie 14

Pierwszy hold lenny księcia pruskiego złożony w Krakowie przyjął

- A. Władysław Jagiełło.
- B. Kazimierz Jagiellończyk.
- C. Zygmunt I Stary.
- D. Zygmunt II August.

Wymagania ogólne do zadań 11–14**I. Chronologia historyczna.**

Uczeń sytuuje wydarzenia w czasie oraz porządkuje je i ustala związki poprzedzania, równoczesności i następstwa.

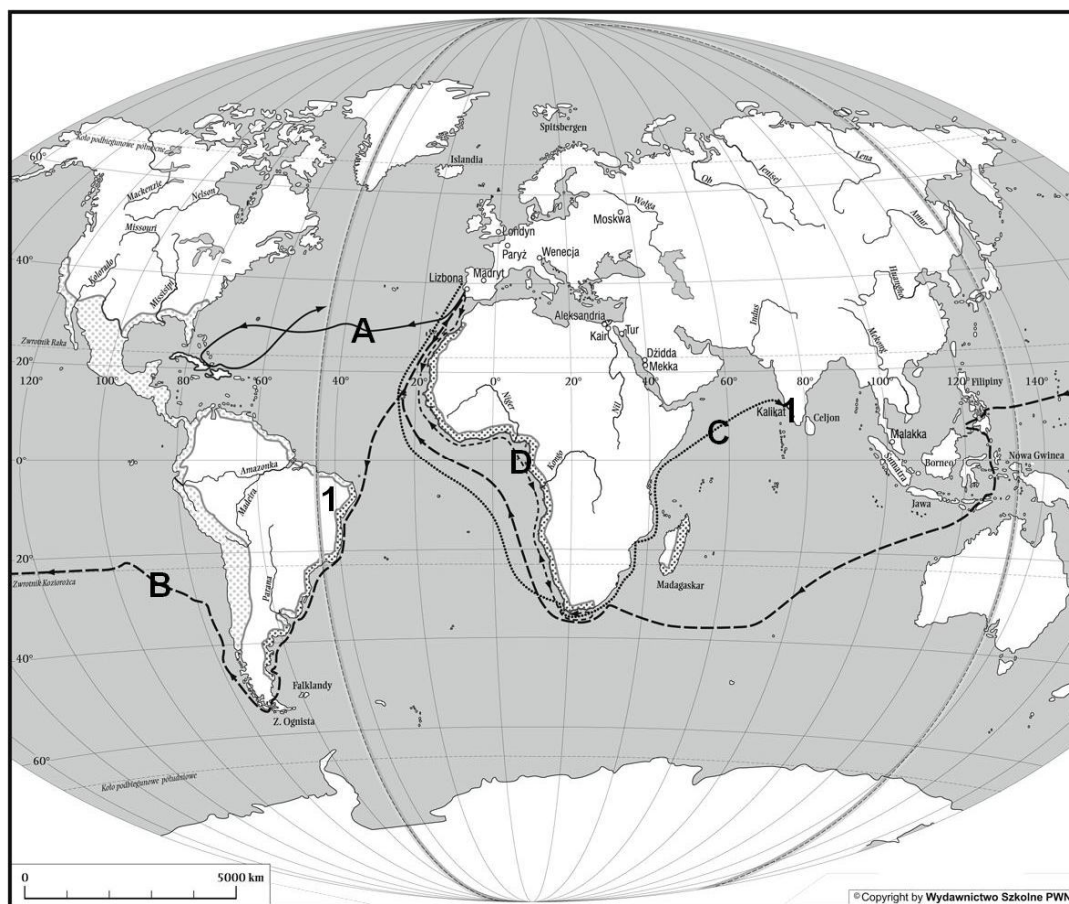
Wymagania szczegółowe do zadań 11–14

14.3. Polska dzielnicowa i zjednoczona. Uczeń porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi w epoce Piastów.

15.2. Polska w dobie unii z Litwą. Uczeń porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi w epoce Jagiellonów.

Rozwiązania

11. B, 12. B, 13. B, 14. C

Material do zadań 15–18**WIELKIE ODKRYCIA GEOGRAFICZNE W XV I XVI W.****Zadanie 15**

Obszary oznaczone numerem 1 były w XVI w.

- A. wyłącznie posiadłościami hiszpańskimi.
- B. posiadłościami hiszpańskimi i portugalskimi.
- C. wyłącznie posiadłościami portugalskimi.
- D. terenami wolnymi od kolonizacji hiszpańsko-portugalskiej.

Zadanie 16

Którą literą zaznaczono trasę wyprawy Vasco da Gamy? .....

Zadanie 17

Jednym z następstw wielkich odkryć geograficznych było

- A. zawężenie rynków zbytu na towary europejskie.
- B. poszukiwanie drogi morskiej do Indii.
- C. zniszczenie cywilizacji przedkolumbijskich.
- D. wyparcie Turków osmańskich z Europy.

Zadanie 18

Wydarzenie, które miało miejsce po odkryciu Ameryki przez Krzysztofa Kolumba, to

- A. wynalazek druku.
- B. upadek Konstantynopola.
- C. wojna trzynastoletnia.
- D. wystąpienie Marcina Lutera.

Wymagania ogólne do zadań 15–18

I. Chronologia historyczna.

Uczeń sytuuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w czasie oraz porządkuje je i ustala związki poprzedzania, równoczesności i następstwa.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

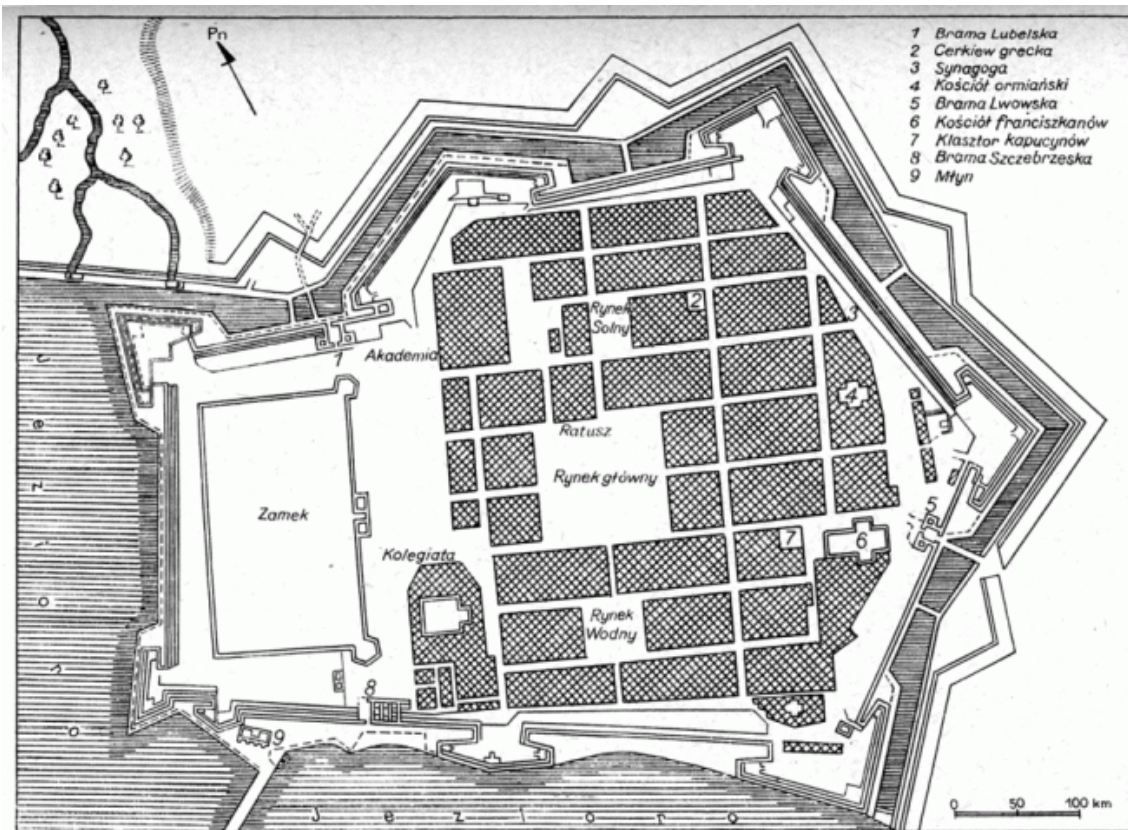
Uczeń wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe analizowanych wydarzeń.

Wymagania szczegółowe do zadań 15–18

16.1,2. Wielkie odkrycia geograficzne. Uczeń sytuuje w czasie i przestrzeni wyprawy Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana oraz sytuuje w przestrzeni posiadłości kolonialne Portugalii i Hiszpanii. Ocenia wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno-gospodarcze i kulturowe Europy oraz dla Nowego Świata.

Rozwiązania

15. C, 16. C, 17. C, 18. D

ZAMOŚĆ W PIERWSZEJ POŁOWIE XVII W.

Henryk Samsonowicz, *Historia Polski do roku 1795*, Warszawa 1973.

Na podstawie planu, legendy oraz wiedzy własnej zaznacz poprawne odpowiedzi.

Zadanie 19

Przez Zamość przebiegał szlak handlowy

- A. ze Lwowa do Lublina.
- B. z Lublina do Warszawy.
- C. z Warszawy do Krakowa.
- D. ze Lwowa do Krakowa.

Zadanie 20

Argumentem przemawiającym za tym, że Zamość powstał dopiero w XVI wieku, jest

- A. rodzaj fortyfikacji.
- B. obecność zamku w obrębie murów.
- C. obecność ratusza.
- D. kształt rynku głównego.

Zadanie 21

W Zamościu żyli

- A. katolicy, protestanci, wyznawcy islamu.
- B. protestanci, wyznawcy islamu, wyznawcy judaizmu.
- C. katolicy, wyznawcy islamu, wyznawcy prawosławia.
- D. katolicy, wyznawcy judaizmu, wyznawcy prawosławia.

Zadanie 22

Jan Zamoyski lokował Zamość za panowania Stefana Batorego. Działo się to

- A. przed zawarciem unii w Lublinie.
- B. przed uchwaleniem konfederacji warszawskiej.
- C. po pierwszej wolnej elekcji.
- D. po przeniesieniu dworu królewskiego z Krakowa do Warszawy.

Zadanie 23

Jan Zamoyski ufundował w latach dziewięćdziesiątych XVI w. w Zamościu wyższą uczelnię – Akademię Zamojską. W tym samym czasie działały w Rzeczypospolitej dwa uniwersytety:

- A. w Wilnie i w Krakowie.
- B. w Warszawie i w Wilnie.
- C. w Krakowie i w Warszawie.
- D. w Warszawie i w Poznaniu.

Wymagania ogólne do zadań 19–23*I. Chronologia historyczna.*

Uczeń sytuuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w czasie oraz porządkuje je i ustala związki poprzedzania, równoczesności i następstwa; dostrzega zmiany w życiu społecznym oraz ciągłość w rozwoju kulturowym i cywilizacyjnym.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski; dostrzega w narracji historycznej warstwę informacyjną, wyjaśniającą i oceniającą; wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe analizowanych wydarzeń.

Wymagania szczegółowe do zadań 19–23

19.3,5. Polska i Litwa w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń charakteryzuje stosunki wyznaniowe w państwie polsko-litewskim i wyjaśnia ich specyfikę na tle europejskim. Rozpoznaje reprezentatywne obiekty sztuki renesansowej na ziemiach polskich ze szczególnym uwzględnieniem własnego regionu.

Rozwiązania

19. A, 20. A, 21. D, 22. C, 23. A

Materiały do zadań 24–25**JULIAN URSYN NIEMCEWICZ *ŚPIEWY HISTORYCZNE* (FRAGMENT)**

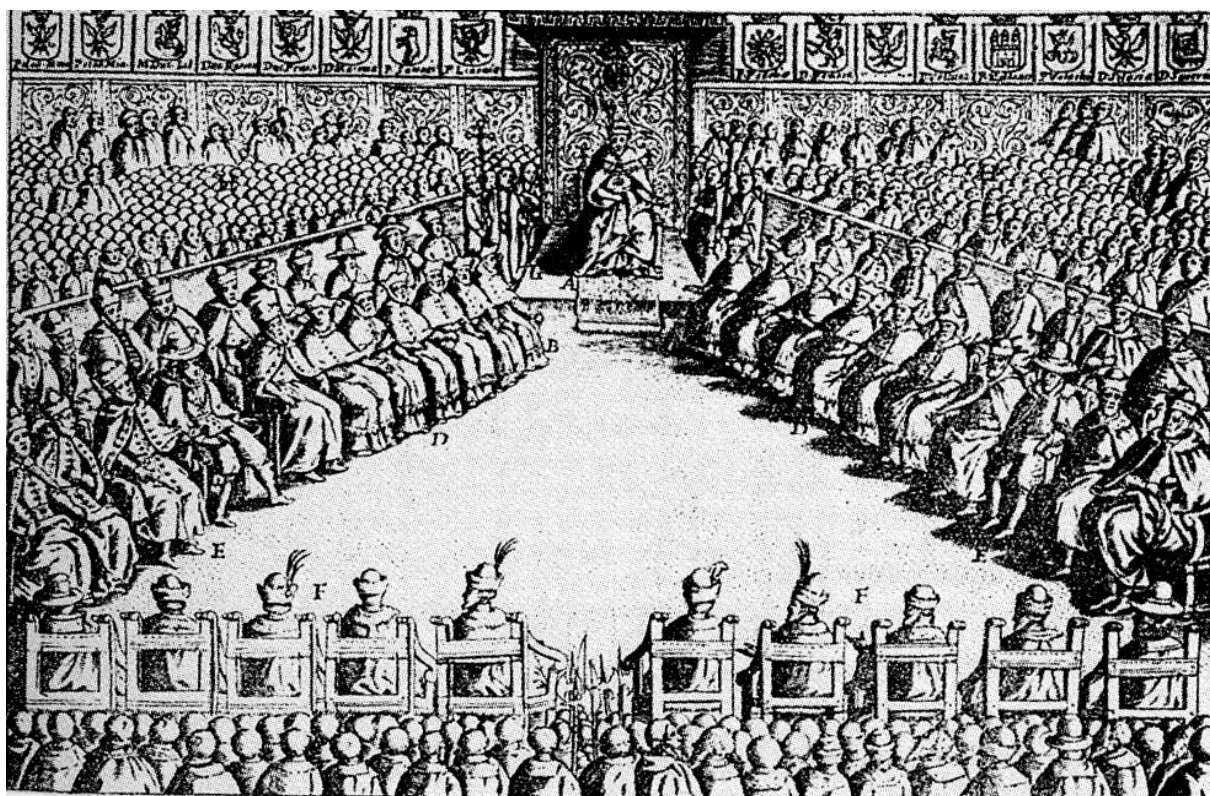
Tam się otwarte pasmem ciągną pola,
 Tam szlachta polska zebrana,
 W ogromnej szopie starsze ojców plemię
 Na dzielnych koniach powiaty i ziemie.

Julian Ursyn Niemcewicz, *Śpiewy historyczne*, Petersburg 1893.

ILUSTRACJA 1

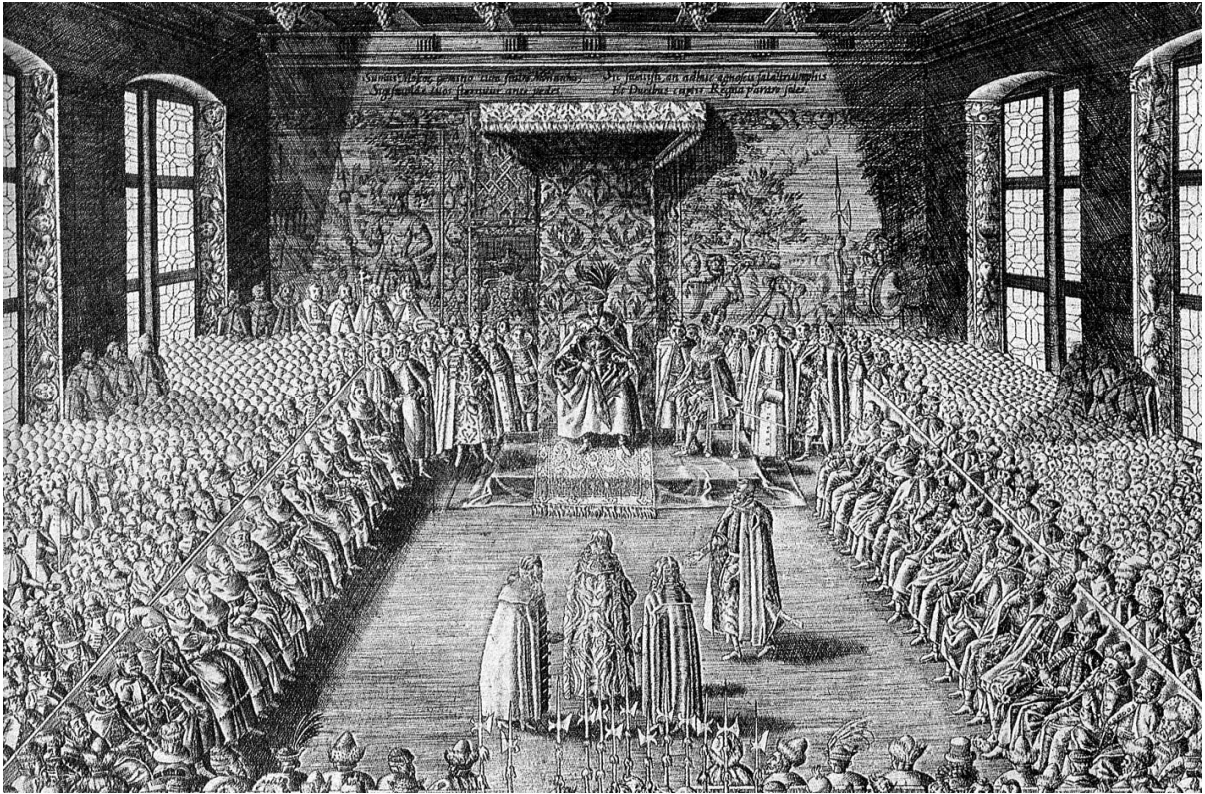

ILUSTRACJA 2

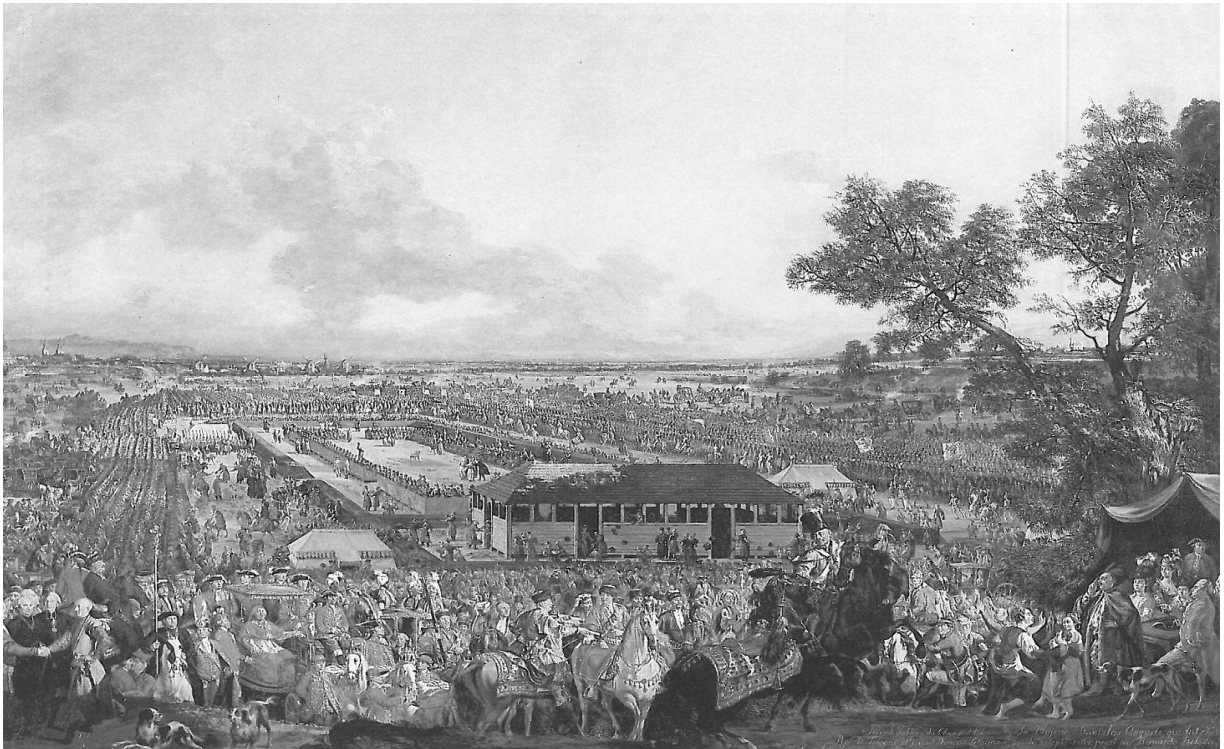

ILUSTRACJA 3

ILUSTRACJA 4

Ilustracja 1. [w:] *Święto baroku. Sztuka w służbie prymasa Michała Radziejowskiego (1645–1705)*, Muzeum Pałac w Wilanowie, Warszawa 2009.

Ilustracje 2. i 3. [w:] *Narodziny stolicy. Warszawa w latach 1596–1668*. Zamek Królewski w Warszawie, Warszawa 1996.

Ilustracja 4. [w:] Mieczysław Wallis, *Canaletto. Malarz Warszawy*, Warszawa 1983.

Zadanie 24

Miejsce opisane przez Juliana Ursyna Niemcewicza zostało ukazane na ilustracjach

- A. 1. i 2.
- B. 2. i 3.
- C. 3. i 4.
- D. 1. i 4.

Zadanie 25

Obrady polskiego sejmu w pełnym składzie (król, senat i izba poselska) zostały przedstawione na ilustracjach

- A. 1. i 2.
- B. 2. i 3.
- C. 3. i 4.
- D. 1. i 4.

Wymagania ogólne do zadań 24 i 25

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski; dostrzega w narracji historycznej warstwę informacyjną, wyjaśniającą i oceniającą; wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe analizowanych wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych.

Wymagania szczegółowe do zadań 24 i 25

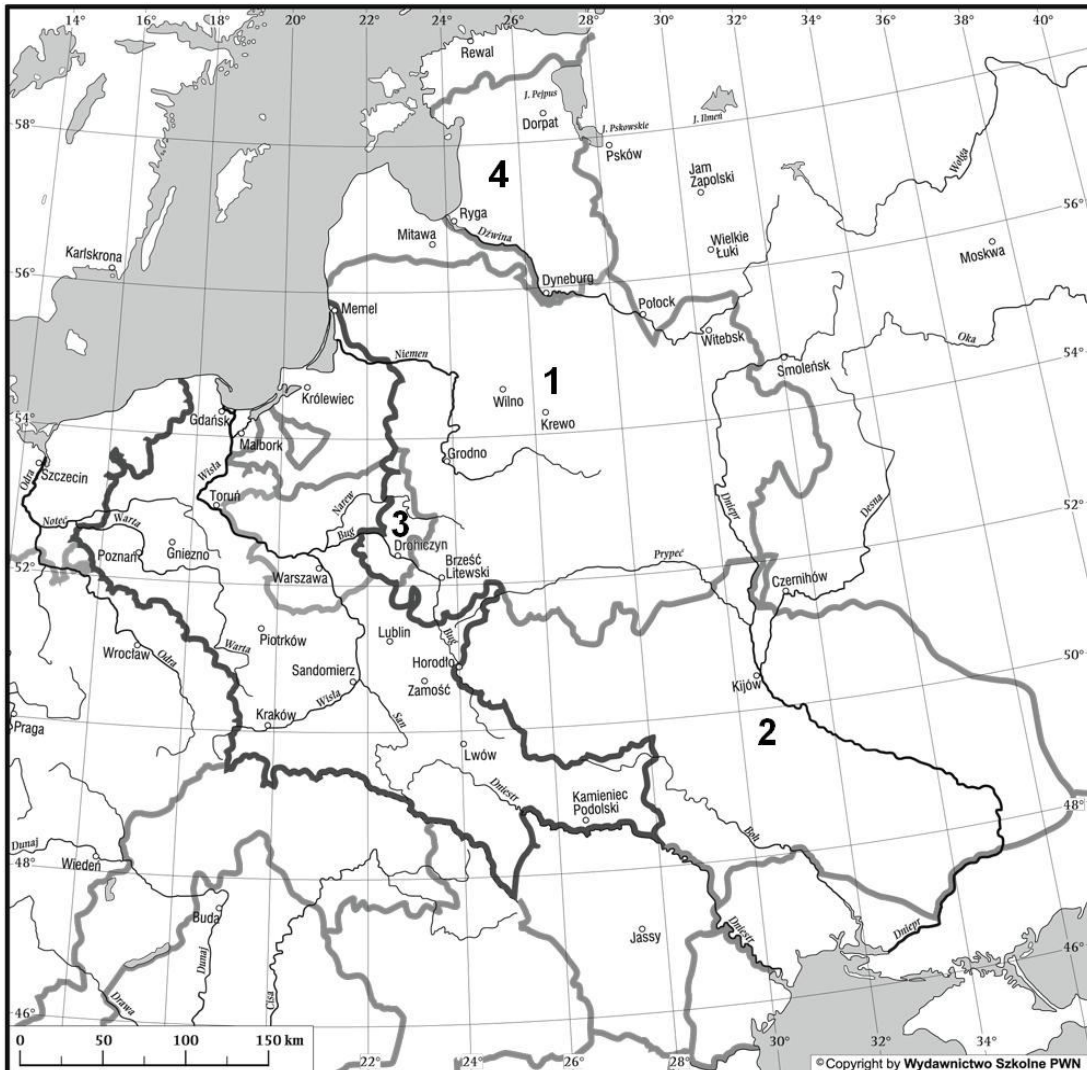
20.1.3. Społeczeństwo i ustrój Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń wymienia instytucje ustrojowe demokracji szlacheckiej i charakteryzuje ich kompetencje. Przedstawia zasady wolnej elekcji.

Rozwiązania

24. D, 25. B

Material do zadań 26–28

ZIEMIE RZECZYPOSPOLITEJ W XVI W.

Zadanie 26

Czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe? Wstaw X w odpowiednie miejsca tabeli.

	Prawda	Fałsz
Na mapie numerami 1, 2, 3 oznaczono terytoria, które wchodziły w skład Wielkiego Księstwa Litewskiego przed zawarciem unii lubelskiej.		
Unia lubelska została zawarta w XVI w.		

Zadanie 27

Na mapie numerem 4 oznaczono

- A. Inflanty.
- B. Królestwo Polskie – Koronę.
- C. Prusy Książęce.
- D. Prusy Królewskie.

Zadanie 28**W akcie unii lubelskiej postanowiono, że**

- A. tron polski będzie dziedziczny.
- B. katolicyzm będzie jedynym obowiązującym wyznaniem w Rzeczypospolitej.
- C. Korona i Litwa będą wspólnie dążyć do odzyskania Pomorza Gdańskiego.
- D. sejm będzie wspólny dla obu państw – Korony i Litwy.

Wymagania ogólne do zadań 27–29*I. Chronologia historyczna.*

Uczeń sytuuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w czasie oraz porządkuje je i ustala związki poprzedzani.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski.

Wymagania szczegółowe do zadań 27–29*19.2. Polska i Litwa w czasach ostatnich Jagiellonów.*

Uczeń przedstawia główne postanowienia unii lubelskiej oraz wskazuje na mapie terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

Rozwiązania

26. kolejno PRAWDA, PRAWDA, 27. A, 28. D

Zadanie 29**Przeczytaj fragment hasła z encyklopedii oraz relacje dwóch cudzoziemców o życiu gospodarczym XVII-wiecznej Rzeczypospolitej.**

MERKANTYLIZM – polityka ekonomiczna prowadzona przez państwo, również system poglądów ekonomicznych, odpowiadający tej polityce; zakładający, że źródłem bogactwa państwa jest rozwinięty eksport towarów, przewyższający import, w wyniku czego uzyskuje się dodatni bilans handlowy. Jednym z zadań państwa powinno być popieranie rozwoju rynku wewnętrznego i nakładanie cel ochronnych.

Na podstawie: *Nowa Encyklopedia Powszechna PWN*, t. 4.

RELACJA 1

W Polsce na tak wielkich przestrzeniach rozciągają się bagna, dzięki czemu jest tam dużo pastwisk. Polacy mogliby wytwarzać znaczną ilość środków żywnościowych. Byłoby to dla nich z wielką korzyścią, tym bardziej, że nie znam kraju, w którym by się jadało tak dużo mięsa, jak w Polsce i gdzie wskutek tego zabija się tyle zwierząt. Nie ma również kraju, w którym by używano tyle skóry, gdyż wszyscy noszą tu wysokie buty, prawie wszyscy mają karoce lub wozy kryte skórą [...]. Polacy, zamiast garbować i wyprawiać skóry wszystkich zwierząt, które biją, pozwalają zabierać je cudzoziemcom i wyprawiać za granicą, skąd przywozi się je z powrotem i sprzedaje Polakom za drogie pieniądze.

Gaspard de Tende, *Relation historique de la Pologne...*, Paryż 1687
[w:] *Cudzoziemcy o Polsce. Relacje i opinie*,
opr. i wyd. Jan Gintel, t. I, Kraków 1971.

RELACJA 2

W całej Polsce i na Litwie jest bardzo dużo młynów, lecz bardzo mało foluszów* czy papierni, chociaż mogłyby one tam być ze względu na dużą ilość wartkich rzek. Zarówno w tej dziedzinie, jak i innych, Polacy zupełnie nie dbają o swój interes, zadowolając się płaceniem

dużych sum za sukna i papier, podczas gdy z łatwością mogliby mieć jedno i drugie własnego wyrobu.

* folusz – pilśniarka, służy do spilśniania tkanin wełnianych, czyli wiązania włókien osnowy i wątku tkanin wełnianych w zwartą masę

Bernard Connor, *The History of Poland...*, Londyn 1698
[w:] Jan Antoni Wilder, *Okiem cudzoziemca. Ze wspomnień cudzoziemców o dawnej Polsce*, Warszawa 1959.

Co można powiedzieć o autorach tych relacji?

- A. Obaj autorzy są zwolennikami merkantylizmu i krytykują życie gospodarcze Rzeczypospolitej.
- B. Tylko autor relacji 1 jest zwolennikiem merkantylizmu i krytykuje życie gospodarcze Rzeczypospolitej.
- C. Tylko autor relacji 2 jest zwolennikiem merkantylizmu i krytykuje życie gospodarcze Rzeczypospolitej.
- D. Obaj autorzy, krytykując życie gospodarcze XVII-wiecznej Rzeczypospolitej, nie odwołują się do zasad merkantylizmu.

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski; dostrzega w narracji historycznej warstwę informacyjną, wyjaśniającą i oceniającą; wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe analizowanych wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych.

Wymagania szczegółowe

22.4. *Formy państwa nowożytnego.* Uczeń wyjaśnia, na czym polegała specyfika ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów na tle Europy.

Rozwiązanie

A

Material do zadań 30–33

SEWERYN GOSZCZYŃSKI O POCZĄTKU WALK W WARSZAWIE (fragment)

Dobrze się już ściemniło, kiedyśmy puścili się nareszcie ku Łazienkom. Obliczyliśmy się – było nas osiemnastu. Nabiliśmy karabiny i ruszyliśmy w pochód dwoma oddziałami, złożonymi każdy z dziewięciu ludzi. Jeden miał wpaść główną bramą do Belwederu [...]. „Śmierć tyranom!” wykrzyknął mój oddział [...]. Po chwili i drugi oddział połączył się z naszym. Przebiegliśmy pędem, z łoskotem, którego łatwo można się domyślić, dół i pierwsze piętro – nigdzie w[ielkiego] księcia [...]. Przy moście Sobieskiego złączyliśmy się ze szkołą podchorążych, która po napadzie na koszary jazdy [rosyjskiej] cofnęła się na chwilę i zajęła to stanowisko. [...]

Wkroczyliśmy nareszcie na [ulicę] Nowy Świat, była to część miasta zamieszkaana najwięcej przez wyższych oficerów i urzędników [...]. Weszliśmy jakby w pustkę, jakby w atmosferę grobu. [...] Na próżno wołamy „do broni!”, bijemy we drzwi i okiennice kolbami karabinów. Żaden głos, żaden ruch życia nie odpowiada. [...] W kilka chwil byliśmy przy Arsenale.

Seweryn Goszczyński, *Dziela zbiorowe*.
[w:] *Wybór tekstów źródłowych do nauczania historii*,
oprac. Izabella Rusinowa, Warszawa 1986.

Zadanie 30

Seweryn Goszczyński opisał wydarzenia z powstania

- A. kościuszkowskiego.
- B. listopadowego.
- C. styczniowego.
- D. warszawskiego.

Zadanie 31

W tekście Seweryna Goszczyńskiego znajduje się informacja na temat

- A. daty wybuchu powstania.
- B. przywódców walk powstańczych.
- C. przyczyn napadu na koszary jazdy rosyjskiej.
- D. przebiegu pierwszych godzin powstania.

Zadanie 32

Z tekstu Seweryna Goszczyńskiego wynika, że

- A. powstanie początkowo nie spotkało się z powszechnym poparciem mieszkańców Warszawy.
- B. Rosjanie w popłochu uciekli z Warszawy.
- C. początek powstania był dobrze przygotowany.
- D. walki błyskawicznie przeniosły się poza granice miasta.

Zadanie 33

Powstanie, którego dotyczy tekst Seweryna Goszczyńskiego, zakończyło się

- A. po tygodniu.
- B. po upływie niespełna miesiąca.
- C. w następnym roku.
- D. po upływie kilku lat.

Wymagania ogólne do zadań 30–33

I. Chronologia historyczna.

Uczeń sytuuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski.

Wymagania szczegółowe

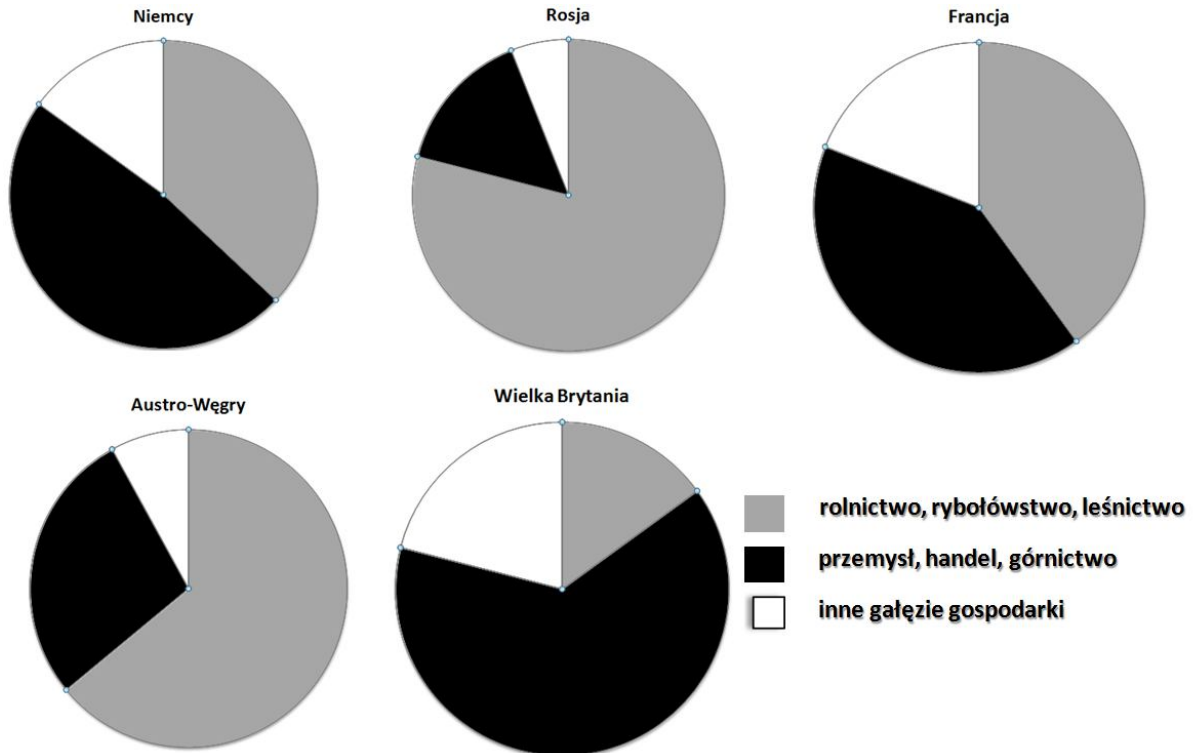
34.1,2. Społeczeństwo dawnej Rzeczypospolitej w okresie powstań narodowych. Uczeń sytuuje w czasie i przestrzeni powstanie listopadowe i powstanie styczniowe. Przedstawia przyczyny oraz porównuje przebieg i charakter powstań narodowych.

Rozwiązania

30. B, 31. D, 32. A, 33. C

Materiał do zadań 34–35

STRUKTURA ZATRUDNIENIA W WYBRANYCH KRAJACH EUROPY POD KONIEC XIX W.

Na podstawie: *Polska XIX wieku. Państwo, społeczeństwo, kultura*, red. Stefan Kieniewicz, Warszawa 1977.

Zadanie 34

Z diagramów wynika, że następstwa rewolucji przemysłowej w najmniejszym stopniu objęły

- A. Francję.
- B. Rosję.
- C. Wielką Brytanię.
- D. Niemcy.

Zadanie 35

Na podstawie wszystkich diagramów można stwierdzić, że pod koniec XIX wieku

- A. wskazane kraje miały podobny udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia.
- B. przemysł, górnictwo i handel miały największy udział w gospodarce kraju, w którym rozpoczęła się rewolucja przemysłowa.
- C. najwyższy stopień uprzemysłowienia wykazywały kraje Europy Wschodniej.
- D. we wszystkich krajach, które dokonały rozbioru Polski, dominowało zatrudnienie w rolnictwie, rybołówstwie i leśnictwie.

Wymagania ogólne do zadań 34–35

I. Chronologia historyczna.

Uczeń sytuuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w czasie. Dostrzega zmiany w życiu społecznym oraz ciągłość w rozwoju cywilizacyjnym.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski. Wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe analizowanych wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych.

Wymagania szczegółowe do zadań 34–35

31.1.4. Rozwój cywilizacji przemysłowej. Uczeń wymienia charakterystyczne cechy rewolucji przemysłowej. Opisuje zmiany w poziomie życia różnych grup społecznych w XIX w. na podstawie źródeł pisanych i statystycznych.

Rozwiązania

34. B, 35. B

Zadanie 36

FOTOGRAFIA PIERWSZA. Karolina Przewłocka z dziećmi z ochronki przed dworem Przewłockich w Mordach koło Siedlec, 1918 r.

Karta nr 50, 2006.

FOTOGRAFIA DRUGA. Uczennice szkoły im. św. Scholastyki, Kraków 1902 r.

Karta nr 52, 2007.

KARTA POCZTOWA wydana w Krakowie w 1901 r.

Paweł Banaś, *Orbis pictus. Świat dawnej karty pocztowej*,
Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2005.

Na podstawie wszystkich fotografii oraz swojej wiedzy rozstrzygnij, czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Wstaw X w odpowiednie miejsca tabeli.

Wszystkie trzy fotografie przedstawiają dzieci lub młodzież z tej samej warstwy społecznej.	Prawda	Fałsz
Opiekunki z fotografii pierwszej pochodzą z tej samej warstwy społecznej co dzieci, którymi się zajmują.		
Fotografia pierwsza przedstawia jedną z form działalności charytatywnej polskiego ziemiaństwa.		
Fotografia druga przedstawia klasę koedukacyjną wraz z nauczycielkami.		
Karta pocztowa nawiązuje do walki z germanizacją.		
Karta pocztowa została wydrukowana w zaborze pruskim.		

Wymagania ogólne

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski.

Wymagania szczegółowe

31.4. Rozwój cywilizacji przemysłowej. Uczeń opisuje zmiany w poziomie życia różnych grup społecznych w XIX w. na podstawie źródeł ikonograficznych.

35.1,2,3. Życie pod zaborami. Uczeń wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej. Charakteryzuje i ocenia zróżnicowane postawy społeczeństwa wobec zaborców. Porównuje warunki życia społeczeństwa w trzech zaborach w 2. poł. XIX w., uwzględniając możliwości prowadzenia działalności społecznej i rozwoju narodowego.

Rozwiązania

kolejno FAŁSZ, FAŁSZ, PRAWDA, FAŁSZ, PRAWDA, FAŁSZ

Zadanie 37

Przeczytaj dialog. Przyporządkuj dwóm wskazanym wypowiedziom z tego dialogu odpowiednie nazwy etapów negocjacji z podanej listy: *kompromis, kontroferta, oferta, porozumienie, ustępstwo*.

- [1] – Aniu, chodźmy dziś wieczorem do kina. Najlepiej na jakąś komedię.
 [2] – Wolałabym iść do teatru. Skorzystajmy z tego, że akurat mamy festiwal.
 [3] – Zgoda. Ale czy grają jakąś komedię?
 [4] – Myślałam co prawda o przedstawieniu baletowym, ale możemy też iść na komedię Fredry.
 [5] – Bardzo się cieszę, że wyjdziemy razem dzisiejszego wieczoru.

Wypowiedź [2] i wypowiedź [3] to odpowiednio

- A. oferta i kompromis.
 B. kontroferta i ustępstwo.
 C. ustępstwo i porozumienie.
 D. kontroferta i kompromis.

Wymagania ogólne

II. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów. Uczeń rozpoznaje problemy najbliższego otoczenia i szuka ich rozwiązań.

Wymagania szczegółowe

1.3. Podstawowe umiejętności życia w grupie. Uczeń przedstawia i stosuje podstawowe sposoby rozwiązywania konfliktów w grupie i między grupami.

Rozwiązanie

B

Zadanie 38**W Rzeczypospolitej Polskiej władzę ustawodawczą sprawują**

- A. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej i Rada Ministrów.
- B. Senat Rzeczypospolitej Polskiej i Rada Ministrów.
- C. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej i Senat Rzeczypospolitej Polskiej.
- D. Sąd Najwyższy i Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.

Zadanie 39**Najwyższym przedstawicielem Rzeczypospolitej Polskiej jest**

- A. Marszałek Sejmu.
- B. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.
- C. Marszałek Senatu.
- D. Prezes Rady Ministrów.

Zadanie 40**W Rzeczypospolitej Polskiej władzę wykonawczą sprawują**

- A. Rada Ministrów i Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.
- B. Marszałek Sejmu i Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.
- C. Marszałek Sejmu i Rada Ministrów.
- D. Marszałek Sejmu i Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

Zadanie 41**Nadzór nad działalnością sądów powszechnych w Rzeczypospolitej Polskiej sprawuje**

- A. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.
- B. Rada Ministrów.
- C. Sąd Najwyższy.
- D. Naczelny Sąd Administracyjny.

Wymagania ogólne do zadań 38–41

V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.

Uczeń opisuje sposób działania władz publicznych i innych instytucji.

Wymagania szczegółowe do zadań 38–41

13.1. Władza ustawodawcza w Polsce. Uczeń przedstawia zadania i zasady funkcjonowania polskiego parlamentu, w tym tworzenia ustaw.

14.1,2. Władza wykonawcza. Uczeń wskazuje najważniejsze zadania prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Wyjaśnia, jak powoływany jest i czym zajmuje się rząd polski.

15.1. Władza sądownicza. Uczeń przedstawia organy władzy sądowniczej, zasady, wedle których działają sądy (niezawisłość, dwuinstancyjność).

Rozwiązania

38. C, 39. B, 40. A, 41. C

CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA

MATEMATYKA

Matematyka występuje jako przedmiot egzaminacyjny na sprawdzianie w szkole podstawowej, na egzaminie gimnazjalnym i na maturze. W gimnazjum sprawdza się, w jakim stopniu gimnazjalista spełnia wymagania z zakresu matematyki określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu edukacyjnego. Poszczególne zadania zestawu egzaminacyjnego mogą też – w myśl zasady kumulatywności przyjętej w podstawie – odnosić się do wymagań przypisanych do etapów wcześniejszych (I i II).

Podstawa programowa dzieli wymagania na szczegółowe i ogólne. Wymagania szczegółowe nie są, jak to bywało w przeszłości, hasłami odnoszącymi się do całościowych obszarów wiedzy, lecz odwołują się do ściśle określonych wiadomości i konkretnych umiejętności. Wymagania ogólne, jako syntetyczne ujęcie nadrzędnych celów kształcenia, stanowiące odpowiedź na pytanie, po co uczymy matematyki, informują, jak rozumieć podporządkowane im wymagania szczegółowe. Sposób spełniania wymagań szczegółowych jest wartościowy tylko wtedy, gdy przybliży osiągnięcie celów zawartych w wymaganiach ogólnych.

Zadania z matematyki mogą mieć formę zamkniętą lub otwartą. W porównaniu z dotychczasowym egzaminem gimnazjalnym w nowym zestawie egzaminacyjnym z matematyki mniej będzie zadań sprawdzających znajomość algorytmów i umiejętność posługiwania się nimi w typowych zastosowaniach, więcej natomiast – zadań sprawdzających rozumienie pojęć matematycznych oraz umiejętności dobierania własnych strategii matematycznych do nietypowych warunków.

W informatorze dla każdego zadania podano najważniejsze wymagania ogólne i szczegółowe, do których to zadanie się odnosi, oraz zamieszczono rozwiązanie. Ocena rozwiązania zadania otwartego zależy od tego, jak daleko dotarł rozwiązujący w drodze do całkowitego rozwiązania. Wyróżnia się siedem poziomów rozwiązania.

Poziom 6: pełne rozwiązanie

Poziom 5: zasadnicze trudności zadania zostały pokonane bezbłędnie, ale dalsza część rozwiązania zawiera usterki (błędy rachunkowe, niedokonanie wyboru właściwych rozwiązań itp.)

Poziom 4: zasadnicze trudności zadania zostały pokonane bezbłędnie, ale rozwiązanie nie zostało dokończone lub dalsza część rozwiązania zawiera poważne błędy merytoryczne

Poziom 3: zasadnicze trudności zadania zostały pokonane, ale w trakcie ich pokonywania popełniono błędy

Poziom 2: dokonano istotnego postępu, ale zasadnicze trudności zadania nie zostały pokonane

Poziom 1: dokonano niewielkiego, ale koniecznego postępu na drodze do całkowitego rozwiązania

Poziom 0: rozwiązanie niestanowiące postępu

Przy ocenianiu rozwiązań niektórych zadań wykorzystuje się wszystkie poziomy, a przy ocenianiu innych – tylko część z nich.

Zadania w informatorze nie wyczerpują wszystkich typów zadań, które mogą wystąpić w zestawie egzaminacyjnym. Nie ilustrują również wszystkich wymagań z matematyki w podstawie programowej. Dlatego informator nie może być jedyną ani nawet główną wskazówką do planowania procesu kształcenia w szkole. Tylko realizacja wszystkich wymagań z podstawy programowej może zapewnić wszechstronne wykształcenie matematyczne gimnazjalistów.

Przykładowe zadania z rozwiązaniami

Zadanie 1

Liczbę $2^{10} = 1024$ możemy przybliżyć tak: $2^{10} \approx 1000$, a liczbę $3^9 = 19\,683$ tak: $3^9 \approx 20\,000$. To pozwala przybliżać inne liczby, na przykład $2^{13} = 2^3 \cdot 2^{10} \approx 8 \cdot 1000 = 8000$.

Wykorzystując podane przybliżenia liczb 2^{10} oraz 3^9 , wybierz najlepsze przybliżenie liczb 3^{10} , 2^{20} oraz 6^9 .

Potęga	Propozycje przybliżeń		
3^{10}	A. 30 000	B. 60 000	C. 200 000
2^{20}	A. 2000	B. 4000	C. 1 000 000
6^9	A. 15 000	B. 40 000	C. 10 000 000

Wymagania ogólne

II. Wykorzystywanie i interpretowanie reprezentacji.

Uczeń używa prostych, dobrze znanych obiektów matematycznych, interpretuje pojęcia matematyczne i operuje obiektami matematycznymi.

Wymagania szczegółowe

3.2. Uczeń zapisuje w postaci jednej potęgi: iloczyny i ilorazy potęg o takich samych podstawach, iloczyny i ilorazy potęg o takich samych wykładnikach oraz potęgę potęgi (przy wykładnikach naturalnych).

Rozwiązanie

kolejno B, C, C

Zadanie 2

VAT to podatek doliczany do cen towarów i usług. Cena powiększona o doliczony podatek VAT nazywana jest ceną brutto. W pewnym sklepie stawka VAT na wszystkie towary wynosi 22%.

Jeśli znamy cenę brutto towaru z tego sklepu, to aby obliczyć jego cenę bez podatku, wystarczy

I. od ceny brutto odjąć jej 22%	☐	TAK	☐	NIE
II. podzielić cenę brutto przez 1,22	☐	TAK	☐	NIE
III. obliczyć 78% ceny brutto	☐	TAK	☐	NIE
IV. pomnożyć cenę brutto przez 100 i wynik podzielić przez 122	☐	TAK	☐	NIE
V. podzielić cenę brutto przez 0,78	☐	TAK	☐	NIE

Wymagania ogólne

II. Wykorzystywanie i interpretowanie reprezentacji.

Uczeń używa prostych, dobrze znanych obiektów matematycznych, interpretuje pojęcia matematyczne i operuje obiektami matematycznymi.

Wymagania szczegółowe

5.4. Uczeń stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym [...].

Rozwiązanie

kolejno: NIE, TAK, NIE, TAK, NIE

Zadanie 3

Uczestnicy turnieju szachowego rozgrywali partie według zasady „każdy z każdym”. Uzupełnij tabelę.

Liczba uczestników turnieju	Liczba wszystkich partii rozegranych przez jednego uczestnika	Liczba wszystkich partii rozegranych w turnieju
2	1	1
3	2	3
4	3	6
5	4	
10		45
21	20	
n	$n-1$	

Wymagania ogólne

III. Modelowanie matematyczne.

Uczeń [...] buduje model matematyczny danej sytuacji.

V. Rozumowanie i argumentacja.

Uczeń prowadzi proste rozumowania [...].

Wymagania szczegółowe

6.1. Uczeń opisuje za pomocą wyrażenia algebraicznego związki między różnymi wielkościami.

Rozwiązanie

uzupełnienie czterech brakujących liczb: dla 5 uczestników 10, dla 10 uczestników 9, dla 21 uczestników 210, dla n uczestników $\frac{n}{2}(n-1)$

Zadanie 4

Wyobraź sobie, że układasz rzędami guziki żółte (ż) i białe (b) według reguły przedstawionej na schemacie:

1. rząd	ż
2. rząd	b ż b
3. rząd	ż b ż b ż
4. rząd	b ż b ż b ż b
5. rząd	ż b ż b ż b ż b ż
6. rząd	b ż b ż b ż b ż b ż b
7. rząd	.....

W kolejnym rzędzie najpierw układasz guziki tak, jak w poprzednim rzędzie, a potem dokładasz na obu końcach po jednym guziku, dbając o to, by sąsiednie guziki w rzędzie różniły się kolorami.

Uzupełnij zdania.

- A. W 6. rzędzie jest . . . . . guzików, w tym . . . . . białych i . . . . . żółtych.
 B. W 7. rzędzie będzie . . . . . guzików, w tym . . . . . białych i . . . . . żółtych.
 C. W 100. rzędzie będzie . . . . . białych i . . . . . żółtych guzików.
 D. W 101. rzędzie będzie . . . . . białych i . . . . . żółtych guzików.
 E. Jeśli n jest liczbą parzystą, to w rzędzie o numerze n będzie . . . . . białych i . . . . . żółtych guzików.

Wymagania ogólne

III. Modelowanie matematyczne.

Uczeń [...] buduje model matematyczny danej sytuacji.

V. Rozumowanie i argumentacja .

Uczeń prowadzi proste rozumowania [...].

Wymagania szczegółowe

2.7. (szkoła podstawowa) Uczeń rozpoznaje liczby naturalne podzielne przez 2.

6.1. Uczeń opisuje za pomocą wyrażeń algebraicznych związki między różnymi wielkościami.

Rozwiązanie

kolejno: A. 11, 6, 5; B. 13, 6, 7; C. 100, 99; D. 100, 101; E. n , $n - 1$

Zadanie 5

Kod dostępu do komputera Andrzeja złożony jest z czterech kolejnych wielokrotności liczby 7 ustawionych od najmniejszej do największej. Suma tych wielokrotności wynosi 294. Znajdź liczby, z których złożony jest ten kod. Zapisz swoje rozumowanie.

Wymagania ogólne

IV. Tworzenie i użycie strategii.

Uczeń stosuje strategię jasno wynikającą z treści zadania, tworzy strategię rozwiązania problemu.

V. Rozumowanie i argumentacja.

Uczeń prowadzi proste rozumowania, podaje argumenty uzasadniające poprawność rozumowania.

Wymagania szczegółowe

1.7. Uczeń stosuje obliczenia na liczbach wymiernych do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym.

Przykładowe sposoby rozwiązania**I sposób**

Suma czterech liczb użytych do utworzenia kodu wynosi 294, czyli średnia tych liczb to $294 : 4 = 73,5$. Ponieważ są to kolejne wielokrotności liczby 7, to różnice między kolejnymi liczbami są równe 7, przy czym pierwsze dwie z tych liczb są mniejsze niż średnia, a ostatnie dwie większe niż średnia. W szczególności liczba druga i trzecia są o tyle samo oddalone od średniej. A zatem druga liczba jest o 3,5 mniejsza od średniej, a trzecia liczba jest o 3,5 większa od średniej, czyli:

$$\text{druga liczba: } 73,5 - 3,5 = 70$$

$$\text{trzecia liczba: } 73,5 + 3,5 = 77.$$

Żeby obliczyć liczby pierwszą i czwartą, należy odpowiednio od drugiej odjąć 7, a do trzeciej dodać 7, czyli:

$$\text{pierwsza liczba: } 70 - 7 = 63$$

czwarta liczba: $77 + 7 = 84$.

Zatem poszukiwane liczby to 63, 70, 77, 84.

Poziom wykonania

Przy tym sposobie zasadnicza trudność zadania została pokonana, gdy uczeń zauważył związek między średnią arytmetyczną szukanych liczb a drugą lub trzecią z tych liczb i obliczył jedną z tych liczb (70 lub 77).

II sposób

Ponieważ liczby, z których utworzono kod, są kolejnymi wielokrotnościami liczby 7, to:

druga liczba jest o 7 większa niż pierwsza,

trzecia liczba jest o 14 większa niż pierwsza,

czwarta liczba jest o 21 większa niż pierwsza.

Jeśli od drugiej liczby odjąć 7, od trzeciej odjąć 14, a od czwartej odjąć 21, to wszystkie trzy otrzymane liczby byłyby takie same jak pierwsza. Suma tych czterech równych liczb byłaby mniejsza od sumy początkowych liczb o $7 + 14 + 21 = 42$, czyli wynosiłaby $294 - 42 = 252$. Ponieważ wszystkie cztery liczby byłyby takie same, to każda z nich jest równa $252 : 4 = 63$.

A zatem pierwsza liczba, z której utworzony jest kod, to 63, druga to $63 + 7 = 70$, trzecia to $70 + 7 = 77$, czwarta to $77 + 7 = 84$.

Poziom wykonania

Przy tym sposobie zasadnicza trudność zadania została pokonana, gdy uczeń zauważył, że po zmniejszeniu drugiej liczby o 7, trzeciej o 14, czwartej o 21 otrzyma liczby równe pierwszej szukanej liczbie, i znalazł tę liczbę (63).

III sposób

Ponieważ szukane liczby są kolejnymi wielokrotnościami liczby 7, to:

druga liczba jest o 7 większa niż pierwsza

trzecia liczba jest o 14 większa niż pierwsza

czwarta liczba jest o 21 większa niż pierwsza,

czyli

x – pierwsza liczba

$x + 7$ – druga liczba

$x + 14$ – trzecia liczba

$x + 21$ – czwarta liczba.

Suma tych czterech liczb jest równa 294, czyli:

$$x + (x+7) + (x + 14) + (x + 21) = 294$$

$$4x + 42 = 294$$

$$4x = 252$$

$$x = 63.$$

Zatem

pierwsza liczba jest równa 63

druga: $63 + 7 = 70$

trzecia: $63 + 14 = 77$

czwarta: $63 + 21 = 84$.

Szukane liczby to: 63, 70, 77, 84.

Poziom wykonania

Przy tym sposobie zasadnicza trudność zadania została pokonana, gdy uczeń ułożył i rozwiązał równanie i otrzymał jedną z szukanych liczb (pierwszą 63 lub drugą 70, lub trzecią 77, lub czwartą 84).

IV sposób

Liczby, z których utworzono kod, są kolejnymi wielokrotnościami liczby 7, czyli:

pierwsza liczba jest iloczynem liczby 7 i pewnej liczby naturalnej

druga jest iloczynem liczby 7 i kolejnej liczby naturalnej

trzecia jest iloczynem liczby 7 i trzeciej kolejnej liczby naturalnej

czwarta jest iloczynem liczby 7 i czwartej kolejnej liczby naturalnej.

Ponieważ każda z tych liczb jest podzielna przez 7, to ich suma również jest podzielna przez 7. Iloraz $294 : 7 = 42$ jest sumą czterech kolejnych liczb naturalnych – dzielników czterech liczb, z których złożony jest kod.

Sprawdzamy, że $42 = 9 + 10 + 11 + 12$, a zatem szukane liczby to:

$$7 \cdot 9 = 63$$

$$7 \cdot 10 = 70$$

$$7 \cdot 11 = 77$$

$$7 \cdot 12 = 84.$$

Poziom wykonania

Przy tym sposobie zasadnicza trudność zadania została pokonana, gdy uczeń zauważył, że po podzieleniu danej sumy przez 7 otrzyma sumę kolejnych liczb naturalnych – dzielników kolejnych szukanych liczb i znajdzie te dzielniki (9, 10, 11, 12).

V sposób

Liczby, z których utworzono kod, są kolejnymi wielokrotnościami liczby 7, czyli:

$7 \cdot x$ – pierwsza liczba

$7 \cdot (x + 1)$ – druga liczba

$7 \cdot (x + 2)$ – trzecia liczba

$7 \cdot (x + 3)$ – czwarta liczba.

Suma tych czterech liczb jest równa 294, czyli:

$$7x + 7(x + 1) + 7(x + 2) + 7(x + 3) = 294$$

$$7x + 7x + 7 + 7x + 14 + 7x + 21 = 294$$

$$28x + 42 = 294$$

$$28x = 252$$

$$x = 9$$

Podstawiamy x i otrzymujemy:

$$7 \cdot 9 = 63 \text{ – pierwsza liczba}$$

$$7 \cdot 10 = 70 \text{ – druga liczba}$$

$$7 \cdot 11 = 77 \text{ – trzecia liczba}$$

$$7 \cdot 12 = 84 \text{ – czwarta liczba.}$$

Liczby, z których utworzono kod, to: 63, 70, 77, 84

Poziom wykonania

Przy tym sposobie zasadnicza trudność zadania została pokonana, gdy uczeń ułożył i rozwiązał równanie i otrzymał dzielnik jednej z szukanych liczb (9 dla pierwszej liczby lub 10 dla drugiej liczby, lub 11 dla trzeciej liczby, lub 12 dla czwartej liczby).

VI sposób

Kolejne wielokrotności liczby 7 to: 7, 14, 21, 35, 42, 49, 56, 63, 70, 77, 84, 91, 98... Ponieważ suma liczb z kodu Andrzeja jest równa 294, to wystarczy sprawdzić, które z kolejnych czterech wielokrotności spełniają ten warunek.

Sprawdzamy:

$$42 + 49 + 56 + 63 = 200 \text{ – nie zgadza się}$$

$$56 + 63 + 70 + 77 = 266 \text{ – nie zgadza się}$$

$$63 + 70 + 77 + 84 = 294 \text{ – zgadza się.}$$

Szukane liczby to: 63, 70, 77, 84.

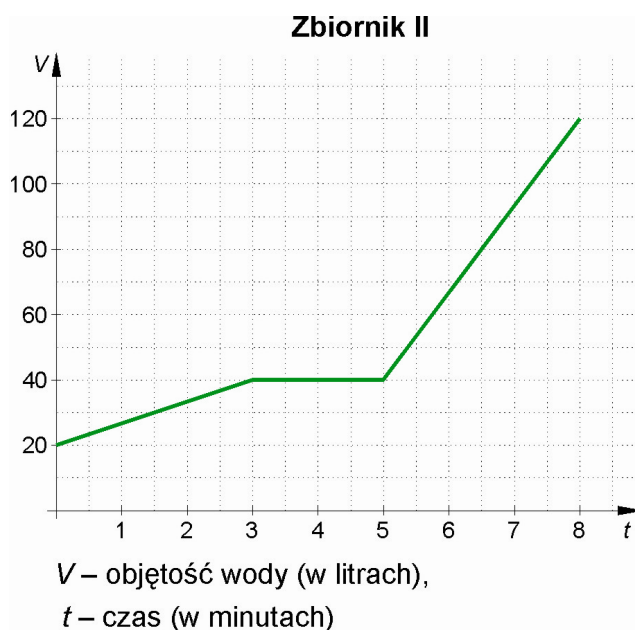

Poziom wykonania

Przy tym sposobie zasadnicza trudność zadania została pokonana, gdy uczeń wypisał co najmniej dziesięć kolejnych wielokrotności liczby 7.

Informacja do zadań 6–7

Ze zbiornika I, w którym znajdowało się 100 litrów wody, przelewano wodę do zbiornika II. Na wykresie przedstawiono, jak zmieniła się objętość wody w zbiorniku II od chwili, w której rozpoczęto przelewanie ze zbiornika I.

Zadanie 6**Uzupełnij zdania.**

W chwili rozpoczęcia przelewania w zbiorniku II znajdowało się . . . . . litrów wody. W ciągu pierwszych trzech minut ze zbiornika I do zbiornika II przelano . . . . . litrów wody, a w ciągu pierwszych pięciu minut przelano . . . . . litrów.

Wymagania ogólne

I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.

Uczeń interpretuje i tworzy teksty o charakterze matematycznym, używa języka matematycznego do opisu rozumowania i uzyskanych wyników.

Wymagania szczegółowe

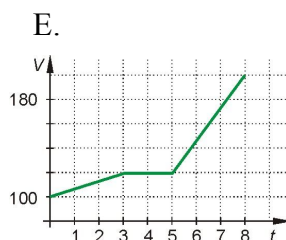
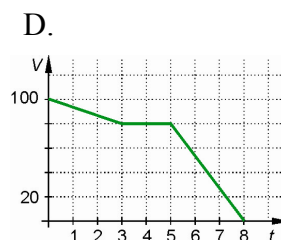
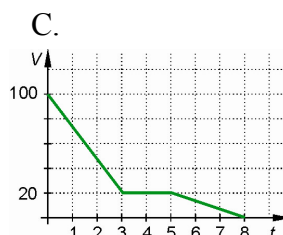
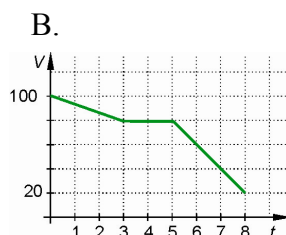
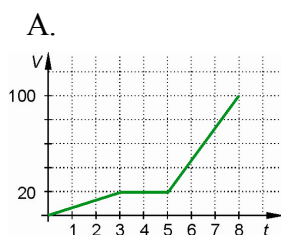
8.4. Uczeń odczytuje i interpretuje informacje przedstawione za pomocą wykresów funkcji (w tym wykresów opisujących zjawiska występujące w przyrodzie, gospodarce, życiu codziennym).

Rozwiązanie

kolejno: 20, 20, 20

Zadanie 7

Na którym z poniższych wykresów przedstawiono, jak zmieniła się objętość wody w zbiorniku I w czasie przelewania?

Wymagania ogólne

II. Wykorzystywanie i interpretowanie reprezentacji.

Uczeń używa prostych, dobrze znanych obiektów matematycznych, interpretuje pojęcia matematyczne i operuje obiektami matematycznymi.

IV. Użycie i tworzenie strategii.

Uczeń stosuje strategię jasno wynikającą z treści zadania, tworzy strategię rozwiązania problemu.

Wymagania szczegółowe

8.4. Uczeń odczytuje i interpretuje informacje przedstawione za pomocą wykresów funkcji (w tym wykresów opisujących zjawiska występujące w przyrodzie, gospodarce, życiu codziennym).

Rozwiązanie

D

Zadanie 8

W pudełku znajduje się 30 losów loterii. 5 z tych losów jest wygrywających, 10 jest przegrywających, a wyciągnięcie jednego z pozostałych upoważnia do wyciągnięcia jeszcze jednego losu. Po wyciągnięciu los nie jest zwracany do pudełka. Pierwsza osoba, która brała udział w tej loterii, wyciągnęła los przegrywający. Czy podane zdania są prawdziwe, czy fałszywe? Zaznacz właściwą odpowiedź.

I. Prawdopodobieństwo wyciągnięcia przez drugą osobę losu wygrywającego wzrosło.

PRAWDA FAŁSZ

II. Prawdopodobieństwo wyciągnięcia przez drugą osobę losu przegrywającego zmalało.

PRAWDA FAŁSZ

III. Prawdopodobieństwo wyciągnięcia przez drugą osobę losu upoważniającego do ponownego losowania nie zmieniło się.

PRAWDA FAŁSZ

Wymagania ogólne

V. Rozumowanie i argumentacja.

Uczeń prowadzi proste rozumowania [...].

Wymagania szczegółowe

9.5. Uczeń analizuje proste doświadczenia losowe (np. rzut kostką lub monetą, wyciąganie losu) i określa prawdopodobieństwa najprostszych zdarzeń w tych doświadczeniach [...].

Rozwiązanie

kolejno: PRAWDA, PRAWDA, FAŁSZ

Zadanie 9

W koszu znajduje się 6 jabłek zielonych, 8 czerwonych i 4 żółte. Joasia z zawiązanymi oczami wyjmuje jabłka z kosza. Ile co najmniej jabłek powinna wyjąć, aby mieć pewność, że wyjęła przynajmniej jedno czerwone jabłko?

A. 8

B. 10

C. 11

D. 17

Wymagania ogólne

V. Rozumowanie i argumentacja.

Uczeń prowadzi proste rozumowania [...].

Wymagania szczegółowe

9.5. Uczeń analizuje proste doświadczenia losowe [...] i określa prawdopodobieństwa najprostszych zdarzeń w tych doświadczeniach [...].

Rozwiązanie

C

Zadanie 10

Równoległobok, w którym stosunek długości sąsiednich boków wynosi 2:3, podzielono wzdłuż przekątnej o długości 13 cm na dwa przystające trójkąty. Obwód każdego z tych trójkątów jest równy 33 cm. Czy podane zdania są prawdziwe? Zaznacz właściwą odpowiedź.

I. Równoległobok ma obwód 40 cm.

TAK NIE

II. Równoległobok ma bok o długości 12 cm.

TAK NIE

III. Jeden z boków równoległoboku jest dwa razy krótszy od drugiego.

TAK NIE

Wymagania ogólne

IV. Użycie i tworzenie strategii.

Uczeń stosuje strategię jasno wynikającą z treści zadania, tworzy strategię rozwiązania problemu.

Wymagania szczegółowe

7.4. Uczeń zapisuje związki między nieznanymi wielkościami za pomocą układu dwóch równań pierwszego stopnia z dwiema niewiadomymi.

10.9. Uczeń oblicza obwody trójkątów i czworokątów.

Rozwiązanie

kolejno: TAK, TAK, NIE

Zadanie 11

Ponumeruj poniższe czynności od 1 do 4 według kolejności prowadzącej do skonstruowania symetralnej odcinka KL .

- ..... Kreślimy okręgi o promieniu r i środkach w K i L .
- ..... Prowadzimy prostą przechodzącą przez punkty wspólne okręgów.
- ..... Wybieramy odcinek r większy od połowy długości odcinka KL .
- ..... Wyznaczamy punkty wspólne okręgów.

Wymagania ogólne

IV. Użycie i tworzenie strategii.

Uczeń stosuje strategię jasno wynikającą z treści zadania, tworzy strategię rozwiązania problemu.

Wymagania szczegółowe

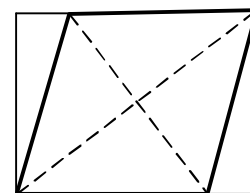
10.19. Uczeń konstruuje symetralną odcinka [...].

Rozwiązanie

kolejno: 2, 4, 1, 3

Zadanie 12

Paweł zamówił szybę w kształcie rombu o przekątnych 40 cm i 30 cm. Zaproponował szklarzowi, by wyciął romb z prostokątnego kawałka szyby, tak jak na rysunku. Jakie wymiary ma ten prostokątny kawałek szyby?

Wymagania ogólne

II. Wykorzystywanie i interpretowanie reprezentacji.

Uczeń używa prostych, dobrze znanych obiektów matematycznych, interpretuje pojęcia matematyczne i operuje obiektami matematycznymi.

IV. Użycie i tworzenie strategii.

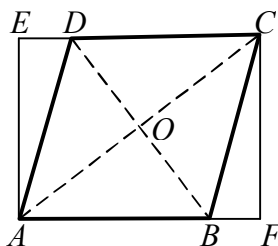
Uczeń stosuje strategię jasno wynikającą z treści zadania, tworzy strategię rozwiązania problemu.

Wymagania szczegółowe

10.8. Uczeń korzysta z własności kątów i przekątnych w prostokątach, równoległobokach, rombach i w trapezach.

10.9. Uczeń oblicza pola i obwody trójkątów i czworokątów.

10.7. Uczeń stosuje twierdzenie Pitagorasa.

Rozwiązanie

Jeśli romb $ABCD$ jest wycięty z prostokąta $AFCE$, tak jak na rysunku, i punkt O jest punktem przecięcia przekątnych AC i BD , to punkt O jest środkiem każdej przekątnej. Zatem $|AO| = |CO| = 20$ cm i $|BO| = |DO| = 15$ cm.

Przekątne rombu są prostopadłe, możemy zatem skorzystać z twierdzenia Pitagorasa:

$$|AO|^2 + |BO|^2 = |AB|^2,$$

czyli $|AB|^2 = 20^2 + 15^2 = 400 + 225 = 625$.

Stąd $|AB| = 25$ cm.

Pole rombu można obliczyć różnymi sposobami, na przykład:

$$P_{ABCD} = \frac{1}{2} \cdot |AC| \cdot |BD| \text{ i } P_{ABCD} = |AB| \cdot |CF|,$$

$$\text{czyli } \frac{1}{2} \cdot 40 \cdot 30 = 25 \cdot |CF|.$$

Ponieważ $600 = 25 \cdot |CF|$, otrzymujemy $|CF| = 24$ cm.

Z twierdzenia Pitagorasa dla trójkąta BFC otrzymujemy: $|BF|^2 + |CF|^2 = |BC|^2$,

$$\text{czyli } |BF|^2 + 24^2 = 25^2.$$

Zatem $|BF|^2 = 25^2 - 24^2 = 625 - 576 = 49$, więc $|BF| = 7$ cm.

Ponadto $|AF| = |AB| + |BF| = 25 + 7 = 32$ cm.

Możemy też skorzystać z twierdzenia Pitagorasa dla trójkąta AFC : $|AF|^2 + |CF|^2 = |AC|^2$,

$$\text{czyli } |AF|^2 + 24^2 = 40^2.$$

Zatem $|AF|^2 = 40^2 - 24^2 = 1600 - 576 = 1024$, więc $|AF| = 32$ cm.

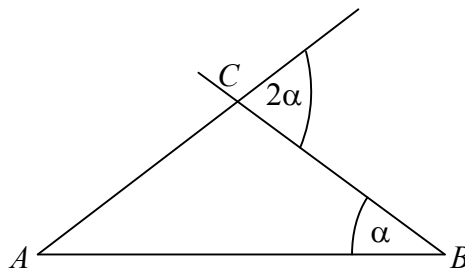
Ten prostokątny kawałek szyby ma wymiary 24 cm na 32 cm.

Poziom wykonania

Zasadnicza trudność zadania zostanie pokonana, gdy uczeń zauważy, że pole rombu można obliczyć różnymi sposobami i korzystając z tego, obliczy wysokość rombu (długość odcinka CF).

Zadanie 13

Uzasadnij, że oba kąty przy podstawie AB trójkąta ABC są równe.

Wymagania ogólne

V. Rozumowanie i argumentacja.

Uczeń prowadzi proste rozumowania, podaje argumenty uzasadniające poprawność rozumowania.

Wymagania szczegółowe

8.6. (szkoła podstawowa) Uczeń rozpoznaje kąty wierzchołkowe i kąty przyległe oraz korzysta z ich własności.

9.3. (szkoła podstawowa) Uczeń stosuje twierdzenie o sumie kątów trójkąta.

8.5. (szkoła podstawowa) Uczeń porównuje kąty.

6.1. Uczeń opisuje za pomocą wyrażeń algebraicznych związki między różnymi wielkościami.

Rozwiązanie

Korzystając z własności kątów przyległych, mamy: $|\sphericalangle ACB| = 180^\circ - 2\alpha$.

Korzystając z twierdzenia o sumie kątów trójkąta, mamy: $|\sphericalangle CAB| = 180^\circ - (\alpha + 180^\circ - 2\alpha) = \alpha$.

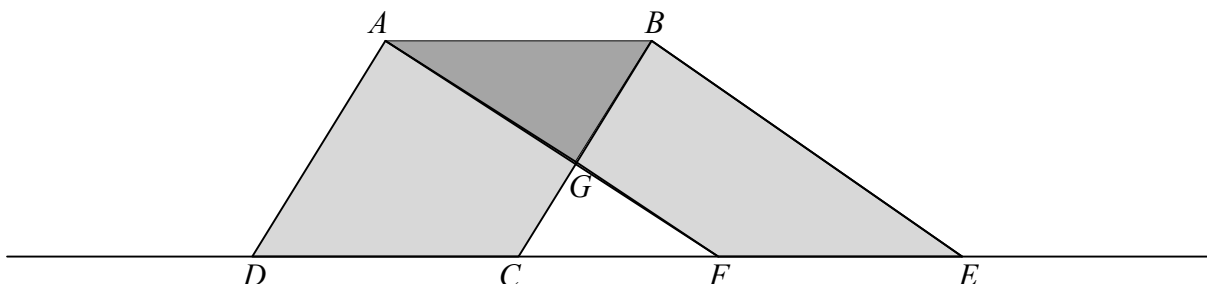
Zatem $|\sphericalangle CAB| = |\sphericalangle ABC|$, czyli kąty przy podstawie AB trójkąta ABC są równe.

Poziom wykonania

Zasadnicza trudność zadania polega na wykorzystaniu własności kątów przyległych.

Zadanie 14

Na rysunku przedstawiono dwa równoległoboki $ABCD$ i $ABEF$. Uzasadnij, że czworokąty $CDAG$ oraz $EFGB$ mają równe pola.

Wymagania ogólne

V. Rozumowanie i argumentacja.

Uczeń prowadzi proste rozumowania, podaje argumenty uzasadniające poprawność rozumowania.

Wymagania szczegółowe

9.5. (szkoła podstawowa) Uczeń zna najważniejsze własności kwadratu, prostokąta, rombu, równoległoboku, trapezu.

10.9. Uczeń oblicza pola i obwody trójkątów i czworokątów.

Przykładowe rozwiązania**I sposób**

Równoległoboki $ABCD$ i $ABEF$ mają wspólną podstawę AB oraz równe wysokości. Zatem ich pola P_{ABCD} i P_{ABEF} są równe.

Ponieważ:

$$P_{CDAG} = P_{ABCD} - P_{ABG}$$

$$P_{EFGB} = P_{ABEF} - P_{ABG},$$

to $P_{CDAG} = P_{EFGB}$.

Poziom wykonania

Zasadnicza trudność zadania przy tym sposobie polega na uzasadnieniu, że równoległoboki $ABCD$ i $ABEF$ mają równe pola.

II sposób

Pole czworokąta $CDAG$ jest różnicą pól trójkątów DAF i FCG . Pole czworokąta $EFGB$ jest różnicą pól trójkątów ECB i FCG .

Pola trójkątów DAF i ECB są równe, bo te trójkąty mają równe wysokości i takie same długości podstaw ($|DC| = |FE|$).

Zatem pola czworokątów $CDAG$ i $EFGB$ są równe.

Poziom wykonania

Zasadnicza trudność zadania przy tym sposobie polega na uzasadnieniu, że trójkąty DFA i CEB mają równe pola.

Zadanie 15

Puszki z przecierem pomidorowym mają kształt walca o średnicy podstawy 4 cm oraz wysokości 3 cm. Puszki te mogą być na kilka sposobów zapakowane ciasno po 4 sztuki w prostopadłościenne tekturowe pudełko. Wybierz jeden z możliwych sposobów zapakowania puszek, zrób odręczny rysunek siatki odpowiedniego prostopadłościanu i podaj długości krawędzi tego prostopadłościanu.

Wymagania ogólne

III. Modelowanie matematyczne.

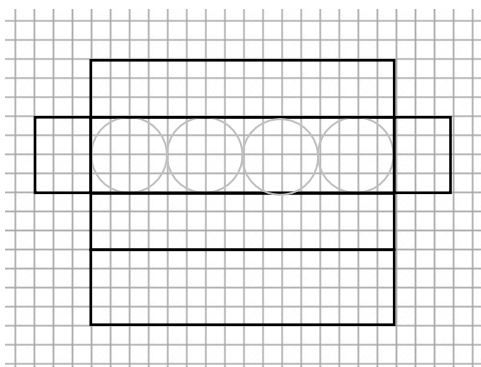
Uczeń dobiera model matematyczny do prostej sytuacji, buduje model matematyczny danej sytuacji.

Wymagania szczegółowe

14.5. (szkoła podstawowa) Uczeń do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody.

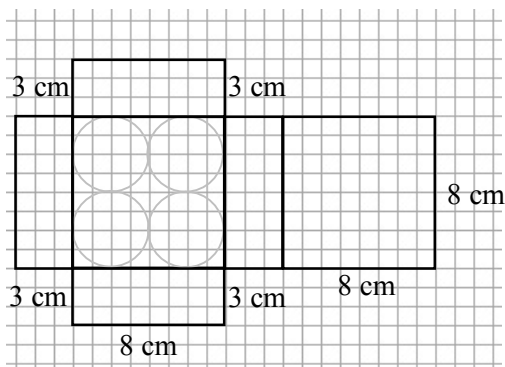
Przykłady rozwiązań

I przykład

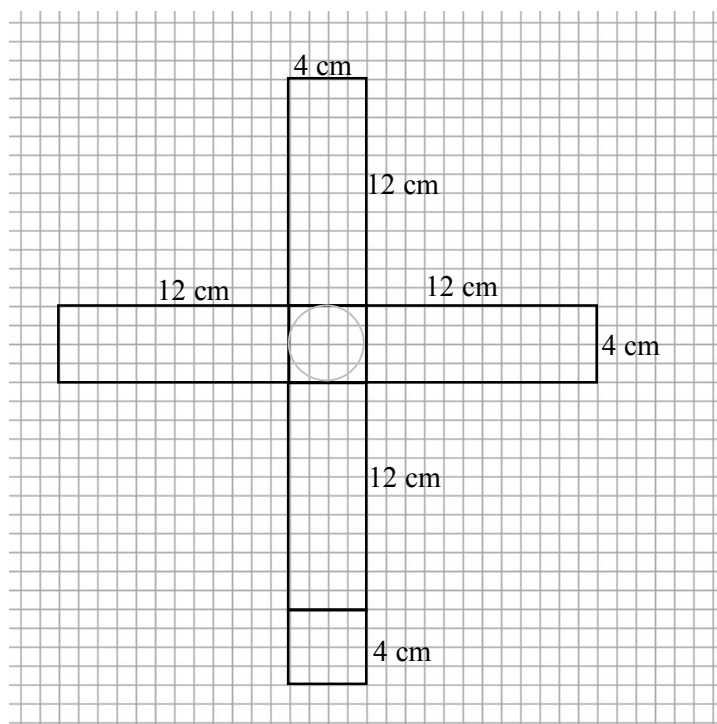

Wymiary prostopadłościanu: 16 cm, 3 cm, 4 cm.

II przykład

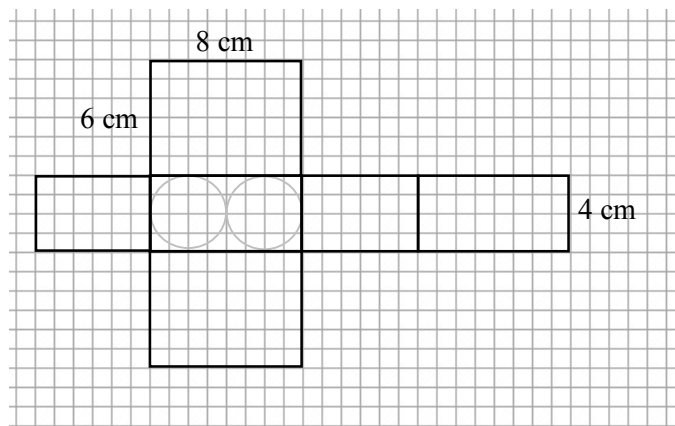
Wymiary prostopadłościanu: 8 cm, 8 cm, 3 cm.

III przykład

Wymiary prostopadłościanu: $4\text{ cm} \times 4\text{ cm} \times 12\text{ cm}$.

IV przykład

Puszki stoją ciasno w jednym rzędzie po dwie jedna na drugiej.

Wymiary prostopadłościanu: $8\text{ cm} \times 4\text{ cm} \times 6\text{ cm}$.

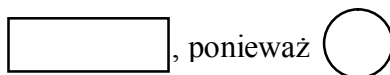
Poziom wykonania

Zasadnicza trudność zadania polega na wykonaniu rysunku siatki prostopadłościanu spełniającego warunki zadania.

Zadanie 16

Każdy z dwóch jednakowych sześciątów o krawędzi 2 cm podzielono na mniejsze sześciątne o krawędzi 1 cm . Czy z otrzymanych w ten sposób małych sześciennych kostek można ułożyć jeden pełny sześcian, tak by wszystkie kostki były wykorzystane? W prostokąt wpisz *Tak* lub *Nie*, a w kółko – poprawne uzasadnienie wybrane spośród A, B, C, D.

- A – liczba małych kostek nie jest podzielna przez 3.
- B – liczba małych kostek jest potęgą liczby 2.
- C – liczba małych kostek jest drugą potęgą liczby naturalnej.
- D – liczba małych kostek nie jest trzecią potęgą liczby naturalnej.

Wymagania ogólne

V. Rozumowanie i argumentacja.

Uczeń prowadzi proste rozumowania, podaje argumenty uzasadniające poprawność rozumowania.

Wymagania szczegółowe

3.1. Uczeń oblicza potęgi liczb wymiernych o wykładnikach naturalnych.

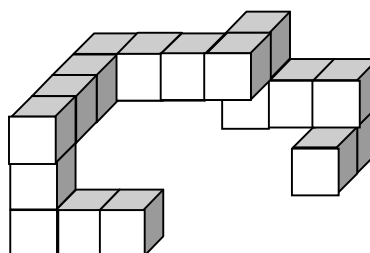
11.2. Uczeń oblicza [...] objętość graniastoslupa prostego [...].

Rozwiązanie

NIE i uzasadnienie D

Zadanie 17

Z jednakowych sześciennych kostek, których krawędź ma długość 1, sklejono bryłę przedstawioną na rysunku.

Aby otrzymać wypełniony kostkami sześcian, należy do tej bryły dokleić co najmniej ..... kostek.

Wymagania ogólne

IV. Użycie i tworzenie strategii.

Uczeń stosuje strategię jasno wynikającą z treści zadania, tworzy strategię rozwiązania problemu.

Wymagania szczegółowe

11.1. Uczeń rozpoznaje graniastoslupy [...].

11.2. Uczeń oblicza objętość graniastoslupa prostego.

Rozwiązanie

199

Zadanie 18

Z kartonu wykonano modele sześcianu i graniastoslupa prawidłowego czworokątnego. Podstawa sześcianu jest taka sama jak podstawa graniastoslupa. Na wykonanie sześcianu zużyto 96 cm² kartonu, a na graniastoslup o 40 cm² więcej (nie wliczając powierzchni załadek). Korzystając z powyższych informacji, oceń prawdziwość poniższych zdań.

- I. Na wykonanie jednej ściany sześcianu zużyto 16 cm^2 kartonu. PRAWDA FAŁSZ
 II. Podstawą każdej z tych brył jest kwadrat o boku 4 cm. PRAWDA FAŁSZ
 III. Pole powierzchni bocznej graniastosłupa jest równe 120 cm^2 . PRAWDA FAŁSZ
 IV. Wysokość graniastosłupa jest równa 6 cm. PRAWDA FAŁSZ

Wymagania ogólne

IV. Użycie i tworzenie strategii.

Uczeń stosuje strategię jasno wynikającą z treści zadania, tworzy strategię rozwiązania problemu.

Wymagania szczegółowe

11.2. Uczeń oblicza pole powierzchni graniastosłupa prostego.

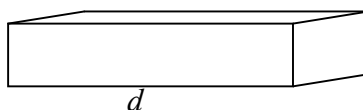
Rozwiązanie

kolejno: PRAWDA, PRAWDA, FAŁSZ, FAŁSZ

Zadanie 19

Poczta przyjmuje do wysłania tylko te paczki, których wymiary spełniają określone warunki. Jeśli paczka ma kształt prostopadłościanu, to spełnione muszą być następujące trzy warunki:

- najdłuższa krawędź (d) tego prostopadłościanu nie może przekraczać 150 cm
- suma długości d i obwodu ściany ograniczonej krótszymi krawędziami nie może przekraczać 300 cm
- jedna ze ścian paczki (przeznaczona do naklejenia adresu) musi mieć wymiary co najmniej 14 cm na 9 cm.

Przygotowano paczki o wymiarach

- I: $140 \text{ cm} \times 50 \text{ cm} \times 50 \text{ cm}$
 II: $9 \text{ cm} \times 9 \text{ cm} \times 10 \text{ cm}$
 III: $15 \text{ cm} \times 15 \text{ cm} \times 150 \text{ cm}$

Uzupełnij tabelę.

Nr paczki	Czy paczka zostanie przyjęta do wysłania? Wpisz TAK lub NIE	Jeśli paczka nie zostanie przyjęta do wysłania, podaj warunek, który nie został spełniony. Wpisz literę a, b lub c
I		
II		
III		

Wymagania ogólne

II. Wykorzystywanie i interpretowanie reprezentacji.

Uczeń używa prostych, dobrze znanych obiektów matematycznych, interpretuje pojęcia matematyczne i operuje obiektami matematycznymi.

Wymagania szczegółowe

10.9. Uczeń oblicza pola i obwody trójkątów i czworokątów.

1.6. Uczeń szacuje wartości wyrażeń arytmetycznych.

Rozwiązanie

I. NIE, b; II. NIE, c; III. TAK, –

Zadanie 20

Stożek o wysokości h_s i walec o wysokości h_w mają takie same podstawy o polu P . Stożek ma dwa razy większą objętość niż walec, czyli $\frac{1}{3}Ph_s = 2Ph_w$.

Zależność między wysokością stożka a wysokością walca można zapisać za pomocą równości

A. $h_s = 6h_w$

B. $6h_s = h_w$

C. $2h_s = 3h_w$

D. $3h_s = 2h_w$

Wymagania ogólne

II. *Wykorzystywanie i interpretowanie reprezentacji.*

Uczeń używa prostych, dobrze znanych obiektów matematycznych, interpretuje pojęcia matematyczne i operuje obiektami matematycznymi.

Wymagania szczegółowe

6.7. *Uczeń wyznacza wskazaną wielkość z podanych wzorów, w tym geometrycznych [...].*

Rozwiązanie

A

PRZEDMIOTY PRZYRODNICZE

W skład części matematyczno-przyrodniczej egzaminu gimnazjalnego poza zadaniami z zakresu matematyki wchodzi odrębnie oceniane zadania z zakresu przedmiotów przyrodniczych: biologii, chemii, fizyki i geografii. Egzamin sprawdza, w jakim stopniu gimnazjalista spełnia wymagania z zakresu tych przedmiotów określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu edukacyjnego. Poszczególne zadania zestawu egzaminacyjnego mogą też – w myśl zasady kumulatywności przyjętej w podstawie – odnosić się do wymagań przypisanych do etapów wcześniejszych (I i II).

Podstawa programowa dzieli wymagania na szczegółowe i ogólne. Wymagania szczegółowe nie są, jak to bywało w przeszłości, hasłami odnoszącymi się do całościowych obszarów wiedzy, lecz odwołują się do ściśle określonych wiadomości i konkretnych umiejętności. Wymagania ogólne, jako syntetyczne ujęcie nadrzędnych celów kształcenia, informują, jak rozumieć podporządkowane im wymagania szczegółowe. Sposób spełniania wymagań szczegółowych jest wartościowy tylko wtedy, gdy przybliży osiągnięcie celów zawartych w wymaganiach ogólnych.

Tak jak w dotychczasowym egzaminie gimnazjalnym zadania mogą sprawdzać wiadomości, np. znajomość faktów, symboli, terminów, wzorów, formuł, oraz opanowanie umiejętności prostych, np. wyszukiwania informacji, rozpoznawania typów obiektów, zjawisk i procesów. Więcej niż dotychczas będzie natomiast zadań sprawdzających opanowanie umiejętności złożonych, często ponadprzedmiotowych, takich jak rozumowanie wymagające krytycznego myślenia (m.in. na podstawie znajomości metodyki badań przyrodniczych), wykrywanie współzależności elementów lub procesów oraz związków przyczynowo-skutkowych i funkcjonalnych, stosowanie zintegrowanej wiedzy we własnych strategiach rozwiązywania problemów.

Zadania z przedmiotów przyrodniczych mają wyłącznie formę zamkniętą, są zróżnicowane pod względem sprawdzanych wiadomości i umiejętności, poziomu trudności, a także sposobu udzielania odpowiedzi. Mogą występować pojedynczo lub w wiązkach tematycznych. Dla każdego zadania podano najważniejsze wymagania ogólne i szczegółowe, do których to zadanie się odnosi, oraz rozwiązanie. Pewne umiejętności złożone, np. dotyczące metodyki badań przyrodniczych, zapisane są tylko w wymaganiach ogólnych. Zadania, które sprawdzają te umiejętności, mogą też odwoływać się do kilku wymagań szczegółowych.

Zadania w informatorze nie wyczerpują wszystkich typów zadań, które mogą wystąpić w zestawie egzaminacyjnym. Nie ilustrują również wszystkich wymagań z zakresu języka polskiego w podstawie programowej. Dlatego informator nie może być jedyną ani nawet główną wskazówką do planowania procesu kształcenia w szkole. Tylko realizacja wszystkich wymagań z podstawy programowej może zapewnić wszechstronne wykształcenie przyrodnicze gimnazjalistów.

Przykładowe zadania z rozwiązaniami

Informacja do zadań 1 i 2

Karol postanowił zbadać, jaka ilość cukru jest optymalna dla rośnięcia ciasta drożdżowego. Wydawało mu się, że im więcej cukru doda, tym bardziej ciasto wyrośnie. W tym celu przygotował ciasto z mąki, wody i drożdży. Następnie podzielił je na 5 równych porcji. Do czterech porcji dodał od 1 do 4 łyżek cukru. Napełnił przygotowanymi porcjami 5 identycznych rurek do poziomu 5 cm i postawił je obok siebie w pomieszczeniu o temperaturze pokojowej. Po 10 minutach zmierzył, o ile ciasto urosło. Wyniki pomiaru zapisał w poniższej tabeli.

	Numer rurki				
	I	II	III	IV	V
Ilość cukru dodanego do ciasta (w łyżkach)	0	1	2	3	4
Przyrost ciasta w rurce po 10 minutach (w mm)	6	32	46	41	38

Zadanie 1

Jaką hipotezę sprawdzał Karol w tym doświadczeniu?

- A. Cukier jest potrzebny do rośnięcia ciasta.
- B. Składniki niezbędne do rośnięcia ciasta to: woda, mąka, drożdże, cukier.
- C. Jaka ilość cukru jest optymalna dla rośnięcia ciasta drożdżowego?
- D. Im więcej cukru zostanie dodane do ciasta, tym bardziej ciasto wyrośnie.

Wymagania ogólne

II. Znajomość metodyki badań biologicznych. Uczeń [...] planuje, przeprowadza i dokumentuje obserwacje i proste doświadczenia biologiczne. (Dodatkowo: II etap edukacyjny, II. Stawianie hipotez na temat zjawisk i procesów zachodzących w przyrodzie.)

Wymagania szczegółowe

I.4. Uczeń przedstawia [...] fermentację [...] alkoholową jako procesy dostarczające energii; wymienia substraty i produkty tych procesów oraz określa warunki ich przebiegu.

Rozwiązanie

D

Zadanie 2

Trzej inni uczniowie uważają, że Karol nie może sprawdzić swojej hipotezy, ponieważ źle zaplanował doświadczenie. Oceń, czy ich uwagi są słuszne.

Karol powinien dodatkowo przygotować ciasto bez drożdży i cukru.	☐ TAK ☐ NIE
Karol powinien umieścić rurki z ciastem w pomieszczeniach o różnej temperaturze.	☐ TAK ☐ NIE
Karol powinien wykonać to doświadczenie kilka razy.	☐ TAK ☐ NIE

Wymagania ogólne

II. Znajomość metodyki badań biologicznych. Uczeń planuje, przeprowadza i dokumentuje obserwacje i proste doświadczenia biologiczne; określa warunki doświadczenia, [...] formuluje wnioski [...]

IV. Rozumowanie i argumentacja. Uczeń interpretuje informacje [...].

Wymagania szczegółowe

Rozwiązanie zadania nie wymaga odwołania się do wiadomości, a jedynie zrozumienia istoty badań naukowych i wnioskowania na podstawie wyników badań.

Rozwiązanie

kolejno: NIE, NIE, TAK

Zadanie 3

Uzupełnij poniższy tekst, zaznaczając odpowiedzi wybrane spośród A–F w taki sposób, aby informacja o drożdżach była prawdziwa.

Drożdże nie potrafią wytwarzać związków pokarmowych z prostych związków nieorganicznych, lecz muszą je pobierać ze środowiska, czyli są A / B. Energię niezbędną do życia wytwarzają głównie w procesie fermentacji alkoholowej, czyli przeprowadzają oddychanie C / D. W wyniku tego procesu wydziela się E / F.

A. pasożytami;	B. cudzożywne
C. tlenowe;	D. beztlenowe
E. dwutlenek węgla;	F. tlen

Wymagania ogólne

I. Znajomość różnorodności biologicznej i podstawowych procesów biologicznych. Uczeń [...] wyjaśnia zjawiska i procesy biologiczne zachodzące w wybranych organizmach [...].

III. Poszukiwanie, wykorzystywanie i tworzenie informacji. Uczeń [...] zna podstawową terminologię biologiczną.

Wymagania szczegółowe

I.4. Uczeń przedstawia [...] oddychanie tlenowe oraz fermentację [...] alkoholową jako procesy dostarczające energii; wymienia [...] produkty tych procesów [...].

I.5. Uczeń wymienia czynniki niezbędne do życia dla organizmów samożywnych i cudzożywnych; ocenia, czy dany organizm jest samożywny czy cudzożywny.

Rozwiązanie

kolejno: B, D, E

Zadanie 4

Przyporządkuj elementy budowy organizmu oznaczone numerami 1–5 odpowiednim kategoriom. Wstaw X we właściwe miejsca tabeli.

Elementy budowy	Kategorie						
	pierwiastki	związki chemiczne	organelle komórkowe	komórki	tkanki	narządy	układy narządów
1. mitochondrium							
2. białko							
3. tętnica							
4. krew							
5. limfocyt							

Wymagania ogólne

III. Poszukiwanie, wykorzystywanie i tworzenie informacji. Uczeń [...] rozumie i interpretuje pojęcia biologiczne, zna podstawową terminologię biologiczną.

Wymagania szczegółowe

I.3. Uczeń wyróżnia podstawowe grupy związków chemicznych [...].

VI.1.1. Uczeń opisuje hierarchiczną budowę organizmu człowieka.

Rozwiązanie

1. organelle, 2. związki chemiczne, 3. narządy, 4. tkanki, 5. komórki

Zadanie 5

Zwierzę to ma smukłe ciało z długim ogonem. Ma dobrze rozwinięte i sprawnie funkcjonujące płuca. Jego ciało pokrywają rogowe łuski i tarczki, chroniące przed utratą wody. Składa ją otoczona pergaminową osłonką, które zagrzebuje w ziemi, w ciepłym miejscu.

Opisany organizm należy do

A. ryb.   B. płazów.   C. gadów.   D. ptaków.   E. ssaków.

Wymagania ogólne

I. Znajomość różnorodności biologicznej. Uczeń [...] rozpoznaje organizmy.

Wymagania szczegółowe

III.9. Uczeń wymienia cechy umożliwiające zaklasyfikowanie organizmu do [...] ryb, płazów, gadów, ptaków, ssaków oraz identyfikuje nieznanego organizm jako przedstawiciela jednej z wymienionych grup na podstawie obecności tych cech.

Rozwiązanie

C

Zadanie 6

Czy wymienione w tabeli czynności niosą ryzyko zakażenia wirusem HIV? Zaznacz właściwe odpowiedzi i wybierz uzasadnienie każdej z nich spośród podanych poniżej.

Czynność	Czy istnieje ryzyko zakażenia HIV?		Uzasadnienie
1. Transfuzja nieprzebadanej krwi	☐ TAK ☐ NIE	ponieważ	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
2. Pływanie w basenie publicznym	☐ TAK ☐ NIE	ponieważ	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
3. Stosunek płciowy	☐ TAK ☐ NIE	ponieważ	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
4. Pocałunek	☐ TAK ☐ NIE	ponieważ	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D

- A. Nie ma wirusa HIV lub jest go bardzo niewiele w ślinie, łzach i pocie osoby zakażonej.
 B. Cząsteczki wirusa zawarte w krwi nosiciela mogą dostać się do krwiobiegu osoby zdrowej i spowodować zakażenie.
 C. Wirus HIV może być obecny w nasieniu mężczyzny i wydzielinach narządów płciowych kobiety.
 D. Wirus HIV jest bardzo wrażliwy na czynniki zewnętrzne oraz środki dezynfekcyjne, np. chlor lub ozon; szybko ginie w powietrzu lub w wodzie.

Wymagania ogólne

IV. Rozumowanie i argumentacja. Uczeń interpretuje i wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe.

V. Znajomość uwarunkowań zdrowia człowieka. Uczeń analizuje związek między własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia.

Wymagania szczegółowe

VII.3. Uczeń wymienia najważniejsze choroby człowieka wywołane przez wirusy, [...] przedstawia drogi zakażenia się wirusami HIV, [...] zasady profilaktyki chorób wywołanych przez te wirusy [...].

Rozwiązanie

1. TAK, B; 2. NIE, D; 3. TAK, C; 4. NIE, A

Zadanie 7

O grupie krwi decydują trzy allele: grupę A warunkuje allel dominujący I^A , grupę B – allel dominujący I^B , grupa 0 jest cechą recesywną warunkowaną przez allel i . Ania zna grupę krwi swoich biologicznych rodziców i dlatego zna również swoją, chociaż nigdy nie miała badanej krwi pod tym kątem.

Jaką grupę krwi mają Ania i jej rodzice?

- A. Oboje rodzice mają grupę krwi A, więc Ania również musi mieć grupę A.
 B. Oboje rodzice mają grupę krwi B, więc Ania również musi mieć grupę B.
 C. Ojciec ma grupę krwi A, matka B, więc Ania musi mieć grupę AB.
 D. Oboje rodzice mają grupę krwi 0, więc Ania również musi mieć grupę 0.
 E. Oboje rodzice mają grupę AB, więc Ania również musi mieć grupę AB.

Wymagania ogólne

IV. Rozumowanie i argumentacja. Uczeń interpretuje informacje i wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe między faktami [...].

Wymagania szczegółowe

VIII.5. Uczeń przedstawia dziedziczenie cech jednogenowych, posługując się podstawowymi pojęciami genetyki (allel, dominacja, recesywność).

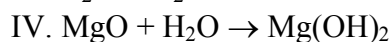
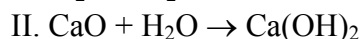
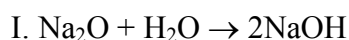
VIII.6. Uczeń wyjaśnia dziedziczenie grup krwi człowieka (układ AB0).

Rozwiązanie

D

Zadanie 8

Podczas lekcji uczniowie zapisali równania reakcji otrzymywania różnych wodorotlenków:

Wiedząc, że masy atomowe wynoszą: $M_{\text{Na}} = 23 \text{ u}$, $M_{\text{Ca}} = 40 \text{ u}$, $M_{\text{K}} = 39 \text{ u}$, $M_{\text{Mg}} = 24 \text{ u}$, $M_{\text{O}} = 16 \text{ u}$, $M_{\text{H}} = 1 \text{ u}$, wybierz reakcję, w której otrzymujemy

1. największą masę produktu na jedną cząsteczkę wody.

A. I   B. II   C. III   D. IV

2. najmniejszą masę produktu na jedną cząsteczkę wody.

A. I   B. II   C. III   D. IV

Wymagania ogólne

II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów.

Uczeń [...] wykonuje proste obliczenia dotyczące praw chemicznych.

Wymagania szczegółowe

3.4. Uczeń oblicza masy cząsteczkowe prostych związków chemicznych; dokonuje prostych obliczeń związanych z zastosowaniem prawa stałości składu i prawa zachowania masy.

Rozwiązanie

1. III, 2. IV

Zadanie 9

Grupa →	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	IA	IIA	IIIB	IVB	VB	VIB	VIIIB	VIIIB	VIIIB	VIIIB	IB	IIB	IIIA	IVA	VA	VIA	VIIA	VIIIA
↓ Okres																		
1																		
2																		1
3	2	3														4	5	
4																		
5																		6
6	7		*															

Na schemacie układu okresowego zaznaczono położenie siedmiu pierwiastków (1–7). Które z podanych cech (od A do E) ma każdy z tych pierwiastków? Wstaw X w odpowiednie miejsce w tabeli według wzoru w pierwszej kolumnie.

- A. Ten pierwiastek jest gazem szlachetnym.
- B. Atom tego pierwiastka ma 6 elektronów walencyjnych.
- C. W atomie tego pierwiastka elektrony są rozmieszczone na 6 powłokach.
- D. Jądro atomowe tego pierwiastka ma 10 protonów.
- E. Ten pierwiastek jest zawsze jednowartościowy.

Numer pierwiastka	A	B	C	D	E
1	X				
2					
3					
4					
5					
6	X				
7					

Wymagania ogólne

I. Pozyskiwanie, przetwarzanie i tworzenie informacji. Uczeń pozyskuje i przetwarza informacje z różnorodnych źródeł [...].

II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów. Uczeń opisuje właściwości substancji [...].

Wymagania szczegółowe

2.1. Uczeń odczytuje z układu okresowego podstawowe informacje o pierwiastkach [...].

2.2. Uczeń opisuje i charakteryzuje skład atomu (jądro: protony i neutrony, elektrony); definiuje pojęcie elektrony walencyjne.

2.3. Uczeń ustala liczbę protonów, elektronów i neutronów w atomie danego pierwiastka, gdy dana jest liczba atomowa i masowa.

2.4. Uczeń wyjaśnia związek pomiędzy podobieństwem właściwości pierwiastków zapisanych w tej samej grupie układu okresowego a budową atomów i liczbą elektronów walencyjnych.

2.12. Uczeń [...] odczytuje z układu okresowego wartościowość maksymalną dla pierwiastków grup: I. [...].

Rozwiązanie

1. A i D, 2. E, 3. –, 4. B, 5. –, 6. A, 7. C i E

Zadanie 10

Kiedy przecina się piłą ręczną duży drewniany bal na dwie części, zarówno piła, jak i drewno ulegają ogrzaniu. Czy w tej sytuacji dochodzi do reakcji chemicznej, czy jest to zjawisko fizyczne?

Wybierz prawidłową odpowiedź z pierwszej kolumny oraz jej prawidłowe uzasadnienie z trzeciej kolumny.

☐ 1. Jest to reakcja chemiczna	ponieważ	☐ A. z jednego substratu powstają dwa produkty reakcji i wydzielą się ciepło.
☐ 2. Jest to zjawisko fizyczne		☐ B. nie powstają nowe substancje, mimo że wydzielą się ciepło.

Wymagania ogólne

II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów.

Uczeń [...] wyjaśnia przebieg prostych procesów chemicznych.

Wymagania szczegółowe

3.1. Uczeń opisuje różnice w przebiegu zjawiska fizycznego i reakcji chemicznej; podaje przykłady zjawisk fizycznych i reakcji chemicznych zachodzących w otoczeniu człowieka [...].

Rozwiązanie

2. B

Zadanie 11

Poniżej wymieniono sposoby rozdzielania mieszanin oraz właściwości fizyczne, dzięki którym można te mieszaniny rozdzielić.

Sposoby rozdzielania mieszaniny:

I. za pomocą magnesu II. za pomocą rozdzielacza III. przez destylację

Właściwości fizyczne składników umożliwiające rozdzielenie składników mieszaniny:

A. różne temperatury wrzenia składników

B. właściwości magnetyczne składników

C. różne gęstości składników

Za pomocą którego sposobu i dzięki jakim właściwościom składników można rozdzielić poniższe mieszaniny?

Mieszanina	Sposób rozdzielania			Właściwości składników		
1. Woda i alkohol etylowy	☐ I	☐ II	☐ III	☐ A	☐ B	☐ C
2. Siarka i opiłki żelaza	☐ I	☐ II	☐ III	☐ A	☐ B	☐ C

Wymagania ogólne

III. Opanowanie czynności praktycznych. Uczeń [...] posługuje się prostym sprzętem laboratoryjnym i podstawowymi odczynnikami chemicznymi.

Wymagania szczegółowe

1.8. *Uczeń opisuje proste metody rozdziału mieszanin i wskazuje te różnice między właściwościami fizycznymi składników mieszaniny, które umożliwiają ich rozdzielenie [...].*

Rozwiązanie

1. III i A; 2. I i B

Zadanie 12

Uzupełnij poniższe zdania, zaznaczając odpowiedzi wybrane spośród A–H w taki sposób, aby zdania były prawdziwe.

1. Metan należy do węglowodorów A / B.
2. C / D są węglowodorami nasyconymi.
3. W cząsteczkach alkinów znajduje się jedno wiązanie E / F.
4. Węglowodory, które w swojej cząsteczce zawierają wiązanie podwójne lub potrójne, G / H manganianu(VII) potasu.

A. nasyconych

B. nienasyconych

C. Alkany

D. Alkeny

E. podwójne

F. potrójne

G. odbarwiają roztwór

H. nie odbarwiają roztworu

Wymagania ogólne

II. *Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów. Uczeń opisuje właściwości substancji [...].*

Wymagania szczegółowe

8.2. *Uczeń definiuje pojęcia: węglowodory nasycone i nienasycone.*

8.8. *Uczeń projektuje doświadczenie pozwalające odróżnić węglowodory nasycone od nienasyconych.*

Rozwiązanie

1. A, 2. C, 3. F, 4. G

Zadanie 13

Do trzech ponumerowanych probówek wprowadzono po kilka cm^3 wody z dodatkiem kilku kropli alkoholowego roztworu fenoloftaleiny. Do pierwszej wrzucono małą kawałeczek sodu, do drugiej wstążkę magnezową, a do trzeciej kilka wiórków miedzianych. Obserwacje poczynione podczas wykonywania opisanych doświadczeń zebrano w poniższej tabeli.

Nr probówki	Obserwacje
1	Sód pływał po powierzchni wody, gwałtownie z nią reagując. Roztwór przyjął malinowe zabarwienie.
2	Magnez reagował powoli z wodą, roztwór wokół wstążki magnezowej przyjmował malinowe zabarwienie.
3	Nie zaobserwowano oznak przebiegu reakcji miedzi z wodą. Roztwór nie zabarwił się na kolor malinowy.

Oceń prawdziwość wniosków, jakie wyciągnięto na podstawie przeprowadzonego doświadczenia.

- I. Metale różnią się aktywnością w stosunku do wody. PRAWDA FAŁSZ
- II. Aktywność metali w stosunku do wody maleje w szeregu: Cu, Mg, Na. PRAWDA FAŁSZ
- III. Spośród badanych metali najbardziej aktywnym w stosunku do wody jest sód. PRAWDA FAŁSZ
- IV. Wodorotlenek miedzi(II) można otrzymać w reakcji miedzi z wodą. PRAWDA FAŁSZ

Wymagania ogólne

II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów. Uczeń [...] wyjaśnia przebieg prostych procesów chemicznych [...].

Wymagania szczegółowe

6.3. Uczeń planuje i/lub wykonuje doświadczenia, w wyniku których można otrzymać wodorotlenek [...]; zapisuje odpowiednie równania reakcji.

6.6. Uczeń opisuje zastosowanie wskaźników (fenoloftaleiny [...]); rozróżnia (praktycznie) kwasy i zasady za pomocą wskaźników.

Rozwiązanie

kolejno: PRAWDA, FAŁSZ, PRAWDA, FAŁSZ

Zadanie 14

W każdym wierszu 1–4 jeden z podanych elementów opisuje przyczynę, a drugi – możliwy skutek tej przyczyny. Zaznacz kwadrat przy każdym skutku.

1. powstawanie cienia — prostoliniowe rozchodzenie się światła
2. wzrost częstotliwości drgań wahadła — zmniejszenie długości wahadła
3. przez elektromagnes płynie prąd elektryczny — elektromagnes przyciąga stalowe szpilki
4. prędkość rozchodzenia się światła jest różna w wodzie i w powietrzu — załamanie światła

Wymagania ogólne

I. Wykorzystanie wielkości fizycznych do opisu poznanych zjawisk lub rozwiązania prostych zadań obliczeniowych.

III. Wskazywanie w otaczającej rzeczywistości przykładów zjawisk opisywanych za pomocą poznanych praw i zależności fizycznych.

Wymagania szczegółowe

5.5. Uczeń opisuje działanie elektromagnesu i rolę rdzenia w elektromagnesie.

6.1. Uczeń opisuje ruch wahadła [...].

7.2. Uczeń wyjaśnia powstawanie obszarów cienia i półcienia za pomocą prostoliniowego rozchodzenia się światła w ośrodku jednorodnym.

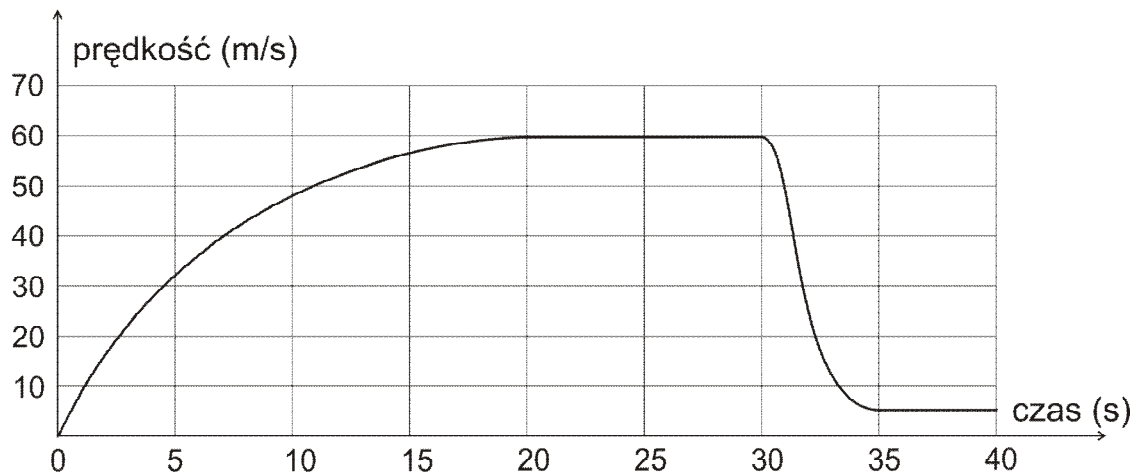
7.5. Uczeń opisuje (jakościowo) bieg promieni przy przejściu światła z ośrodka rzadszego do gęstszego optycznie i odwrotnie.

Rozwiązanie

kolejno: 1. powstawanie cienia, 2. wzrost częstotliwości drgań wahadła, 3. elektromagnes przyciąga stalowe szpilki, 4. załamanie światła

Informacja do zadań 15–16

Poniżej przedstawiono wykres zależności prędkości skoczka spadochronowego od czasu.

Zadanie 15

Na podstawie wykresu ustal, jakim ruchem poruszał się spadochroniarz w kolejnych przedziałach czasu. Wstaw X w odpowiednie miejsca tabeli.

Przedział czasu	Ruch		
	jednostajny	opóźniony	przyspieszony
0–20 s			
20–30 s			
30–35 s			
35–40 s			

Wymagania ogólne

I. Wykorzystanie wielkości fizycznych do opisu poznanych zjawisk lub rozwiązania prostych zadań obliczeniowych.

Wymagania szczegółowe

1.2. Uczeń odczytuje prędkość i przebytą drogę z wykresów zależności drogi i prędkości od czasu [...].

Rozwiązanie

kolejno wierszami – ruch przyspieszony, jednostajny, opóźniony, jednostajny

Zadanie 16

W czasie lotu na spadochroniarza działają dwie siły: siła ciężkości F_g oraz siła oporu powietrza F_{op} .

Uzupełnij drugą kolumnę poniższej tabeli, wstawiając znak „>”, „<” lub „=”.

Przedział czasu	Siły
0–20 s	$F_{op} \dots F_g$
20–30 s	$F_{op} \dots F_g$
30–35 s	$F_{op} \dots F_g$
35–40 s	$F_{op} \dots F_g$

Wymagania ogólne

I. Wykorzystanie wielkości fizycznych do opisu poznanych zjawisk lub rozwiązania prostych zadań obliczeniowych.

Wymagania szczegółowe

1.4. Uczeń opisuje zachowanie się ciał na podstawie pierwszej zasady dynamiki Newtona.

1.7. Uczeń opisuje zachowanie się ciał na podstawie drugiej zasady dynamiki Newtona.

1.12. Uczeń opisuje wpływ oporów ruchu na poruszające się ciała.

Rozwiązanie

kolejno: $F_{op} < F_g$; $F_{op} = F_g$; $F_{op} > F_g$; $F_{op} = F_g$

Zadanie 17

Ciepło potrzebne do ogrzania 1 kg wody o temperaturze 0°C do temperatury wrzenia wynosi 420 kJ, a ciepło potrzebne do wyparowania 1 kg wody w temperaturze 100°C wynosi 2260 kJ.

Naczynie zawierające 1 kg wody o temperaturze 0°C umieszczono na płycie kuchenki elektrycznej pracującej ze stałą mocą. Woda zagotowała się po 5 minutach, ale kuchenki nie wyłączono. Po upływie 5 minut od zagotowania się wody

- A. będzie się ona gotowała nadal, a jej ilość nie zmieni się.
- B. z naczynia wyparuje mniej niż połowa wody.
- C. z naczynia wyparuje więcej niż połowa wody.
- D. z naczynia wyparuje cała woda.

Wymagania ogólne

III. Posługiwanie się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularno-naukowych).

Wymagania szczegółowe

2.2. Uczeń posługuje się pojęciem pracy i mocy.

2.10. Uczeń posługuje się pojęciem ciepła właściwego [...] i ciepła parowania.

8.3. Uczeń szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku [...].

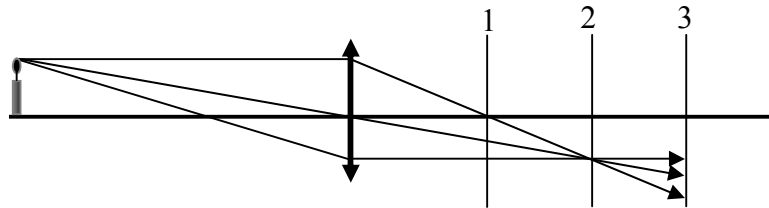
Rozwiązanie

B

Zadanie 18

Na rysunku pokazano bieg promieni światła wysyłanych przez płomień świecy i przechodzących przez soczewkę skupiającą. Liczbami 1, 2, 3 oznaczono kolejne położenia ekranu.

Przesuwanie ekranu z pozycji oznaczonej liczbą 1 kolejno do pozycji 2, a następnie 3 spowoduje, że obraz płomienia świecy obserwowany na ekranie będzie się stawał

- A. stopniowo coraz bardziej ostry.
- B. stopniowo coraz mniej ostry.
- C. najpierw mniej ostry, a potem bardziej ostry.
- D. najpierw bardziej ostry, a potem mniej ostry.

Wymagania ogólne

II. Przeprowadzanie doświadczeń i wyciąganie wniosków z otrzymanych wyników.

Wymagania szczegółowe

9.14. Uczeń wytwarza za pomocą soczewki ostry obraz przedmiotu na ekranie odpowiednio dobierając doświadczalnie położenie soczewki i przedmiotu.

Rozwiązanie

D

Informacja do zadań 19–20

Na lekcji fizyki grupa uczniów chciała wyznaczyć wartość przyspieszenia ziemskiego. W tym celu zamierzali puszczać kulkę z okna pracowni fizycznej. Założyli, że kulka spada bez oporów ruchu, dzięki czemu mogli wykorzystać wzór na drogę w ruchu jednostajnie przyspieszonym

$$h = \frac{gt^2}{2}$$

Przygotowali niezbędne pomoce i przeprowadzili następujące doświadczenie: mierzyli stoperem czas spadku metalowej kulki puszczanej z okna pracowni fizycznej znajdującego się na wysokości 7 m nad ziemią. Wykonali 5 pomiarów, których wyniki zapisali w tabeli.

Nr pomiaru	1	2	3	4	5
Czas spadku	1,0 s	1,1 s	0,9 s	0,9 s	1,1 s

Znając wysokość h i czas t , uczniowie obliczyli średni czas spadku, a następnie wyznaczyli wartość przyspieszenia ziemskiego.

Zadanie 19

Jaką wartość g otrzymali uczniowie?

- A. $12 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$
- B. $13 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$
- C. $14 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$
- D. $15 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$

Wymagania ogólne

I. Wykorzystanie wielkości fizycznych do [...] rozwiązania prostych zadań obliczeniowych.

Wymagania szczegółowe

8.5. Uczeń rozróżnia wielkości dane i szukane.

8.12. Uczeń planuje doświadczenie lub pomiar [...].

Rozwiązanie

C

Zadanie 20

Uczniowie zdziwili się wynikiem obliczeń, gdyż z podręcznika dowiedzieli, że wartość przyspieszenia ziemskiego wynosi około $10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$. Zastanawiali się, co mogło być przyczyną zaobserwowanej różnicy.

Oceń prawdopodobieństwo każdego wyjaśnienia.

- I. Wysokość okna pracowni nad ziemią została niedokładnie zmierzona.
 PRAWDOPODOBNE   NIEPRAWDOPODOBNE
- II. Siła ciężkości co pewien czas zmienia swoją wartość.
 PRAWDOPODOBNE   NIEPRAWDOPODOBNE
- III. Uczniowie zbyt późno włączali stopery.
 PRAWDOPODOBNE   NIEPRAWDOPODOBNE

Wymagania ogólne

II. Przeprowadzanie doświadczeń i wyciąganie wniosków z otrzymanych wyników.

Wymagania szczegółowe

8.3. Uczeń szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku i ocenia na tej podstawie wartości obliczanych wielkości fizycznych.

Rozwiązanie

kolejno: PRAWDOPODOBNE, NIEPRAWDOPODOBNE, PRAWDOPODOBNE

Zadanie 21

W lipcu w radiu nadano komunikat Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej:

Od jutra zacznie nad Polskę napływać masa powietrza polarno-morskiego. Znajdziemy się na skraju niżu znad północnego Atlantyku.

Czy po takim komunikacie możemy się spodziewać, że

1. wzrośnie średnia temperatura dobową?	☐ TAK	☐ NIE
2. wystąpią opady?	☐ TAK	☐ NIE
3. wzrośnie ciśnienie atmosferyczne?	☐ TAK	☐ NIE
4. niebo będzie bezchmurne?	☐ TAK	☐ NIE

Wymagania ogólne

II. Identyfikowanie związków i zależności oraz wyjaśnianie zjawisk i procesów. Uczeń [...] identyfikuje związki i zależności w środowisku przyrodniczym.

III. Stosowanie wiedzy i umiejętności geograficznych w praktyce. Uczeń [...] stosuje wiadomości i umiejętności geograficzne w życiu codziennym.

Wymagania szczegółowe

4.4. Uczeń podaje główne cechy klimatu Polski; wykazuje ich związek z czynnikami je kształtującymi [...].

Rozwiązanie

kolejno: NIE, TAK, NIE, NIE

Zadanie 22

W tabeli przedstawiono wybrane cechy czterech krajów. Nazwy tych krajów podano poniżej i oznaczono numerami 1–4. Wpisz do tabeli numery odpowiednich krajów.

Numer kraju	Liczba ludności w mln	Zatrudnienie w rolnictwie w %	Stopień zalesienia w %
	82,4	2,3	32
	38,1	18,0	30
	5,3	5,1	40
	45,9	19,4	17

Polska – 1   Niemcy – 2   Słowacja – 3   Ukraina – 4

Wymagania ogólne

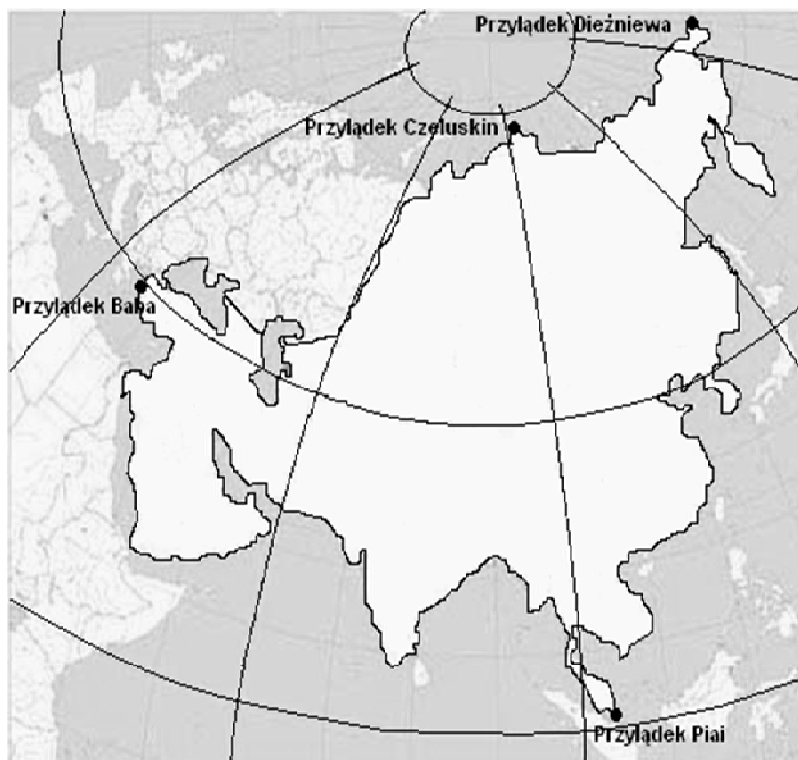
I. Korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej. Uczeń [...] potrafi korzystać z [...] danych statystycznych [...] w celu [...] przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.

Wymagania szczegółowe

8.1. Uczeń charakteryzuje i porównuje, na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej, środowisko przyrodnicze krajów sąsiadujących z Polską; wskazuje ich zróżnicowanie społeczne i gospodarcze.

Rozwiązanie

kolejno: 2, 1, 3, 4

Informacje do zadań 23–24

Na mapie konturowej Azji zaznaczono skrajne punkty tego kontynentu leżące na stałym łądźcie. Przyładki Piai i Czeluskin leżą niemal na tym samym południku.

Zadanie 23

23 września wschód Słońca najwcześniej będą obserwować mieszkańcy

- A. przyładka Baba.
- B. przyładka Czeluskin.
- C. przyładka Dieżniewa.
- D. przyładka Piai.

Wymagania ogólne

II. Identyfikowanie związków i zależności oraz wyjaśnianie zjawisk i procesów.

Uczeń [...] identyfikuje związki i zależności w środowisku przyrodniczym [...].

Wymagania szczegółowe

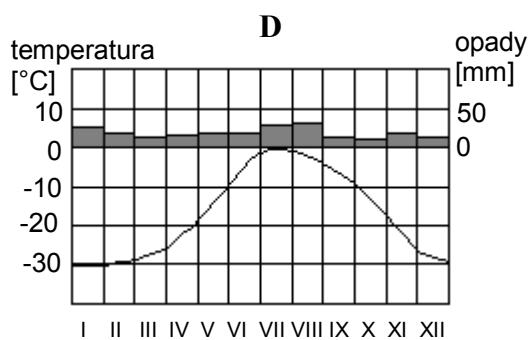
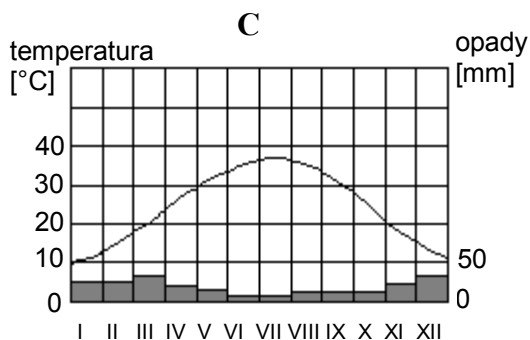
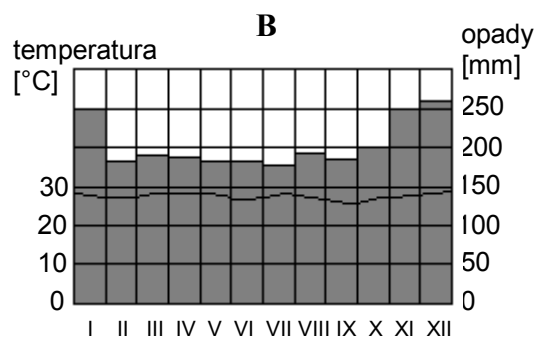
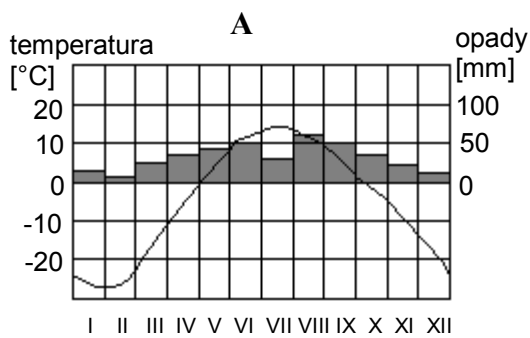
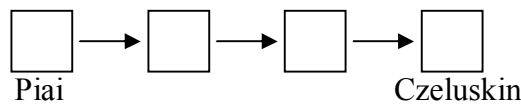
2.4. Uczeń podaje najważniejsze geograficzne następstwa ruchów Ziemi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 24

Podróżujesz wzdłuż południka od przyładki Piai do przyładki Czeluskin. Uporządkuj kolejność wykresów klimatycznych A–D dla mijanych na trasie podróży obszarów, wpisując w kratkę właściwą literę.

Wymagania ogólne

II. Identyfikowanie związków i zależności oraz wyjaśnianie zjawisk i procesów.

Uczeń [...] wyjaśnia zróżnicowanie przestrzenne warunków środowiska przyrodniczego.

Wymagania szczegółowe

3.3. Uczeń wykazuje zróżnicowanie klimatyczne Ziemi na podstawie analizy map temperatury powietrza i opadów atmosferycznych oraz map stref klimatycznych na Ziemi.

Rozwiązanie

kolejno: B, C, A, D

Zadanie 25

Zdjęcie przedstawia fragment wybrzeża w Gdyni.

<http://kapuczino.files.wordpress.com/2007/05.orlowo.jpg>

Forma rzeźby terenu oznaczona na zdjęciu strzałką to

- A. wydma.   B. klif.   C. mierzeja.

Forma ta powstała w wyniku

- A. niszczącej działalności morza.
 B. naniesienia piasku przez wiatr.
 C. akumulacji piasku niesionego przez wodę.

Wymagania ogólne

I. Korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej. Uczeń [...] potrafi korzystać [...] z fotografii.

II. Identyfikowanie związków i zależności oraz wyjaśnianie zjawisk i procesów.

Uczeń posługuje się podstawowym słownictwem geograficznym w toku opisywania oraz wyjaśniania zjawisk i procesów zachodzących w środowisku geograficznym, [...] wyjaśnia zróżnicowanie przestrzenne warunków środowiska przyrodniczego.

Wymagania szczegółowe

3.7. Uczeń rozpoznaje i opisuje w terenie formy rzeźby powstałe w wyniku działania czynników rzeźbotwórczych.

Rozwiązanie

B, A

CZĘŚĆ EGZAMINU Z JĘZYKA OBCEGO NOWOŻYTNEGO

JĘZYKI OBCE NOWOŻYTNE

Trzecia część egzaminu gimnazjalnego sprawdza, w jakim stopniu gimnazjalista spełnia wymagania z zakresu języka obcego nowożytnego określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu edukacyjnego. Poszczególne zadania zestawu egzaminacyjnego mogą też – w myśl zasady kumulatorywności przyjętej w podstawie – odnosić się do wymagań przypisanych do etapów wcześniejszych (I i II).

Podstawa programowa dzieli wymagania na ogólne i szczegółowe. Wymagania ogólne nawiązują do działań językowych składających się na kompetencję komunikacyjną opisaną w *Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego* i określają nadrzędne cele kształcenia językowego. Wymagania szczegółowe rozwijają i doprecyzowują cele ogólne, m.in. wyznaczają zakres kształconych umiejętności, tematykę zadań oraz możliwe rodzaje tekstów wykorzystywanych w procesie kształcenia językowego.

Gimnazjalista przystępuje do trzeciej części egzaminu z jednego z sześciu języków: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego i włoskiego. Od roku szkolnego 2013/2014 będzie można również wybrać język ukraiński. Gimnazjalista może wybrać tylko ten język, którego uczył się w gimnazjum jako przedmiotu obowiązkowego.

Część egzaminu gimnazjalnego z języka obcego nowożytnego ma dwa poziomy: podstawowy i rozszerzony. Zestaw zadań na poziomie podstawowym sprawdza spełnienie wymagań określonych w podstawie programowej dla poziomu III.0, obowiązującego osoby, które rozpoczęły naukę języka obcego w I klasie gimnazjum. Zestaw zadań na poziomie rozszerzonym sprawdza spełnienie wymagań dla poziomu III.1, obowiązującego osoby, które kontynuowały w gimnazjum naukę języka obcego rozpoczętą w szkole podstawowej.

Do trzeciej części egzaminu na poziomie podstawowym ma obowiązek przystąpić każdy gimnazjalista. Trzecia część egzaminu na poziomie rozszerzonym jest obowiązkowa tylko dla uczniów, którzy w gimnazjum kontynuowali naukę języka obcego rozpoczętą w szkole podstawowej. Mogą do niej przystąpić także pozostali gimnazjaliści, jeśli zechcą sprawdzić poziom swoich umiejętności językowych. Gimnazjaliści, przystępujący do trzeciej części egzaminu na obu poziomach, rozwiązują zadania z tego samego języka.

Informator przedstawia w części wspólnej dla wszystkich języków zakres umiejętności sprawdzanych w trzeciej części egzaminu, rodzaje zadań oraz kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym. Kolejne sekcje poświęcone są poszczególnym językom i zawierają listę struktur gramatycznych oraz przykładowe zadania egzaminacyjne wraz z rozwiązaniami.

Dla każdego zadania podano najważniejsze wymagania ogólne i szczegółowe, do których to zadanie się odnosi. Nie wymieniono wymagań, których spełnienie jest istotne, ale nie gwarantuje wykonania zadania. Na przykład dla zadań sprawdzających umiejętność rozumienia wypowiedzi nie podaje się wymagań związanych ze znajomością środków językowych, wychodząc z założenia, że ta wiedza jest koniecznym warunkiem zrozumienia tekstu mówionego i pisanego.

Zadania w informatorze nie wyczerpują wszystkich typów zadań, które mogą wystąpić w zestawie egzaminacyjnym. Nie ilustrują również wszystkich wymagań z zakresu języków obcych w podstawie programowej. Należy zauważyć, że w tej części egzaminu nie da się sprawdzić spełnienia niektórych wymagań lub da się to zrobić jedynie w ograniczonym stopniu. Na przykład, ze względu na brak egzaminu ustnego i zadań otwartych na poziomie podstawowym, umiejętność reagowania ustnego jest sprawdzana na egzaminie jedynie pośrednio,

za pomocą zadań zamkniętych w części *Znajomość funkcji językowych*. Dlatego informator nie może być jedyną ani nawet główną wskazówką do planowania procesu kształcenia w szkole. Tylko realizacja wszystkich wymagań z podstawy programowej może zapewnić wszechstronne wykształcenie gimnazjalistów w zakresie wybranego języka obcego.

Zestaw zadań egzaminacyjnych z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym i na poziomie rozszerzonym obejmuje następujące części:

Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
Rozumienie ze słuchu Rozumienie tekstów pisanych Znajomość funkcji językowych Znajomość środków językowych	Rozumienie ze słuchu Rozumienie tekstów pisanych Znajomość środków językowych Wypowiedź pisemna

Rozumienie ze słuchu

Podstawę zadań sprawdzających wiadomości i umiejętności w zakresie rozumienia ze słuchu stanowią krótkie teksty dwukrotnie odtwarzane w sali egzaminacyjnej z płyty CD, na której – oprócz tekstów w języku obcym – nagrane są instrukcje w języku polskim dotyczące rozwiązywania zadań.

	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
RODZAJE I TEMATYKA TEKSTÓW; WYMAGANIA SZCZEGÓLWE	określone w podstawie programowej III.0: 1.1. – 1.14.; 2.1. – 2.5.	określone w podstawie programowej III.1: 1.1. – 1.15; 2.1. – 2.6.
ŹRÓDŁA TEKSTÓW	teksty autentyczne i adaptowane; czytane przez rodzimych użytkowników języka	
CZAS TRWANIA	ok. 10 minut	ok. 12 minut
	całe nagranie z dwukrotnie odczytanymi tekstami, poleceniami i przerwami na wykonanie zadań	
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny (w tym z opcjami odpowiedzi w formie ikonograficznej); prawda/fałsz, dobieranie	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, prawda/fałsz, dobieranie
LICZBA ZADAŃ	3–4	2–3
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	30%	25%

Rozumienie tekstów pisanych

Zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności w zakresie rozumienia tekstów pisanych oparte są na tekstach zamieszczonych w zestawie zadań.

	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
RODZAJE I TEMATYKA TEKSTÓW; WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej III.0: 1.1. – 1.14.; 3.1. – 3.4.	określone w podstawie programowej III.1: 1.1. – 1.15.; 3.1. – 3.7.
ŹRÓDŁA TEKSTÓW	teksty autentyczne i adaptowane	
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, prawda/fałsz, dobieranie	
LICZBA ZADAŃ	3–4	3–4
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	30%	25%

Znajomość środków językowych

Zadania sprawdzające znajomość środków językowych (leksykalno-gramatycznych) oparte są na pojedynczych zdaniach lub krótkich tekstach zamieszczonych w zestawie zadań.

	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony
TEMATYKA TEKSTÓW; ZAKRES ŚRODKÓW LEKSYKALNYCH; WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej III.0: 1.1. – 1.14.	określone w podstawie programowej III.1: 1.1. – 1.15.; 8.1.; 8.3.
ZAKRES ŚRODKÓW GRAMATYCZNYCH	określony w częściach informatora dotyczących poszczególnych języków	
ŹRÓDŁA TEKSTÓW	teksty autentyczne i adaptowane	
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, dobieranie	zadania otwarte: uzupełnianie luk podanymi wyrazami w odpowiedniej formie, parafraza zdań, tłumaczenie fragmentów zdań na język obcy, układanie fragmentów zdań z podanych elementów leksykalnych
LICZBA ZADAŃ	2–3	2–3
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	15%	25%

Znajomość funkcji językowych (wyłącznie w zestawie zadań na poziomie podstawowym)

Zadania w tej części zestawu egzaminacyjnego sprawdzają znajomość funkcji językowych oraz podobieństw i różnic w sposobie ich realizacji w języku polskim i obcym. Znajomość tych zagadnień uwzględniona jest w podstawie programowej w wymaganiach szczegółowych dotyczących (a) reagowania na wypowiedzi w formie ustnej lub pisemnej oraz (b) świadomości językowej.

Podstawę części zadań sprawdzających wiedzę z zakresu znajomości funkcji językowych stanowią wysłuchane krótkie (jedno-, dwuzdaniowe) wypowiedzi, odtwarzane dwukrotnie z płyty CD, wraz z instrukcjami w języku polskim dotyczącymi rozwiązywania zadań. Pozostała część zadań oparta jest na krótkich tekstach lub materiale ikonograficznym zamieszczonych

w zestawie zadań.

Poziom podstawowy	
TEMATYKA TEKSTÓW; WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej III.0: 1.1. – 1.14.; 6.1. – 6.8.; 7.1. – 7.4.; 13
TYPY ZADAŃ	zadania zamknięte: wybór wielokrotny, dobieranie
LICZBA ZADAŃ	3–4
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	25%

Wypowiedź pisemna (wyłącznie w zestawie zadań na poziomie rozszerzonym)

Zadanie polega na napisaniu krótkiego (50–100 słów) tekstu użytkowego (listu prywatnego, wiadomości, e-maila) z elementami opisu, relacjonowania, zaproszenia, wyrażania i uzasadniania opinii i uczuć itp., zgodnie ze szczegółowymi wskazówkami podanymi w poleceniu. W każdym poleceniu podane są trzy elementy, które uczeń powinien rozwinąć w wypowiedzi.

Poziom rozszerzony	
TEMATYKA TEKSTÓW; WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	określone w podstawie programowej III.1: 1.1. – 1.15.; 5.1. – 5.9.; 7.1. – 7.10.
TYP ZADAŃ	zadania otwarte
OCENIANIE	każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach: <ul style="list-style-type: none"> • treść • spójność i logika wypowiedzi • zakres środków językowych • poprawność środków językowych. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych są zamieszczone poniżej wraz z krótkim komentarzem.
UDZIAŁ W WYNIKU SUMARYCZNYM	25%

Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych

Treść. W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu elementów z polecenia uczeń się odniósł w swojej wypowiedzi, a następnie ile z tych elementów rozwinął w zadowalającym stopniu. Wypowiedź kwalifikuje się do jednego z pięciu poziomów zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu elementów uczeń się odniósł	Ile elementów rozwinął			
	3	2	1	0
3	Poziom 4	Poziom 3	Poziom 2	Poziom 1
2		Poziom 2	Poziom 1	Poziom 1
1			Poziom 1	Poziom 0
0				Poziom 0

Na przykład wypowiedź ucznia, który odniósł się do 2 elementów i oba rozwinął, zostanie zakwalifikowana do poziomu 2.

Spójność i logika wypowiedzi. W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniem lub akapitami tekstu. W ocenie logiki wypowiedzi bie-

rze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowych myśli).

Poziom 2	wypowiedź jest w całości lub w znacznej większości spójna (logiczna) zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu
Poziom 1	wypowiedź zawiera usterki w spójności (logice) na poziomie poszczególnych zdań oraz/lub całego tekstu
Poziom 0	wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna (nielogiczna); zbudowana jest z trudnych do powiązania w całość fragmentów

Zakres środków językowych. W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę różnicowanie struktur leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

Poziom 2	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
Poziom 1	ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
Poziom 0	bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację polecenia

Pod pojęciem „precyzyjne sformułowania” rozumiemy wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*, np. *Kino mi się podoba, ponieważ w salach są wygodne fotele i duży ekran*, zamiast *Kino mi się podoba ponieważ jest duże i fajne*. W precyzji wyrażania myśli mieści się również charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, np. *There is a book on the table*, zamiast *On the table is a book*; *Дождь удѐм* zamiast *Дождь надаем*; *Im Kino gibt es vier Săle*, zamiast *Das Kino hat vier Săle*; *Ce soir, on s'appelle*, zamiast *Ce soir, on se téléphone*; *Este chico me cae bien*, zamiast *Me gusta este chico*.

Poprawność środków językowych. W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

Poziom 2	brak błędów lub nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, lub nieliczne błędy sporadycznie zakłócające komunikację
Poziom 1	liczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
Poziom 0	liczne błędy w znacznym stopniu zakłócające komunikację

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź nie podlega ocenie, jeżeli jest
  - nieczytelna
  - całkowicie niezgodna z poleceniem
  - niekomunikatywna dla odbiorcy (np. napisana fonetycznie)
  - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
2. Jeżeli wypowiedź zakwalifikowano do poziomu 0 w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach należy ją również zakwalifikować do poziomu 0.

3. Jeżeli wypowiedź zakwalifikowano do poziomu 1 w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można ją również zakwalifikować najwyżej do poziomu 1.
4. Jeżeli wypowiedź zawiera 40 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach należy ją zakwalifikować do poziomu 0.
5. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach uczniów ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych.

Różnice pomiędzy poziomem podstawowym a rozszerzonym

Podstawowe różnice pomiędzy poziomem wiedzy i umiejętności sprawdzanych w zadaniach egzaminacyjnych z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym i rozszerzonym wynikają zarówno z podstawy programowej jak i z typów zadań występujących na egzaminie. Różnice te dotyczą przede wszystkim (w przypadku poziomu rozszerzonego):

- a. zakresu umiejętności językowych:
  - sprawdzana jest umiejętność tworzenia krótkiej wypowiedzi pisemnej
  - sprawdzany jest szerszy zakres umiejętności w pozostałych zadaniach
- b. zakresu znajomości środków językowych:
  - zakres tematyczny tekstów w zadaniach na rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych jest szerszy
  - znajomość środków językowych sprawdzana jest produktywnie, nie tylko receptywnie; zdający musi zastosować odpowiednie środki leksykalno-gramatyczne, nie tylko wskazać właściwą formę spośród kilku podanych
  - teksty stanowiące podstawę zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych charakteryzują się większą różnorodnością środków językowych
- c. zakresu tekstów stosowanych w zadaniach na rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych:
  - typy tekstów są bardziej urozmaicone
  - teksty są nieznacznie dłuższe i o nieznacznie większym stopniu złożoności
  - teksty sprawdzające rozumienie ze słuchu są czytane nieznacznie szybciej.

JĘZYK ANGIELSKI

Struktury gramatyczne

CZASOWNIK

1. Bezokolicznik i formy osobowe, np. *to work, works*
2. Czasowniki posiłkowe, np. *be, do*
3. Czasowniki modalne:
  - can, np. *Can you help me? I can speak English. I can't swim. I can't see him.*
  - could, np. *Could you speak more slowly? I couldn't help him with the exercise.*
  - may, np. *May I speak to Sam? It may be too late.*
  - must, np. *I must finish it today. You mustn't smoke here. It must be Tom.*
  - should, np. *You shouldn't smoke. Where should I get off?*
  - will, np. *I'll wash up later. The train will be late.*
  - shall, np. *Shall we eat now?*
4. Tryb rozkazujący, np. *Come here! Don't touch that!*
5. Czasowniki regularne i nieregularne, np. *work – worked – worked; do – did – done*
6. Imiesłów czynny i bierny, np. *speaking, spoken*
7. Czasowniki wyrażające stany i czynności, np. *want, dance, see*
8. Czasowniki złożone (phrasal verbs), np. *get up, break down, look for*
9. Czasy gramatyczne:
  - Present Simple, np. *She often visits her grandparents. The train leaves at seven.*
  - Present Continuous, np. *She is working in the garden at the moment. We are going to the cinema tomorrow.*
  - Present Perfect, np. *I've just seen my teacher. He hasn't visited me since May.*
  - Past Simple, np. *Columbus discovered America in 1492. I saw him two days ago.*
  - Past Continuous, np. *We were watching TV at ten o'clock last night.*
  - Past Perfect, np. *He had already gone home when we arrived at the party.*
  - Future Simple, np. *I will call you tomorrow. I think it will rain.*
10. Konstrukcja “be going to”, np. *I'm going to give a party on Saturday.*
11. Konstrukcja “have to”, np. *He has to go there. I don't have to do it.*
12. Konstrukcja “would like to”, np. *I would like to meet him.*

RZECZOWNIK

1. Rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, np. *a cat, rice, information, money*
2. Liczba mnoga regularna i nieregularna, np. *a dog – dogs, a woman – women*
3. Forma dzierżawcza, np. *the manager's office, the colour of her eyes*
4. Rzeczowniki złożone, np. *a washing machine, toothpaste, sister-in-law*

PRZEDIMEK

1. Przedimek nieokreślony, np. *a cup, an animal*
2. Przedimek określony, np. *the sun, the USA*
3. Przedimek zerowy, np. *dinner*

PRZYMIOTNIK

1. Stopniowanie regularne i nieregularne używane do porównań w stopniu równym, wyższym i najwyższym, np. *big – bigger – the biggest, expensive – more expensive – the most expensive, good – better – the best*
2. Użycie przymiotników z *so, such, how* i *what*, np. *She is such a nice girl. How nice!*

3. Przymiotniki dzierżawcze, np. *my, his, our*

PRZYSŁÓWEK

1. Stopniowanie regularne i nieregularne, np. *elegantly – more elegantly – the most elegantly, badly – worse – the worst*
2. Przysłówki *too* i *enough*, np. *(not) sweet enough, too large*
3. Miejsce przysłówka w zdaniu, np. *She often goes to the cinema. They are always late. Do it quickly!*

ZAIMEK

1. Zaimki osobowe, np. *I, you, we*
2. Zaimki dzierżawcze, np. *mine, yours, ours*
3. Zaimki zwrotne, np. *myself, yourself, ourselves*
4. Zaimki wskazujące, np. *this, those*
5. Zaimki pytające, np. *who, what, which*
6. Zaimki względne, np. *who, which, that*
7. Zaimki wzajemne, np. *each other*
8. Zaimki nieokreślone, np. *some, any, much, many, no, (a) few, (a) little, other, another, somebody, anything*
9. Zaimek bezosobowy *you*
10. Zaimki *one / ones* w zdaniach typu *I will take the green one / ones.*

LICZEBNIK

1. Liczebniki główne, np. *one, a thousand*
2. Liczebniki porządkowe, np. *first, twenty-fourth*

PRZYIMEK

1. Przyimki określające miejsce, kierunek, odległość, np. *in London, to school*
2. Przyimki określające czas, np. *on Monday, in July, at night*
3. Przyimki przyczyny, np. *to win a prize*
4. Przyimki sposobu, np. *by bus, with a pen*
5. Przyimki po niektórych czasownikach i przymiotnikach, np. *think of, interested in*

SPÓJNIK

Spójniki, np. *and, or, because, if, unless, while, before, so*

SKŁADNIA

1. Zdania twierdzące, przeczące i pytające w czasach: Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Future Simple.
2. Zdania rozkazujące, np. *Sit down! Don't walk on the grass.*
3. Zdania z podmiotem *it*, np. *It rained heavily last night.*
4. Zdania z podmiotem *there*, np. *There is a new restaurant in King Street. There were clouds in the sky. There will be twenty people at the party.*
5. Zdania z dwoma dopełnieniami, np. *Yesterday I bought my grandma a nice present.*
6. Zdania w stronie biernej w czasach: Present Simple, Present Perfect, Past Simple, Future Simple, np. *My car was stolen last night.*
7. Pytania pośrednie, np. *He wants to know if I like him. Can you tell me where the bank is?*
8. Zdania w mowie zależnej z czasownikami *say, tell, ask*, np. *He told me (that) he was very unhappy.*
9. Zdania współrzędnie złożone, np. *While my brother was playing football, I was watching cartoons.*
10. Zdania podrzędnie złożone:
  - przydawkowe, np. *The man who lives next door is a famous actor.*

- okolicznikowe
  - celu, np. *I came here to give you this letter.*
  - czasu, np. *The phone rang when we were leaving the flat.*
  - miejsca, np. *He was sitting where I had left him.*
  - porównawcze, np. *She is as tall as her father.*
  - przyczyny, np. *She is happy because she won the lottery.*
  - skutku, np. *I was tired so I went straight to bed.*
  - warunku (typu 0, I, II), np. *When it is hot, we drink more. If we win the match, we will have a party. If I had a lot of money, I would buy a big house.*
- 11. Konstrukcje bezokolicznikowe i gerundialne, np. *I'm very happy to see you. I enjoy walking but my friends prefer cycling. I'm good at swimming. He called me before going to school.*
- 12. Zdania wykrzyknikowe, np. *What a beautiful girl!*

Przykładowe zadania na poziomie podstawowym

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1

Usłyszysz dwukrotnie pięć krótkich tekstów. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu w pytaniach 1–5 z podanych odpowiedzi wybierz właściwą. Zakreśl literę A, B lub C.

1. Which of the men is Tom's grandfather?

A.	B.	C.
		

2. How much will Bill pay for the game today?

A.	B.	C.
£20	£40	£50

3. What will the woman eat?

A.	B.	C.
		

4. Where can you hear this announcement?

- A. in a hotel
- B. in a shop
- C. in a cinema

5. What is Maggie talking about?

- A. her holiday
- B. her school
- C. her hobby

Transkrypcja

1. *Betty*: Hi, Tom.

Tom: Hi, Betty.

Betty: Did you come here alone?

Tom: No, my grandfather's with me.

Betty: I can't see him.

Tom: He's over there with his friends.

Betty: Is he the one with the glasses and the beard?

Tom: He's got a grey beard but he doesn't wear glasses.

2. Hi, Peter. This is Bill speaking. I know you can't answer the phone now, but I have got an important message for you. If you want, I can buy you the computer game we talked about. I'll get a 50% discount if I buy it today – that's £20 instead of the usual £40. Could you call me back, please? I'll be in the shop until 4.30. Bye.

3. *Customer*: I'd like a cheeseburger, please.

Waiter: I'm afraid we're out of cheeseburgers at the moment.

Customer: What about French fries, then.

Waiter: Certainly.

Customer: Oh, wait. I've changed my mind. You've got a vegetarian pizza on your menu. I'll take that instead of French fries.

4. Ladies and Gentlemen. Today we have a special offer for you. Everyone who spends more than £200 on sports clothes or trainers will get a free ticket to the cinema or a chance to win a wonderful holiday in a five-star hotel in Spain.

5. *Sam*: Is it true that you joined an amateur photography club?

Maggie: Yes, and it's fantastic! We meet twice a week after school and we often go out to take pictures in different parts of the city. It's so relaxing that I feel like on holiday.

Sam: Hmm, sounds fun!

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie bardzo proste i krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka [...].

Wymagania szczegółowe

2.3. *Uczeń znajduje w tekście określone informacje (1, 2, 3).*

2.5. *Uczeń określa kontekst wypowiedzi (4).*

2.2. *Uczeń określa główną myśl tekstu (5).*

Rozwiązanie

1. B, 2. A, 3. C, 4. B, 5. C

Zadanie 2

Usłyszysz dwukrotnie rozmowę dwojga przyjaciół o czasopiśmie dla nastolatków. Do każdej osoby (1–4) dopasuj jej ulubioną rubrykę (A–E). W każdą kratkę wpisz odpowiednią literę. Jedna rubryka została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnej osoby.

PEOPLE

1. Sophie's sister
2. Sophie
3. Frank
4. Frank's brother

COLUMNS

- A. sport stars
- B. problem pages
- C. music stars
- D. film celebrities
- E. horoscopes

Transkrypcja

Frank: Hi, Sophie! What's that?

Sophie: It's my sister's teen magazine. She buys it to find advice on her problems with boys, spots or school.

Frank: I see, and what do you like reading about?

Sophie: Leo.

Frank: Leo, the actor?

Sophie: No, Leo – the zodiac sign. I'd like to know if things will get better soon. I believe in reading from the stars. And you, Frank?

Frank: I don't, I prefer different stars, I mean sports stars. There must be something about them in this magazine.

Sophie: Hmm, here is a column about talented singers, top bands, their latest albums and even the lyrics of their songs.

Frank: Well, that's something for my older brother, he's into music. What else is there? Quizzes, fashion, recipes – it's all rubbish. Oh, at last something interesting – the best football player of this season. He scored four goals in one match, we won 5:2. He's a real celebrity!

Sophie: Yeah and he was born in November – so he's a Scorpio, just like you.

Frank: Really?

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie bardzo proste i krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka [...].

Wymaganie szczegółowe

2.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. B, 2. E, 3. A, 4. C

ZNAJOMOŚĆ FUNKCJI JĘZYKOWYCH**Zadanie 3**

Usłyszysz dwukrotnie cztery pytania (1–4). Do każdego z nich dobierz właściwą odpowiedź (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedna odpowiedź została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnego pytania.

- A. I've had a terrible day.
- B. We've never met before.
- C. It's not mine. It's Mary's.
- D. Look where you are driving.
- E. I've only had five lessons so far.

1.	2.	3.	4.

Transkrypcja

Pytanie 1. Do you know Mary?

Pytanie 2. Are you a good driver?

Pytanie 3. Why are you looking so tired?

Pytanie 4. Who does the book belong to?

Wymagania ogólne

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.

Rozwiązanie

1. B, 2. E, 3. A, 4. C

Zadanie 4

Uzupełnij dialogi (1–2), wybierając spośród podanych odpowiedzi brakującą wypowiedź jednej z osób. Zakreśl literę A, B lub C.

1. X: I passed my exam yesterday.
Y: .....
A. Cheer up!
B. Good luck!
C. Well done!
2. X: Can I speak to Jane, please?
Y: I'm sorry, she isn't in right now.
X: .....
A. Could you give her a message, please?
B. May she leave a message for me, please?
C. Can I take a message for her, please?

Wymagania ogólne

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.6. Uczeń wyraża swoje emocje (1).

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia (2).

Rozwiązanie

1. C, 2. A

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 5

Do każdego tekstu (1–4) dopasuj odpowiednie zdanie (A–E). W każdą kratkę wpisz odpowiednią literę. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnego tekstu.

1.

HAND WASH ONLY
DO NOT DRY CLEAN

2.

Join us on 1st June!
Face and hand painting and
many more activities for kids.
The fun starts at 2 p.m.

3.

Use every time after washing
your hands.

4.

DO NOT TOUCH THE WORKS
OF ART
EVEN CLEAN HANDS DAMAGE
SURFACES

- A. You can read this text on a tube of hand cream.
- B. You can see this text in a museum.
- C. This text is an invitation.
- D. You can see this text on a blouse label.
- E. This text is a greeting card.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymagania szczegółowe

3.4. Uczeń określa kontekst wypowiedzi (1, 3, 4).

3.3. Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu (2).

Rozwiązanie

1. D, 2. C, 3. A, 4. B

Zadanie 6

Przeczytaj oferty trzech obozów wakacyjnych (A–C) oraz pytania dotyczące tych ofert (1–4). Do każdego pytania dopasuj właściwą ofertę. Wpisz odpowiednią literę w kratkę obok każdego pytania. Jedna oferta pasuje do dwóch pytań.

JOIN A FUN CAMP!

A.	Are you thinking about being a lifeguard at a pool, maybe as a part-time job during the school year? We are offering a two-week program to complete lifeguard training during our summer camp. After each day's training session, you'll have time to relax and breathe in some fresh mountain air. You must pass a swim test to qualify for the course.
----	--

B.	If water is your kind of place, you'll love this summer camp. Practise swimming every day, play water games, build sandcastles, admire the waves and collect the shells on the beach. Enjoy cooking over the campfire and singing before going to bed. At the end of your ten-day stay, there will be a beach party for your whole group.
----	---

C.	Spend the first week of your holiday at the camp practising your kayaking skills, river map reading and swimming. Then you and your group will leave the camp for a ten-day kayak camping trip. Every day you will explore new mountain regions and admire new scenery. Enjoy a perfect holiday!
----	--

Which offer is best for someone who would like to

1.	stay at the seaside?	
2.	earn money in the future?	
3.	move from one area to another?	
4.	go on holiday for more than two weeks?	

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.2. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. B, 2. A, 3. C, 4. C

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Zadanie 7

Przeczytaj tekst. Spośród wyrazów podanych w ramce wybierz właściwe, poprawne pod względem gramatycznym i leksykalnym uzupełnienie luk 1–3. Wpisz odpowiednią literę (A–F) obok numeru luki. Trzy wyrazy zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

A. dislike	B. prefer	C. talk	D. say	E. worried	F. sad
------------	-----------	---------	--------	------------	--------

READ MORE!

Reading books is really fun and I think it's 1. _____ that some teens don't ever try. Reading is an excellent way to escape from reality to the world of fantasy. I 2. _____ not to watch television, which I think is not as interesting as books. Some of my friends also enjoy reading, which is great, because it's something we can 3. _____ about. Remember that there is a book for everyone!

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Rozwiązanie

1. F, 2. B, 3. C

Przykładowe zadania na poziomie rozszerzonym

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1

Usłyszysz dwukrotnie dwa teksty. Pytania od 1 do 3 odnoszą się do pierwszego tekstu, a pytania od 4 do 6 – do drugiego. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu odpowiedz na te pytania. Zakreśl literę A, B lub C.

Tekst 1

1. The men Mary describes

- A. were both the same age.
- B. had similar haircuts.
- C. were dressed differently.

2. Mary tells the police that the men

- A. behaved strangely.
- B. stopped to look at her.
- C. had odd faces.

3. The conversation takes place

- A. in the street.
- B. at the police station.
- C. in the shop.

Tekst 2

4. When Tom's parents decided on a family holiday, he

- A. insisted on taking his friends.
- B. looked forward to swimming.
- C. wasn't very interested in going.

5. The view from the window

- A. encouraged Tom to run to the beach.
- B. made Tom wonder what to do.
- C. was just the sea and the empty beach.

6. Tom practises

- A. beach ball.
- B. windsurfing.
- C. volleyball.

Transkrypcja

Tekst 1

Police officer: Sit down, please. I'll take your report. What's your name?

Mary: Mary Thompson.

Police officer: What happened? Why are you so upset?

Mary: Well, it was about ten minutes ago. I was walking home and I saw two men who were putting computers from the shop near the corner into the car. It's ten o'clock at night!

Police officer: What did they look like?

Mary: The first had long blond hair, he was a teenager, I think. He was wearing jeans and a black leather jacket. The second was much older, with short black hair. He was wearing a long brown coat.

Police officer: Was there anything else that was unusual?

Mary: Yes. When I stopped to look at them, they turned away and tried to hide their faces with scarves. That was odd so I ran down the street to your office.

Police officer: Thank you. You've been most helpful. I'll send an officer to the shop to check right away.

Tekst 2

Hi! My name is Tom and I'm 16. I've been doing this sport since I was 10. I started when I went on holiday with my parents. I really wasn't keen on going with them. I wanted to go to a tennis camp with my friends but they insisted on taking me. You know... typical family holiday with swimming and volleyball on the beach. We went to Greece and stayed in a hotel overlooking the sea, and I thought it would be the most boring holiday in my life. But in the morning when I looked out of the window, I saw about 30 people riding the waves and holding their sails, others still with the boards on the beach. It was fantastic! I ran down and asked my father to pay for some lessons. That's how it all started.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie proste, krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].

Wymagania szczegółowe

- 2.3. *Uczeń znajduje w tekście określone informacje (1, 2, 4, 5).*
 2.5. *Uczeń określa kontekst wypowiedzi (3).*
 2.2. *Uczeń określa główną myśl tekstu (6).*

Rozwiązanie

1. C, 2. A, 3. B, 4. C, 5. A, 6. B

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 2

Przeczytaj tekst. Do każdego akapitu (1–3) dopasuj właściwy nagłówek (A–D). Wpisz odpowiednie litery obok numerów akapitów. Jeden nagłówek został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnego akapitu.

- A. TALK ON THE PHONE IN DAILY SITUATIONS
 B. LEARN TELEPHONE MANNERS
 C. GET FREE PRACTICE ON THE PHONE
 D. GET READY FOR MAKING A PHONE CALL

Are you afraid to speak English over the phone when you are in Great Britain? Here are a few tips to help you.

1. _____

Write down and practise what you are going to say. Make sure you have a pen and a piece of paper so that you can write down what you hear and check your understanding later.

2. _____

Listen to recorded messages you do not have to pay for, such as the weather. Write down what you hear the first time. Then call back to check if your notes are correct.

3. _____

Call for pizza delivery instead of going out to eat or phone the cinema to ask what is on rather than use the newspaper. It costs only a few pennies.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.2. Uczeń określa główną myśl poszczególnych części tekstu.

Rozwiązanie

1. D, 2. C, 3. A

Przeczytaj informacje o czterech osobach (1–4) oraz pięciu magazynach młodzieżowych (A–E). Do każdej osoby dopasuj jeden magazyn, który by jej najbardziej odpowiadał. Wpisz odpowiednie litery obok numerów osób. Jeden magazyn został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej osoby.

TEEN MAGAZINES

1. _____

Dona: “I love winning prizes! Once I won a photo of Brad Pitt with his autograph and an iPod. I prefer looking at photos of my favourite actors because very often a picture tells you more than a text!”

2. _____

Susan: “My interests are music, film and fashion. I also like reading funny stories about the lives of people who are just like me.”

3. _____

Miranda: “My hobby is music. I enjoy reading interviews with famous musicians and I always look for information about when and where my favourite artists give concerts.”

4. _____

Kate: “For me photos are not everything. Information about what to do in a difficult situation is also important. And if there are prizes to win, it’s even better.”

A. *Hey!*

“Hey!” gives you the hottest information about music and film: articles, interviews, artists’ biographies and concert reviews. We’ve also started a new comic series about crazy hamsters and their humorous adventures. Write the next episode and win a prize!

B. *Teen Time*

You couldn’t watch your idols performing live? Don’t worry! We’ve got all the latest photos. And much more. In *Teen Time* you will find the dates and places of all the future music events. If you want to win a ticket, send us a letter giving reasons why you should be the winner.

C. *Sixteen*

Got a problem? We can help! Write to us and read our experts’ opinions and useful advice about school, friendship, emotions and trends in fashion. In the September issue we also publish the winners list from “The Dream Concert” competition.

D. *Teen Voice*

Here you can find hundreds of colourful photos of your favourite stars and a few facts about their lives. And if you know a lot about famous people, try one of the quizzes and win. Cameras and lots of other gadgets are waiting for you!

E. *Young People*

Check what our reporters have found out about well-known models, hip-hop singers and rock band leaders. Have a laugh reading the next part of our “reAct!” story about English teenagers’ school life and their silly jokes.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. D, 2. E, 3. B, 4. C

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Zadanie 4

Przeczytaj tekst i uzupełnij go, wpisując w każdą lukę (1–5) jeden wyraz z ramki w odpowiedniej formie. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów. Jeden wyraz został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

beautiful   leaf   stay   they   travel   two

Dear John,

I'm on holiday with my parents in Australia. We 1. _____ at a wonderful hotel in Gladstone. On the 2. _____ day of our stay here we went to see the Coral Reef. It is 3. _____ thing in the world. We also met a nice couple and they invited us to 4. _____ house on the beach. I've also seen koalas eating eucalyptus 5. _____. It's a pity you are not here. Australia is amazing!

Love,

Barbara

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...]

Rozwiązanie

1. *are staying*, 2. *second*, 3. *the most beautiful*, 4. *their*, 5. *leaves*

Zadanie 5

Uzupełnij zdania 1–5, wykorzystując podane w nawiasach wyrazy w odpowiedniej formie. Nie należy zmieniać kolejności podanych wyrazów, trzeba natomiast dodać wszystkie niezbędne elementy, aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. W każdym zdaniu brakuje maksymalnie czterech elementów. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych fragmentów.

1. Yesterday I (go / cinema) and watched a brilliant comedy.
Yesterday I _____ and watched a brilliant comedy.
2. How many countries (Ted / visit) since 2008?
How many countries _____ since 2008?
3. This dress (be / nice) present I have ever received.
This dress _____ present I have ever received.
4. Janet (enjoy / play) the violin in her free time.
Janet _____ the violin in her free time.
5. I (learn / English) when the door bell rang.
I _____ when the door bell rang.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Rozwiązanie

1. *went to the cinema*, 2. *has Ted visited*, 3. *is the nicest*, 4. *enjoys/enjoyed playing*, 5. *was learning English*

TWORZENIE WYPOWIEDZI PISEMNEJ

Zadanie 6

Poznałeś/poznałaś interesującą osobę. W e-mailu do kolegi/koleżanki z Anglii napisz:

- w jakich okolicznościach poznałeś/poznałaś tę osobę
- jak ta osoba wygląda
- jakie masz związane z nią plany na weekend.

Podpisz się jako XYZ. Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność i logika wypowiedzi oraz zakres i poprawność środków językowych.

Wymagania ogólne

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń samodzielnie formułuje krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi [...] pisemne.

Wymagania szczegółowe

5.4. Uczeń relacjonuje wydarzenia z przeszłości.

5.1. Uczeń opisuje ludzi [...].

5.7. *Uczeń opisuje intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość.*

1. *Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*

Przykładowa wypowiedź

Hi Mary,

Thanks for your last e-mail. I'm really glad you have so many friends. I also met an interesting person last week and I hope we'll be good friends.

His name is Adam and he's eighteen. We met at my friend's birthday party on Friday. He's got curly dark hair, large blue eyes and he smiles beautifully. It's a real pleasure talking to him. This Saturday we're going to the cinema. After that we'll go for a walk in the park. I hope we'll have a good time. Do you have any plans for the weekend?

Love,

XYZ

Ocena wypowiedzi (zgodnie z kryteriami oceniania na s. 102–104)

Treść: poziom 4. Uczeń odniósł się do trzech elementów z polecenia i rozwinął każdy z nich.

Spójność i logika wypowiedzi: poziom 2. Wypowiedź jest w całości spójna i logiczna.

Zakres środków językowych: poziom 2. Zadowolający zakres środków językowych; w wypowiedzi występuje wiele precyzyjnych sformułowań, np. *I'm glad, my friend's birthday party, curly dark hair, large blue eyes, smiles beautifully, it's a real pleasure talking to him, will go for a walk in the park.*

Poprawność środków językowych: poziom 2. Wypowiedź nie zawiera błędów.

JĘZYK FRANCUSKI

Struktury gramatyczne

RZECZOWNIK

1. Rzeczowniki o tej samej formie w liczbie pojedynczej i mnogiej, np. *un Polonais/des Polonais*
2. Liczba mnoga rzeczowników z końcówką -s, -aux, -eaux, -eux, np. *des maisons, des animaux, des gâteaux, des cheveux*
  - forma nieregularna, np. *des yeux*
3. Rzeczowniki o tej samej formie w obu rodzajach, np. *un élève/une élève*
4. Rodzaj żeński rzeczowników z końcówką -e, -trice, -euse, -ve, podwajanie spółgłoski, np. -enne, pojawienie się akcentu, np. -ère, np. *une amie, une vendeuse, une chienne*
5. Rzeczowniki o różnych formach dla obu rodzajów, np. *le frère/la sœur*

RODZAJNIK

1. Rodzajnik nieokreślony, np. *C'est une belle ville. Elle a acheté des livres.*
  - zamiana na «de» przed rzeczownikiem w liczbie mnogiej poprzedzonym przymiotnikiem, np. *Nous avons passé de bonnes vacances.*
2. Rodzajnik określony, np. *C'est la voiture de Paul. Je pars le 16 août.*
3. Formy ściągnięte rodzajnika określonego z przyimkami «à» i «de», np. *Ils vont au musée. Il rentre du bureau.*
4. Rodzajnik częściowy, np. *Elle boit du lait. Tu as de la chance. Tu fais du vélo ?*
5. Rodzajniki po przeczeniach, np. *Je n'ai pas d'argent. Je n'aime pas l'hiver.*
  - z czasownikiem «être», np. *Ce n'est pas un journal.*
6. Opuszczanie rodzajnika, np. *J'ai trop de travail. Il est professeur. Nous irons en train.*

ZAIMEK PRZYMIOTNY

1. Zaimki przymiotny wskazujący, np. *Ce livre est intéressant.*
2. Zaimki przymiotny dzierżawczy, np. *C'est mon chien.*
3. Zaimki przymiotny pytający i wykrzyknikowy, np. *Quel temps fait-il ? Quelle histoire !*
4. Zaimki przymiotne nieokreślone, np. *J'ai travaillé toute la journée.*

LICZEBNIK

1. Liczebniki główne, np. *J'en prends deux kilos.*
2. Liczebniki porządkowe, np. *C'est mon dix-huitième anniversaire.*

PRZYMIOTNIK

1. Przymiotniki o tej samej formie w liczbie mnogiej i pojedynczej, np. *français*
2. Liczba mnoga z końcówką -s, -aux, -eaux, np. *petits, beaux*
3. Przymiotniki o tej samej formie w obu rodzajach, np. *sympathique*
4. Rodzaj żeński z końcówką -e, -(t)euse, -ve, -elle, -trice, -se, -ce, -gue, -che, podwajanie spółgłoski np. -ette, pojawienie się akcentu, np. -ère, np. *contente, heureuse, active, longue, blanche, chère*
5. Stopniowanie przymiotników
  - regularne, np. *petit/plus petit*
  - nieregularne, np. *bon/meilleur*

ZAIMEK

1. Zaimki osobowe podmiotu, np. *Elle travaille.*
2. Zaimki osobowe akcentowane, np. *Tu viens avec moi.*

3. Zaimki osobowe dopełnienia bliższego, np. *Je les connais.*
4. Zaimki osobowe dopełnienia dalszego, np. *Il lui a parlé.*
5. Zaimki « en » i « y », np. *Je m'en souviens. J'y penserai. J'y vais. J'en reviens.*
6. Zaimki względne proste, np. *Je n'ai pas le livre que tu m'as prêté.*
7. Zaimki rzeczowne pytające, np. *Qui a appelé ? Qui est-ce ? Que voyez-vous ?*
8. Zaimki rzeczowne dzierżawcze, np. *Ce n'est pas ma boîte, c'est la tienne.*
9. Zaimki rzeczowne wskazujące, np. *C'est celui de Pierre.*
zaimki rodzaju nijakiego, np. *Tu aimes ça ?*
10. Zaimki rzeczowne nieokreślone, np. *Tout va bien.*
11. Miejsce zaimków w zdaniu, np. *Je lui parle.*

CZASOWNIK

1. Czasowniki I grupy, np. *aimer, manger, appeler, commencer*
2. Czasowniki II grupy, np. *finir*
3. Czasowniki III grupy, np. *prendre, faire, savoir, mettre, connaître*
4. Czasowniki posiłkowe, np. *être, avoir*
5. Czasowniki zwrotne, np. *se lever, se promener*
6. Czasowniki w zwrotach bezosobowych, np. *Il pleut. Il faut.*
7. Składnia czasowników
  - konstrukcje z orzecznikiem, np. *Tu es fatigué.*
  - konstrukcje z dopełnieniem bliższym, np. *Je prépare le dîner.*
  - konstrukcje z dopełnieniem dalszym, np. *Je parle à mon copain.*
  - konstrukcje z dopełnieniem bliższym i dalszym, np. *Je présente Anne à mes parents.*
8. Tryby i czasy
  - indicatif
    - présent, np. *Il lit.*
    - passé récent, np. *Il vient d'appeler.*
    - passé composé, np. *Il est sorti.*
    - imparfait, np. *Il faisait beau.*
    - futur proche, np. *Il va venir.*
    - futur simple, np. *Il téléphonera.*
  - impératif présent, np. *Ferme la porte !*
  - conditionnel présent, np. *Pourriez-vous m'aider ?*
  - subjonctif présent, np. *Je suis heureux que tu me comprennes.*
  - participe passé
    - uzgadnianie participe passé czasowników odmienianych z « être », np. *Elle s'est couchée tôt.*
  - infinitif présent, np. *Je veux partir samedi.*

PRZYSŁÓWEK

1. Przysłówki sposobu
  - utworzone od przymiotnika z końcówką -ment, np. *Il marchait lentement.*
  - formy nieregularne, np. *Il travaille bien.*
2. Przysłówki czasu, miejsca, ilości i natężenia, pytania, np. *hier, ici, beaucoup, très, comment*
3. Wyrażenia przysłówkowe, np. *Il habite au-dessous.*
4. Stopniowanie przysłówek
  - stopniowanie regularne, np. *vite/plus vite*
  - stopniowanie nieregularne, np. *bien/mieux*

PRZYIMEK I SPÓJNIK

1. Przyimki, np. *Je vais à Paris. Je suis né en avril.*
2. Wyrażenia przyimkowe, np. *Ma chambre est à côté de la cuisine.*
3. Spójniki, np. *Toi et moi.*

WYKRZYKNIK

Wykrzyknik, np. *Bravo ! Super !*

SKŁADNIA, ZDANIE PROSTE

1. Zdanie oznajmujące, np. *Je prends du café .*
2. Zdanie pytające
  - intonacyjne, np. *Tu m'as compris ?*
  - z « est-ce que », np. *Est-ce que vous connaissez cet homme ?*
  - z inwersją, np. *Parlez-vous français ?*
  - z użyciem zaimków pytających i przysłówków, np. *Quelle heure est-il ?*
3. Zdanie przeczące, np. *Je ne sais pas.*
4. Zdanie rozkazujące, np. *Prends un pull !*
5. Konstrukcje prezentujące, np. *Voici Paul, voilà Pierre.*
6. Konstrukcje emfaticzne, np. *C'est toi qui as fait ça ?*
7. Konstrukcje bezosobowe, np. *Il y a beaucoup de personnes.*
8. Dopowiedzenia, np. *Qui parle ? Moi.*
9. Zdanie w stronie biernej, np. *Ce bâtiment a été reconstruit.*

SKŁADNIA, ZDANIE ZŁOŻONE

1. Zdanie współrzędne bezspójnikowe, np. *Ils sont partis, ils sont arrivés sur place.*
2. Zdanie współrzędne spójnikowe, np. *Elle est fatiguée car elle travaille beaucoup.*
3. Zdanie podrzędne
  - dopełnieniowe, np. *Je sais qu'il viendra samedi.*
  - okolicznikowe
    - czasu, np. *Quand il pleut, je prends un parapluie.*
    - przyczyny, np. *J'ai choisi ce sujet parce qu'il est intéressant.*
    - warunku si + présent + présent/futur simple/impératif, np. *S'il fait chaud, j'irai à la piscine.*
  - względne, np. *C'est un film qui me plaît beaucoup.*
  - bezokolicznikowe, np. *Je veux visiter le Louvre.*
4. Zdanie w mowie zależnej w trybie indicatif
  - zdanie nadrzędne w czasie teraźniejszym/przyszłym trybu indicatif, np. *Il dit qu'elle est très occupée.*

Przykładowe zadania na poziomie podstawowym

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1

Usłyszysz dwukrotnie pięć krótkich tekstów. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu w pytaniach 1–5 z podanych odpowiedzi wybierz właściwą. Zakreśl literę A, B lub C.

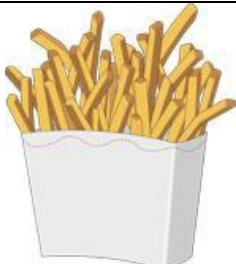

1. Qui est le grand-père de Pierre ?

A.	B.	C.
		

2. Combien Paul paie-t-il s'il achète aujourd'hui le jeu ?

A.	B.	C.
20€	40€	50€

3. Qu'est-ce que la cliente commande à manger?

A.	B.	C.
		

4. Où peut-on entendre ce message ?

- A. à l'hôtel.
- B. dans un magasin.
- C. au cinéma.

5. De quoi Monique parle-t-elle ?

- A. de ses vacances.
- B. de son école.
- C. de son passe-temps préféré.

Transkrypcja

1. *Sylvie:* Salut Pierre.
Pierre: Salut, Sylvie.
Sylvie: Tu es venu seul ici ?
Pierre: Non, avec mon grand-père.
Sylvie : Je ne le vois pas.
Pierre: Il est là, avec des amis.
Sylvie: C'est celui avec une barbe et des lunettes ?
Pierre: Il a une barbe blanche mais il ne porte pas de lunettes.
2. Salut Marc. C'est Paul. Je sais que tu n'es pas là maintenant, mais j'ai un message important pour toi. Si tu veux, je peux t'acheter ce jeu pour l'ordinateur dont nous avons parlé. Si je l'achète aujourd'hui, j'aurai 50% de rabais. Au lieu de 40 euros, j'en paierai seulement 20. Rappelle-moi s'il te plaît. Je reste dans ce magasin jusqu'à 16h30. A bientôt.

3. *Serveur*: Vous avez choisi ?

Cliente: Oui, un cheesburger s'il vous plaît.

Serveur: Désolé, il n'y a plus de cheesburgers.

Cliente: Est-ce qu'il y a des frites alors ?

Serveur: Oui, bien sûr.

Cliente: Oh, attendez s'il vous plaît. J'ai changé d'avis. Il y a une pizza végétarienne au menu. Je la prendrai à la place des frites.

4. Mesdames et Messieurs, aujourd'hui, nous avons une offre spéciale pour vous. Chaque personne qui dépensera plus de 200 euros en vêtements ou bien en chaussures de sport, recevra un billet de cinéma gratuit ou bien pourra gagner des vacances merveilleuses, en Espagne, dans un hôtel cinq étoiles.

5. *Luc*: Est-ce que c'est vrai que tu t'es inscrite au club des photographes amateurs?

Monique: Oui et c'est fantastique. Nous nous rencontrons deux fois par semaine après l'école et nous sortons souvent pour faire des photos dans différentes parties de la ville. C'est tellement reposant que je me sens comme en vacances.

Luc: Hmm, c'est chouette !

Wymagania ogólne

II. *Rozumienie wypowiedzi.*

Uczeń rozumie bardzo proste i krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka [...].

Wymagania szczegółowe

2.3. *Uczeń znajduje w tekście określone informacje (1, 2, 3).*

2.5. *Uczeń określa kontekst wypowiedzi (4).*

2.2. *Uczeń określa główną myśl tekstu (5).*

Rozwiązanie

1. B, 2. A, 3. C, 4. B, 5. C

Zadanie 2

Usłyszysz dwukrotnie komunikat. Na podstawie usłyszanych informacji zaznacz w tabeli znakiem X, które zdania są prawdziwe (VRAI – V), a które fałszywe (FAUX – F).

		V	F
1.	En France, il pleut depuis 15 jours.		
2.	A Perpignan, il fait 17°C seulement.		
3.	On invite les Français à aller à la plage.		

Transkrypcja

La météo

Le beau temps continue sur toute la France. Du soleil, du soleil, du soleil ! Il ne pleut pas depuis 15 jours ! Hier, les températures ont battu un record : 36°C à Marseille et à Perpignan à 17 heures ! Au Nord et à l'Est, il fait aussi très chaud. C'est le temps pour prendre son maillot de bain et pour aller à la plage ou à la piscine. Attention aux coups de soleil et aux insolations !

Wymagania ogólne*II. Rozumienie wypowiedzi.*

Uczeń rozumie bardzo proste i krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka [...].

Wymagania szczegółowe

3.2 Uczeń znajduje w tekście określone informacje (1,2).

3.3 Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu (3).

Rozwiązanie

1. F, 2. F, 3. V

ZNAJOMOŚĆ FUNKCJI JĘZYKOWYCH**Zadanie 3**

Usłyszysz dwukrotnie cztery pytania (1–4). Do każdego z nich dobierz właściwą odpowiedź (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedna odpowiedź została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnego pytania.

- A. Oui, d'accord mais il va faire très chaud !
- B. Je voudrais bien mais il ne m'a pas invité.
- C. Non, pas maintenant, je n'ai pas faim.
- D. J'irai peut-être à l'exposition de la BD.
- E. Pas très loin, dans le 8e arrondissement.

1.	2.	3.	4.

Transkrypcja

Pytanie 1. Où se trouve le marché aux fleurs ?

Pytanie 2. Peux-tu fermer la fenêtre, s'il te plaît ?

Pytanie 3. Est-ce que vous venez chez Jacques ?

Pytanie 4. Que feras-tu après les cours demain ?

Wymagania ogólne*IV. Reagowanie na wypowiedzi.*

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.

Rozwiązanie

1. E, 2. A, 3. B, 4. D

Zadanie 4

Uzupełnij dialogi (1–3), wybierając spośród podanych odpowiedzi brakującą wypowiedź jednej z osób. Zakreśl literę A, B lub C.

1. X : Quand pars-tu en vacances ?

Y : _____

X : Bon voyage !

- A. Dans trois jours.
 B. Depuis cinq jours.
 C. Il y a deux jours.
2. X : _____ ?
 Y : Demain matin.
 X : C'est super !
 A. Où habite Marie ?
 B. Tu connais Marie ?
 C. Marie vient quand ?
3. X : Veux-tu boire quelque chose ?
 Y : _____
 X : Bien.
 A. Oui, merci. J'ai faim.
 B. Non, je n'ai pas peur.
 C. Merci, je n'ai pas soif.

Wymagania ogólne*IV. Reagowanie na wypowiedzi.*

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.2. *Uczeń stosuje formy grzecznościowe (3).*

6.3. *Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia (1,2).*

Rozwiązanie

1. A, 2. C, 3. C

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH**Zadanie 5**

Przeczytaj informacje o trzech tytułach prasy młodzieżowej (A–C) oraz informacje o czterech osobach (1–4). Do każdej osoby dopasuj gazetę, która by jej najbardziej odpowiadała. Jeden tytuł pasuje do dwóch osób.

A. GÉOADO

Géoado emmène ses lecteurs à la découverte du Monde au travers de récits de voyages, de rencontres, d'aventures extraordinaires, de rencontres avec les ados du monde. Pourtant, on n'y trouve pas de recettes de cuisine exotiques mais des infos, des photos exceptionnelles pour s'émerveiller, des adresses de sites web avec des photos et de la musique populaire.

B. JOLIE

Magazine – guide du shopping. Il présente des tendances, des dossiers et des conseils beauté, des informations sur les voyages exceptionnels pour les femmes, des séjours spa, des infos sur les stars et l'art de vivre. Vous y trouverez aussi des confidences de lectrices avec des réponses de la rédaction et, enfin, des jeux, des tests, des recettes de cuisine et des BD pour vous amuser.

C. MUZE

Muze propose un regard nouveau sur la littérature, le cinéma et tous les arts. Il aborde des sujets culturels et artistiques très variés. Des dossiers très documentés, des biographies des

grands hommes : philosophes, compositeurs, etc. Si vous êtes fans des « célébrités », ce magazine n'est pas pour vous, puisqu'on y propose des rencontres avec des écrivains, des musiciens, et des cinéastes.

Quel magazine pourrait intéresser celui qui	
1.	est passionné par la mode et la vie des vedettes.
2.	aime préparer des plats et cherche des inspirations nouvelles.
3.	s'intéresse aux livres et à la musique classique.
4.	adore voyager et lire des dossiers réalisés sur des pays lointains.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.2. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. B, 2. B, 3. C, 4. A

Zadanie 6

Przeczytaj wiadomości tekstowe. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią poszczególnych wiadomości. Zaznacz jedną z trzech możliwości, zakreślając literę A, B lub C.

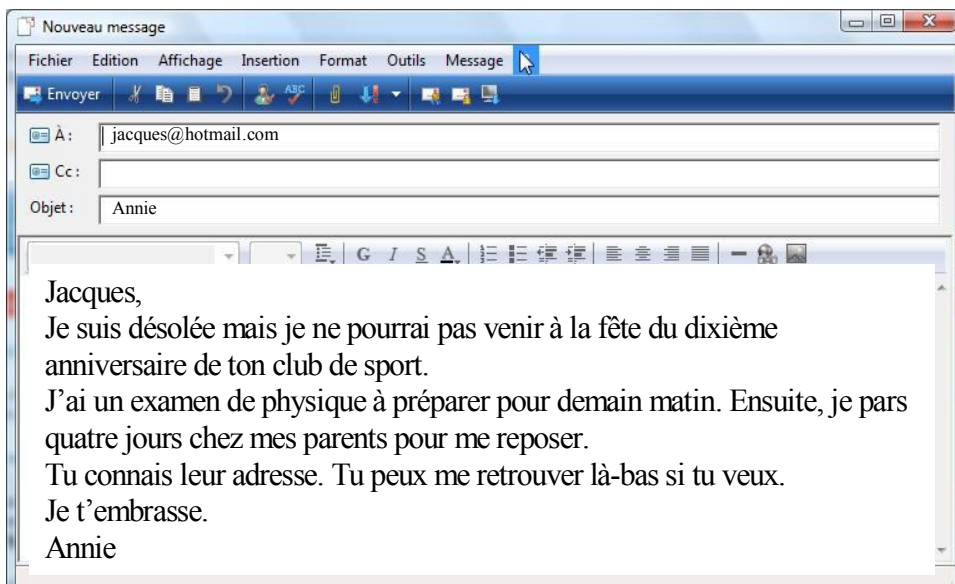
1.

- **Ne parlez pas la bouche pleine**
- **Ne coupez pas la salade ni le pain avec votre couteau**
- **Ne mangez pas avec les doigts (excepté les artichauts et certains crustacés)**
- **Ne quittez pas la table sans vous excuser**

Ce texte présente

- A. des règles françaises de savoir-vivre à table.
- B. la publicité d'un nouveau restaurant.
- C. des informations sur le menu.

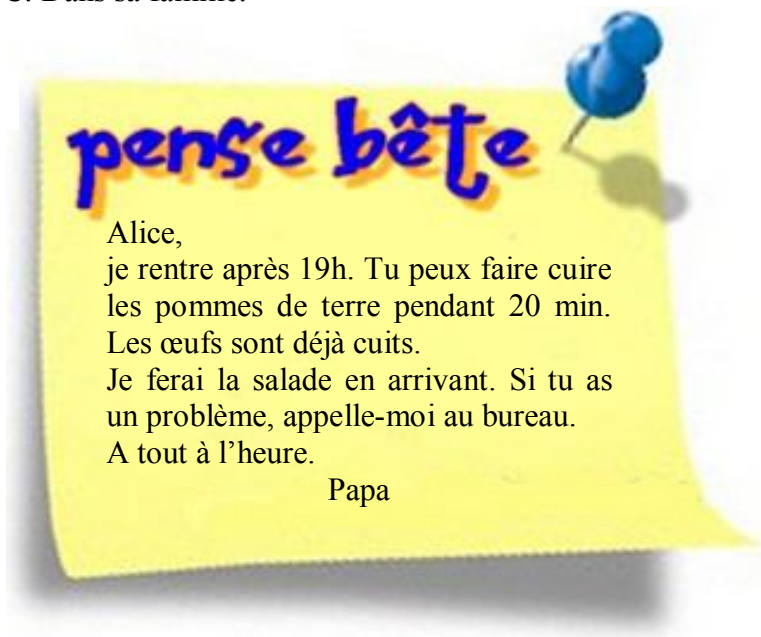
2.

Où Annie ira-t-elle après son examen ?

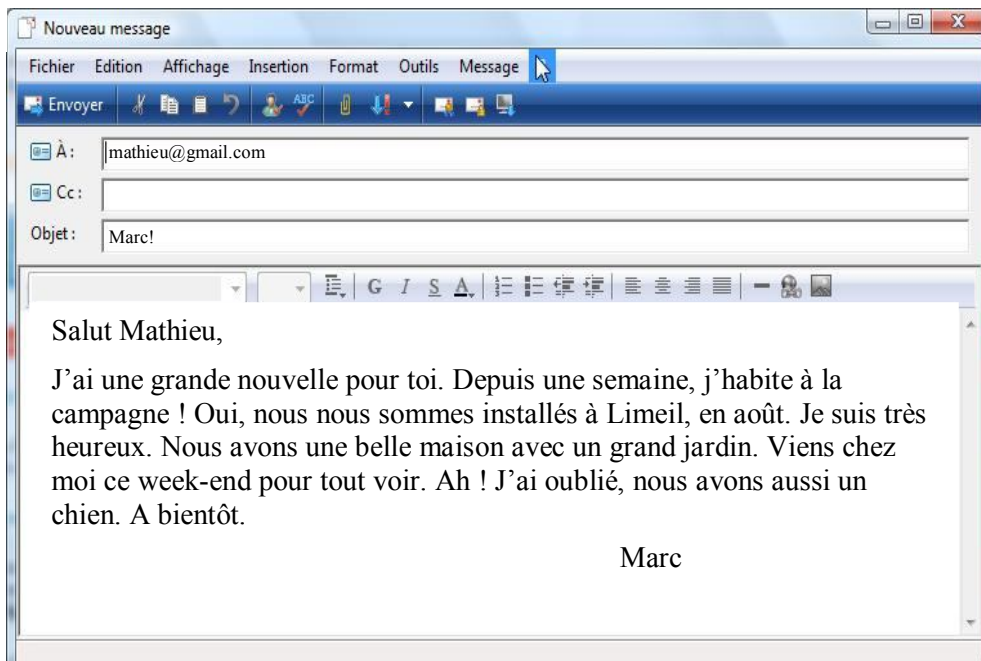
- A. Chez Jacques.
- B. Au club de sport.
- C. Dans sa famille.

3.

Le père demande à Alice

- A. de faire cuire les œufs 20 min.
- B. de téléphoner si elle a un problème.
- C. de préparer la salade.

4.

Marc écrit à Mathieu pour:

- A. l'encourager à vivre à la campagne.
- B. lui parler de ses vacances.
- C. l'inviter chez lui.

Wymagania ogólne*II. Rozumienie wypowiedzi.*

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymagania szczegółowe

3.1. Uczeń określa główną myśl tekstu (1).

3.2. Uczeń znajduje w tekście określone informacje (2,3,4).

Rozwiązanie

1. A, 2. C, 3. B, 4. C

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH**Zadanie 7**

Przeczytaj tekst. Spośród wyrazów podanych w ramce wybierz właściwe, poprawne pod względem gramatycznym i leksykalnym uzupełnienie luk 1–3. Wpisz odpowiednią literę (A–F) obok numeru luki. Trzy wyrazy zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

A. prochaine	B. correspondants	C. adulte	D. collègues	E. enfant	F. dernière
--------------	-------------------	-----------	--------------	-----------	-------------

Notre classe est jumelée avec une classe d'un collègue de Toulouse, en France. Nous avons reçu nos 1. _____ au mois d'avril à Cracovie et nous devons aller à Toulouse en février, l'année 2. _____. C'est super ! Nous allons prendre l'avion jusqu'à Paris et ensuite, nous prendrons le TGV pour aller à Toulouse. Nos parents ne sont pas tranquilles de nous voir partir seuls en avion, mais moi, je pense qu'il n'y a pas de problème. Je suis presque 3. _____ maintenant et mon professeur dit que je suis responsable. Il a raison.

Wymagania ogólne*I. Znajomość środków językowych.*

Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Rozwiązanie

1. B, 2. A, 3. C

Przykładowe zadania na poziomie rozszerzonym**ROZUMIENIE ZE SŁUCHU****Zadanie 1**

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi młodych ludzi na temat ich zainteresowań. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu dopasuj do każdej wypowiedzi (1–4) odpowiadające jej zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

- A. Je n'aime pas les mathématiques.
- B. J'invente des histoires et j'écrirai un roman.
- C. Je suis obligé d'étudier aussi après l'école.
- D. Ma nouvelle passion me demande beaucoup de travail.
- E. A l'école, on n'apprend pas assez vite ce qui nous intéresse.

1.	2.	3.	4.

Transkrypcja

1. Mes parents n'apprécient pas ma passion pour Internet. Ils disent que je perds du temps. Mais Internet, ce n'est pas seulement des jeux. On peut s'ouvrir à pas mal de choses et grâce à ce média, apprendre en peu de temps beaucoup sur des sujets qui nous intéressent particulièrement. C'est différent de l'école où il faut beaucoup de temps pour parvenir à étudier ce qui nous intéresse vraiment. On dit qu'Internet nous isole complètement du monde qui nous entoure. Pourtant, il nous met en contact avec un monde qui se trouve plus éloigné de nous. Les rapports humains n'en souffrent pas, ils sont seulement différents.
2. Dans ma famille tout le monde s'intéresse aux mathématiques. Moi, c'est le contraire. Je lis beaucoup et les romans m'accompagnent partout. Les histoires que je vois dans ma tête sont meilleures que les films à la télé. Mais je m'intéresse aussi à la grammaire et à la construction de la langue. Je voudrais connaître les différentes origines des mots, savoir comment les gens parlaient autrefois. La langue, c'est l'histoire et les relations humaines en même temps. Les cours de français à l'école, c'est autre chose, ils sont loin d'être passionnants.
3. Je n'étais pas forte en maths. Quand j'étais à l'école primaire, je les détestais. Je préférais le sport. Mais au collège la situation a changé. Mon cousin m'a beaucoup aidée et depuis ce temps-là je travaille dur. Je ne suis pas obligée de le faire car en classe je suis la meilleure mais j'aime bien ça. Résoudre des problèmes et faire des jeux mathématiques, c'est pour moi l'occasion de penser et de bien comprendre les choses.
4. Je dois suivre régulièrement des cours d'histoire et de mathématiques l'après-midi car j'ai des problèmes à l'école. C'est vraiment dur. Rester immobile ce n'est pas pour moi. Lire un roman ? Ah, non ! Je préfère courir et sauter. Si j'ai le temps, je vais à la piscine et je nage. J'adore les jeux d'équipe : le foot, le basket et le volley. Mes copains surfent sur Internet ; moi, je préfère surfer sur de vraies vagues à la mer.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie proste, krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].

Wymaganie szczegółowe

2.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. E, 2. A, 3. D, 4. C

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 2

Przeczytaj informacje o trzech osobach, które chciałyby zaopiekować się kotem (1–3), oraz cztery ogłoszenia osób, które mają kota do oddania lub sprzedania (A–D). Do każdej osoby dopasuj jedno ogłoszenie, które by jej najbardziej odpowiadało. Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedno ogłoszenie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej osoby.

1. Je recherche un chat d'un an car j'aime la compagnie des chats. J'ai déjà deux chats qui ne sont pas malheureux, et qui ont la belle vie. Nous habitons à la campagne, alors j'ai aussi deux chiens et d'autres animaux.

2. J'habite à Paris. J'ai 15 ans et j'adore m'occuper des animaux. J'ai déjà eu un chien qui est tombé malade et qui est mort. Je cherche un petit chat noir (le plus petit possible) à adopter.

3. J'habite dans la Région parisienne. J'adore tous les animaux mais surtout les chats. J'en ai déjà deux. Je voudrais adopter un animal adulte qui s'est retrouvé seul, perdu ou abandonné. Il peut être joli ou pas beau. Je l'aimerai comme il est.

A. Je dois donner deux chats tout petits le plus rapidement possible. Leur mère ne veut pas s'occuper d'eux. Ils ont 4 semaines mais ils mangent déjà et boivent tout seuls. Ils sont de couleurs différentes, l'un roux et l'autre noir. Région parisienne.

B. Je suis un jeune chat très doux. Cette semaine, je vais fêter mon premier anniversaire. Mon maître doit partir à l'étranger alors je recherche une gentille personne qui aime les animaux et qui m'acceptera comme je suis. Je n'aime pas la ville et j'ai peur des voitures. Par contre, j'aime les chiens et je peux vivre en leur compagnie.

C. J'ai à vendre un beau chat de cinq mois, roux, de race abyssine. Il est propre, dynamique et joueur. Élevé dans une maison à la campagne, il s'entend bien avec les chiens comme avec les chats.

D. J'ai trouvé un chat noir près de mon immeuble à Paris. Il avait faim, il était un peu malade et très malheureux. Il n'est pas joli, mais il est gentil. Le vétérinaire a dit qu'il avait 6 ans. Je ne peux pas le garder, alors je cherche une maison pour lui.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. B, 2. A, 3. D

Zadanie 3

Przeczytaj tekst, z którego usunięto cztery zdania. Uzupełnij luki 1–4 brakującymi zdaniami A–E, tak aby powstał spójny i logiczny tekst. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

Il y a un mois, nous avons déménagé. Maman ne supportait plus la vie au centre ville, le bruit, la pollution. 1. _____ Maintenant nous habitons dans une maison en banlieue et nous avons un joli jardin. 2. _____ Il est très content !

La maison n'est pas très grande, mais confortable. Au rez-de-chaussée, il y a la cuisine, les WC et un grand salon, à l'étage, les chambres (chacun a la sienne !) et la salle de bains. Ma chambre est petite mais claire. Les murs sont jaunes. 3. _____ J'ai mis mon super poster au-dessus de mon lit, et je suis bien chez moi ! J'ai aussi changé d'école et j'ai de nouveaux copains et copines. 4. _____ Il n'arrête pas de crier et de courir. C'est insupportable !

A.	Ils sont sympas sauf un qui est terrible.
B.	Et tout le monde sait que c'est ma couleur préférée.
C.	J'aime bien la cuisine qui est maintenant grande.
D.	Alors, il peut y passer des journées entières avec ses copains.
E.	Et Pierrot ne pouvait pas jouer dehors.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.6. Uczeń rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.

Rozwiązanie

1. E, 2. D, 3. B, 4. A

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Zadanie 4

Uzupełnij zdania 1–5, wykorzystując podane w nawiasach wyrazy w odpowiedniej formie. Nie należy zmieniać kolejności podanych wyrazów, trzeba natomiast dodać wszystkie niezbędne elementy, aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych fragmentów.

1. L'an dernier, Henri _____ (*venir / Paris*) pour voir l'exposition Picasso.
2. Nous avons envie _____ (*prendre / chocolat*).
3. Pierre apprend le français en _____ (*écouter / chansons / Jacques Brel*).
4. Depuis hier, il _____ (*avoir mal / dos*).
5. Les filles _____ (*participer / actif / leçon*).

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymagania szczegółowe

1. *Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*

Rozwiązanie

1. *est venu à Paris*
2. *de prendre du chocolat/un chocolat*
3. *écoutant des/les chansons de Jacques Brel*
4. *a mal au dos*
5. *participent activement / d' une façon active à la leçon*

Zadanie 5

Przeczytaj tekst i uzupełnij go wpisując w każdą lukę (1–5) jeden wyraz z ramki w odpowiedniej formie. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów. Jeden wyraz został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

QUE MANGENT LES FRANÇAIS ?

Les consommateurs n'ont pas 1. _____ changé depuis 10 ans. Le choix des Français, lorsqu'ils vont faire leurs courses au supermarché, dépend de leur 2. _____ et aussi de leur portefeuille !

Les clients s'orientent vers des spécialités de leur région (fromages, produits traditionnels...) ainsi que vers la cuisine étrangère. Les plats 3. _____ et mexicains ont énormément de succès auprès des Français.

De plus en plus de consommateurs achètent des produits 4. _____ de l'agriculture biologique; ils veulent manger « de bons et vrais produits » et être sûrs de leur provenance. Cependant, très peu de personnes se 5. _____ seulement avec des produits biologiques.

manger   Chine   nourrir   venir   réel   éduquer

Wymagania ogólne

I. *Znajomość środków językowych.*

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymagania szczegółowe

1. *Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*

Rozwiązanie

1. *réellement*
2. *éducation*
3. *chinois*
4. *venus/venant*
5. *nourrissent*

TWORZENIE WYPOWIEDZI PISEMNEJ

Zadanie 6

Obejrzałeś/obejrzałaś film w nowym kinie. W mailu do kolegi/koleżanki z Francji:

- wyjaśnij, dlaczego nowe kino Ci się podobało
- napisz, dlaczego polecasz obejrzany film
- opisz, co zdarzyło się, kiedy wracałeś/wracałaś z kina.

Podpisz się jako XYZ. Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność i logika wypowiedzi oraz zakres i poprawność środków językowych.

Wymagania ogólne

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń samodzielnie formułuje krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi [...] pisemne.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń [...] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, [...] w formie prostego tekstu [...].

Wymagania szczegółowe

5.5. Uczeń wyraża i uzasadnia swoje poglądy, uczucia.

7.4. Uczeń proponuje [...].

5.4. Uczeń relacjonuje wydarzenia z przeszłości.

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Przykładowa wypowiedź

Salut,

hier, je suis allé avec mes copains au cinéma. Dans mon quartier, il y a un nouveau cinéma, très moderne. Il y a beaucoup de salles, leur sonorisation est parfaite, les fauteuils sont très confortables. Nous avons vu « Avatar », le nouveau film de J. Cameron. C'est un film en 3D, tu dois le voir absolument : les effets spéciaux sont fantastiques, le paysage de Pandora est magnifique. En rentrant à la maison, j'ai rencontré mon ami Tadek. Il part pour Gdańsk. Il m'a donné sa nouvelle adresse et il m'a invité chez lui pour les vacances.

A bientôt.

XYZ

Ocena wypowiedzi (zgodnie z kryteriami oceniania na s. 102–104)

Treść: poziom 4. Uczeń odniósł się do trzech elementów z polecenia i rozwinął każdy z nich.

Spójność i logika wypowiedzi: poziom 2. Wypowiedź jest w całości spójna i logiczna.

Zakres środków językowych: poziom 2. Zadowalający zakres środków językowych; w wypowiedzi występuje wiele precyzyjnych sformułowań, np. *Il y a beaucoup de salles, leur sonorisation est parfaite, les fauteuils sont très confortables. C'est un film en 3D, tu dois le voir absolument : les effets spéciaux sont fantastiques. En rentrant à la maison, j'ai rencontré mon ami Tadek.*

Poprawność środków językowych: poziom 2. Wypowiedź nie zawiera błędów.

JĘZYK HISZPAŃSKI

Struktury gramatyczne

CZASOWNIK

1. Formy koniugacyjne czasowników
  - regularnych, np. *tomar, comer, vivir*
  - nieregularnych o przegłosie
    - *e>ie*, np. *pensar*
    - *o>ue*, np. *poder*
    - *e>i*, np. *pedir*
    - *c>zc*, np. *conducir*
  - całkowicie nieregularnych, np. *decir, estar, ir, hacer, tener, saber, ser*
  - zwrotnych, np. *levantarse, sentirse*
2. Czasowniki typu *llover, nevar (verbos impersonales)*
3. Czasowniki typu *gustar, encantar, parecer, doler*
4. Morfologia i użycie czasów trybu oznajmującego
  - *Presente*: informowanie o teraźniejszości i czynnościach zwyczajowych; prośba, proponowanie czegoś, mówienie o przyszłości, np. *Trabaja en una fábrica. Todos los días veo el telediario. ¿Quieres dar una vuelta? Este verano vamos a España.*
  - *Pretérito Perfecto*: mówienie o czynnościach zakończonych niedawno lub w bliżej nieokreślonej przeszłości, np. *Esta mañana me he levantado tarde. He leído este libro.*
  - *Pretérito Indefinido*: informowanie o czynnościach przeszłych nie mających związku z teraźniejszością, np. *En agosto fuimos de vacaciones y lo pasamos muy bien.*
  - *Pretérito Imperfecto*: informowanie o czynnościach zwyczajowych w przeszłości; opis sytuacji, osób lub przedmiotów, np. *Solía regalarle las flores. Cuando era niño, vivía en casa de sus abuelos. La casa estaba en las afueras de la ciudad.*
  - *Futuro Imperfecto*, np. *Mañana lloverá.*
5. Morfologia i użycie czasu teraźniejszego trybu łączącego *Presente de Subjuntivo*: wyrażanie opinii, życzenia, polecenia, rozkazu, np. *Espero que estés bien. No creo que venga. Ojalá haga buen tiempo. No pases por aquí. Venga Ud., por favor.*
6. Tryb rozkazujący (*Modo Imperativo*), np. *¡Haz la cama! ¡Levántate! ¡Venid aquí!*
7. Użycie trybu przypuszczającego *Condicional Simple*: formy grzecznościowe, prośby, sugestie, np. *¿Podrías cerrar la puerta? Me gustaría hacer una excursión.*
8. Konstrukcje peryfrastyczne z *gerundio*
  - *estar + gerundio*, np. *Mi padre está hablando por teléfono.*
  - *seguir + gerundio*, np. *Sigue trabajando en la misma empresa.*
  - *llevar + gerundio*, np. *Llevo tres años estudiando español.*
9. Konstrukcje peryfrastyczne z bezokolicznikiem, np. *ir a (¿Vais a pintar la casa?), tener que (Tengo que hacer los deberes.), haber que (Hay que comprar pan.), dejar de (Ha dejado de llover.)*
10. Użycie czasowników *ser, estar* i *haber*
  - *ser*: identyfikacja osoby lub przedmiotu; określenie narodowości, zawodu, pochodzenia, materiału, czasu, miejsca; cechy przedmiotu i osoby
  - *estar*: określenie lokalizacji w czasie i przestrzeni, np. *Estamos en primavera. Estáis en casa.*; *estar + participio pasado* (rezultat czynności lub procesu), np. *Está cerrado.*
  - kontrastywne użycie *ser* i *estar*
    - *ser/estar + przymiotnik (ser/estar triste)*

- *haber*: wyrażenie istnienia (*Hay mucha gente.*); określenie lokalizacji w przestrzeni (*En esta calle hay cinco bares.*)
- kontrastywne użycie *estar* i *haber* przy określaniu lokalizacji w przestrzeni, np. *En la habitación hay una mesa y tres sillas. La mesa está en el centro de la habitación.*

RODZAJNIK

1. Rodzajnik określony

- formy ściągnięte z przyimkami *a (al)* i *de (del)*
- użycie struktury *el/la/los/las + de*, np. *El de la barba. Los de la derecha.*

2. Rodzajnik nieokreślony, np. *Es un libro muy interesante.*

3. Opuszczanie rodzajnika z określeniem zawodu, narodowości, z imionami własnymi, przy bezpośrednim zwracaniu się do kogoś, z dniami tygodnia i porami roku, np. *Soy estudiante. Son franceses. Buenos días, señora. Es lunes. Estamos en otoño.*

RZECZOWNIK

1. Liczba pojedyncza i mnoga, np. *mesa – mesas, director – directores, lápiz – lápices*

- rzeczowniki o tej samej formie w liczbie pojedynczej i mnogiej, np. *el/los lunes, el/los paraguas*

2. Rodzaj rzeczownika

- rodzaj naturalny i gramatyczny, np. *un chico, una chica, un abrigo, una puerta*
- wyjątki, np. *el día, el problema, la radio, la mano*
- rzeczowniki posiadające tę samą formę dla rodzaju męskiego i żeńskiego, np. *el/la estudiante, el/la periodista*
- rzeczowniki posiadające odmienne formy dla rodzaju męskiego i żeńskiego, np. *el actor – la actriz, la madre – el padre*

3. Potocznie używane formy skrócone, np. *bici, boli, cole, tele*

ZAIMEK

1. Zaimki osobowe

- forma mocna (*forma tónica*): *yo (mi), tú (ti), él, ella, usted, nosotros/-as, vosotros/-as, ellos, ellas, ustedes*
- forma nieakcentowana (*forma átona*): *me, te, le, lo, la, les, los, las, nos, os*
- w funkcji podmiotu, np. *Yo estudio español y él estudia polaco.*
- w funkcji dopełnienia bliższego, np. *Te quiero. No las conozco.*
- w funkcji dopełnienia dalszego, np. *No te diré nada. ¿Qué le regalaron?*
- zaimki w połączeniu z bezokolicznikiem i *gerundio*, np. *Quiero conocerla./La quiero conocer. Se está lavando./Está lavándose.*
- formy *conmigo, contigo*

2. Zaimki zwrotne, np. *Me lavo. Tienes que relajarte.*

3. Zaimki wskazujące *este, ese, aquel*

- nieodmienne (*demonstrativos neutros*): *esto, eso, aquello*

4. Zaimki dzierżawcze

- forma nieakcentowana (*forma átona*), np. *Mi gato es negro.*
- forma mocna (*forma tónica*), np. *Los vuestros son blancos.*

5. Zaimki względne *que, quien/-es, cual/-es*

6. Zaimki pytajne *qué, quién/-es, dónde, cuánto/-a/-os/-as, cómo, cuándo, cuál/-es*

7. Użycie zaimków pytajnych w zdaniach wykrzyknikowych, np. *¡Qué bonito! ¡Cuánta gente!*

8. Zaimki nieokreślone *alguno, ninguno, algo, nada, alguien, nadie*

- formy skrócone *algún, ningún*

LICZEBNIK

1. Liczebniki główne, np. *dos mil personas*
  - rodzaj męski i żeński, np. *un vaso, una cuchara, doscientos euros, quinientas personas*
2. Liczebniki porządkowe od 1 do 10
  - rodzaj męski i żeński, np. *segunda semana, cuarto piso*
  - formy skrócone, np. *primer día, tercer lugar*

PRZYMIOTNIK

1. Liczba mnoga, np. *pequeño – pequeños, joven – jóvenes*
2. Rodzaj żeński, np. *alemán – alemana, nuevo – nueva*
  - przymiotniki posiadające tę samą formę dla rodzaju męskiego i żeńskiego, np. *triste, feliz*
3. Formy skrócone *buen, mal, gran*
4. Zgodność przymiotnika z liczbą i rodzajem wyrazów określanych, np. *buenos amigos*
5. Stopniowanie przymiotników
  - regularne, np. *rico – más rico – el más rico*
  - nieregularne: *grande – mayor, pequeño – menor, bueno – mejor, malo – peor*
  - *superlativo absoluto*, np. *buenísimo, riquísima*
6. Konstrukcje porównawcze *tan... como...; más... que...*
7. Miejsce przymiotnika wobec wyrazu określanego, np. *mi mejor amigo, una casa vieja*

PRZYSŁÓWEK I WYRAŻENIA PRZYSŁÓWKOWE

1. Przysłówki miejsca, np. *aquí, abajo, arriba, cerca, lejos*
2. Przysłówki czasu, np. *ahora, tarde, hoy, ayer*
3. Przysłówki sposobu, np. *bien, mal, despacio*
4. Przysłówki ilości, np. *mucho, poco, muy, bastante, demasiado*
5. Przysłówki częstotliwości, np. *siempre, a menudo, a veces*
6. Przysłówki twierdzenia, np. *sí, no, también, tampoco*
7. Przysłówki wyrażające wątpliwość, np. *quizás, tal vez, a lo mejor*
8. Przysłówki zakończone na *-mente*, np. *difícilmente, rápidamente*
9. Stopniowanie przysłówków, np. *bien – mejor, mal – peor*
10. Miejsce przysłówka w zdaniu, np. *Trabaja mucho. Está muy cansado. Es bastante difícil.*

PRZYIMEK I WYRAŻENIA PRZYIMKOWE

1. Najczęściej używane przyimki, np. *a, bajo, con, contra, de, desde, durante, en, entre, excepto, hacia, hasta, para, por, según, sin, sobre*
2. Najczęściej używane wyrażenia przyimkowe, np. *además de, al final de, al lado de, alrededor de, antes de, cerca de, debajo de, delante de, dentro de, después de, detrás de*
3. Rekcja najczęściej używanych czasowników, np. *llegar a, venir a/de, pensar de/en, ir a/en/de, estar de/en*

SPÓJNIK

Spójniki, np. *y (e), o (u), ni, pero, sino, luego, aunque, porque, como, mientras, si*

SKŁADNIA

1. Zdania oznajmujące
  - twierdzące, np. *Soy de Madrid.*
  - przeczące, np. *No, no soy de aquí.*
2. Zdania pytające
  - bezpośrednie, np. *¿Dónde está Juan?*
  - pośrednie, np. *No sé dónde está Juan.*
3. Zdania rozkazujące, np. *¡Dámelo! ¡No te levantes! ¡A dormir!*

4. Zdania wykrzyknikowe, np. *¡Qué calor! ¡Cuánto tiempo!*
5. Zdania bezosobowe
- z formami nieosobowymi czasownika wyrażonymi przez *se* + 3 os. l. poj. lub l. mn, np. *Se habla inglés. Se aceptan tarjetas. Se prohíbe fumar.*
  - z czasownikami w 3 os. l. mn., np. *Dicen que el español es fácil.*
  - z czasownikami *haber, hacer, ser*, np. *Hay niebla. Hace sol. Es lunes.*
6. Zdania współrzędnie złożone, np. *Estoy cansado, pero quiero terminarlo. Mientras Miguel hacía la maleta yo preparaba la comida.*
7. Zdania podrzędnie złożone
- dopełnieniowe
    - z trybem oznajmującym *Indicativo*, np. *Creo que tiene dinero.*
    - z trybem łączącym *Subjuntivo*, np. *Quiero que vengas.*
    - z bezokolicznikiem *Infinitivo*, np. *Quiere venir mañana.*
  - okolicznikowe
    - czasu, np. *Cuando llegaron, la taquilla estaba cerrada.*
    - przyczynowo-skutkowe, np. *Estudio porque quiero sacar buenas notas. Como quiero sacar buenas notas, estudio. Quiero sacar buenas notas y por eso estudio.*
    - celu, np. *He ido a la biblioteca para devolver el libro.*
    - względne, np. *Era una casa que estaba en el centro.*
    - miejsca, np. *La fábrica donde trabajaba mi abuelo ya no existe.*
8. Zdania warunkowe (warunek rzeczywisty), np. *Si hace buen tiempo, iremos a la playa.*
9. Zdania w mowie zależnej (zdanie nadrzędne w czasie teraźniejszym, przeszłym lub przyszłym), np. *Dice que vendrá mañana. Ha dicho que se queda en casa. Dirá que no sabía nada.*

Przykładowe zadania na poziomie podstawowym

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1

Usłyszysz dwukrotnie pięć krótkich tekstów. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu w pytaniach 1–5 z podanych odpowiedzi wybierz właściwą. Zakreśl literę A, B lub C.

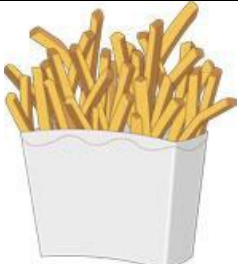

1. ¿Cuál de los hombres es el abuelo de Juan?

A.	B.	C.
		

2. ¿Cuánto dinero pagará Antonio por el videojuego?

A.	B.	C.
20€	40€	50€

3. ¿Qué va a comer la mujer?

A.	B.	C.
		

4. ¿Dónde se puede oír este anuncio?

- A. en el hotel
- B. en la tienda
- C. en el cine

5. ¿De qué está hablando Carmen?

- A. de sus vacaciones
- B. de su colegio
- C. de su pasatiempo preferido

Transkrypcja

1. *María:* Hola, Juan.
Juan: Hola, María.
María: ¿Has venido solo?
Juan: No, con mi abuelo.
María: No lo veo. ¿Dónde está?
Juan: Ahí, ahí, está con sus amigos.
María: ¿Es ése de barba y de gafas?
Juan: No, ése no. Es aquel de barba blanca. No lleva gafas.
2. ¡Hola, Pedro! Soy Antonio. Sé que ahora no puedes coger el teléfono, pero tengo una noticia importante para ti. Si quieres, te puedo comprar el videojuego del que hablamos el otro día. Hoy dan un descuento del 50%, así que en vez de pagar 40 euros pagaré 20. Llámame cuanto antes, por favor. Adiós, hasta luego.
3. *Camarero:* ¿Qué va a tomar?
Mujer: Una hamburguesa, por favor.
Camarero: Lo siento, señora, pero ya no quedan hamburguesas.
Mujer: ¿Y tenéis patatas fritas?
Camarero: Sí, por supuesto.
Mujer: No, no. He cambiado de idea. En el menú hay pizza vegetariana. Voy a tomar pizza y no patatas fritas.
4. ¡Señoras y señores! Hoy tenemos una oferta especial. Cada cliente que gaste más de 200 euros en ropa o zapatillas deportivas, recibirá una entrada de cine gratis o participará en el sorteo de unas maravillosas vacaciones en un hotel de cinco estrellas en España.

5. *Jorge:* ¡Hola! He oído que te has apuntado a un club para fotógrafos aficionados.
Carmen: Sí, y es fantástico. Nos encontramos dos veces a la semana después de las clases y vamos juntos a tomar fotos en diferentes partes de la ciudad. Me relaja mucho, es como estar de vacaciones.
Jorge: ¡Qué interesante!

Wymagania ogólne**II. Rozumienie wypowiedzi.**

Uczeń rozumie bardzo proste i krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka [...].

Wymagania szczegółowe

2.3. *Uczeń znajduje w tekście określone informacje (1, 2, 3).*

2.5. *Uczeń określa kontekst wypowiedzi (4).*

2.2. *Uczeń określa główną myśl tekstu (5).*

Rozwiązanie

1. B, 2. A, 3. C, 4. B, 5. C

Zadanie 2

Usłyszysz dwukrotnie rozmowę dwojga przyjaciół o ich planach na najbliższy tydzień. Do każdego z podanych dni tygodnia (1–4) dopasuj odpowiadające mu zajęcie (A–E). W każdą kratkę wpisz odpowiednią literę. Jeden rodzaj zajęcia został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnego dnia tygodnia.

DÍAS DE LA SEMANA**OCUPACIONES**

1. viernes	☐	A. compras
2. sábado	☐	B. cine
3. domingo	☐	C. concierto
4. lunes	☐	D. deporte
		E. teatro

Transkrypcja

Ángel: Oye, Pilar, mañana ponen una nueva película en el cine Soliluna, ¿vamos a verla?

Pilar: No puedo, los viernes tengo partido, no puedo faltar. Hay una competición el mes que viene y tengo que entrenar.

Ángel: ¿Y el sábado te viene bien?

Pilar: Este sábado no puedo, tengo que ir con mi madre a un centro comercial. Y ya sabes cómo es mi madre: se pasa horas buscando algo que le guste.

Ángel: ¿Y el domingo por la tarde? ¿También lo tienes ocupado?

Pilar: Por favor, Ángel. ¿No te acuerdas de que es el cumpleaños de la abuela y le tenemos preparada una sorpresa? Toca Manolín, su pianista favorito. Ya hemos comprado las entradas.

Ángel: Ah, pues no me acordaba. Bueno, Pili, ¿y qué te parece si vamos el lunes?

Pilar: ¿No íbamos a ir a nadar?

Ángel: Mujer, pero si vamos a nadar el miércoles.

Pilar: Bueno, entonces podemos quedar el lunes. ¿A qué hora empieza la película?

Ángel: A las cinco de la tarde.

Wymagania ogólne*II. Rozumienie wypowiedzi.*

Uczeń rozumie bardzo proste i krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka [...].

Wymaganie szczegółowe

2.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. D, 2. A, 3. C, 4. B

ZNAJOMOŚĆ FUNKCJI JĘZYKOWYCH**Zadanie 3**

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi (1–4). Do każdej z nich dobierz właściwą reakcję (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedna reakcja została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnego pytania.

- A. Mucho mejor, gracias.
- B. Lo siento, pero no puedo.
- C. ¡Qué bien!
- D. No, gracias.
- E. Me encanta.

1.	2.	3.	4.

Transkrypcja

Wypowiedź 1. ¿Vienes a mi casa el lunes?

Wypowiedź 2. ¿Les pongo algo más?

Wypowiedź 3. ¿Te gusta el flamenco?

Wypowiedź 4. ¿Qué tal te encuentras?

Wymagania ogólne*IV. Reagowanie na wypowiedzi.*

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymaganie szczegółowe

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.

Rozwiązanie

1. B, 2. D, 3. E, 4. A

Zadanie 4

Uzupełnij dialogi (1–3), wybierając spośród podanych odpowiedzi brakującą wypowiedź jednej z osób. Zakreśl literę A, B lub C.

1. X: ¡He ganado el concurso de poesía!

Y: _____

- A. ¡Qué lástima!
- B. ¡No me digas!
- C. ¡Qué mala suerte!

2. X: _____
 Y: Lo siento. Ha salido hace 10 minutos.
 A. ¿Le parece bien a las doce, señor?
 B. Perdona, ¿puedo hablar con el director?
 C. Oiga, ¿dónde está el despacho de Silvia Alonso?
3. X: ¿Es usted la señorita López?
 Y: _____
 X. Pase, por favor.
 A. Sí, soy yo.
 B. Vale, vale.
 C. Ya lo sé.

Wymagania ogólne

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.6. *Uczeń wyraża swoje emocje (1).*

6.3. *Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia (2, 3).*

Rozwiązanie

1. B, 2. B, 3. A

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 5

Do każdego tekstu (1–4) dopasuj odpowiednie zdanie (A–E). W każdą kratkę wpisz odpowiednią literę. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnego tekstu.

1.

Exposición Temporal

Snayers, Callot
y la pintura de batallas

Fecha
26 JUNIO 28 SEPTIEMBRE

Lugar
SALA C. PLANTA PRIMERA

Entrada gratuita

2.

LUNES A SÁBADO
de 12.00 a 19.00h

DOMINGOS
de 10.00 a 21.00h

Entrada de día: 21€

50% de descuento en NIÑOS

Gorro obligatorio

3.

4.

- A. Este texto lo puedes encontrar en un cine.
- B. Este texto avisa de un peligro.
- C. Este texto lo puedes leer en un museo.
- D. Este texto invita a un curso de natación.
- E. Este texto se puede leer en una piscina.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymagania szczegółowe

3.4. *Uczeń określa kontekst wypowiedzi (1, 2, 4).*

3.3. *Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu (3).*

Rozwiązanie

1. C, 2. E, 3. B, 4. A

Zadanie 6

Przeczytaj oferty trzech gier komputerowych (A–C) oraz informacje o zainteresowanych nimi osobach (1–4). Do każdej osoby dopasuj jedną właściwą ofertę. Wpisz odpowiednią literę w kratkę obok każdego zdania. Jedna z ofert pasuje do dwóch osób.

A.	Seguramente la conoces. Es ni más ni menos que Nelly Brad, protagonista de la famosa serie de televisión, arqueóloga y aventurera. Armada con sus dos pistolas puede ser la mujer más peligrosa que exista en el mundo... El juego más vendido del año pasado. Adecuado para mayores de 18 años.
----	--

B.	¡Uno de los juegos más esperados del año! El juego consiste en crear personajes de diferentes rasgos físicos y personalidad, que llevan una vida normal: comen, duermen, se bañan; los niños van al colegio y los adultos trabajan... Saldrá a la venta el próximo mes de junio. Sólo para un jugador. Recomendable para mayores de cinco años.
----	---

C.	¿No te permiten tener una mascota en casa? ¡Con este juego podrás tener todos los animales que quieras! Crea tu propio zoológico: construye edificios, aprende sobre los animales y gana dinero a través de misiones especiales.... Juego de estrategia, sin contenido violento. Dos millones de usuarios desde 2007. Ideal para jugar en grupo. Para todas las edades.
----	---

	¿Cuál de los juegos es el mejor para estas personas?	
1.	Carmen busca un juego para su hija pequeña que quiere jugar con sus amigas.	
2.	A Jorge le gustan más los juegos de acción que los de estrategia.	
3.	Montse prefiere los videojuegos basados en los personajes de las películas.	
4.	Diego busca las últimas novedades.	

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.2. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. C, 2. A, 3. A, 4. B

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH**Zadanie 7**

Przeczytaj tekst. Spośród wyrazów podanych w ramce wybierz właściwe, poprawne pod względem gramatycznym i leksykalnym uzupełnienie luk 1–3. Wpisz odpowiednią literę (A–F) obok numeru luki. Trzy wyrazy zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

¡Hola, Ana!

¿Qué tal estás? Ya 1. _____ que la próxima semana es el cumpleaños de Laura. Me ha invitado a la fiesta que hace en su casa y me ha dicho que tú también vas a 2. _____. El problema es que no sé qué regalo le gustaría recibir. Como tú la conoces más, me podrías aconsejar algo. Si 3. _____ no tienes nada para ella, podríamos comprar algo entre los dos, ¿qué te parece?

Contéstame pronto, por favor.

Un abrazo,

David

A. conoces	B. ir	C. sabes	D. ya	E. ser	F. todavía
------------	-------	----------	-------	--------	------------

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Rozwiązanie

1. C, 2. B, 3. F

Przykładowe zadania na poziomie rozszerzonym

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1

Usłyszysz dwukrotnie trzy wypowiedzi na temat różnych campingów. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu dopasuj do każdej wypowiedzi (1–3) odpowiadające jej zdanie (A–D). Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

El hablante

- A. no puede dormir por las noches.
- B. está contento con la ubicación del camping.
- C. cree que el camping es demasiado caro.
- D. se queja del personal.

1.	2.	3.

Transkrypcja

1. Llevo ya cuatro años visitando el camping Roquetas de Mar y es uno de los mejores que he visto: el personal superamable, las casitas limpias y bonitas, ¡y dos piscinas! Pensaba ir este año también, pero acabo de ver los precios y... ¿sabéis cuánto han subido? ¡El doble! No... con estos precios y en crisis... he decidido irme a otro sitio.
2. Estamos muy contentos. Excelentes servicios, un miniclub, pistas de tenis, tienda y supermercado. Lo único que no nos gustó fue el trato de los camareros. Eran poco amables, a veces hasta maleducados, tardaban en atender y luego te servían todos los platos al mismo tiempo.
3. Bueno, no está mal. Lo que a mí me fastidia un poco es que las horas de silencio empiezan a las 11 de la noche y hasta las 7 no puedes escuchar ni una mosca, y de una discoteca... ¡ni hablar! ¿Sus ventajas?... Lo mejor del camping es la cercanía que tiene a todos los lugares: la playa justo enfrente, un mercado al lado. Y las vistas a las montañas... una maravilla.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie proste, krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].

Wymagania szczegółowe

2.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. C, 2. D, 3. B

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 2

Przeczytaj tekst. Do każdego akapitu (1–3) dopasuj właściwy nagłówek (A–D). Wpisz odpowiednie litery obok numerów akapitów. Jeden nagłówek został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnego akapitu.

- A. ¿CÓMO LLEGAR?
- B. HORARIO DE VISITAS
- C. RESERVA DE ENTRADAS
- D. ¿POR QUÉ HAY QUE VERLO?

1. _____

El Parque Güell es uno de los sitios más famosos de España. Es un jardín inmenso, decorado con increíbles estructuras de piedra, cerámicas impresionantes y unas casas fascinantes que parecen venir de un cuento de hadas.

2. _____

El Parque se encuentra en Barcelona, no muy lejos del Tibidabo. Se puede ir en metro o en el autobús turístico que recorre todos los puntos de interés de la ciudad. También se puede coger uno de los autobuses urbanos. Desde la parada hay que seguir las señales indicando el parque.

3. _____

El Parque Güell se puede visitar todos los días. Está abierto de 10h a 18h en invierno y hasta las 21h en verano. Entrada gratuita.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.2. Uczeń określa główną myśl poszczególnych części tekstu.

Rozwiązanie

1. D, 2. A, 3. B

Zadanie 3

Przeczytaj informacje o trzech osobach (1–3) oraz cztery krótkie teksty informacyjne o kursach językowych (A–D). Do każdej osoby dopasuj jeden rodzaj kursu, którym byłaby najbardziej zainteresowana. Wpisz odpowiednie litery obok numerów osób. Jeden tekst został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej osoby.

1. _____

Sara es profesora de español, pero los fines de semana trabaja de guía. Le gustaría hacer un curso durante las vacaciones de verano. Quiere tener tiempo libre por las tardes y alojarse en una pensión.

A.

Intensivo Plus combina un curso en grupo con clases particulares de conversación extra. Los viernes salida nocturna a una discoteca. Duración: 1 semana como mínimo. Fechas de inicio: cualquier lunes. Nivel mínimo: intermedio. El centro permanece cerrado durante los meses de julio y agosto.

2. _____
Marta es actriz. Hace poco ha empezado a estudiar español. Le gusta el deporte, pero más todavía las artes plásticas y la literatura. Va a España en otoño para dos meses. Espera conocer mucha gente.

3. _____
Ana estudia en la universidad. Tiene que hacer un examen oral de español de nivel avanzado. Busca un curso que dure 2 ó 3 semanas como máximo. Quiere ir a España durante las vacaciones de invierno.

B.
Nuestra escuela ofrece cursos de estudios hispánicos, recomendados para profesores de secciones bilingües. Se ofrece una amplia gama de asignaturas: Literatura, Historia, Arte y Teatro. Visitas guiadas y excursiones. Duración: 3 semanas. Meses: abril – mayo; septiembre – octubre.

C.
De junio a agosto nuestro centro ofrece cursos de español especializado (turismo y economía). El programa incluye numerosas actividades culturales y deportivas (ciclos de cine, flamenco, senderismo). Las clases se imparten de 9.30 a 13.30, de lunes a viernes. Alojamiento por su cuenta.

D.
Nuestros cursos se ofrecen de enero a diciembre. El programa combina el curso intensivo de español por las mañanas con dos talleres por las tardes: de teatro y de pintura. Los sábados visitas guiadas. Duración: 4 u 8 semanas. Alojamiento en residencia universitaria. Todos los niveles.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. C, 2. D, 3. A

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Zadanie 4

Przeczytaj tekst i uzupełnij go, wpisując w każdą lukę (1–5) jeden wyraz z ramki w odpowiedniej formie. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów. Jeden wyraz został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

querer   tanto   mi   estudiar   el   bueno

¡Hola, Raquel!

Gracias por tu carta. ¡Qué suerte tienes con tus padres! Te han llevado a uno de 1. _____ museos más famosos del mundo y además te han prometido comprar un ordenador. 2. _____ padres nunca me permiten hacer lo que quiero. No puedo salir

por la noche, aunque sea fin de semana. Siempre me dicen lo mismo: acuéstate temprano, no vuelvas tarde, 3. _____ más. ¡Qué pesados son! Piensan que mi hermano es 4. _____ que yo. ¡El puede hacerlo todo y a mí ni siquiera me 5. _____ comprar unos patines!

Escríbeme pronto.

Tu amiga,
Susana

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Rozwiązanie

1. los, 2. mis, 3. estudia, 4. mejor, 5. quieren

Zadanie 5

Uzupełnij zdania 1–5, wykorzystując podane w nawiasach wyrazy w odpowiedniej formie. Tam, gdzie to konieczne, dodaj wszystkie niezbędne elementy, aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. W każdym zdaniu brakuje maksymalnie czterech elementów. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych fragmentów.

1. (Nicolás/gustar) comer en restaurantes chinos y japoneses.
_____ comer en restaurantes chinos y japoneses.
2. Estas camisetas (ser/caro) que aquellas.
Estas camisetas _____ que aquellas.
3. Cuando Miguel y yo éramos niños, (jugar/fútbol) en el mismo equipo.
Cuando Miguel y yo éramos niños, _____ en el mismo equipo.
4. (tres/mayo) es la fiesta nacional de Polonia.
_____ es la fiesta nacional de Polonia.
5. En la reunión de ayer Marta (conocer/chico) que quiere ser piloto.
En la reunión de ayer Marta _____ que quiere ser piloto.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Rozwiązanie

1. A Nicolás le gusta/gustaba
2. son más/menos caras
3. jugábamos al fútbol
4. El tres de mayo
5. conoció a un chico

TWORZENIE WYPOWIEDZI PISEMNEJ

Zadanie 6

Obejrzałeś/obejrzałaś film w nowym kinie. W mailu do kolegi/koleżanki z Hiszpanii:

- wyjaśnij, dlaczego nowe kino Ci się podobało
- napisz, dlaczego polecasz obejrzany film
- opisz, co zdarzyło się, kiedy wracałeś/wracałaś z kina.

Podpisz się jako XYZ. Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność i logika wypowiedzi oraz zakres i poprawność środków językowych.

Wymagania ogólne

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń samodzielnie formułuje krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi [...] pisemne.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń [...] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, [...] w formie prostego tekstu [...].

Wymagania szczegółowe

5.5. Uczeń wyraża i uzasadnia swoje poglądy, uczucia.

7.4. Uczeń proponuje [...].

5.4. Uczeń relacjonuje wydarzenia z przeszłości.

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Przykładowa wypowiedź

¡Hola, Manuel!

Ayer abrieron un nuevo cine en mi ciudad. ¡Es fantástico! Tiene seis salas con pantalla grande y cómodas butacas. También hay un bar con refrescos y palomitas.

Aproveché la ocasión y fui a ver la última película de Brad Pitt. Tienes que verla también. A mí me gustó muchísimo: mucha acción y excelentes efectos especiales...

Salí del cine y ¿sabes a quién encontré? ¡A Rudy, el famoso guitarrista! Se paró en su coche y me preguntó por una dirección. Increíble, ¿no?

Y tú, ¿qué tal estás?

Saludos,

XYZ

Ocena wypowiedzi (zgodnie z kryteriami oceniania na s. 102–104)

Treść: poziom 4. Uczeń odniósł się do trzech elementów z polecenia i rozwinął każdy z nich.

Spójność i logika wypowiedzi: poziom 2. Wypowiedź jest w całości spójna i logiczna.

Zakres środków językowych: poziom 2. Zadowalający zakres środków językowych; w wypowiedzi występuje wiele precyzyjnych sformułowań, np. *seis salas con pantalla grande, cómodas butacas, tienes que verla, a mí me gustó muchísimo, mucha acción, excelentes efectos especiales, ¿sabes a quién encontré?*

Poprawność środków językowych: poziom 2. Wypowiedź nie zawiera błędów.

JĘZYK NIEMIECKI

Struktury gramatyczne

RODZAJNIK

1. Użycie rodzajnika nieokreślonego, np. *Das ist ein Auto.*
2. Użycie rodzajnika określonego, np. *Das Auto ist rot.*
3. Użycie rzeczownika bez rodzajnika, np. *Ich habe Durst. Sie kommt aus Deutschland.*

RZECZOWNIK

1. Odmiana rzeczownika w liczbie pojedynczej, np. *der Mensch – des Menschen dem Menschen – den Menschen*
2. Tworzenie liczby mnogiej, np. *die Tage, die Väter, die Menschen, die Bilder, die Autos*
3. Rzeczowniki złożone, np. *Klassenzimmer, Warmwasser*
4. Rzeczowniki zdrobniałe: *-chen, -lein*, np. *das Häuschen, das Büchlein*
5. Rzeczowniki określające zawód i wykonawcę czynności, np. *die Lehrerin, der Fahrer*
6. Rzeczowniki z przyrostkami, np. *-heit (Kindheit), -keit (Möglichkeit), -schaft (Freundschaft), -tät (Universität), -ung (Zeitung)*
7. Rzeczowniki tworzone od nazw miast, krajów i części świata, np. *die Warschauerin, der Deutsche, der Europäer*
8. Rzeczowniki tworzone od bezokoliczników, np. *das Essen, das Radfahren*
9. Rzeczowniki tworzone od przymiotników, imiesłówów i liczebników, np. *das Kleine, der Reisende, der Zweite*
10. Odmiana imion własnych, np. *Peters Hund, Claudias Buch*
11. Rzeczownik po określeniu miary i wagi, np. *ein Kilo Kartoffeln, ein Liter Wasser*
12. Rekcja najczęściej używanych rzeczowników, np. *Antwort auf*

ZAIMEK

1. Zaimki osobowe, np. *ich, mir, mich*
2. Zaimek nieosobowy *es*
3. Zaimek zwrotny *sich*
4. Zaimki dzierżawcze, np. *mein, sein, unser, Ihr*
5. Zaimki wskazujące, np. *dieser, jener*
6. Zaimki pytające, np. *wer, was, wann, welcher, was für ein, warum, wo, wohin, woher*
7. Zaimki nieokreślone, np. *alle, einige, etwas, jeder, jemand, man*
8. Zaimki względne, np. *der, welcher*
9. Zaimek wzajemny *einander*

PRZYMIOTNIK

1. Przymiotnik jako orzecznik, np. *Das Fahrrad ist modern.*
2. Przymiotnik jako przydawka:
  - z rodzajnikiem określonym, np. *das kleine Kind, die neuen Autos*
  - z rodzajnikiem nieokreślonym, zaimkiem dzierżawczym i z przeczeniem *kein*, np. *ein großer Hund, meine liebe Schwester, keine schwierigen Aufgaben*
  - bez rodzajnika, np. *frisches Brot, kluge Schüler*
  - po liczebnikach i zaimkach liczebnych, np. *vier kleine Katzen, alle guten Autos, viele nette Lehrer*
3. Regularne i nieregularne stopniowanie przymiotnika, np. *klein – kleiner – der/die/das kleinste, am kleinsten, gut – besser – der/die/das beste, am besten*

4. Przymiotniki utworzone od nazw miast, krajów i części świata, np. *Berliner Bahnhof, deutsch, amerikanisch*
5. Przymiotniki z przedrostkiem *un-*, np. *unglücklich, ungeduldig*
6. Recja najczęściej używanych przymiotników, np. *zufrieden mit*

LICZEBNIK

1. Liczebniki główne, np. *zehn, einhundert*
2. Liczebniki porządkowe, np. *der/die/das zehnte, der/die/das einhundertste*
3. Użycie liczebników w oznaczeniu miary i wagi, powierzchni i objętości, np. *zwei Quadratmeter, sieben Kilo*
4. Liczebniki mnożne i nieokreślone, np. *zweimal, viel*

PRZYSŁÓWEK

1. Przysłówki zaimkowe *wo-, da-* w pytaniu i odpowiedzi, np. *Worüber sprecht ihr? Wir sprechen darüber.*
2. Regularne i nieregularne stopniowanie przysłówków, np. *oft – öfter (häufiger) – am öftesten (am häufigsten)*
3. Przysłówki czasu i miejsca, np. *heute, dort, hier, oben, unten*

PARTYKUŁA

np. *sehr, besonders, viel, erst, sogar, immer, etwa, eben, ziemlich, aber*
Der Arzt ist sehr nett. Sie hat Erdkunde besonders gern. Mein Vater spielt ziemlich gut Gitarre. Du bist aber ein guter Fahrer!

PRZYIMEK

1. Przyimki z celownikiem, np. *bei (bei meiner Oma), mit (mit dem Bus), seit (seit letztem Jahr)*
2. Przyimki z biernikiem, np. *für (für dich), ohne (ohne meine Eltern)*
3. Przyimki z celownikiem lub biernikiem, np. *an (Ich hänge das Bild an die Wand.), auf (Die Lampe steht auf dem Tisch.)*

CZASOWNIK

1. Formy czasowe: Präsens, Futur I, Präteritum, Perfekt, np. *Ich gehe in die Schule. Ich werde in die Schule gehen. Ich ging in die Schule. Ich bin in die Schule gegangen.*
2. Czasowniki posiłkowe *sein, haben, werden*
3. Czasowniki nieregularne ze zmianą samogłoski, np. *helfen, lesen, schlafen*
4. Czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone, np. *abfahren, bestellen*
5. Czasowniki zwrotne, np. *sich waschen, sich freuen*
6. Czasowniki modalne w czasie Präsens i Präteritum: *können, müssen, wollen, dürfen, sollen, mögen*
7. Czasownik *lassen*, np. *Ich lasse mein Fahrrad reparieren.*
8. Formy imiesłowowe czasownika Partizip II, np. *gemacht, gekommen, gebracht*
9. Tryb rozkazujący, np. *Gib mir das Buch!, Setzen Sie sich!, Macht die Tür zu!*
10. Bezokoliczniki z *zu* i bez *zu*, np. *Er hat heute keine Lust, mit seinen Freunden auszugehen. Ich höre ihn singen.*
11. Tryb przypuszczający: Konjunktiv II Präteritum, np. *Andreas möchte mich heute besuchen. Ich hätte gerne eine Million Euro. Wenn ich einen Freund hätte, wäre ich glücklich.*
12. Tryb warunkowy: Konditional I (würde + Infinitiv I), np. *Ich würde heute gern ins Kino gehen.*
13. Strona bierna określająca stan, np. *Die Bibliothek ist geschlossen.*
14. Recja najczęściej używanych czasowników, np. *sprechen über, helfen bei*

SKŁADNIA

1. Zdania pojedyncze:

- oznajmujące, np. *Wir machen Hausaufgaben.*
- pytające, np. *Macht ihr Hausaufgaben? Was macht ihr?*
- rozkazujące, np. *Macht Hausaufgaben!*

2. Szyk wyrazów:

- prosty, np. *Peter geht am Sonntag schwimmen.*
- przestawny, np. *Am Sonntag geht Peter schwimmen.*
- szyk zdania podrzędnie złożonego, np. *Ich denke, dass unser Lehrer sehr nett ist.*

3. Przeczenia *nein, nicht, kein* i ich miejsce w zdaniu, np. *Er hat kein Geld. Geht ihr heute nicht zum Englischkurs? Nein, wir gehen nicht zum Kurs.*4. Zdania złożone współrzędnie ze spójnikami, np. *aber, denn, oder, und, sondern, deshalb, deswegen, sonst, also, trotzdem*

Normalerweise gehen wir spazieren, aber bei dem Regen bleiben wir zu Hause. Wir bleiben zu Hause, denn das Wetter ist heute schlecht. Monika kann gar nicht singen, trotzdem will sie Sängerin werden.

5. Zdania złożone współrzędnie bezspójnikowe, np. *Die Sonne scheint, es ist warm.*

6. Zdania podrzędnie złożone:

- zdania podmiotowe, np. *Es gefällt mir nicht, dass du so wenig lernst.*
- zdania dopełnieniowe, np. *Er sagt, dass er keine Zeit hat. Ich weiß nicht, wo er wohnt. Ich muss meine Mutter fragen, ob ich ins Gebirge mitfahren darf.*
- zdania okolicznikowe przyczyny, np. *Sie kommt später, weil sie erst ihre Hausaufgaben machen muss.*
- zdania warunkowe rzeczywiste, np. *Wenn die Sonne scheint, gehen wir spazieren.*
- zdania porównawcze, np. *Der Film ist nicht so lustig, wie ich dachte. Das Buch ist besser, als ich dachte.*
- zdania okolicznikowe czasu, np. *Als ich noch zur Schule ging, ging ich oft ins Kino. Wenn das Mittagessen fertig ist, rufe ich euch.*
- zdania okolicznikowe celu, np. *Sie fahren an die Ostsee, um dort zu baden.*
- zdanie przydawkowe, np. *Der Junge, der dort steht, ist sehr traurig.*

Przykładowe zadania na poziomie podstawowym**ROZUMIENIE ZE SŁUCHU****Zadanie 1**

Usłyszysz dwukrotnie pięć krótkich tekstów. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu w pytaniach 1–5 z podanych odpowiedzi wybierz właściwą. Zakreśl literę A, B lub C.

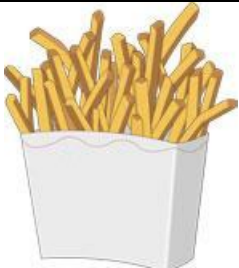

1. Welcher Mann ist der Großvater von Thomas?

A.	B.	C.
		

2. Wie viel kostet das Spiel heute?

A.	B.	C.
20 Euro	40 Euro	50 Euro

3. Was bestellt die Frau?

A.	B.	C.
		

4. Wo kann man so eine Durchsage hören?

- A. in einem Hotel
- B. im Kaufhaus
- C. im Kino

5. Worüber spricht Ilona?

- A. über ihre Ferien
- B. über ihre Schule
- C. über ihr Hobby

Transkrypcja

1. *Sonja:* Hallo, Thomas.
Thomas: Hallo, Sonja.
Sonja: Bist du alleine gekommen?
Thomas: Nein, mit meinem Großvater.
Sonja: Ich sehe ihn nicht.
Thomas: Er steht dort bei seinen Freunden.
Sonja: Ist er der bärtige Mann mit der Brille?
Thomas: Er hat einen grauen Bart, aber er trägt keine Brille.
2. Hallo, Peter. Hier ist Alex. Ich weiß, dass du jetzt nicht telefonieren kannst, aber ich habe eine wichtige Nachricht für dich. Wenn du willst, könnte ich dir das Computerspiel kaufen, über das wir gesprochen haben. Heute bekomme ich darauf 50 Prozent Rabatt; ich bezahle also 20 Euro statt 40. Ruf mich bitte zurück. Ich bin bis 16.30 Uhr im Laden. Tschüs.

3. *Kellner:* Guten Tag. Was darf ich Ihnen bringen?
Frau: Ich hätte gern einen Cheeseburger.
Kellner: Tut mir leid, aber wir haben keine Cheeseburger mehr.
Frau: Haben Sie vielleicht noch Pommes frites?
Kellner: Aber natürlich!
Frau: Einen Moment, bitte! Ich habe meine Meinung geändert. Ich nehme doch keine Pommes. Bringen Sie mir bitte eine vegetarische Pizza mit viel Käse.
4. Liebe Kunden! Heute haben wir ein Sonderangebot für Sie. Jeder, der über 200 Euro für Sportkleidung oder Sportschuhe ausgibt, bekommt eine kostenlose Kinokarte oder die Chance, einen wunderschönen Aufenthalt in einem Fünfsternehotel in Spanien zu gewinnen.
5. *Jan:* Ist das wahr, dass du dem Foto-Klub Jena beigetreten bist?
Ilona: Ja, und das ist wirklich toll! Wir treffen uns zweimal in der Woche nach der Schule. Im Moment machen wir oft Foto-Exkursionen: Wir gehen in verschiedene Stadtteile, um dort Fotos zu machen. Das ist so entspannend, dass ich mich wie in den Ferien fühle.
Jan: Hmm, klingt super!

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie bardzo proste i krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka [...].

Wymagania szczegółowe

2.3. *Uczeń znajduje w tekście określone informacje (1, 2, 3).*

2.5. *Uczeń określa kontekst wypowiedzi (4).*

2.2. *Uczeń określa główną myśl tekstu (5).*

Rozwiązanie

1. B, 2. A, 3. C, 4. B, 5. C

Zadanie 2

Usłyszysz dwukrotnie tekst. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu zaznacz w tabeli znakiem X, które ze zdań (1–3) są zgodne z treścią nagrania (R – richtig), a które nie (F – falsch).

		R	F
1.	Anna möchte heute Inline-Skates fahren.		
2.	Anna kann nicht verreisen.		
3.	Anna informiert über ihren Unfall.		

Transkrypcja

(Anrufbeantworter)

Hallo, Caroline! Hier ist Anna. Du, mir geht es gar nicht gut. Ich rufe dich aus der Uni-Klinik an. Vorgestern bin ich Inline-Skates gefahren und böse hingefallen. Ich habe mir den Arm gebrochen. Es ist ein komplizierter Bruch – sie haben mich gestern operiert. Leider muss ich noch ungefähr eine Woche in der Klinik bleiben. Das heißt, dass wir nächste Woche nicht zusammen in die Ferien fahren können. Vielleicht machen wir unsere Reise ja in den nächsten Ferien. Was meinst du? Ruf mich doch bitte zurück. Meine Telefonnummer lautet 926 501 555. Tschüs.

Wymagania ogólne*II. Rozumienie wypowiedzi.*

Uczeń rozumie bardzo proste i krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka [...].

Wymaganie szczegółowe

2.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje (1, 2).

2.4. Uczeń określa intencję nadawcy/autora tekstu (3).

Rozwiązanie

1. F, 2. R, 3. R

ZNAJOMOŚĆ FUNKCJI JĘZYKOWYCH**Zadanie 3**

Usłyszysz dwukrotnie cztery pytania (1–4). Do każdego z nich dobierz właściwą odpowiedź (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedna odpowiedź została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnego pytania.

- A. Noch zwei Tage.
- B. Dreimal täglich.
- C. Seit drei Tagen.
- D. Am besten Tropfen.
- E. Du musst im Bett bleiben.

1.	2.	3.	4.

Transkrypcja

Pytanie 1. Was soll ich gegen den Schnupfen nehmen?

Pytanie 2. Wie lange hast du schon Husten?

Pytanie 3. Wie lange muss ich im Bett bleiben?

Pytanie 4. Wie oft muss ich das Medikament einnehmen?

Wymagania ogólne*IV. Reagowanie na wypowiedzi.*

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.

Rozwiązanie

1. D, 2. C, 3. A, 4. B

Zadanie 4

Uzupełnij dialogi (1–3), wybierając spośród podanych odpowiedzi brakującą wypowiedź jednej z osób. Zakreśl literę A, B lub C.

1. X: Wie findest du den neuen Film von Sofia Coppola?

Y: .....

- A. Ich bin der gleichen Meinung.
- B. Ich kann sie nicht finden.
- C. Den habe ich noch nicht gesehen.

2. X: .....
 Y: Ja, bitte, mit Milch und ohne Zucker.
 A. Trinken Sie oft Kaffee?
 B. Möchten Sie jetzt einen Kaffee?
 C. Haben Sie den Kaffee bei Tchibo gekauft?
3. X: Wohin fährst du in den Ferien?
 Y: .....
 A. Ich fahre zu meiner Oma aufs Land.
 B. Ich fahre immer mit dem Zug.
 C. Ich fahre nicht gern Auto.

Wymagania ogólne

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.

Rozwiązanie

1. C, 2. B, 3. A

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 5

Do każdego tekstu (1–4) dopasuj odpowiednie zdanie (A–E). Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnego tekstu.

1. Liebe Lena,
 du musst bitte unbedingt am 22. Juni (Samstag)
 zu meiner Feier kommen. Beginn: 18.00 Uhr.
 Liebe Grüße Emilie
2. **Shar Pei sucht liebevolles Zuhause!!**
 Leider muss ich meinen Shar Pei abgeben. Er ist
 2 Jahre alt und superlieb, liebt Kinder, nur mit
 anderen Hunden versteht er sich leider nicht.
3. **GESUND UND NATÜRLICH!**
4. Ein neuer, ganz gefährlicher Virus ist im Umlauf!
 Wenn Sie eine E-Mail mit dem Titel BAD-TIMES
 erhalten, lesen Sie sie nicht und löschen Sie sie
 sofort!

- A. Jemand möchte jemanden warnen.
- B. Diesen Text kann man in einem Forum für Tierfreunde lesen.
- C. Diesen Text kann man in einem Reisebüro lesen.
- D. Diesen Text kann man in einem Bioladen sehen.
- E. Jemand möchte jemanden einladen.

Wymagania ogólne*II. Rozumienie wypowiedzi.*

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymagania szczegółowe

3.4. Uczeń określa kontekst wypowiedzi (2, 3).

3.3. Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu (1, 4).

Rozwiązanie

1. E, 2. B, 3. D, 4. A

Zadanie 6

Przeczytaj informacje o trzech książkach (A–C) oraz zdania o czterech osobach (1–4). Do każdej osoby dopasuj właściwą książkę. Wpisz odpowiednią literę w kratkę obok każdego zdania. Jedna książka pasuje do dwóch osób.

A. Ich, die Andere

In liebevoller Weise erzählt die Autorin die Geschichte einer jungen Türkin in Deutschland. Man sieht, dass die deutsche und die türkische Kultur ganz anders sind. Gleichzeitig beobachtet man die Menschen in verschiedenen alltäglichen Situationen und bemerkt, dass sie eigentlich ähnliche Probleme haben. Ein wundervolles Buch mit Liebesgeschichte.

B. Versteh mich nicht falsch!

Wer schon einmal im Ausland versucht hat, nur mit Händen und Füßen nach dem Weg zu fragen, der weiß, wie schwer das sein kann: Weil man gleiche Gesten in anderen Ländern verschieden interpretieren kann. Gleiche Geste – anderes Land – andere Interpretation. Die Autoren haben sich auf der ganzen Welt umgesehen und in wunderschönen Bildern die Unterschiede gut sichtbar gemacht. Ein guter Begleiter für den nächsten Sommerurlaub.

C. Ich und die Kanzlerin

Es ist eigentlich ein Tagebuch – der Praktikumsbericht von Jasmin Behringer. Sie macht ein Praktikum im Bundeskanzleramt in Deutschland. Also ganz nah an der Kanzlerin und den wichtigen Entscheidungen. Das Buch präsentiert den Deutschen Bundestag und das Kanzleramt aus der Perspektive einer jungen, klugen Frau: amüsant und alles andere als langweilig. Es gibt darin auch eine Liebesgeschichte.

1. Monika will in Zukunft Politikerin werden. Sie liest gern alles über Politik.
2. Mark interessiert sich für das Leben der Ausländer in Deutschland.
3. Alexandra interessiert sich für das heutige Deutschland, nur Politik findet sie langweilig.
4. Felix bereitet sich auf eine Reise rund um die Welt vor.

Wymagania ogólne*II. Rozumienie wypowiedzi.*

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.2. *Uczeń znajduje w tekście określone informacje.*

Rozwiązanie

1. C, 2. A, 3. A, 4. B

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH**Zadanie 7**

Przeczytaj tekst. Spośród wyrazów podanych w ramce wybierz właściwe, poprawne pod względem gramatycznym i leksykalnym uzupełnienie luk 1–3. Wpisz odpowiednią literę (A–F) obok numeru luki. Trzy wyrazy zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

A. Vater	B. lebte	C. lesen	D. reiste	E. spielen	F. Wunderkind
----------	----------	----------	-----------	------------	---------------

Wolfgang Amadeus Mozart 1. _____ von 1756 bis 1781 in Salzburg.

Er und seine fünf Jahre ältere Schwester Maria Anna lernten bei ihrem Vater Leopold Klavier 2. _____ und Komposition.

Als Wolfgang 6 Jahre alt war, spielte er mit seinem 3. _____ und seiner Schwester zum ersten Mal vor Publikum. Alle liebten das kleine Genie.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych i ortograficznych) [...].

Rozwiązanie

1. B, 2. E, 3. A

Przykładowe zadania na poziomie rozszerzonym**ROZUMIENIE ZE SŁUCHU****Zadanie 1**

Usłyszysz dwukrotnie trzy wypowiedzi. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu dopasuj do każdej wypowiedzi (1–3) odpowiadające jej zdanie (A–D). Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

- A. Sie war mit den Geschenken zufrieden.
- B. Sie geht vielleicht zur Geburtstagsparty.
- C. Sie will mit ihren Eltern nach Hause fahren.
- D. Sie hat sich über das Essen im Freien gefreut.

1.	2.	3.

Transkrypcja

1. Hallo, Frank! Hier spricht Veronika.

Ich habe gerade eine Einladung zu Emils Geburtstagsparty bekommen. Da sie am Freitag sein wird, weiß ich nicht, ob ich hingehen werde. Freitags trainiere ich eigentlich Volleyball. Gehst du zu Emil? Melde dich mal!

Tschüs.

2. Hallo, Detlef! Hier ist Petra.

Vielen Dank noch einmal dafür, dass ich zu deiner Geburtstagsparty eingeladen war. Die Feier war große Klasse. Vor allem hat mir das Grillen im Garten gefallen. Ich hoffe, du hast dich über die Geschenke gefreut.

Tschüs.

3. Hallo, Mama! Hier Ilona.

Die Geburtstagsfeier bei Karin ist nun zu Ende. Ich bin richtig müde und will nur noch ins Bett. Nach dem Kuchenessen haben wir Musik gehört und viel getanzt. Wir räumen jetzt noch kurz auf und, wenn Papa dann Zeit hat, könnt ihr mich bitte in einer halben Stunde abholen. Ist das o.k.?

Danke! Tschüs.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie proste, krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].

Wymagania szczegółowe

2.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. B, 2. D, 3. C

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH**Zadanie 2**

Przeczytaj tekst, z którego usunięto cztery zdania. Wpisz w luki (1–4) litery, którymi oznaczono brakujące zdania (A–E), tak aby otrzymać spójny i logiczny tekst. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

Lieber Thomas,

vielen Dank für Deine letzte E-Mail. Du hast mir über Deine Probleme mit Englisch geschrieben. Für mich war es auch schwierig, Englisch zu lernen. 1. _____ Aber meine Mutter hat mir ein neues Computerprogramm zum Englischlernen gekauft. Es ist wirklich toll! 2. _____ Ich löse viele Tests und höre authentische Texte. Durch das Internet lerne ich neue Freunde kennen. 3. _____ Im Sommer möchte ich nach England fahren. 4. _____ Vielleicht möchtest Du mitkommen? Oder erlauben das Deine Eltern nicht? Bitte antworte mir schnell.

Viele Grüße

Michael.

- A. Da will ich einen dreiwöchigen Englischkurs besuchen.
- B. In der Schule habe ich eine Klassenarbeit in Englisch geschrieben.
- C. Ich kann sogar mit Jugendlichen in England chatten.
- D. Jetzt kann ich täglich am Computer Übungen machen.
- E. Am Anfang hatte ich große Probleme mit der Aussprache.

Wymagania ogólne**II. Rozumienie wypowiedzi.**

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.6. Uczeń rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.

Rozwiązanie

1. E, 2. D, 3. C, 4. A

Zadanie 3

Przeczytaj informacje o upodobaniach kulinarnych trzech osób (1–3) oraz informacje o czterech lokalach gastronomicznych (A–D). Do każdej osoby dopasuj jeden lokal, który by jej najbardziej odpowiadał. Wpisz odpowiednie litery obok numerów osób. Jeden lokal został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej osoby.

1. _____

Damian ist eine Naschkatze. Er mag alles, was süß ist. Es darf aber nicht zu wenig sein – kleine Portionen kommen gar nicht in Frage. Er mag warme Speisen, aber Fleisch isst er überhaupt nicht und Fisch nur ab und zu.

2. _____

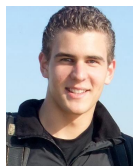

Jana mag Süßes, aber sie macht jetzt Diät. Torten und Kekse kommen also nicht in Frage. Jetzt isst sie mageres Fleisch und viel Gemüse, aber keine Kartoffeln. Fisch ist gut für ihre Diät, aber sie mag ihn nicht.

A. Ist die traditionelle deutsche Küche zu schwer für Sie? Bei uns können Sie Gerichte aus aller Welt ausprobieren! Die asiatische und mediterrane Küche ist unsere Spezialität, aber wir bieten unseren Gästen mehr. Leichte und leckere Speisen sind ideal für alle, die auf ihre Figur achten. Als Nachtisch bekommen Sie Obst mit kalorienarmer Schlagsahne!

B. Schätzen Sie Tradition? Wollen Sie nicht mehr ständig Kalorien zählen? Träumen Sie von Sauerbraten mit Knödeln und Rotkraut oder von einem richtigen Steak mit Kartoffeln wie bei Mama? Kommen Sie mal vorbei und Ihr Traum wird Wirklichkeit! Und wir haben den besten Apfelstrudel der Welt!

3. _____

Martin mag die deutsche Küche. Mittags nimmt er sich immer viel Zeit für eine warme Mahlzeit. Schweinebraten mit Klößen und viel Soße ist sein Leibgericht. Er würde lieber eine zweite Portion davon haben als eine süße Nachspeise. Nur für Schokoladeneis macht er da eine Ausnahme ...

C. Sie haben nicht viel Zeit für ein richtiges Mittagessen, aber Sie wollen etwas Gutes essen? Bei uns finden Sie warme und kalte Imbisse aller Art. Immer frisch für Sie: echte deutsche Bratwürste, Fischburger, Kartoffelsalat und Sandwichs. Es gibt auch Kekse für Naschkatzen!

D. Wollen Sie kein Fleisch zu Mittag essen? Sind Fischburger auch nichts für Sie? Dann sind Sie bei uns richtig! Wir bieten allen Naschern ein besonderes Mittagessen: Pfannkuchen mit verschiedenen Füllungen. Wenn Sie keine Lust auf Süßes haben, können Sie Pfannkuchen mit Champignons oder Spinat bekommen ... Und als Dessert können Sie das beste Schokoladeneis in der Stadt haben!

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. D, 2. A, 3. B

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Zadanie 4

Przeczytaj tekst i uzupełnij go, wpisując w każdą lukę (1–5) jeden wyraz z ramki w odpowiedniej formie. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów. Jeden wyraz został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

brauchen	ein	ich	persönlich	wirklich	wissen
----------	-----	-----	------------	----------	--------

DENIS R. (19, GYMNASIAST, FRANKFURT) ERZÄHLT ÜBER SEINE GRAFFITI-KUNST

Warum ich angefangen habe, mit der Sprühdose Farbe auf Wände zu spraysen, weiß ich nicht. Ein Freund von 1. _____ hat ein Buch gehabt, in dem Bilder waren. Die fand ich cool. Dann bin ich zu so 2. _____ speziellen Sprüherladen gegangen, wo man Farbsprays kaufen kann; da sind sie billiger als im Baumarkt. Mit so einer Sprühdose kann man schnell arbeiten. Für ein buntes Bild 3. _____ man höchstens eine Stunde – wenn man gut ist. Wer das oft macht, wird richtig gut darin, bekommt Respekt von den anderen Sprayern.

Am Anfang habe ich erst mal viele Skizzen gemacht und versucht, meinen eigenen Stil zu entwickeln. Das ist auch das eigentliche Ziel von Graffiti. Man drückt sich einfach selbst aus.

Ich gucke mir ein Bild an, sehe den Stil und 4. _____ sofort, wer das gemalt hat. Jeder arbeitet an seinem ganz 5. _____ Stil, das ist das Wichtigste.

Wymagania ogólne

I. *Znajomość środków językowych.*

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. *Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*

Rozwiązanie

1. *mir*, 2. *einem*, 3. *braucht*, 4. *weiß*, 5. *persönlichen*

Zadanie 5

Przeczytaj pary zdań 1–5. Uzupełnij każdą lukę, tak aby zachować znaczenie zdania wyjściowego. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych fragmentów zdań.

1. Ich möchte ins Kino gehen.
Ich habe Lust, _____.
2. Das Fahrrad von Peter ist modern.
Peter hat ein _____.
3. Das Wetter ist schlecht. Wir bleiben zu Hause.
Wir bleiben zu Hause, weil _____.
4. Wir freuen uns auf seinen Besuch.
Wir freuen uns, dass _____ besucht.
5. Rauchen ist hier verboten!
Hier _____ man nicht rauchen.

Wymagania ogólne

I. *Znajomość środków językowych.*

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

V. *Przetwarzanie wypowiedzi.*

Uczeń zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].

Wymaganie szczegółowe

1. *Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*

Rozwiązanie

1. *ins Kino zu gehen*
2. *modernes Fahrrad*
3. *das Wetter schlecht ist*
4. *er uns*
5. *darf*

TWORZENIE WYPOWIEDZI PISEMNEJ

Zadanie 6

Obejrzałeś/obejrzałaś film w nowym kinie. W mailu do kolegi z Niemiec:

- wyjaśnij, dlaczego nowe kino Ci się podobało
- napisz, dlaczego polecasz obejrzany film
- opisz, co zdarzyło się, kiedy wracałeś/wracałaś z kina.

Podpisz się jako XYZ. Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność i logika wypowiedzi oraz zakres i poprawność środków językowych.

Wymagania ogólne

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń samodzielnie formułuje krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi [...] pisemne.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń [...] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, [...] w formie prostego tekstu [...].

Wymagania szczegółowe

5.5. Uczeń wyraża i uzasadnia swoje poglądy, uczucia.

7.4. Uczeń proponuje [...].

5.4. Uczeń relacjonuje wydarzenia z przeszłości.

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Przykładowa wypowiedź

Hallo Eva,

gestern war ich mit Tom im neuen Kino am Potsdamer Platz. Ich finde das Kino toll! Es gibt vier große Säle mit sehr bequemen Sesseln. Wir haben uns „Um Mitternacht“ angesehen. Der Film ist wirklich empfehlenswert, denn die Handlung ist sehr spannend und die Musik ist schön.

Nach dem Film haben wir meine alte Schulfreundin Annika getroffen. Sie lässt Dich herzlich grüßen. Wir sind alle zusammen in eine Pizzeria gegangen, um zu reden. Das war ein schöner Abend! Und dann hat Tom mich nach Hause gebracht und zum Abschied geküsst!! ☺

Morgen erzähle ich Dir mehr.

Lieben Gruß

XYZ

Ocena wypowiedzi (zgodnie z kryteriami oceniania na s. 102–104)

Treść: poziom 4. Uczeń odniósł się do trzech elementów z polecenia i rozwinął każdy z nich.

Spójność i logika wypowiedzi: poziom 2. Wypowiedź jest w całości spójna i logiczna.

Zakres środków językowych: poziom 2. Zadowalający zakres środków językowych; w wypowiedzi występuje wiele precyzyjnych sformułowań, np. *ich finde das Kino toll, es gibt bequeme Sessel, empfehlenswert, die Handlung ist spannend, die Musik ist schön, wir haben meine alte Schulfreundin getroffen, wir sind in eine Pizzeria gegangen, um zu reden.*

Poprawność środków językowych: poziom 2. Wypowiedź nie zawiera błędów.

JEZYK ROSYJSKI

Struktury gramatyczne

RZECZOWNIK

1. Formy gramatyczne rzeczowników wszystkich rodzajów liczby pojedynczej i mnogiej, np. *ученик, девочка, тётя, окно, море, семья, время, музей, техникум* z uwzględnieniem:
  - rzeczowników zakończonych na -ия, np. *экскурсия*, -ие, np. *собрание*, -ий, np. *санаторий*
  - rzeczowników rodzaju męskiego zakończonych na mięką spółgłoskę, np. *словарь, рубль*
  - rzeczowników rodzaju żeńskiego zakończonych na «ь», np. *мать, дочь*
  - rzeczowników rodzaju męskiego zakończonych na -а (-я), np. *дедушка, дядя*
  - rzeczowników mających inny rodzaj niż w języku polskim, np. *класс, программа*
  - liczby mnogiej rzeczowników rodzaju męskiego, np. *друг – друзья*, rzeczowników rodzaju żeńskiego, np. *сестра – сёстры* i rzeczowników rodzaju nijakiego, np. *дерево – деревья*
  - formy miejscownika rzeczowników rodzaju męskiego typu: *год, снег* z przyimkami «в», «на», np. *в году, на снегу* oraz z przyimkiem «о», np. *о годе, о снеге*
  - formy narzędnika liczby pojedynczej rzeczowników o temacie zakończonym na: ж, ш, ч, щ, ц, np. *сторож – сторожем, свеча – свечой*
2. Rzeczowniki liczby pojedynczej i mnogiej określające nazwy osób w zależności od ich narodowości, miejsca zamieszkania, zawodu, np. *поляк, полька, москвич, москвичка, слесарь, врач*
3. Rzeczowniki nieodmienne rodzaju nijakiego typu: *кафе, такси, метро* i rodzaju męskiego typu *кофе*
4. Rzeczowniki o odmianie przymiotnikowej typu: *дежурный, мороженое*
5. Rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej typu: *обувь, молодёжь*
6. Rzeczowniki występujące tylko w liczbie mnogiej typu: *брюки, каникулы, очки*

ПРЗЫМОТНИК

1. Formy gramatyczne przymiotników twar-dotematowych i miękko-dotematowych wszystkich rodzajów liczby pojedynczej i mnogiej, np. *длинный, зимний*
2. Stopniowanie przymiotników:
  - stopień wyższy: *красивый – красивее, высокий – выше, хороший – лучше, менее/более интересный*
  - złożone formy stopnia najwyższego, np. *интересный – самый интересный, интереснее всех*
3. Krótka forma przymiotników w funkcji orzecznika, np. *похож на дедушку*

ЗАИМЕК

1. Formy gramatyczne zaimków:
  - osobowych bez przyimka i z przyimkiem: *он – его – у него, она – её – у неё*
  - pytających i względnych: *кто, что, который, какой, сколько, чей*
  - przeczących: *никто, ничто, некого, нечего*
  - dzierżawczych: *мой, твой, наш, ваш, свой, их*
  - wskazujących: *этот – тот, это – то, эта – та, эти – те, такой*
  - zaimków określających: *весь, целый, каждый*
  - zaimka zwrotnego *себя*, wyrażenia zaimkowego *друг друга*

LICZEBNIK

1. Formy liczebników głównych od 1 do 1000
2. Związek liczebników głównych z rzeczownikami ze szczególnym uwzględnieniem liczebników 1, 2, 3, 4 oraz liczebników zakończonych na 1, 2, 3, 4, np. *два яблока, двадцать одна книга, тридцать четыре ученика*
3. Formy liczebników porządkowych z uwzględnieniem ich w konstrukcjach określających datę, np. *1-ое мая, 23-его декабря, в 2010-ом году*

CZASOWNIK

1. Formy bezokolicznika zakończone na: -ть, -ти, -чь, np. *читать, идти, мочь*
2. Formy osobowe czasowników regularnych czasu teraźniejszego, przyszłego i przeszłego z uwzględnieniem czasowników: *пить, неть, ехать*
3. Formy osobowe czasu teraźniejszego, przyszłego i przeszłego czasowników nieregularnych, np. *бежать, дать, есть, хотеть*
4. Formy osobowe czasowników zwrotnych typu: *знакомиться, мыться*
5. Formy osobowe czasowników niedokonanych i dokonanych, np. *покупать – купить*
6. Czasowniki zwrotne nie mające odpowiedników zwrotnych w języku polskim, np. *вернуться – wrócić* i czasowniki niezwrótne nie mające odpowiedników niezwrótnych w języku polskim, np. *дружить – przyjaźnić się*
7. Formy trybu rozkazującego liczby pojedynczej i mnogiej, np. *читай – читайте*, z uwzględnieniem form nieregularnych, np. *ешь – ешьте, пей – пейте, пой – пойте*
8. Formy trybu rozkazującego z wyrazami: *давай, давайте*

PRZYSŁÓWEK

1. Przysłówki miejsca i kierunku: *здесь, там, дома, сюда, туда, домой, отсюда, оттуда*
2. Przysłówki czasu, np. *сейчас, сегодня, летом, днём, всегда*
3. Przysłówki przyczyny, np. *потому, поэтому*
4. Przysłówki celu, np. *зачем, затем*
5. Przysłówki sposobu, np. *хорошо, по-моему, по-русски*
6. Przysłówki stopnia i miary, np. *очень, быстро, много, почти*
7. Przysłówki przeczące z partykułami: -ни, np. *никуда, -не, np. некогда*
8. Stopień wyższy przysłówków, np. *красиво – красивее (красивей), далеко – дальше, интересно – менее интересно, хорошо – лучше, плохо – хуже, много – больше*

PRZYIMEK

1. Przyimki w konstrukcjach określających:
  - miejsce pobytu i znajdowania się osób i przedmiotów, np. *у стены, в комнате, под столом, на пляже, около дома, перед школой, за столом, над полкой*
  - kierunek ruchu lub czynności, np. *в бассейн, из коридора, к доске, ко мне, от доски, под стол, со стадиона, с горы, по шоссе, через мост*
  - położenie w przestrzeni, np. *(не)далеко от, под Москвой, рядом с банком, около школы, у окна*
  - przemieszczanie się w przestrzeni, np. *по городу, до Москвы*
  - czas, np. *после обеда, с пятого класса, с утра до вечера, через час, за полдня*
  - przeznaczenie, np. *книга для брата, деньги на ремонт*
  - cel, np. *идти за покупками*
  - sposób, np. *узнать по Интернету, говорить по телефону*

SKŁADNIA

1. Zdania pojedyncze
  - oznajmujące, np. *На стадионе был футбольный матч.*

- twierdzące, np. *Да, это мой брат.*
  - przeczące, np. *Нет, у меня нет времени.*
  - pytające:
    - z zaimkiem pytającym, np. *Кто тебе звонил?*
    - bez zaimka pytającego, np. *Тебе звонили? Её зовут Ирина?*
    - z partykułą «ли» np. *Был ли ты в школе?*
    - niepełne zdania pytające zaczynające się od spójnika «а», np. *А тебе?*
  - rozkazujące, np. *Помоги мне! Давай пойдём на стадион!*
  - wykrzyknikowe, np. *Как красиво! Сколько лет, сколько зим!*
2. Zdania złożone współrzędnie połączone spójnikami: и, а, но, или, np. *Я сижу в кресле и читаю книгу. Мама готовит завтрак, а сестра решает задачи.*
3. Zdania złożone podrzędnie:
- przydawkowe, np. *Я посмотрел фильм, о котором раньше много слышал.*
  - dopełnieniowe, np. *Я знаю, что вчера Аня была на концерте.*
  - okolicznikowe miejsca, np. *Я был там, где раньше жили родители.*
  - okolicznikowe czasu, np. *Когда я позвонил, Елены не было дома.*
  - okolicznikowe przyczyny, np. *Я не был на тренировке, потому что я заболел.*
  - okolicznikowe skutku, np. *Оля москвичка, поэтому её попросили показать нам Москву.*
  - okolicznikowe celu, np. *Антон пошёл в аптеку, чтобы купить витамины.*
4. Zdania bezpodmiotowe, np. *Мне хочется пить. Стало темно.*
5. Szyk wyrazów prosty i przestawny, np. *пять лет – лет пять*
6. Rekcja czasowników – przykłady
- беспокоиться о ком? о чём?*
благодарить кого? за что?
болеть чем? за кого? за что?
вернуть что? кому? куда?
вернуться куда? откуда?
влюбиться в кого? во что?
восхищаться кем? чем?
говорить кому? о ком? о чём? с кем? что? на каком языке?
готовиться к чему?
дать кому? что?
дружить с кем?
ехать на чём? чем? в чём? куда? к кому?
ждать кого? чего? кого? что?
заботиться о ком? о чём?
зайти к кому? куда? за кем? за чем?
заниматься кем? чем?
звонить кому? куда?
извинить кого? за что?
извиниться за что? за кого? перед кем?
интересоваться кем? чем?
искать кого? что?
кататься на ком? на чём?
лететь на чём? в чём? куда? к кому?
обратиться к кому? за чем? куда?
одеть кого? во что?
одеться во что?
опоздать на сколько времени?
осматривать кого? что?

отправить кого? что? кому? куда?
 переписываться с кем?
 писать кому?
 подниматься куда? по чему? на чём?
 поздравить кого? с чем?
 познакомиться кого? с кем? с чем?
 познакомиться с кем? с чем?
 пользоваться чем?
 послать кому? что?
 поступить куда? на что?
 предлагать кому? что?
 просить кого? что? о чём?
 работать кем? где?
 радоваться кому? чему?
 слушать кого? что?
 советоваться с кем?
 спускаться с чего? по чему? на чём?
 уважать кого? что?
 увлекаться кем? чем?
 узнать кого? что? о ком? о чём? откуда?
 учить кого? чему? что?
 учиться чему? где? как?

Przykładowe zadania na poziomie podstawowym

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1

Usłyszysz dwukrotnie pięć krótkich tekstów. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu w pytaniach 1–5 z podanych odpowiedzi wybierz właściwą. Zakreśl literę A, B lub C.

1. Кто из этих мужчин дедушка Саши?

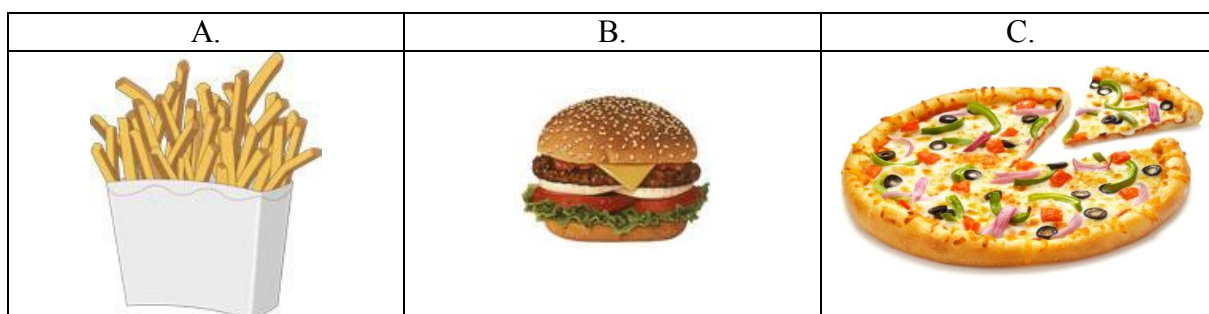
A.	B.	C.
		

2. Сколько рублей заплатит Антон за игру сегодня?

A.	B.	C.
200 руб.	400 руб.	500 руб.

3. Что девушка заказала в ресторане?

4. Где можно услышать это объявление?

- A. в гостинице
- B. в магазине
- C. в кино

5. О чём рассказывает Маша?

- A. о своём увлечении
- B. о своей экскурсии
- C. о своей школе

Transkrypcja

1. *Марина:* Привет, Саша.

Саша: Привет, Марина.

Марина: Ты один сюда пришёл?

Саша: Нет, с дедушкой.

Марина: А где он?

Саша: Вон там, с друзьями.

Марина: Это тот, в очках и с бородой?

Саша: Нет, мой дедушка без очков, и у него седая борода.

2. Привет, Петя. Говорит Антон. У меня к тебе важное дело. Если хочешь, я могу купить тебе компьютерную игру, о которой мы разговаривали. Если куплю её сегодня, то получу 50% скидки, и вместо того, чтобы платить 400 рублей, заплачу только 200. Пожалуйста, перезвони мне. В магазине буду до 16.30. Пока.

3. *Клиент:* Дайте, пожалуйста, чизбургер.

Официант: К сожалению, в настоящее время нет чизбургеров.

Клиент: А есть картошка-фри?

Официант: Конечно.

Клиент: Ой, минуточку! Я передумала. Вижу, у Вас есть вегетарианская пицца. Дайте мне её, пожалуйста, вместо картошки-фри.

4. Уважаемые покупатели! Для Вас сегодня специальное предложение. Тот, кто купит одежду и спортивную обувь на сумму более 2000 рублей, получит бесплатный билет в кино или примет участие в лотерее, в которой можно выиграть прекрасный отдых в пятизвёздочной гостинице в Испании.

5. *Коля:* Это правда, что ты записалась в клуб фотографов-любителей?

Маша: Да, и это здорово! Мы встречаемся два раза в неделю после школы, гуляем по городу и фотографируем. Я чувствую себя как на экскурсии. Это отличный отдых!

Коля: Звучит заманчиво!

Wymagania ogólne*II. Rozumienie wypowiedzi.*

Uczeń rozumie bardzo proste i krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka [...].

Wymagania szczegółowe

2.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje (1, 2, 3).

2.5. Uczeń określa kontekst wypowiedzi (4).

2.2. Uczeń określa główną myśl tekstu (5).

Rozwiązanie

1. B, 2. A, 3. C, 4. B, 5. A

ZNAJOMOŚĆ FUNKCJI JĘZYKOWYCH**Zadanie 2**

Usłyszysz dwukrotnie cztery pytania (1–4). Do każdego z nich dobierz właściwą odpowiedź (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedna odpowiedź została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnego pytania.

- A. К сожалению, нет. А, может, у водителя можно купить?
- B. Не знаю, спросите в здании вокзала.
- C. Принесите, пожалуйста, пирожное и кофе.
- D. По-моему, в половине второго.
- E. Мне кажется, что не очень, люди легко одеты.

1.	2.	3.	4.

Transkrypcja

Pytanie 1. Скажите, пожалуйста, на какую платформу прибывает поезд из Варшавы?

Pytanie 2. Что заказывать будете?

Pytanie 3. Простите, у вас нет лишнего билетика?

Pytanie 4. На улице холодно?

Wymagania ogólne*IV. Reagowanie na wypowiedzi.*

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.

Rozwiązanie

1. B, 2. C, 3. A, 4. E

Zadanie 3

Uzupełnij minidialogi (1–3), wybierając spośród podanych odpowiedzi brakującą wypowiedź jednej z osób. Zakreśl literę A, B lub C.

1.
X: Машенька, ты знаешь, мне сегодня исполнилось десять лет!
Y: .....
A. Благодарю тебя!
B. Желаю Вам всего хорошего!
C. Поздравляю с днём рождения!

2.
X: Юра опоздал вчера на урок русского языка?
Y: .....
A. Нет, он пришёл вовремя.
B. Не знаю, когда он придёт.
C. Да, это произошло после уроков.

3.
X: .....
Y: Его хобби – компьютер.
A. Чем увлекается твой брат?
B. Ты любишь бродить по Интернету?
C. Она интересуется компьютерными играми?

Wymagania ogólne

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.2. Uczeń stosuje formy grzecznościowe (1).

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia (2, 3).

Rozwiązanie

1. C, 2. A, 3. A

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 4

Przeczytaj propozycje biura turystycznego (A–C) oraz informacje o osobach, które mogą być tymi propozycjami zainteresowane (1–4). Do każdej osoby dopasuj propozycję biura turystycznego, która by jej najbardziej odpowiadała. Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedna propozycja pasuje do dwóch osób.

Какое объявление заинтересует тех, кто		
1.	не боится физических нагрузок?	
2.	не любит надолго расставаться с родителями?	
3.	желает заняться рукоделием и фольклором?	
4.	хочет восстановить силы после болезни?	

Дорогие друзья! Вы мечтаете интересно провести каникулы? Мы с радостью поможем Вам!

А. Лагерь «Костёр» расположен на Черноморском побережье. В лагере работают профессиональные педагоги, руководители различных кружков. Каждый ребёнок найдёт здесь занятие по интересам. В лагере работает студия народных песен и танцев, кружки рисования и «Умелые руки» (аппликация, макраме, резьба по дереву). Ежедневно проходят развлекательные программы, дискотеки, конкурсы.

В. Молодёжный лагерь «Чайка» приглашает крепких и выносливых мальчишек и девчонок. На территории лагеря есть футбольная, баскетбольная и волейбольная площадки, теннисный корт, спортивный зал. Ребята имеют возможность интенсивно тренироваться под присмотром опытных тренеров, принимать участие в спортивных соревнованиях, эстафетах, турнирах. Проживание в палатках на берегу озера.

С. «Ёлочка» расположена в экологически чистом районе города. Это лагерь санаторного типа. Он располагает процедурными и массажными кабинетами. Ребята проводят в лагере ежедневно по восемь часов. За это время принимают по 3-4 лечебные процедуры, которые прописал врач. Потом отдыхают в парке, проводят время в читальном зале. После ужина дети возвращаются домой, а утром приезжают снова.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

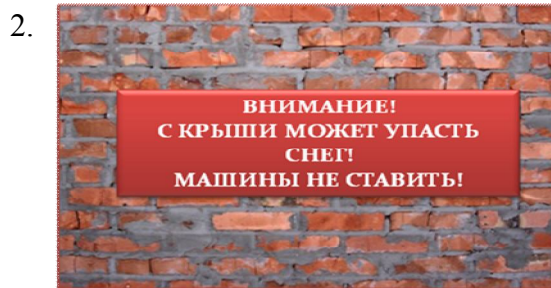
3.2. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. В, 2. С, 3. А, 4. С

Zadanie 5

Прeczytaj teksty (1–4). Do każdego z nich dobierz odpowiednie zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnego tekstu.

- A. Этот текст можно увидеть в ресторане.
- B. Такой текст можно прочитать в магазине.
- C. Автор этого текста предупреждает об опасности.
- D. Автор этого объявления приглашает на выставку собак.
- E. Автор объявления предлагает услуги по уходу за животными.

1.	2.	3.	4.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymagania szczegółowe

3.4. *Uczeń określa kontekst wypowiedzi (3, 4).*

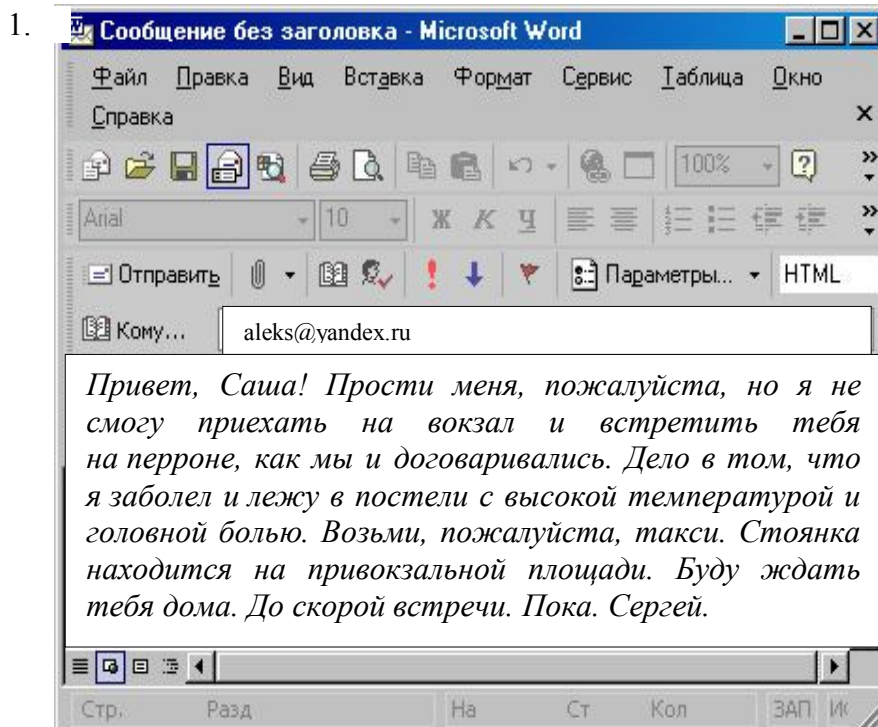
3.3. *Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu (1, 2).*

Rozwiązanie

1. E, 2. C, 3. A, 4. B

Zadanie 6

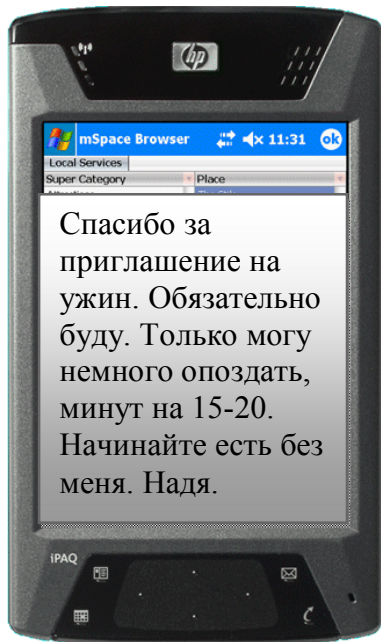
Przeczytaj wiadomości tekstowe. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią poszczególnych wiadomości. Zaznacz jedną z trzech możliwości, zakreślając literę A, B lub C.

Друзья встретятся

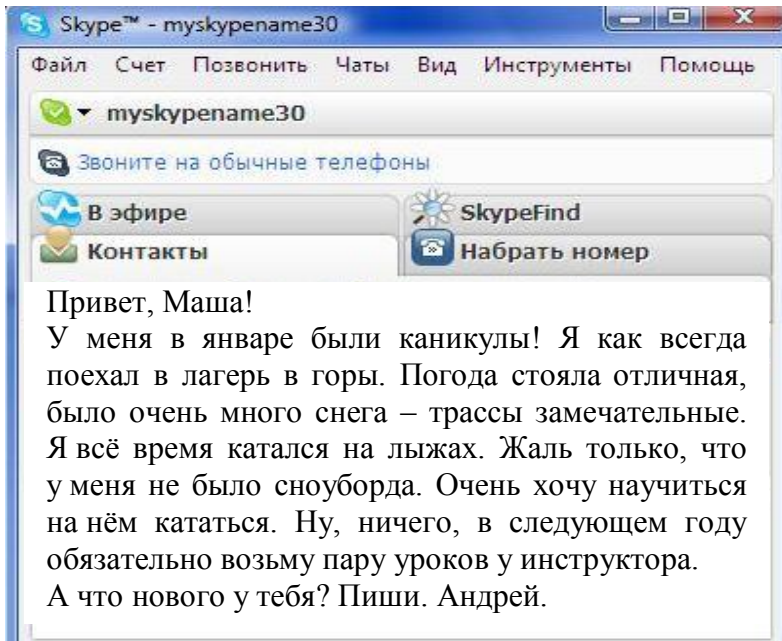
- A. на стоянке такси.
- B. в квартире Сергея.
- C. на втором перроне.

2.

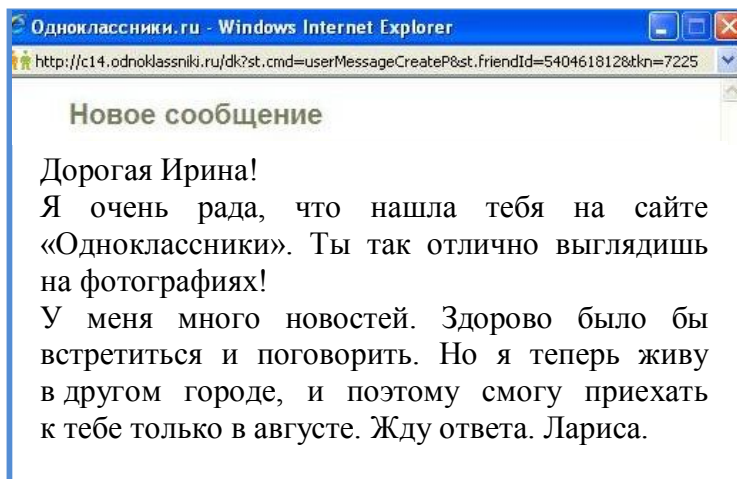
В SMS Надя пишет, что
 А. не приедет.
 В. будет вовремя.
 С. придёт позднее.

3.

Андрей пишет о том, как
 А. отдыхал зимой.
 В. покупал сноуборд.
 С. занимался с инструктором.

4.

Лариса
 А. приглашает Ирину в гости.
 В. просит подругу прислать снимки.
 С. хочет увидеться с одноклассницей.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymagania szczegółowe

3.2. Uczeń znajduje w tekście określone informacje (1, 2, 4).

3.1. Uczeń określa główną myśl tekstu (3).

Rozwiązanie

1. B, 2. C, 3. A, 4. C

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH**Zadanie 7**

Przeczytaj tekst. Spośród wyrazów podanych w ramce wybierz właściwe, poprawne pod względem gramatycznym i leksykalnym uzupełnienie luk 1–3. Wpisz odpowiednią literę (A–F) obok numeru luki. Trzy wyrazy zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

A. фрукты	B. порежь	C. овощи	D. маслом	E. пожарь	F. оливками
-----------	-----------	----------	-----------	-----------	-------------

Листья зелёного салата помой и положи в салатницу. Помой и мелко 1. _____ зелёный лук, огурец, сладкий перец. Все 2. _____ выложи на салат горкой, посоли по вкусу. Перед подачей на стол посыпь зеленью петрушки и полей 3. _____. Приятного аппетита!

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Rozwiązanie

1. B, 2. C, 3. D

Przykładowe zadania na poziomie rozszerzonym**ROZUMIENIE ZE SŁUCHU****Zadanie 1**

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi na temat ulubionych dyscyplin sportowych (1–4). Na podstawie informacji zawartych w nagraniu dopasuj do każdej wypowiedzi odpowiadające jej zdanie (A–E). Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

- A. Учимся спортивному мастерству друг у друга.
- B. Люблю попадать мячом в корзину противника.
- C. Наша команда верит в победу в следующей встрече.
- D. Восхищаюсь выступлениями российских чемпионов.
- E. Занимаюсь любимым видом спорта благодаря родителям.

1.	2.	3.	4.

Transkrypcja

1. Для мальчишек нашего класса футбол – это вторая жизнь. Ежегодно у нас в школе проходит весенний футбольный турнир. Мы все ждём его с нетерпением. Наш класс должен сыграть три матча. Два мы уже провели. Первый оказался неудачным: мы проиграли со счётом 1:4. Второй мы выиграли 3:0, а третий должен решить, кто станет чемпионом школы. Мы серьёзно работаем с нашим тренером и надеемся выиграть.

2. Фигурное катание я просто обожаю! В этом виде спорта есть всё: и демонстрация человеческих возможностей, и искусство. А костюмы у фигуристов какие! Цвета, блёстки – просто сказка. Танцы на льду – это необыкновенное шоу. Я сама уже семь лет неплохо катаюсь на коньках. Но именно неплохо, а хотелось бы очень хорошо. Я прихожу в восторг, когда вижу программы лучших фигуристов нашей страны – Ирины Слуцкой, Евгения Плющенко, которые с такой лёгкостью делают то, что мне пока ещё не под силу.

3. Мне и моим друзьям нравится мчаться по городским улицам со скоростью ветра. Пара роликовых коньков на ноги, два наколенника – вот и всё наше снаряжение! Вперёд! Гонки, слалом, всевозможные трюки и прыжки... Нам не нужны тренеры, мы сами выбираем скорость, технику, цель. Те, кто быстрее и смелее, показывают, что уже умеют, остальные повторяют за ними, а затем с гордостью демонстрируют друзьям свои достижения.

4. По-моему, нет лучше спорта, чем теннис. Это спорт для сильных. У меня семь-восемь часов тренировок в неделю. Мне было пять лет, когда папа с мамой записали меня в секцию тенниса. Уже в семь лет я сыграла свой первый турнир, в десять – начала ездить на соревнования по России. В двенадцать – стала чемпионкой среди юниоров.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie proste, krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].

Wymaganie szczegółowe

2.3. *Uczeń znajduje w tekście określone informacje.*

Rozwiązanie

1. C, 2. D, 3. A, 4. E

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 2

Przeczytaj tekst, z którego usunięto cztery zdania. Wpisz w luki (1–4) litery, którymi oznaczono brakujące zdania (A–E), tak aby otrzymać logiczny i spójny tekst. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

НЕ ПОВЕЗЛО

До моего дня рождения оставалось две недели. Мама творчески продумывала праздничное меню. 1. _____ А я с друзьями ломал голову над тем, как сделать так, чтобы отпраздновать этот день без взрослых, только в своём кругу. Тем более, что нам очень хотелось пригласить наших одноклассниц Марину, Лену, Наташу и Анечку.

Идея пришла неожиданно. В местной газете я прочитал рекламу турбюро. 2. _____ Мама обожала романтические путешествия. План был готов!

На школьных чипсах удалось сэкономить 600 рублей. Ещё 700 собрали друзья. 3. _____ С улыбкой на лице и благодарностью в сердце я вручил их родителям. Папа был очень удивлён, а мама даже прослезилась. Праздничную встречу родственников отложили на неделю.

И вот наступил долгожданный вечер. Всё шло отлично! Полумрак, негромкая музыка, красивые девчонки... Тусовка была в самом разгаре. Но вдруг неожиданно раздался длинный звонок в дверь. 4. _____

Оказалось, что экскурсионный автобус по дороге сломался, и родителям пришлось возвратиться домой. Трудно представить себе более неприятный сюрприз на день рождения!

- A. В ней приглашали на ночную автобусную экскурсию «Московские звёзды».
- B. Папа составлял список родственников, которых следовало пригласить на обед.
- C. Для меня настоящий праздник – это много сладостей.
- D. За эти деньги я купил два билета на экскурсионный автобус.
- E. Каково же было моё удивление, когда на пороге я увидел родителей!

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.6. Uczeń rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.

Rozwiązanie

1. B, 2. A, 3. D, 4. E

Zadanie 3

Przeczytaj informacje o trzech osobach (1–3) oraz cztery ogłoszenia (A–D). Do każdej osoby dopasuj jedno ogłoszenie, które by jej najbardziej odpowiadało. Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedno ogłoszenie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej osoby.

<p>1.</p> 	<p><i>Кирилл</i> считает, что лучший способ овладеть иностранным языком – учиться в той стране, в которой на нём говорят. Поэтому он планирует во время летних каникул поехать на двухнедельные курсы английского языка за границу.</p>	
--	---	--

	2. <i>Марина</i> уже хорошо знает иностранный язык. Она хотела бы в выходной день выйти из дома, чтобы в милой неформальной обстановке отдохнуть и пообщаться на иностранном языке.	
	3. <i>Егор</i> неплохо владеет иностранным языком и хочет совершенствовать его самостоятельно в домашних условиях и абсолютно бесплатно.	

A. Приглашаем в клуб английского языка «СОБЕСЕДНИК»!
«Собеседник» – это место увлекательных встреч, возможность поговорить с интересными людьми – нашими гостями из Англии, США и других стран. Члены клуба могут посмотреть и обсудить фильмы на иностранном языке, попрактиковаться в общении, найти новых друзей. Среди постоянных членов клуба будет разыгрываться приз – новогодняя экскурсия в Лондон! ЖДЁМ ВАС!

B. Запись на курсы на этот учебный год уже началась! В школе Master Class Вы пройдёте бесплатное тестирование. В любой удобный для Вас день с понедельника по пятницу мы можем предоставить Вам частного репетитора для индивидуальных занятий у Вас дома. Возможны также занятия в группах (5-8 человек) в языковом центре. Низкие цены!

C. Интернет-курс английского языка предназначен для всех желающих, независимо от возраста. Никаких оплат – Вам достаточно войти на наш сайт и зарегистрироваться. А потом устройтесь поудобнее в кресле в своей комнате и учитесь с удовольствием в любое удобное для Вас время.

D. Ежегодно с июня по август Ирландский колледж английского языка организует языковые курсы, которые также включают в себя культурные мероприятия для учеников из разных уголков мира. Ребята живут в принимающих семьях, посещают уроки, а в субботу и воскресенье принимают участие в различных мероприятиях. Стоимость: 7 дней – 170 евро, 14 дней – 300 евро. Проезд оплачивается дополнительно.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. D, 2. A, 3. C

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Zadanie 4

Przeczytaj pary zdań 1–5. Uzupełnij każdą lukę, tak aby zachować znaczenie zdania wyjściowego. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych fragmentów zdań.

Przykład: Что у тебя в руке?

Что ты _____?

Что ты *держишь* в руке?

1. Какова цена этого компьютера?

_____ этот компьютер?

2. Я поеду с мамой в торговый центр, чтобы сделать покупки.

Я поеду с мамой в торговый центр _____.

3. Его хобби – музыка.

Он _____ музыкой.

4. Эта книга написана Адамом Мицкевичем.

Эту книгу _____.

5. Мы не пошли на пляж, потому что была плохая погода.

Мы не пошли на пляж _____.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

V. Przetwarzanie wypowiedzi.

Uczeń zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].

Wymaganie szczegółowe

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Rozwiązanie

1. *Сколько стоит*

2. *за покупками*

3. *увлекается/интересуется*

4. *написал Адам Мицкевич*

5. *из-за плохой погоды*

Zadanie 5

Przeczytaj tekst i uzupełnij go, wpisując w każdą lukę (1–5) jeden wyraz z ramki w odpowiedniej formie. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów. Jeden wyraz został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

НИЧТО

ВИЗИТ

ТЫ

заботиться

бояться

врач

НЕ ЛЮБЛЮ БОЛЕТЬ

Это неприятно. То есть хорошо, конечно, что можно в школу не ходить и лежать целый день в кровати. Вокруг тебя все бегают, ухаживают за 1. _____.
Спрашивают: «Подушечка удобно лежит? Тебе принести что-нибудь из магазина?»
Даже сестра обо мне 2. _____.

Все за меня волнуются. Родители сразу же звонят 3. _____. Не знаю, зачем они его вызывают?! Ведь я вот так полежу-полежу и сам поправлюсь, тем более, если мне из магазина шоколад принесут или конфеты. Только вот доктор не верит, выписывает лекарства и, как назло, самые противные! Наверное, он это специально делает, потому что после его 4. _____ я всегда очень быстро выздоравливаю.

Но 5. _____, вот я вырасту, поступлю в медицинский институт и тогда буду лечиться так, как захочу!

Wymagania ogólne*I. Znajomość środków językowych.*

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Rozwiązanie

1. *тобой*, 2. *заботится*, 3. *врачу*, 4. *визита*, 5. *ничего*

TWORZENIE WYPOWIEDZI PISEMNEJ**Zadanie 6**

Obejrzałaś/obejrzałeś film w nowym kinie. W mailu do kolegi/koleżanki z Rosji:

- **wyjaśnij, dlaczego nowe kino Ci się podobało**
- **napisz, dlaczego polecasz obejrzany film**
- **opisz, co zdarzyło się, kiedy wracałaś/wracałeś z kina.**

Podpisz się jako XYZ. Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność i logika wypowiedzi oraz zakres i poprawność środków językowych.

Wymagania ogólne*III. Tworzenie wypowiedzi.*

Uczeń samodzielnie formułuje krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi [...] pisemne.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń [...] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, [...] w formie prostego tekstu [...].

Wymagania szczegółowe

5.5. Uczeń wyraża i uzasadnia swoje poglądy, uczucia.

7.4. Uczeń proponuje [...].

5.4. Uczeń relacjonuje wydarzenia z przeszłości.

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Przykładowa wypowiedź

Привет, Павел!

Рада, что у тебя всё хорошо. У меня уже начались каникулы. Вчера друзья пригласили меня в кино. В нашем районе открыли новый кинотеатр. Мы уже давно собирались сходить туда. Кинотеатр замечательный! Современный, просторный. В нём несколько кинозалов и уютное кафе.

Мы посмотрели боевик «След». Думаю, что ты обязательно должен сходить на этот фильм! Там играет твой любимый актёр, и специальные эффекты тебе тоже понравятся.

Представляешь, когда я возвращалась домой из кино, встретила твоего друга Игоря. Он пригласил меня в пиццерию, и мы договорились встретиться в субботу. Игорь просил передать тебе привет. Такие у меня новости. Пока.

XYZ

Ocena wypowiedzi (zgodnie z kryteriami oceniania na s. 102–104)

Treść: poziom 4. Uczeń odniósł się do trzech elementów z polecenia i rozwinął każdy z nich.

Spójność i logika wypowiedzi: poziom 2. Wypowiedź jest w całości spójna i logiczna.

Zakres środków językowych: poziom 2. Zadowalający zakres środków językowych; w wypowiedzi występuje wiele precyzyjnych sformułowań, np. *кинотеатр современный, просторный, в нём несколько кинозалов, боевик, специальные эффекты, когда я возвращалась домой, договорились встретиться.*

Poprawność środków językowych: poziom 2. Wypowiedź nie zawiera błędów.

JĘZYK UKRAIŃSKI*

Struktury gramatyczne

RZECZOWNIK

1. Odmiana rzeczowników wszystkich czterech deklinacji w liczbie pojedynczej i mnogiej ze szczególnym uwzględnieniem:

w rzeczownikach deklinacji pierwszej:

- form gramatycznych rzeczowników grupy miękkiej, typu: *алея, історія*
- form celownika i miejscownika liczby pojedynczej grupy twardej, typu: *рука, нога, муха* z fonetyczną zmianą *к, г, х* w *ц, з, с*, np. *руці, нозі*
- form narzędnika liczby pojedynczej grupy miękkiej, typu: *праця – працею*, i grupy mieszanej typu: *межа – межею*
- form dopełniacza liczby mnogiej rzeczowników, w których występuje zjawisko ikawizmu, np. *ноги – ніг* oraz zjawisko **е, о** wtórnego, np. *землі – земель, кухня – кухонь*

w rzeczownikach deklinacji drugiej:

- form dopełniacza liczby pojedynczej z fleksją **-а (-я)**, np. *стіл – стола, олівець – олівця*
- form dopełniacza liczby pojedynczej z fleksją **у (-ю)**, np. *народ – народу, вогонь – вогню*
- stosowania zakończenia **-а (-я)** lub **-у (-ю)** w dopełniaczu liczby pojedynczej w zależności od znaczenia słowa, np. *листопада – листопаду, листа – листу*
- form wołacza liczby pojedynczej, w którym występuje wymiana *к, г, х* z *ч, ж, ш* przed zakończeniem **-е**, np. *чоловік – чоловіче, друг – друже*

w rzeczownikach deklinacji trzeciej:

- form narzędnika liczby pojedynczej ze zjawiskiem podwojenia fonetycznego spółgłosek i ikawizmem, np. *сіллю, ніччю*
- form narzędnika liczby pojedynczej, np. *любов'ю, кров'ю* oraz form rzeczownika *мати*

w rzeczownikach deklinacji czwartej:

- występowania w przypadkach zależnych sufiksu **-ат- (-ят-)** lub **-ен-**, np. *плем'я – племені*

2. Rzeczowniki nieodmienne typu: *таксі, кіно, бюро*

3. Rzeczowniki określające nazwy mieszkańców, narodowość, zawód, np. *українець – українка – українци; вчитель – вчителька – вчителі*

4. Rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej, np. *молодь, сталь, взуття*

5. Rzeczowniki występujące tylko w liczbie mnogiej, np. *штани, двері, ворота*

PRZYMIOTNIK

1. Formy gramatyczne przymiotników grupy twarzo- i miękkotematowej wszystkich rodzajów liczby pojedynczej i mnogiej, typu: *гарний, синій*

2. Przymiotniki dzierżawcze typu: *батьків автомобіль, батькова хата, батькове майно*

3. Stopniowanie syntetyczne (proste) przymiotników:

- stopień wyższy, tworzony przez dodanie przyrostka **-ш-** lub **-іш-**, np. *дешевий – дешевіший; стрункий – стрункіший*
- zmiany spółgłoskowe w formie tworzony przy pomocy sufiksu **-ш-**, np. *глибокий – глибобіший*
- stopień najwyższy, formy z przedrostkiem **най-**, np. *наймолодший*

---

* Na egzaminie gimnazjalnym od roku szkolnego 2013/2014.

- stopniowanie supletywne, typu: *добрий – кращий – найкращий*

ЗАІМЕК

1. Formy zaimków osobowych, dzierżawczych, wskazujących, pytających i względnych, przeczących z zaakcentowaniem:
  - form z początkowym *н-* w dopełniaczu, bierniku i miejscowniku zaimków osobowych trzeciej osoby, np. *до нього, до неї, до них; про нього, про неї, про них*
  - zmian akcentu w formach zaimka *мене, тебе, себе* w konstrukcjach z przyimkiem, np. *до мене, до тебе, до себе*
  - form gramatycznych i pisowni zaimków przeczących, np. *ніхто, ніщо* w konstrukcjach z przyimkiem, np. *ні в кого, ні з ким; ні в чому, ні з чим*

ЛІЧЕБНИК

1. Formy i zasady pisowni liczebników głównych od 1 do 1000
2. Związki składniowe liczebników 1, 2, 3, 4 oraz liczebników złożonych z ostatnim komponentem 1, 2, 3, 4
3. Formy liczebników porządkowych z uwzględnieniem konstrukcji określających czas i datę, np. *б-е (шосте) квітня, 25-е (двадцять п'яте) липня*
4. Związek składniowy liczebników zbiorowych *двоє, троє, четверо, п'ятеро, шестеро*

ЧАСОВНИК

1. Formy osobowe czasu teraźniejszego (przyszłego prostego) z uwzględnieniem czasowników: *іти (їти), їхати, бути, пити, взяти, сісти, бігти*
2. Formy czasu przeszłego ze szczególnym uwzględnieniem form rodzajowych trzeciej osoby liczby pojedynczej typu: *нести – він ніс, вона несла, воно несло*
3. Formy syntetyczne czasu przyszłego, typu: *писатиму, ходитиму*
4. Formy osobowe czasowników niedokonanych i dokonanych, typu: *писати – написати, ловити – піймати, брати – взяти, викида́ти – викинути, розріза́ти – розрізати*
5. Formy trybu rozkazującego dla drugiej osoby liczby pojedynczej i mnogiej ze szczególnym uwzględnieniem czasowników typu: *зайди – зайдіть, заходь – заходьте, сядь – сядьте, сідай – сідайте*
6. Czasowniki bezosobowe typu: *розвидняється, вечоріє*
7. Forma bezosobowa na *-но, -то*, np. *прочитано, розпочато, буде вибито, було розглянуто*

ПРЗЫСЛОВЕК

1. Przysłówki miejsca, np. *тут, там, всередині, внизу, нагорі, додому, сюди, звідти звідси*
2. Przysłówki czasu, np. *тепер, зараз, колись, рано, рано-вранці, влітку, взимку, навесні*
3. Przysłówki sposobu, np. *добре, вголос, приємно, по-нашому, віч-на-віч*
4. Przysłówki stopnia i miary, np. *настільки, дуже, надзвичайно, трохи, ледве-ледве*
5. Formy stopnia wyższego i najwyższego przysłówków, np. *смільво – сміливіше – найсмільвіше, гарно – краще – найкраще*
6. Przysłówki przeczące z partykułą *-не*, np. *нелегко – не легко, нестрашно – не страшно*
7. Przysłówki z partykułą *де-, що-, будь-, -небудь*, np. *деколи, щотижня, щомісяця*

ПРЗЫІМЕК

1. Przyimki łączące się z rzeczownikiem/zaimkiem w dopełniaczu, w konstrukcjach wyrażających stosunki przestrzenne, czasowe, przyczynowe, celowe i inne: *без, біля, від, для, до, проти, за, в(у), з, коло*, np. *без даху, біля школи*
2. Przyimki łączące się z rzeczownikiem/zaimkiem w celowniku, konstrukcjach wyrażających stosunki celowe, przyczynowe: *завдяки, всупереч, наперекір, назустріч*, np. *завдяки їй, всупереч йому, наперекір погоди*

3. Przyimki łączące się z rzeczownikami/zaimkami w bierniku, w konstrukcjach wyrażających stosunki przestrzenne, czasowe, celowe i inne: *перед, на, поза, по, за, між, в(у)*, np. *на стіл, поза спини, між квіти, в сад*
4. Przyimki łączące się z rzeczownikami/zaimkami w narzędniku, w konstrukcjach wyrażających stosunki czasowe, przestrzenne: *над, під, перед, з, за, між*, np. *над деревами*
5. Przyimki łączące się z rzeczownikami/zaimkami w miejscowniku, w konstrukcjach wyrażających miejsce, przestrzeń: *на, в(у), по*, np. *на дорозі, по парку, у хаті*

SKŁADNIA

1. Zdania pojedyncze:

- oznajmujące, np. *Сестра пізно повернулася додому.*
- pytające:
  - z zaimkiem pytajnym, np. *Хто може дати відповідь на це запитання?*
  - z przysłówkiem pytajnym, np. *Як вас звати? Звідки він довідався про це?*
  - z partykułą pytajną, np. *Хіба так можна жити?*
  - bez pytajnika, np. *Лікар приймає за номерками? Магазин постачає товари додому?*
- rozkazujące, np. *Скажи мені правду! Хай прийдуть до нас!*
- wykrzyknikowe, np. *Ой, як гарно сьогодні! Яка мила дівчинка!*

2. Zdania złożone współrzędnie:

- połączone spójnikami i, й, та, а, але, та, np. *Бабуся купила іграшку й подарувала її онукові. Поїдемо до Варшави, але ще не знаємо коли.*
- połączone spójnikiem rozłącznym або, чи, то...то, або...або, np. *Ігор запитав учителя, чи добре зрозумів домашнє завдання.*

3. Zdania złożone podrzędnie:

- dopełnieniowe, np. *Сашко взагалі не уявляв собі, що можна жити без комп'ютера.*
- przydawkowe, np. *У класі запанувала тиша, в якій чути було дзижчання мухи.*
- okolicznikowe miejsca, np. *Де нема любові, там не може бути щастя.*
- okolicznikowe czasu, np. *Коли вона прокинулася, на столі вже був сніданок.*
- okolicznikowe warunku, np. *Все можуть зробити людські руки, коли захочуть.*
- okolicznikowe przyczyny, np. *Учні любили ці заняття, тому що вони були цікаві.*
- okolicznikowe celu, np. *Ми зібралися для того, щоб розмовляти про майбутнє нашої школи.*
- okolicznikowe skutku, np. *Батько поклав мені руку на голову, так що шапка наповзла на очі.*
- okolicznikowe sposobu, np. *Життя склалося так, що довелося забути про рідне містечко.*

4. Zdania bezpodmiotowe typu: *Світає. Гримить. Збирається на дощ.*

5. Rekcja czasowników – przykłady:

- бажати кому? чого? *їй щастя*
 боротися з ким? з чим? *з ворогом, за кого? за що? за свободу*
 бути ким? чим? *лікарем*
 вивчати що? *англійську мову*
 вітати кого? з чим? *товаришу з днем народження*
 володіти чим? *мовами*
 всміхатися (усміхатися) до кого? *до мене*
 вчити (учити) кого? що? *учнів*
 говорити чим? *польською мовою*; про кого? про що? *про свою подорож*
 гуляти чим? *парком*; по чому? *по парку*
 дивитися що? *фільм*; через що? *через вікно*; крізь що? *крізь щілину*

думати про кого? про що? *про минуле*
 дякувати кому? чому? за що? *їй за роботу*
 журитися за ким? чим? *за чоловіком*
 забувати кого? що? *вашу адресу*
 закликати до чого? *до боротьби*
 знати кого? що? *твої наміри*, про кого? про що? *ніхто не знає про нього*
 іти (куди?) *до школи, в школу, на фабрику, чим? вулицею*
 їздити куди? *до міста, в Україну, на вокзал*
 їхати чим? *велосипедом*, на чому? *на возі*, в чому? *в трамваї*
 казати що? про кого? про що? *про свої плани*
 кидати що? чим? в кого? у (в) що? *він кинув камінь/каменем в дерево*
 класти що? до чого? *овочі до супу*, що? в що? куди? *овочі в суп*
 користуватися чим? *словниками*
 купувати що? в (у) кого? *автомобіль у знайомого*
 лікуватися від чого? *від запалення легенів*
 мити що? чим? *руки милом*
 молитися кому? *Богові*
 навчати кого? чого? *учнів української мови*
 насміхатися з кого? з чого? *з нього*
 одружуватися з ким? *з нею*
 одягатися в що? *в білу сукню*
 пам'ятати про кого? про що? *про день народження*
 писати що? кому? до кого? *листа матері, до матері*
 піклуватися про кого? про що? *про дочку*
 побачити кого? що? *знайому*
 прибирати що? *кімнату*
 просити в кого?/кого? про що? *в Ольги/Ольгу про допомогу*; в кого? чого? *в батька*
дозволу
 розповідати кому? що? про кого? про що? *хлопцеві про екскурсію*
 сваритися з ким? *з матір'ю*
 сидіти за чим? *за столом*, на чому? *на дивані*, в(у) чому? *у кріслі*
 сідати за що? *за стіл*, до чого? *до столу*
 слідкувати за ким? за чим? *за чоловіком*
 стежити за ким? за чим? *за змінами*
 телефонувати кому? *батькові*
 тішитися ким? чим? *авторитетом*
 тужити за ким? за чим? *за дітьми*
 турбуватися за кого? за що? *за доньку*, про кого? про що? *про рідних*
 хвалитися ким? чим? *своїми оцінками*
 чекати на кого? на що? *на сестру*, кого? чого? *сестри*, кого? що? *сестру*
 шукати кого? що? *знайому дівчину, цікаву книжку*

Przykładowe zadania na poziomie podstawowym

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1

Usłyszysz dwukrotnie pięć krótkich tekstów. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu w pytaniach 1–5 z podanych odpowiedzi wybierz właściwą. Zaznacz literę A, B lub C.

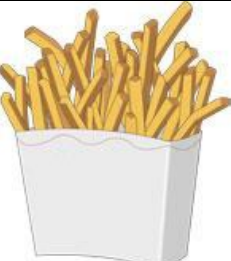

1. Котрий із чоловіків є дідусем Петра?

A.	B.	C.
		

2. Скільки сьогодні заплатить Василь за гру?

A.	B.	C.
200 грн.	400 грн.	500 грн.

3. Що замовляє жінка?

A.	B.	C.
		

4. Де можна почути таке повідомлення?

- A. у готелі
- B. у магазині
- C. у кінотеатрі

5. Про що розмовляє Оля?

- A. про свої канікули
- B. про свою школу
- C. про своє хобі

Transkrypcja

1. *Наталя:* Привіт, Петре!
- Петро:* Привіт, Наталю!
- Наталя:* Ти прийшов сюди сам?
- Петро:* Ні, я з дідусем.

Наталя: Я його не бачу.

Петро: Він ось там, з приятелями.

Наталя: Цей з бородою і в окулярах?

Петро: У нього сива борода, і він не носить окулярів.

2. Степане, привіт! Василь турбує. Знаю, що не можеш взяти трубку, але маю для тебе важливу інформацію. Якщо хочеш, можу купити тобі комп'ютерну гру, про яку ми говорили. Якщо я придбаю її сьогодні, отримаю 50% знижки і замість платити 400 гривень заплачу 200. Передзвони, прошу! У крамниці буду до 16.30. Бувай!
3. *Офіціант:* Чи можу приймати замовлення?
Клієнтка: Так. Будь ласка чизбургер.
Офіціант: Боюся, що зараз не маємо чизбургерів.
Клієнтка: А може маєте картоплю фрі?
Офіціант: Звичайно.
Клієнтка: Ох, прошу зачекати. Я передумала і візьму щось інше. У меню є вегетаріанська піца. Я замовлю її замість картоплі фрі.
4. Шановні пані та панове! Сьогодні маємо для Вас спеціальну пропозицію. Кожен, хто витратить більше ніж 200 гривень на одяг або спортивне взуття, отримає безкоштовний квиток у кінотеатр або візьме участь у жеребкуванні чудового відпочинку в п'ятизірковому готелі в Іспанії.
5. *Віктор:* Чи це правда, що ти вступила до гуртка любителів фотографії?
Оля: Так. Там чудово! Зустрічаємося двічі на тиждень після занять, часто відвідуємо різні куточки міста і робимо багато фотографій. Це приносить таке задоволення, що почувуюся як під час канікул.
Віктор: Г-м, цікаво!

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie bardzo proste i krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka [...].

Wymagania szczegółowe

2.3. *Uczeń znajduje w tekście określone informacje (1, 2, 3).*

2.5. *Uczeń określa kontekst wypowiedzi (4).*

2.2. *Uczeń określa główną myśl tekstu (5).*

Rozwiązanie

1. B, 2. A, 3. C, 4. B, 5. C

ZNAJOMOŚĆ FUNKCJI JĘZYKOWYCH

Zadanie 2

Usłyszysz dwukrotnie cztery pytania (1–4). Do każdego z nich dobierz właściwą odpowiedź (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedna odpowiedź została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnego pytania.

- A. Ні, він їде до Площі Ринок.
- B. Недалеко від лікарні.
- C. Через два тижні.
- D. Думаю, це було у вівторок.
- E. За місто, на дачу.

1.	2.	3.	4.

Transkrypcja

Pytanie 1. Галя, де ти живеш?

Pytanie 2. Куди ви їдете на вихідні?

Pytanie 3. Автобус номер п'ять їде до проспекту Шевченка?

Pytanie 4. Микла, коли в тебе починаються канікули?

Wymagania ogólne

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.

Rozwiązanie

1. B, 2. E, 3. A, 4. C

Zadanie 3

Uzupełnij dialogi (1–3), wybierając spośród podanych odpowiedzi brakującą wypowiedź jednej z osób. Zakreśl literę A, B lub C.

1.

X: Богдане, що будемо замовляти?

Y: .....

A. Моя бабуся дуже смачно готує.

B. Може візьмемо десерт?

C. Дякую, і вам смачного!

2.

X: Коли поїдемо на екскурсію до Канева?

Y: .....

A. Ви тепер бажаєте карту Канева?

B. Вчора відвідали Канів гості з Польщі.

C. Завтра вранці, з учасниками Шевченківської конференції.

3.

X: .....

Y: На жаль, сьогодні я буду зайнята весь день.

A. Чи знаєш Іванко, що завтра у нашій школі буде концерт бандуристів?

B. Іванко, можемо зустрітися ввечері і разом піти на концерт?

C. Іванко, любиш слухати, як грають на бандурі?

Wymagania ogólne

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.

Rozwiązanie

1. B, 2. C, 3. B

Zadanie 4

Do każdej z opisanych sytuacji (1–3) wybierz odpowiednią reakcję. Zakreśl literę A, B lub C.

1. W kasie kupujesz bilet do Warszawy. Co powiesz?

- A. Дайте, будь ласка, квиток до Варшави.
- B. Хочу дістати білет до Варшави.
- C. Чи можу я повернути білет до Варшави?

2. W księgarni chcesz zapytać o przewodnik po polsku. Co powiesz?

- A. Вибачте, чи ви маєте путівник польською мовою?
- B. У вас є екскурсовод, який розмовляє польською мовою.
- C. Вибачте, у вас є екскурсовод по Польщі?

3. Zaproś Jurka na swoje urodziny.

- A. Юрко, завтра не буду в школі, бо маю день народження.
- B. Юрко, ти повинен знати, що завтра мій день народження.
- C. Юрко, запрошую тебе завтра до мене на день народження.

Wymagania ogólne

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.

13. Uczeń posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

Rozwiązanie

1. A, 2. A, 3. C

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 5

Przeczytaj trzy oferty letniego odpoczynku dla młodzieży (A–C) oraz informacje o czterech osobach, które mogą być tymi ofertami zainteresowane (1–4). Do każdej osoby dopasuj ofertę, która by jej najbardziej odpowiadała. Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedna oferta pasuje do dwóch osób.

Котра пропозиція зацікавить когось, хто	
1.	мріє завоювати приз керівника спортивного клубу?
2.	хоче навчитися співати пісень?
3.	цікавиться фотографуванням?
4.	цікавиться історією запорожців, їхніми звичками і пригодами?

Юні друзі! Ви хочете корисно і цікаво провести канікули? Ми залюбки допоможемо Вам!

A. Табір «Козацька фортеця» дбає про цікаве літнє дозвілля учнів та школярів. Сюди приїжджають ті, хто хоче спробувати справжнього козацького життя та відпочити від школи, батьків, телевізорів і комп'ютерів. Тут можна навчитися їздити верхи, управляти старовинним човном, стріляти з лука, орієнтуватися в лісі, знаходити шлях

за допомогою компаса, ознайомитися з козацькою кухнею. Вихованням займаються вчителі історії та досвідчені інструктори.

В. Літній табір «Чайка» в Криму приймає хлопців і дівчат віком від 8 до 15 років. Він розташований на березі моря, у ньому є Будинок дитячої творчості, кіноконцертний зал і фотомайстерня. Тут працюють гуртки різного спрямування: танцювальний, художній, вокальний, історії українського козацтва, рукоділля. Кожен з вас знайде собі щось до вподоби. У таборі проводять конкурсні програми, костюмовані шоу, концерти, вечірні вогнища. Щодня дискотека і розважальні програми.

С. Спортивний табір клубу карате «Агеу» запрошує молодь, яка хоче пережити незабутню пригоду. У таборі чудовий парк з тенісним кортом, волейбольним, баскетбольним та футбольним майданчиками, річка, джерело мінеральної води. Крім тренувань з карате, хлопці і дівчата займаються й іншими видами спорту. Вихователями працюють педагоги, студенти інституту фізкультури та тренери. Відпочинок у таборі закінчується змаганням за кубок Директора клубу.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.2. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. C, 2. B, 3. B, 4. A

Zadanie 6

Przeczytaj teksty (1–4) Do każdego z nich dobierz odpowiednie zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnego tekstu.

1.

2.

3.

4.

- A. Такий текст заохочує до здорового харчування.
- B. Це текст, який можемо прочитати на упаковці ліків.
- C. Цей текст – це реклама нового дитсадка.
- D. Автор цього тексту шукає житло.
- E. Табличку з таким написом можна побачити у музеї.

1.	2.	3.	4.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymagania szczegółowe

3.4. *Uczeń określa kontekst wypowiedzi (1, 2).*

3.3. *Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu (3, 4).*

Rozwiązanie

1. E, 2. B, 3. A, 4. D

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Zadanie 7

Przeczytaj tekst. Spośród wyrazów podanych w ramce wybierz właściwe, poprawne pod względem gramatycznym i leksykalnym uzupełnienie luk 1–3. Wpisz odpowiednią literę (A–F) obok numeru luki. Trzy wyrazy zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

До аеропорту Дмитро 1. _____ дуже рано. Він 2. _____ Галину, свою молодшу сестру, яка мала прилетіти з Німеччини о сьомій годині. Дізнавшись у довідковому бюро, що літак із Берліна 3. _____ за півгодини, він пішов до залу чекання.

A.	B.	C.	D.	E.	F.
приходив	зустрічав	заземлиться	вітав	приїхав	приземлиться

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Rozwiązanie

1. E, 2. B, 3. F

Przykładowe zadania na poziomie rozszerzonym

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi na temat zdrowia. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu dopasuj do każdej wypowiedzi (1– 4) odpowiadające jej zdanie (A–E). Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

- A. Мене лікує усмішка лікаря.
- B. Регулярно й охоче відвіую кабінет стоматолога.
- C. Допмагаю собі без зайвих розмов та порад.
- D. Мені допомогла розмова з ровесниками.
- E. Вважаю, що здорове харчування впливає на наш вигляд.

1.	2.	3.	4.

Transkrypcja

1. Особисто я вважаю, що запорукою здоров'я і краси є профілактика. Не біжу в поліклініку з уже опухлою щокою, або коли шлунок чи хребет починають сильно боліти. Я часто буваю у лікаря, який перевіряє мої зуби. Біль тільки сигналізує про хворобу, а їй слід запобігти. Отже, погодьтеся зі мною, що краще не доводити до моменту, коли негайно треба звертатися до лікаря.

2. На жаль, я часто хворію і доводиться ходити до спеціалістів. Найбільше мені не подобаються візити у стоматолога. Ларинголога не зараховував до моїх улюблених доти, доки не потрапив в один кабінет, у якому молоденька спеціалістка не тільки не завдала болю, а й ще всміхалася чудово. Це мене влаштовує.

3. Є такі дні, коли нічого не хочеться, відчуваю себе самотнім, у безвихідній ситуації. Я навіть звернувся за порадою до лікаря, але він не допоміг. Одного разу я зустрівся з приятелями і щиро розповів їм про свої справи. Виявилось, що не тільки я змагаюся з такими проблемами. Мені відразу стало легше і повернувся добрий настрій.

4. Деякі вважають, що це питання нетактовне, хоча багато молодих людей страждає від прищів на обличчі. Це дуже погано впливає на вигляд, самооцінку і в результаті – на наше самопочуття. Я ходжу до лікаря, намагаюся також регулярно користуватися порадами спеціаліста з харчування. Дотримуюся дієти і чекаю результатів.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie proste, krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].

Wymaganie szczegółowe

2.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. B, 2. A, 3. D, 4. E

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 2

Przeczytaj tekst o tym, co może zapewnić ci radość i dobre samopoczucie. Do każdego akapitu (1 – 3) dopasuj zdanie wyrażające jego główną myśl (A–D). Wpisz odpowiednie litery obok numerów akapitów. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnego akapitu.

ЩОБ БУТИ МІЦНИМ І ВЕСЕЛИМ!

1. _____

Що найважливіше? Почнемо з режиму дня. Якщо ти будеш спати, їсти, гуляти, готувати уроки завжди в один той же час, твоєму організму буде легко працювати, а ти почуватимешся здоровим і бадьорим. Виявляється, що швидше починають працювати, менше втомлюються і швидше засинають учні, які дотримуються цих правил.

2. _____

Шкільні заняття і підготовка уроків займає багато часу. Немало часу займають додаткові заняття, які розвивають ваші зацікавлення. Але пам'ятайте, що навчання треба чергувати з активним відпочинком. Фізичні вправи на свіжому повітрі, екскурсії, прогулянки, поїздка за місто – все це дає чудовий заряд енергії на наступний тиждень.

3. _____

Особливу увагу треба приділяти харчуванню. Їжа має відповідати потребам молодого організму і забезпечити його розвиток. Вона мусить бути різноманітною, містити білки, жири, вуглеводи, мінеральні речовини та вітаміни. Тому купуй молоко, сир, овочі та фрукти, рибу та м'ясо, пий мінеральну воду і свіжі соки!

A. Не забувай про рух!

B. Будь розумним господарем свого холодильника!

C. Склади розклад з точним розпорядком дня!

D. Навчися позитивно думати!

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.2. Uczeń określa główną myśl poszczególnych części tekstu.

Rozwiązanie

1. C, 2. A, 3. B

Zadania 3

Przeczytaj tekst, z którego usunięto cztery zdania. Wpisz w luki 1–4 litery, którymi oznaczono brakujące zdania (A–E), tak aby otrzymać logiczny i spójny tekst. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

ІНТЕРНЕТ

Сьогодні Інтернет – це потужне джерело інформації й альтернатива довідникам, словникам, картам, а навіть книгам і підручникам. Це не тільки звичайний поширювач інформації, але також комунікаційний засіб комунікації для кожного з нас. 1. _____ . Вони мають доступ до нього в себе вдома або у друзів. 2. _____ . Кількома натисками на клавіатурі вони мають можливість пошуку і доступу до того, що їм потрібно. Можуть прочитати новини, книжку, послухати музику, подивитися фільм.

Але Інтернет ніколи не замінить якісну освіту. Чому? 3. _____ . Він навчить як безпечно переходити від однієї сторінки до іншої, як користуватися електронною поштою, і як швидко надіслати листа своєму другові з іншого континенту. Вчитель підкаже, як знаходити, аналізувати й використовувати інформацію доступну в мережі. 4. _____ .

- A. Крім того, у стінах школи: в бібліотеці або комп'ютерному класі.
- B. Тому що для цього завжди потрібен учитель.
- C. Учень творить всесвітню базу комп'ютерних систем.
- D. Дуже часто ним користуються також учні.
- E. А також усвідомить, що Інтернет – це інструмент для підвищення знань.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.6. Uczeń rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.

Rozwiązanie

1. D, 2. A, 3. B, 4. E

Zadanie 4

Przeczytaj informacje o trzech osobach (1–3) oraz cztery propozycje doskonalenia językowego (A–D). Następnie do każdej osoby dopasuj jedną propozycję, która by jej najbardziej odpowiadała. Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedna propozycja została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnej osoby.

<p>1.</p> 	<p><i>Михайло</i> вважає, що найкращий спосіб вивчення мови – це перебування у державі, в якій нею спілкуються. Тому під час літніх канікул він вирішив поїхати на двотижневий курс вивчення англійської мови за кордон.</p>	
<p>2.</p> 	<p><i>Ірина</i> вже добре володіє іноземною мовою. На вихідні вона хотіла б відпочити й у приємній атмосфері поспілкуватися іноземною мовою.</p>	

<p>3.</p> 	<p><i>Igor</i> непогано володіє іноземною мовою. Він вивчає мову вже два роки. Тепер хоче вчитись удома самостійно і безкоштовно.</p>	
---	---	--

A. Запрошуємо на Курси іноземних мов до Скарбниці знань!

У нас Ви зможете зустрітися з цікавими людьми – нашими гістьми з США, Великобританії та інших країн. Ми пропонуємо Вам інтерактивну форму навчання, поміж іншими, перегляд американських фільмів. Серед учасників нашого курсу буде також розіграно приз – тижневу поїздку до Лондона. Чекаємо Вас!

B. Розпочинаємо набір на курси іноземних мов у центрі «Бояр»! На нашому сайті Ви можете безкоштовно пройти тестування своїх знань іноземної мови. З понеділка по п'ятницю, у зручний для Вас час, пропонуємо заняття вдома або у нашому центрі, індивідуально або у невеликих групах (2-4 особи).

C. Інтернет-курс англійської для тих, хто хоче добре володіти іноземною мовою! Курси проводимо безкоштовно. Маємо чудову пропозицію - підготований збірник тестових завдань та інтерактивних вправ. Ви можете самостійно вибрати рівень навчання й учитися тоді, коли маєте час та бажання.

D. 20 червня – 25 серпня запрошуємо на літні курси англійської мови в Оксфорді! Це курс для молодих людей із різних куточків світу. Забезпечуємо проживання в англійських сім'ях і пропонуємо участь у різних культурних заходах. Вартість навчання для одного студента – 170 євро за 7 днів, або 300 євро за 14 днів. Вартість подорожі учасники оплачують самостійно.

Wymagania ogólne

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. D, 2. A, 3. C

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Zadanie 5

Przetłumacz na język ukraiński podane w nawiasach fragmenty, tak aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych fragmentów zdań.

1. Мій брат молодший (*ode mnie o pięć*) ..... років.
2. Учні дуже часто (*korzystają ze słowników*) .....
3. Моя мама дуже любить розповідати (*o swoich przygodach*) .....
4. Завтра (*kolację zjemy w restauracji*) .....
разом з нашими друзями з Канади.
5. (*Co tydzień tam*) ..... заняття з української мови.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

V. Przetwarzanie wypowiedzi.

Uczeń zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].

Wymagania szczegółowe

8.1. Uczeń przekazuje w języku obcym informacje sformułowane w języku polskim.

Rozwiązanie

1. від мене на п'ять; за мене на п'ять

2. користуються словниками

3. про свої пригоди

4. будемо вечеряти в ресторані; вечерятимемо в ресторані; повечеряємо в ресторані

5. Щотижня в мене; Щотижня я маю; Кожного тижня в мене; Кожного тижня я маю

TWORZENIE WYPOWIEDZI PISEMNEJ**Zadanie 6**

Obejrzałeś/obejrzałaś film w nowym kinie. W mailu do kolegi/koleżanki z Ukrainy:

- **wyjaśnij, dlaczego nowe kino Ci się podobało**
- **napisz, dlaczego polecasz obejrzany film**
- **opisz, co zdarzyło się, kiedy wracałeś/wracałaś z kina.**

Podpisz się jako XYZ. Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność i logika wypowiedzi oraz zakres i poprawność środków językowych.

Wymagania ogólne

III. Tworzenie wypowiedzi

Uczeń samodzielnie formułuje krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi [...] pisemne.

IV. Reagowanie na wypowiedzi

Uczeń [...] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, [...] w formie prostego tekstu [...].

Wymagania szczegółowe

5.5. Uczeń wyraża i uzasadnia swoje poglądy, uczucia.

7.4. Uczeń proponuje [...].

5.4. Uczeń relacjonuje wydarzenia z przeszłości.

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Przykładowa wypowiedź

Привіт, Павле!

Я рада, що у тебе все гаразд. У мене почалися канікули. Вчора друзі запросили мене до кінотеатру. Ми вже давно збиралися піти в кіно. Наш новий кінотеатр чудовий, у ньому багато просторих кінозалів та два кафе. Ми дивилися фільм «Матриця». Думаю, що тобі треба його побачити. У ньому грає твій улюблений актор, а спецефекти тобі також сподобаються.

Уявляеш, коли я поверталася додому, зустріла твого знайомого – Олега. Він запросив мене в піцерію. Ми також домовилися зустрітися у суботу. Олег просив передати тобі привіт. Ось такі у мене новини.

На все добре!

XYZ

Ocena wypowiedzi (zgodnie z kryteriami oceniania na s. 102–104)

Treść: poziom 4. Uczeń odniósł się do trzech elementów z polecenia i rozwinął każdy z nich.

Spójność i logika wypowiedzi: poziom 2. Wypowiedź jest w całości spójna i logiczna.

Zakres środków językowych: poziom 2. Zadowalający zakres środków językowych; w wypowiedzi występuje wiele precyzyjnych sformułowań, np. *кінотеатр, багато просторих кінозалів, спецефекти, коли я поверталася додому, домовилися зустрітися у субботу, ось такі у мене новини.*

Poprawność środków językowych: poziom 2. Wypowiedź nie zawiera błędów.

JĘZYK WŁOSKI

Struktury gramatyczne

RZECZOWNIK

1. Liczba pojedyncza rzeczownika, np. *libro, attore, attrice, ragazza, città, virtù, caffè, tesi, cinema, programma, auto, sport, turista, uomo, uovo, banco, amico*
2. Liczba mnoga rzeczownika, np. *libri, cani, ragazze, chiavi, città, virtù, caffè, tesi, cinema, programmi, auto, sport, i turisti, le turiste, uomini, uova, banchi, amici*
3. Rodzaj żeński rzeczownika, np. *donna, cornice, abitudine, serie, tesi, università, mano, foto, mail*
4. Rodzaj męski rzeczownika, np. *uomo, cane, caffè, programma, cinema, pilota*
5. Zgrubienia i zdrobnienia, np. *librone, libraccio, libretto, libruccio, libricino*

DETERMINANTY RZECZOWNIKA

1. Rodzajnik określony, nieokreślony, częściowy
  - wyrażenie ilości, np. *Vuoi un po` di pane? Vuoi del vino? un bicchiere pieno di latte*
  - opuszczenie rodzajnika przed rzeczownikiem, np. *parlare italiano, avere fame, andare in bicicletta, andare a casa, con piacere, fare da padre, Marco è architetto, senza luce, Milano è una bella città*
  - zastosowanie lub pomijanie rodzajnika w datach, np. *oggi è il 25 maggio, oggi è martedì 25 maggio*
2. Zaimki i przymiotniki wskazujące
  - questo, quello i ich formy, np. *quest'animale, questa amica, quei bambini, quegli uomini, quello struzzo*
  - zaimek wskazujący questo, quello, np. *Non fare questo! Il libro che ho comprato è quello.*
  - zaimki wskazujące wzbogacone o przysłówki: *qui, qua, oraz lì, là, np. La mia borsa è questa qui.*
3. Zaimki i przymiotniki dzierżawcze, np. *il mio libro, mia sorella, la mia sorellina, la loro sorella, la mia mamma, il mio zio preferito, è mio, è il mio*
4. Zaimki i przymiotniki pytające, np. *Qual è il tuo? Chi è? Quanta pasta vuoi? Quanto costa? A chi scrivi? Che cosa c'è?*
5. Zaimki i przymiotniki nieokreślone, np. *qualche, alcuno, nessuno, ogni, tanto, molto*
6. Liczebniki główne i porządkowe, np. *due, un milione, primo, ventunesimo*
7. Liczebniki zbiorowe, np. *paio, coppia, dozzina, ventina*

PRZYMIOTNIK

1. Liczba pojedyncza i liczba mnoga, np. *buono, buoni, buona, buone, grande, grandi*
2. Rodzaj żeński i rodzaj męski, np. *buona, buono, grande*
3. Przymiotniki regularne i nieregularne, np. *blu, viola, rosa, bello (un bel libro, un libro bello)*
4. Stopniowanie przymiotników
  - stopień równy np. *Mario è povero ma felice*
  - stopień porównujący (skala równości, wyższości i niższości), np. *Mario è tanto povero quanto felice, Marco è più povero di Luigi, Luigi è meno povero di Marco.*
  - stopień najwyższy względny i absolutny, np. *Marco è il più ricco del mondo, Marco è ricchissimo*

5. Intensyfikacja znaczenia przymiotnika w stopniu absolutnym, poprzez powtórzenie przymiotnika, np. *un abbraccio forte forte, sembrava piccolo piccolo*
6. Miejsce przymiotnika w zdaniu, np. *un gatto nero, una donna interessante*
7. Wpływ zmiany miejsca przymiotnika na znaczenie zdania, np. *un buon uomo, un uomo buono, un gran personaggio, un personaggio grande*

ZAIMEK

1. Zaimki osobowe
  - w funkcji podmiotu, np. *io, tu, lui, lei, noi, voi*
  - w funkcji dopełnienia bliższego oraz dopełnienia dalszego, np. *mi, me, ti, te, lo, gli, la, le, ci, vi*
  - formy akcentowane, np. *me, te, lui, lei, noi, voi*
  - formy nieakcentowane, np. *mi, ti, lo, la, ci, vi*
2. Zaimki podwójne, np. *te lo, glielo, se li, ce li*
  - miejsce zaimków podwójnych w zdaniu, np. *glielo porto, te lo regalo, dammelo*
3. Zaimki względne proste i złożone, np. *che, chi, cui, il quale, le quali*
4. Częstki *ci, vi, ne* i ich miejsce w zdaniu, np. *Al cinema ci vado domani. Di libri ne prendo due. Di libri devo prenderne due.*

PRZYSŁÓWEK

- podstawowe przysłówki czasu, miejsca i sposobu, np. *oggi, ora, adesso, domani, lì, là, qui, qua, fuori, felicemente, bene, male, volentieri*
- formy regularne i nieregularne przysłówków zakończonych na – *mente*, np. *allegramente, velocemente, facilmente, abitualmente, particolarmente, similmente*
- formy nieregularne: *bene, male*
- *molto, tanto, troppo* w funkcji przysłówka, np. *mi piace molto, piange troppo, ridiamo tanto*
- wyrażenia przysłówkowe, np. *all'improvviso, d'ora in poi, a lungo, in fretta*
- stopniowanie przysłówków – formy regularne i nieregularne, np. *velocemente – più velocemente – il più velocemente, tardi – più tardi – il più tardi/ tardissimo*

PRZYIMEK I SPÓJNIK

1. Przyimki proste, np. *di, a, da, in, per, fra, con*
  - zastosowanie przyimków *a, in*, np. *Sono a casa. Vado in palestra. Vivo a Torino. Vivo in Piemonte. Parto in aereo.*
  - zastosowanie przyimków *di, da*, np. *Sono di Londra. Vengo da Londra. Vuoi qualcosa da bere? Una casa piena di libri. Dico di sì.*
2. Przyimki ściągnięte, np. *della, nel, sul, al*
3. Spójniki proste i złożone, np. *e, ma, o, perché, finché*
4. Podstawowe spójniki współrzędne i podrzędne, np. *e, anche, come, né, o, oppure, dunque, se, che, dopo che*

CZASOWNIK

1. Czasowniki regularne i nieregularne
  - odmiana I, II, III koniugacji, np. *prendo, prendi, prende, prendiamo, prendete, prendono; ho, hai, ha, abbiamo, avete, hanno*
  - wieloznaczność czasowników, np. *fare, mettere, essere, avere, prendere, passare*
  - opozycje czasowników, np. *dire/parlare, guardare/vedere, ascoltare/sentire, andare/venire*
2. Czasowniki modalne, *volere, potere, dovere*

- czasowniki modalne w czasach przeszłych złożonych, np. *Sono dovuto partire. Ho dovuto correggere.*
- 3. Czasowniki posiłkowe
  - użycie i funkcja czasownika piacere, np. *mi piace questo dolce, mi piacciono questi dolci, ti piace questo libro, ci piacciono i film americani*
- 4. Czasowniki zwrotne, np. *chiamarsi, alzarsi*
  - czasowniki zwrotne w strukturach z czasownikami modalnymi, np. *Anna deve alzarsi presto. Anna si deve alzare presto. Anna ha dovuto alzarsi presto. Anna si è dovuta alzare presto.*
- 5. Konstrukcje bezokolicznikowe *bisogna, è necessario*, np. *Bisogna studiare molto. Oggi è necessario conoscere almeno una lingua straniera.*
- 6. Czasowniki przechodnie i nieprzechodnie, np. *aiutare, bere, studiare, andare, rimanere, tornare*
- 7. Strona czynna i bierna czasownika w czasach: teraźniejszym, przeszłym dokonanym i niedokonanym, zaprzeszłym, przyszłym, oraz w trybie warunkowym prostym, np. *Marco ama Luisa, Luisa è amata da Marco, Marco ha amato Luisa, Luisa è stata amata da Marco.*
- 8. Forma bezosobowa z częścią *si*, np. *Qui si può stare.*
- 9. Część *ci* z czasownikami *essere* i *volere*, np. *ci sono dei libri, c'è un cane, ci vuole un'ora*
- 10. Część *ci* z czasownikiem *avere*, np. *ce l'ho, non ce l'abbiamo*

TRYBY I CZASY

1. Tryb oznajmujący
  - czas teraźniejszy, np. *Leggo un libro. Marco corre veloce. Andiamo al cinema.*
  - czas przeszły (prosty, złożony, zaprzeszły), np. *Sono tornato a casa. Abbiamo mangiato la pasta. Il tempo era bello. Quando aveva finito la lezione è tornata a casa.*
  - czas przyszły (prosty i złożony), np. *Domani partirò. Il mese prossimo andremo al mare. Domani alle cinque sarò partito.*
  - konstrukcja *stare* + imiesłów przysłówkowy, np. *Sto studiando.*
  - konstrukcja *stare per fare*, np. *Sto per uscire.*
2. Tryb rozkazujący, np. *Parla! Bevi! Scendi! Non parlare! Andiamo! Venite! Fa'! Alzati!*
3. Tryb rozkazujący z zaimkami osobowymi, np. *Aiutalo! Non lo aiutare! Non aiutarlo! Dammi una mano!*
4. Tryb warunkowy prosty i złożony, np. *Uscirei. Sarei uscita, ma non posso.*
5. Formy implicyjne
  - imiesłów przysłówkowy, np. *Uscendo di casa, ho visto Marco.*
  - imiesłów bierny, np. *Finita la lezione, siamo andati da Paolo.*
  - bezokolicznik, np. *Credo di essere felice. Esco per non disturbare.*
6. Zgodność czasów:
  - zdanie główne w czasie teraźniejszym, np. *Marco incontra la ragazza che ha conosciuto alla festa.*
  - zdanie główne w czasie przeszłym, np. *Marco ha incontrato la ragazza che aveva conosciuto alla festa.*
7. Okres warunkowy
  - hipoteza prosta: *Se + presente + presente; Se + futuro + futuro*, np. *Se ho tempo, vengo. Se riuscirò ti accompagnerò io.*
  - hipoteza niemożliwa do spełnienia odnosząca się do przeszłości: *Se + imperfetto + imperfetto*, np. *Se lo sapevo ti telefonavo subito.*

8. Mowa zależna i niezależna bez okresów warunkowych i bez futuro nel passato, np. *Maria dice: „Vengo anch'io”*. *Maria dice che viene anche lei*.

SKŁADNIA

1. Zdanie pojedyncze

- Zdanie oznajmujące, np. *Maria è rimasta a casa*.
- Zdanie pytające wprowadzone przez słowa takie, jak, np. *dove, quando, chi, che cosa, perché*, np. *Mi dici quando ci vediamo? Non so come fare. Gli ho chiesto dove andiamo*.
- Zdanie przeczące, np. *Dovevo andare al cinema, invece sono rimasta a casa*.
– brak podwójnego przeczenia w zależności od miejsca zaimka nieokreślonego: *nessuno, niente, mai*, np. *Non ho visto nessuno, nessuno è entrato*.

2. Zdanie złożone

- Zdanie bezokolicznikowe
– z czasownikami modalnymi *dovere, potere, volere*, np. *Per poterlo fare, bisogna chiedere a Marco*.
– z czasownikami *fare, lasciare, dire, pensare*, np. *Penso di fare in tempo, penso di dirgli tutto*.
– konstrukcja *prima di*, np. *Prima di uscire devi fare i compiti*.
- Zdania złożone współrzędnie i podrzędnie
– zdanie podmiotowe, np. *Si sa che lui ha dei problemi*.
– zdanie dopełnieniowe, np. *Tutti sanno che lui ha dei problemi*.
– zdanie względne z *chi, che, cui, il quale*, np. *Ho incontrato la ragazza che mi hai presentato ieri*.
– zdanie czasowe z *mentre, quando, appena, dopo che, prima che, finché*, np. *Da quando ti ho conosciuta, penso solo a te*.
– zdanie przyczynowe wprowadzone przez *perché, poiché, visto che, dato che, dal momento che*, np. *Non sono uscito, poiché dovevo fare i compiti*.
– zdanie celowe z *perché, per, da, a*, np. *Vado a studiare. Voglio qualcosa da mangiare*.
– zdanie skutkowe z *che, così...che, tanto...che*, np. *Studio così tanto che non ho tempo per uscire*.
– zdanie przyzwalające z *anche se, nonostante, sebbene, benché*, np. *Anche se sono stanco, uscirò lo stesso*.
– zdanie porównawcze z *così.....come, tanto.....quanto, più....di, meno.....di*, np. *Il problema è più difficile di quanto pensavo*.
– zdanie sposobu z gerundio, np. *È uscito correndo*.
– zdanie wykluczające: *senza+bezokolicznik*, np. *L'ho detto senza volerlo*.
– zdanie warunkowe np. z *a patto che, a condizione che*, np. *Ti aiuterò a patto che tu mi dica la verità*.
– zdania pytające pośrednie, wyrażające pytanie bądź wątpliwość, np. *Dimmi perché l'hai fatto? Non so se partire*.

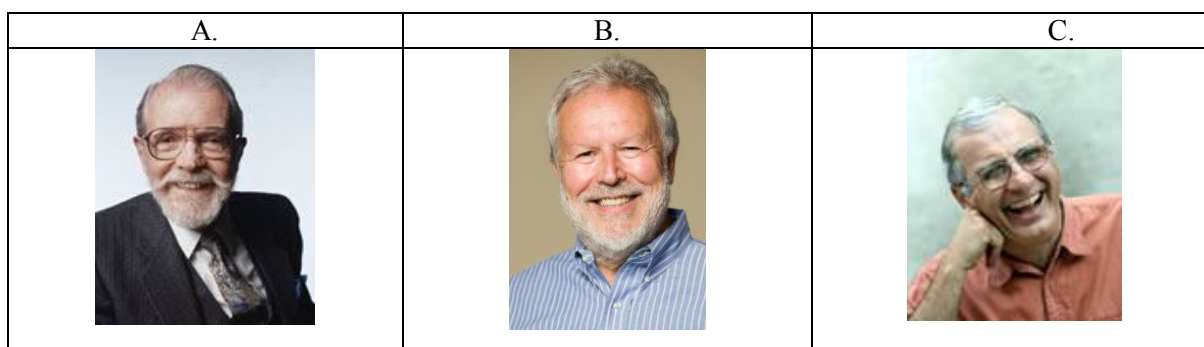
Przykładowe zadania na poziomie podstawowym

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1

Usłyszysz dwukrotnie pięć krótkich tekstów. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu w pytaniach 1–5 z podanych odpowiedzi wybierz właściwą. Zakreśl literę A, B lub C.

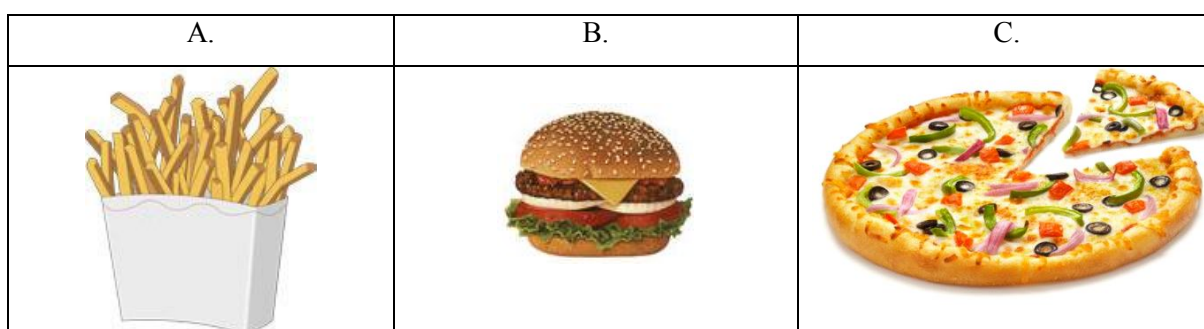
1. Quale di questi uomini è il nonno di Marco?

2. Quanto paga oggi Paolo per il gioco?

A.	B.	C.
20€	40€	50€

3. Che cosa ordina il cliente da mangiare?

4. Dove si può sentire questa comunicazione?

- A. in un albergo
- B. in un negozio
- C. al cinema

5. Di che cosa parla Gianna?

- A. delle sue vacanze
- B. della sua scuola
- C. del suo hobby

Transkrypcja

1. *Luisa:* Ciao Marco.
Marco: Ciao, Luisa.
Luisa: Sei venuto da solo?
Marco: No, c'è mio nonno con me.
Luisa: Non lo vedo.
Marco: È là, con gli amici.
Luisa: È quel signore con la barba e gli occhiali?
Marco: Ha la barba grigia, ma non porta gli occhiali.
2. Ciao Pietro. Sono Mario. Lo so che non puoi rispondere al telefono, ma ho un'importante notizia per te. Se vuoi posso comprarti il videogioco di cui avevamo parlato. Se lo compro oggi riceverò il 50% di sconto e invece di pagare 40 euro ne pago solo 20. Per piacere richiamami. Sarò nel negozio fino alle 16.30. Ciao.

3. *Cliente*: Un cheeseburger, per piacere.
Cameriere: Purtroppo in questo momento non abbiamo cheeseburger.
Cliente: E le patate fritte ci sono?
Cameriere: Certo.
Cliente: Anzi, no, aspetti. Ci ho ripensato. Nel menù c'è la pizza vegetariana. La prendo al posto delle patate fritte.
4. Gentili signori. Oggi abbiamo preparato per voi un'offerta speciale. Ogni persona che spenderà 200 euro in vestiti o scarpe sportive otterrà in omaggio un biglietto del cinema oppure potrà partecipare al sorteggio di una fantastica vacanza in Spagna in un hotel cinque stelle.
5. *Daniele*: È vero che ti sei iscritta al club dei fotografi amatori?
Gianna: Sì, è fantastico! Ci incontriamo due volte la settimana dopo la scuola e spesso usciamo per scattare fotografie in diverse parti della città. È così rilassante che mi sento come in vacanza.
Daniele: Ehi, sembra interessante!

Wymagania ogólne*II. Rozumienie wypowiedzi.*

Uczeń rozumie bardzo proste i krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka [...].

Wymagania szczegółowe

2.3. *Uczeń znajduje w tekście określone informacje (1, 2, 3).*

2.5. *Uczeń określa kontekst wypowiedzi (4).*

2.2. *Uczeń określa główną myśl tekstu (5).*

Rozwiązanie

1. B, 2. A, 3. C, 4. B, 5. C

ZNAJOMOŚĆ FUNKCJI JĘZYKOWYCH**Zadanie 2**

Usłyszysz dwukrotnie cztery pytania (1–4). Do każdego z nich dobierz właściwą odpowiedź (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedna odpowiedź została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnego pytania.

- A. È qui, davanti a lei, guardi!
 B. Non tutti, ma quelli in inglese sì.
 C. Verso le due, penso.
 D. È ora di pranzare, dai, andiamo.
 E. Con te posso andare dappertutto.

1.	2.	3.	4.

Transkrypcja

Pytanie 1. Ti piacciono questi libri?

Pytanie 2. Dario, andiamo al cinema?

Pytanie 3. Scusi, sa dov'è la metropolitana?

Pytanie 4. Michele, a che ora torni oggi?

Wymagania ogólne

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.

Rozwiązanie

1. B, 2. E, 3. A, 4. C

Zadanie 3

Uzupełnij dialogi (1–3), wybierając spośród podanych odpowiedzi brakującą wypowiedź jednej z osób. Zakreśl literę A, B lub C.

1. X: Ieri ho superato il mio esame.

Y: .....

- A. Coraggio!
- B. Buona fortuna!
- C. Molto bene!

2. X: Ciao Carlo, vuoi venire al concerto con me stasera?

Y: .....

- A. Volentieri, grazie!
- B. Sì, ci viene anche lui.
- C. Non ci viene nessuno.

3. X: Che buona questa torta Marta! Mi dai la ricetta?

Y: .....

- A. Non la so fare.
- B. Ma certo, eccola!
- C. Ecco un pezzo di torta!

Wymagania ogólne

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.6. Uczeń wyraża swoje emocje (1).

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia (2, 3).

Rozwiązanie

1. C, 2. A, 3. B

Zadanie 4

Do każdej z opisanych sytuacji (1 – 3) dopasuj odpowiednią reakcję. Zaznacz jedną z trzech możliwości. Zakreśl literę A, B lub C.

1. Chcesz kupić kanapkę z szynką. Co powiesz?

- A. Questo è un panino con il prosciutto.
- B. Ecco un panino con il prosciutto.
- C. Per me un panino con il prosciutto.

2. Chcesz dowiedzieć się, gdzie mieszka koleżanka. Co powiesz?

- A. Di dove sei?
- B. Qual è il tuo indirizzo?
- C. Qui vicino, in via Verdi?

3. Jesteś w Mediolanie. Przechodzień pyta Cię o godzinę. Co odpowiesz?

- A. È mezzogiorno.
- B. Dopo 2 ore.
- C. Alle 3.

Wymagania ogólne

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].

Wymagania szczegółowe

6.3. Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.

13. Uczeń posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

Rozwiązanie

1. C, 2. B, 3. A

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH

Zadanie 5

Przeczytaj wiadomości tekstowe. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią poszczególnych wiadomości. Zaznacz jedną z trzech możliwości, zakreślając literę A, B lub C.

1.

Nel suo sms Carla scrive che

- A. è stata dal dentista.
- B. deve annullare un appuntamento.
- C. vuole invitare Monica a prendere un caffè.

2.

Messaggio	
Da:	stef96@yahoo.it
a:	marcolino@hotmail.it
Soggetto:	Vacanze
Inoltra:	
<p>Ciao Marco, allora giovedì parti? Fortunato te! Sai, io volevo andare al mare, ma i miei genitori preferiscono la montagna. Così abbiamo litigato e alla fine mio padre ha deciso che restiamo a casa. Ci sentiamo dopo il tuo ritorno. Ciao. Stefano</p>	

Stefano passerà le vacanze

- A. in montagna.
- B. al mare.
- C. a casa.

3.

Mamma, io e Maria siamo andate al nuovo centro commerciale, sai quello vicino a scuola. È fantastico! Ho preso un paio di scarpe da ginnastica, sono bellissime! Ho visto anche dei begli orecchini, ma erano troppo cari. Volevo anche comprare un bellissimo maglione celeste, ma non c'era la mia taglia.

Che cosa ha comprato la ragazza?

- A. le scarpe da ginnastica.
- B. un paio di orecchini.
- C. un maglione.

4.

skype Skype™ - amat3ur	
Basia	+ Dodaj osoby
	16:02 Warszawa, Polska
	Polski
	b . s i . w a
Skype	Dodaj numer telefonu
Zadzwoń	
<p>Ciao Basia, ieri era il compleanno di Claudia e devo dirti che fino all'ultimo non sapevo cosa regalarle. Prima ho pensato di comprarle un libro sui cani perché lei va matta per gli animali, ma poi mi sono ricordata che l'anno scorso le abbiamo già comprato un album sui cani. Allora ho pensato di regalarle un disco di musica pop, ma alla fine le ho comprato un biglietto per il concerto del suo gruppo preferito. E ho fatto benissimo perché lei era felicissima!</p>	

Che cosa ha regalato a Claudia la sua amica?

- A. un biglietto per il concerto.
- B. un disco di musica pop.
- C. un libro sui cani.

Wymagania ogólne*II. Rozumienie wypowiedzi.*

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymagania szczegółowe

3.2. Uczeń znajduje w tekście określone informacje. (2, 3, 4)

3.1. Uczeń określa główną myśl tekstu. (1)

Rozwiązanie

1. B, 2. C, 3. A, 4. A

Zadanie 6

Przeczytaj oferty trzech obozów wakacyjnych (A–C) oraz pytania dotyczące tych ofert (1–4). Do każdego pytania dopasuj właściwą ofertę. Wpisz odpowiednią literę w kratkę obok każdego pytania. Jedna oferta pasuje do dwóch pytań.

LE VACANZE NEL CAMPO ESTIVO!

A. Stai pensando di fare il bagnino in piscina, magari come lavoro part time durante le vacanze estive? Ti offriamo la possibilità di partecipare a un corso per bagnini da svolgersi per due settimane nel nostro campo estivo. Dopo ogni giornata di allenamento potrai rilassarti e respirare l'aria fresca di montagna. È necessario superare un test di nuoto per qualificarsi al corso.

B. Se l'acqua è il tuo luogo ideale, ti innamorerai di questo campo estivo. Puoi praticare il nuoto e gli sport acquatici ogni giorno, costruire castelli di sabbia, ammirare le onde e raccogliere le conchiglie sulla spiaggia. Puoi divertirti a cucinare sul fuoco all'aperto e cantare prima di andare a letto. Al termine del soggiorno di dieci giorni ci sarà una grande festa sulla spiaggia organizzata per il tuo gruppo.

C. Trascorri la prima settimana delle tue vacanze nel nostro campo nuotando, praticando il kayak, leggendo le mappe del fiume. Poi, insieme al tuo gruppo, partirai per un viaggio di dieci giorni in kayak. Ogni giorno potrai esplorare nuove regioni di montagna e ammirare magnifici scenari campeggiando in riva al fiume. Goditi una vacanza perfetta!

	Quale offerta è migliore per chi vuole	
1.	trascorrere un soggiorno al mare?	
2.	guadagnare denaro in futuro?	
3.	spostarsi da una zona all'altra?	
4.	andare in vacanza per più di due settimane?	

Wymagania ogólne*II. Rozumienie wypowiedzi.*

Uczeń rozumie [...] krótkie i proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.2. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. B, 2. A, 3. C, 4. C

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Zadanie 7

Przeczytaj tekst. Spośród wyrazów podanych w ramce wybierz właściwe, poprawne pod względem gramatycznym i leksykalnym uzupełnienie luk 1 – 3. Wpisz odpowiednią literę (A – F) obok numeru luki. Trzy wyrazy zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

A. prende	B. nome	C. carattere	D. amo	E. preferisco	F. dà
-----------	---------	--------------	--------	---------------	-------

Cara Patrizia,
nella tua ultima lettera mi parli dei tuoi animali domestici. Hai ragione, avere un animale in casa 1. _____ tanta gioia.

Io ho un cane che ho trovato abbandonato due anni fa. Si chiama Theo, di 2. _____ è molto vivace. Gli piace tanto giocare, vuole stare sempre in compagnia, infatti dobbiamo portarlo sempre con noi dovunque andiamo. Lo 3. _____ tanto, è simpaticissimo anche se qualche volta è anche molto impegnativo. Non saprei più vivere senza di lui.

Ti mando le sue foto, vero che è bellissimo?

Baci,
Maria

Wymagania ogólne

1. *Znajomość środków językowych.*

Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymagania szczegółowe

1. *Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych).*

Rozwiązanie

1. F, 2. C, 3. D

Przykładowe zadania na poziomie rozszerzonym

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Zadanie 1

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi na temat różnych środków transportu. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu dopasuj do każdej wypowiedzi (1–4) odpowiadające jej zdanie (A–E). Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

- A. Con la metropolitana evito il traffico.
- B. Devo andare sempre in macchina.
- C. Preferisco prendere l'autobus.
- D. Per me la bici è l'ideale.
- E. Mi piace andare a piedi.

1.	2.	3.	4.

Transkrypcja

1. Nella mia città non c'è ancora la metropolitana, puoi prendere il tram o l'autobus, ma spesso non sono puntuali. Allora io, anche se mancano piste ciclistiche, mi sposto sempre in bici.
2. Da quando hanno costruito la metropolitana, non prendo più l'autobus. Con il traffico che c'è, il metrò è sicuramente più comodo. E poi la stazione è a due passi da casa mia. Così posso uscire di casa all'ultimo momento.
3. Abito in periferia, quasi fuori città. Ci arrivano pochi autobus e passano raramente. Perciò ogni giorno la mamma mi deve accompagnare con la macchina. Spesso dopo scuola devo aspettarla anche due ore.
4. Da due anni abito con la mia famiglia in città. Per andare in centro o a scuola posso prendere la metropolitana o l'autobus, ma io preferisco andare dappertutto a piedi. Così posso conoscere meglio la città e non perdo tempo alle fermate aspettando i mezzi.

Wymagania ogólne*II. Rozumienie wypowiedzi.*

Uczeń rozumie proste, krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].

Wymaganie szczegółowe

2.3. Uczeń znajduje w tekście określone informacje.

Rozwiązanie

1. D, 2. A, 3. B, 4. E

ROZUMIENIE TEKSTÓW PISANYCH**Zadanie 2**

Przeczytaj tekst, z którego usunięto cztery zdania. Uzupełnij luki (1–4) brakującymi zdaniami (A–E), tak aby powstał spójny i logiczny tekst. Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

IN CHE MODO POSSIAMO RISPARMIARE?

Viviamo in un mondo nel quale abbiamo accesso a molte cose preziose. Peccato che a volte le sprechiamo.

- Una delle cose che sprechiamo di più è l'elettricità. 1. _____ Di conseguenza dobbiamo pagare per l'elettricità che non usiamo.
- Un'altra cosa che sprechiamo è l'acqua. 2. _____ Dovremmo sempre avere la sicurezza di averlo fatto. L'acqua costa molto quindi non dovrebbe essere sprecata.
- 3. _____ Semplicemente cuciniamo troppo. 4. _____ Il modo migliore per risolvere questo problema è comprare e cucinare solo il cibo che siamo in grado di consumare.

In sostanza sprechiamo in soldi quello che guadagnamo con tanta fatica.

- A. Così gettiamo via la maggior parte di quello che abbiamo preparato.
- B. Molto spesso abbiamo le luci e i computer accesi quando non serve.
- C. Eppure è così facile chiudere il rubinetto dopo l'uso.
- D. Tutti questi processi costano molti soldi.
- E. Un'altra cosa che sprechiamo è il cibo.

Wymagania ogólne*II. Rozumienie wypowiedzi.*

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymaganie szczegółowe

3.6. Uczeń rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.

Rozwiązanie

1. B, 2. C, 3. E, 4. A

Zadanie 3

Przeczytaj informacje o trzech osobach (1–3) oraz propozycje turystyczne biur podróży (A–D). Do każdej osoby dopasuj propozycję, która by jej najbardziej odpowiadała. Wpisz rozwiązania do tabeli. Jedna propozycja została podana dodatkowo i nie pasuje do żadnej osoby.

<p>Michele</p> 	<p>1. Per il suo compleanno i genitori vogliono organizzare un viaggio. A Michele piace visitare, ma d'estate fa troppo caldo. Così ha deciso di andare in una città d'arte per una settimana durante le vacanze invernali.</p>	
<p>Paolo</p> 	<p>2. Ogni anno, in agosto, passa due settimane al mare e per altre due frequenta un corso, ogni anno di diverso tipo. L'anno scorso ne ha frequentato uno di cucina italiana in una scuola che offriva lezioni a casa dell'insegnante. Quest'anno vorrebbe frequentare un corso di disegno.</p>	
<p>Enrica</p> 	<p>3. Le vacanze sono per lei un'occasione per fare windsurf, nuotate al mare o al lago. Le piace mangiare. Quest'anno vuole fare una cosa diversa dal solito. D'estate farà un corso per diventare guida turistica.</p>	

A. Per chi vuole preparare i menù tradizionali della cucina italiana, la scuola offre un corso individuale in casa dell'insegnante. Durante le lezioni viene preparato un menù completo: antipasto, primo piatto, secondo piatto e dessert. Le lezioni si svolgono tutto l'anno tranne il mese di agosto, quando la scuola è chiusa.

B. Roma, oltre ad essere ricca di monumenti e di storia, è una città vivace e moderna con un clima dolce. Si può visitarla in tutte le stagioni dell'anno. Si possono fare escursioni alle spiagge vicine o ai laghi vicini.

C. Il villaggio "Stella" è la meta ideale per quelli che cercano un luogo tranquillo per una vacanza a contatto con la natura. Qui vengono organizzati corsi per guide turistiche. Se sei interessato alla storia e all'arte vieni nel nostro villaggio. I corsi si tengono due volte all'anno, in uno dei mesi estivi e anche in gennaio.

D. Il Lago di Como è frequentatissimo dai giovani per la possibilità di fare sport di ogni genere, dal windsurf alle escursioni in montagna. Qui puoi anche partecipare a diversi corsi e imparare a nuotare, disegnare, dipingere o cantare. In più si possono fare gite con guide turistiche specializzate.

Wymagania ogólne

II. *Rozumienie wypowiedzi.*

Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].

Wymagania szczegółowe

3.3. *Uczeń znajduje w tekście określone informacje.*

Rozwiązanie

1. B, 2. D, 3. C

ZNAJOMOŚĆ ŚRODKÓW JĘZYKOWYCH

Zadanie 4

Przeczytaj tekst i uzupełnij go, wpisując w każdą lukę (1 – 5) jeden wyraz z ramki w odpowiedniej formie. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów. Jeden wyraz został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

bello	foglia	abitare	lui	viaggio	due
-------	--------	---------	-----	---------	-----

Caro Paolo,
sono in vacanza in Australia con i miei genitori. (noi) 1. _____ in un bellissimo albergo a Gladstone. Il 2. _____ giorno del nostro soggiorno siamo andati a vedere la barriera corallina. È la cosa 3. _____ del mondo. Abbiamo anche conosciuto un anziano molto simpatico che ci ha invitati nella 4. _____ casa sulla spiaggia. Ho anche visto dei koala che mangiavano 5. _____ di eucalipto. Peccato che non ci sei. L’Australia è fantastica!
Un grande abbraccio,
Barbara

Wymagania ogólne

I. *Znajomość środków językowych.*

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymaganie szczegółowe

1. *Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*

Rozwiązanie

1. *abitiamo*, 2. *second*, 3. *più bell*, 4. *sua*, 5. *foglie/delle foglie/le foglie*

Zadanie 5

Uzupełnij zdania 1–5, wykorzystując podane w nawiasach wyrazy w odpowiedniej formie. Nie należy zmieniać kolejności podanych wyrazów, trzeba natomiast dodać wszystkie niezbędne elementy, aby otrzymać logiczne i gramatycznie poprawne zdania. W każdym zdaniu brakuje maksymalnie czterech elementów. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych fragmentów.

1. Domenica prossima Luigi (*partire / montagna*) con i suoi genitori.
Domenica prossima Luigi _____ con i suoi genitori.
2. Marco e Luisa sono a Roma dove (*stare / visitare*) i musei più famosi.
Marco e Luisa sono a Roma dove _____ i musei più famosi.
3. Anche a me (*piacere / dipingere*) i panorami marini.
Anche a me _____ i panorami marini.
4. In autunno le foglie degli alberi (*diventare / mille colori*).
In autunno le foglie degli alberi _____.
5. Marco non ha voglia (*andare / discoteca*) con noi.
Marco non ha voglia _____ con noi.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Wymagania szczegółowe

1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].

Rozwiązanie

1. parte/partirà per la montagna, 2. stanno visitando, 3. piace dipingere, 4. diventano di mille colori, 5. di venire in discoteca

TWORZENIE WYPOWIEDZI PISEMNEJ

Zadanie 6

Obejrzałeś/obejrzałaś film w nowym kinie. W mailu do kolegi/koleżanki z Włoch:

- wyjaśnij, dlaczego nowe kino Ci się podobało
- napisz, dlaczego polecasz obejrzany film
- opisz, co zdarzyło się, kiedy wracałeś/wracałaś z kina.

Podpisz się jako XYZ. Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność i logika wypowiedzi oraz zakres i poprawność środków językowych.

Wymagania ogólne

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń samodzielnie formułuje krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi [...] pisemne.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń [...] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, [...] w formie prostego tekstu [...].

Wymagania szczegółowe

5.5. *Uczeń wyraża i uzasadnia swoje poglądy, uczucia.*

7.4. *Uczeń proponuje [...].*

5.4. *Uczeń relacjonuje wydarzenia z przeszłości.*

1. *Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*

Przykładowa wypowiedź

Caro Paolo,

sabato sono stata in un nuovo cinema che hanno aperto in centro. È un posto fantastico! Ci sono cinque sale grandissime e per i ragazzi fino a sedici anni il biglietto costa solo quindici złoty! Ho visto "La vita è bella" del famoso regista e attore italiano -Roberto Benigni. Ti consiglio tanto questo film perché insegna che l'amore vince sempre contro il male.

Quando sono uscita dal cinema alla fermata dell'autobus ho incontrato Piotr. Siamo andati a prendere un caffè e abbiamo parlato e scherzato per un'ora. Sabato andremo di sicuro in quel nuovo cinema insieme. Ora ti saluto, vado a dormire,

ciao

XYZ

Ocena wypowiedzi (zgodnie z kryteriami oceniania na s. 102–104)

Treść: poziom 4. Uczeń odniósł się do trzech elementów z polecenia i rozwinął każdy z nich.

Spójność i logika wypowiedzi: poziom 2. Wypowiedź jest w całości spójna i logiczna.

Zakres środków językowych: poziom 2. Zadawalający zakres środków językowych; w wypowiedzi występuje wiele precyzyjnych sformułowań, np. *ci sono cinque sale grandissime, del famoso regista e attore italiano, ti consiglio tanto questo film, insegna che l'amore vince sempre contro il male, siamo andati a prendere un caffè.*

Poprawność środków językowych: poziom 2. Wypowiedź nie zawiera błędów.